CHIATURMANGANUM GEORGIA GROUP

International Financial Reporting Standards Consolidated and Separate Financial Statements and Independent Auditor's Report

31 December 2022

Contents

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

CONSOLIDATED AND SEPARATE FINANCIAL STATEMENTS

Separate Statement of Financial Position 1
Separate Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income 2
Separate Statement of Changes in Equity 3
Separate Statement of Cash Flows 4

Consolidated Statement of Financial Position 5
Consolidated Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income 6
Consolidated Statement of Changes in Equity 7
Consolidated Statement of Cash Flows 8

Notes to the Consolidated and Separate Financial Statements

1 Chiaturmanganum Georgia Group and its Operations 9
2 Operating Environment of the Group 9
3 Significant Accounting Policies 10
4 Critical Accounting Estimates, and Judgements in Applying Accounting Policies 19
5 Adoption of New or Revised Standards and Interpretations 20
6 New Accounting Pronouncements 21
7 Balances and Transactions with Related Parties 24
8 Property, Plant and Equipment and Intangible Assets 25
9 Trade and Other Receivables 26
10 Loans Issued 27
11 Inventories 28
12 Cash and Cash Equivalents 28
13 Charter Capital 29
14 Borrowings 29
15 Reconciliation of Liabilities Arising from Borrowings 30
16 Trade and Other Payables 30
17 Revenue from Contracts with Customers 30
18 Cost of Sales 31
19 General and Administrative Expenses 31
20 Distribution Costs 32
21 Other Operating Expenses 32
22 Finance Cost 32
23 Other Operating Income 32
24 Contingencies and Commitments 33
25 Financial Risk Management 33
26 Management of Capital 37
27 Fair Value Disclosure 37
28 Presentation of Financial Instruments by Measurement Category 39

OTHER INFORMATION

Management Report – Overview of the Group's Activities

Independent Auditor's Report

To the Owner and Management of Chiaturmanganum Georgia LLC

Our opinion

In our opinion, the consolidated and separate financial statements present fairly, in all material respects, the consolidated and separate financial position of Chiaturmanganum Georgia LLC (the "Company") and its subsidiaries (together - the "Group") as at 31 December 2022, and the Group's and the Company's consolidated and separate financial performance and consolidated and separate cash flows for the year then ended in accordance with International Financial Reporting Standards and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

What we have audited

The Group's and the Company's consolidated and separate financial statements comprise:

- the consolidated and separate statements of financial position as at 31 December 2022;
- the consolidated and separate statements of profit or loss and other comprehensive income for the year then ended;
- the consolidated and separate statements of changes in equity for the year then ended;
- the consolidated and separate statements of cash flows for the year then ended; and
- the notes to the consolidated and separate financial statements, which include significant accounting policies and other explanatory information.

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated and separate financial statements section of our report.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Independence

We are independent of the Group and the Company in accordance with the International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards) issued by the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA Code). We have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with the IESBA Code.

Other information

Management is responsible for the other information. The other information comprises the Management Report (but does not include the consolidated and separate financial statements and our auditor's report thereon).

Our opinion on the consolidated and separate financial statements does not cover the Management Report.

In connection with our audit of the consolidated and separate financial statements, our responsibility is to read the Management Report and, in doing so, consider whether the Management Report is materially inconsistent with the consolidated and separate financial statements or our knowledge

obtained in the audit, or otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement in the Management Report, we are required to report that fact. We have nothing to report in this regard.

In addition, we are required by the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing to express an opinion whether certain parts of the Management Report comply with respective regulatory normative acts and to consider whether the Management Report includes the information required by the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

Based on the work undertaken in the course of our audit, in our opinion:

- the information given in the Management Report for the financial year for which the consolidated and separate financial statements are prepared is consistent with the consolidated and separate financial statements;
- the information given in the Management Report complies with the requirements of paragraph 6 of article 7 of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

Responsibilities of management for the consolidated and separate financial statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the consolidated and separate financial statements in accordance with International Financial Reporting Standards and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of the consolidated and separate financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the consolidated and separate financial statements, management is responsible for assessing the Group's and the Company's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Group or the Company or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated and separate financial statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the consolidated and separate financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these consolidated and separate financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the consolidated and separate financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Group's and the Company's internal control.

- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Group's and the Company's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the consolidated and separate financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Group or the Company to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the consolidated and separate financial statements, including the disclosures, and whether the consolidated and separate financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.
- Obtain sufficient appropriate audit evidence regarding the financial information of the entities or business activities within the Group to express an opinion on the consolidated financial statements. We are responsible for the direction, supervision and performance of the Group audit. We remain solely responsible for our audit opinion.

We communicate with management regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

PricewaterhouseCoopers Georgia LLC (Reg.# SARAS-F-775813)

Lasha Janelidze (Reg.#SARAS-A-562091)

29 September 2023
Tbilisi, Georgia

- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Group's and the Company's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the consolidated and separate financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Group or the Company to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the consolidated and separate financial statements, including the disclosures, and whether the consolidated and separate financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.
- Obtain sufficient appropriate audit evidence regarding the financial information of the entities or business activities within the Group to express an opinion on the consolidated financial statements. We are responsible for the direction, supervision and performance of the Group audit. We remain solely responsible for our audit opinion.

We communicate with management regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

PricewaterhouseCoopers Georgia LLC (Reg.# SARAS-F-775813)

Lasha Janelidze (Reg.#SARAS-A-562091)

29 September 2023
Tbilisi, Georgia

In Georgian Lari	Note	31 December 2022	31 December 2021
ASSETS			
Non-current assets			
Property, plant and equipment and intangible assets	8	28,123,149	25,717,469
Investment in subsidiaries		100,000	100,000
Total non-current assets		**28,223,149**	**25,817,469**
Current assets			
Inventory	11	46,302,889	45,089,149
Trade and other receivables	9	23,243,499	31,726,337
Loans issued	10	439,235	238,469
Taxes prepaid		1,626,967	-
Cash and cash equivalents	12	12,670,269	2,833,709
Total current assets		**84,282,859**	**79,887,664**
TOTAL ASSETS		**112,506,008**	**105,705,133**
EQUITY			
Charter capital	13	-	-
Retained earnings	13	76,004,474	66,772,093
TOTAL EQUITY		**76,004,474**	**66,772,093**
LIABILITIES			
Current liabilities			
Borrowings	14	12,989,179	16,690,486
Trade and other payables	16	23,512,355	19,033,741
Other tax payables		-	3,208,813
Total current liabilities		**36,501,534**	**38,933,040**
TOTAL LIABILITIES		**36,501,534**	**38,933,040**
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		**112,506,008**	**105,705,133**

Approved for issue and signed on behalf of the Management on 29 September 2023 by:

_____
Chief Executive Officer
Mamia Beridze

CHIATURMANGANUM GEORGIA GROUP
Separate Statement of Financial Position

In Georgian Lari	Note	31 December 2022	31 December 2021
ASSETS			
Non-current assets			
Property, plant and equipment and intangible assets	8	28,123,149	25,717,469
Investment in subsidiaries		100,000	100,000
Total non-current assets		**28,223,149**	**25,817,469**
Current assets			
Inventory	11	46,302,889	45,089,149
Trade and other receivables	9	23,243,499	31,726,337
Loans issued	10	439,235	238,469
Taxes prepaid		1,626,967	-
Cash and cash equivalents	12	12,670,269	2,833,709
Total current assets		**84,282,859**	**79,887,664**
TOTAL ASSETS		**112,506,008**	**105,705,133**
EQUITY			
Charter capital	13	-	-
Retained earnings	13	76,004,474	66,772,093
TOTAL EQUITY		**76,004,474**	**66,772,093**
LIABILITIES			
Current liabilities			
Borrowings	14	12,989,179	16,690,486
Trade and other payables	16	23,512,355	19,033,741
Other tax payables		-	3,208,813
Total current liabilities		**36,501,534**	**38,933,040**
TOTAL LIABILITIES		**36,501,534**	**38,933,040**
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		**112,506,008**	**105,705,133**

Approved for issue and signed on behalf of the Management on 29 September 2023 by:

Chief Executive Officer
Mamia Beridze

In Georgian Lari	Note	2022	2021
Revenue	17	**143,049,505**	**188,953,648**
Cost of sales	18	(95,729,120)	(93,984,407)
Gross profit		**47,320,385**	**94,969,241**
Other operating income	23	38,702,375	1,514,455
General and administrative expenses	19	(6,986,245)	(5,487,293)
Distribution costs	20	(19,362,897)	(8,505,739)
Other operating expenses	21	(2,233,421)	(3,684,330)
Operating profit		**57,440,197**	**78,806,334**
Finance income		40,879	890,108
Finance cost	22	(3,181,978)	(1,075,295)
Profit before income tax		**54,299,098**	**78,621,147**
Income tax expense		(6,781,243)	(4,828,274)
PROFIT FOR THE YEAR		**47,517,855**	**73,792,873**
Other comprehensive income for the year		-	-
TOTAL COMPREHENSIVE INCOME FOR THE YEAR		**47,517,855**	**73,792,873**

In Georgian Lari	**Charter capital**	**Retained earnings**	**Total**
Balance at 1 January 2021	**15,026,996**	**20,317,144**	**35,344,140**
Total comprehensive income for the year	-	73,792,873	73,792,873
Decrease of charter capital (Note 13)	(15,026,996)	-	(15,026,996)
Dividends declared (Note 13)	-	(27,337,924)	(27,337,924)
Balance at 31 December 2021	**-**	**66,772,093**	**66,772,093**
Total comprehensive income for the year	-	47,517,855	47,517,855
Dividends declared (Note 13)	-	(38,285,474)	(38,285,474)
Balance at 31 December 2022	**-**	**76,004,474**	**76,004,474**

In Georgian Lari	**Note**	**2022**	**2021**
Cash flows from operating activities			
Profit before income tax		54,299,098	78,621,147
Adjustments for:			
Depreciation and impairment of property, plant and equipment	8	2,176,005	2,110,790
Amortisation and impairment of other intangible assets	8	7,978	8,630
Net (gain)/loss on disposal of property, plant and equipment	8	(37,327,694)	29,676
Net impairment of trade and other receivables	9	109,393	228,423
(Recovery)/impairment of issued loans	10	(247,839)	241,332
Prepayments write off	9	135,528	72,041
Interest income	10	(38,047)	(27,346)
Interest expense	14	910,455	1,075,295
Net foreign exchange gain		(859,864)	(1,173,687)
Operating cash flows before working capital changes in:		**19,165,013**	**81,186,301**
Trade and other receivables		6,253,731	(17,247,540)
Prepaid taxes		(1,626,968)	2,603,782
Prepayments		1,984,185	(3,332,301)
Other financial liabilities		-	(121,256)
Inventory		(1,213,740)	(19,411,597)
Trade and other payables		7,513,859	5,388,486
Other tax liabilities		(3,207,216)	3,207,216
Advances received		(3,036,842)	(5,156,368)
Changes in working capital		**6,667,009**	**(34,069,578)**
Income taxes paid		(6,781,243)	(4,828,274)
Interest paid		(1,123,583)	(1,041,417)
Net cash from operating activities		**17,927,196**	**41,247,032**
Cash flows from investing activities			
Purchase of property, plant and equipment		(7,349,595)	(2,066,091)
Proceeds from the sale of property, plant and equipment		40,087,628	497,345
Proceeds from issued loans		85,120	37,410
Net cash from/(used in) investing activities		**32,823,153**	**(1,531,336)**
Cash flows from financing activities			
Proceeds from borrowings	15	72,126,330	82,111,677
Repayment of borrowings	15	(74,669,986)	(81,454,704)
Dividends paid to the shareholder	13	(38,285,474)	(27,337,924)
Capital distributions to shareholder other than dividends	13	-	(15,026,996)
Net cash used in financing activities		**(40,829,130)**	**(41,707,947)**
Effect of exchange rate changes on cash and cash equivalents		(84,659)	(74,582)
Cash and cash equivalents at the beginning of the year	12	**2,833,709**	**4,900,542**
Cash and cash equivalents at the end of the year	12	**12,670,269**	**2,833,709**

In Georgian Lari	Note	31 December 2022	31 December 2021
ASSETS			
Non-current assets			
Property, plant and equipment and intangible assets	8	28,123,149	25,717,469
Total non-current assets		**28,123,149**	**25,717,469**
Current assets			
Inventory	11	46,274,785	45,061,045
Trade and other receivables	9	23,243,499	31,726,337
Loans issued	10	439,235	238,469
Taxes prepaid		1,626,967	-
Cash and cash equivalents	12	12,684,039	2,847,479
Total current assets		**84,268,525**	**79,873,330**
TOTAL ASSETS		**112,391,674**	**105,590,799**
EQUITY			
Charter capital	13	-	-
Retained earnings	13	77,587,208	68,354,826
TOTAL EQUITY		**77,587,208**	**68,354,826**
LIABILITIES			
Current liabilities			
Borrowings	14	12,989,179	16,690,486
Trade and other payables	16	21,815,287	17,338,270
Other tax payables		-	3,207,217
Total current liabilities		**34,804,466**	**37,235,973**
TOTAL LIABILITIES		**34,804,466**	**37,235,973**
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		**112,391,674**	**105,590,799**

Approved for issue and signed on behalf of the Management on 29 September 2023 by:

Chief Executive Officer
Mamia Beridze

In Georgian Lari	Note	31 December 2022	31 December 2021
ASSETS			
Non-current assets			
Property, plant and equipment and intangible assets	8	28,123,149	25,717,469
Total non-current assets		**28,123,149**	**25,717,469**
Current assets			
Inventory	11	46,274,785	45,061,045
Trade and other receivables	9	23,243,499	31,726,337
Loans issued	10	439,235	238,469
Taxes prepaid		1,626,967	-
Cash and cash equivalents	12	12,684,039	2,847,479
Total current assets		**84,268,525**	**79,873,330**
TOTAL ASSETS		112,391,674	**105,590,799**
EQUITY			
Charter capital	13	-	-
Retained earnings	13	77,587,208	68,354,826
TOTAL EQUITY		**77,587,208**	**68,354,826**
LIABILITIES			
Current liabilities			
Borrowings	14	12,989,179	16,690,486
Trade and other payables	16	21,815,287	17,338,270
Other tax payables		-	3,207,217
Total current liabilities		34,804,466	**37,235,973**
TOTAL LIABILITIES		**34,804,466**	**37,235,973**
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		**112,391,674**	**105,590,799**

Approved for issue and signed on behalf of the Management on 29 September 2023 by:

Chief Executive Officer
Mamia Beridze

In Georgian Lari	Note	2022	2021
Revenue	17	**143,049,505**	**188,953,648**
Cost of sales	18	(95,729,120)	(93,632,824)
Gross profit		**47,320,385**	**95,320,824**
Other operating income	23	38,702,375	1,514,458
General and administrative expenses	19	(6,986,245)	(5,479,230)
Distribution costs	20	(19,362,897)	(8,505,739)
Other operating expenses	21	(2,233,421)	(3,692,469)
Operating profit		**57,440,197**	**79,157,844**
Finance income		40,879	890,108
Finance cost	22	(3,181,977)	(1,075,295)
Profit before income tax		**54,299,099**	**78,972,657**
Income tax expense		(6,781,243)	(4,828,274)
PROFIT FOR THE YEAR		**47,517,856**	**74,144,383**
Other comprehensive income for the year		-	-
TOTAL COMPREHENSIVE INCOME FOR THE YEAR		**47,517,856**	**74,144,383**

CHIATURMANGANUM GEORGIA GROUP
Consolidated Statement of Changes in Equity

In Georgian Lari	**Charter capital**	**Retained earnings**	**Total**
Balance at 1 January 2021	**15,026,996**	**21,548,367**	**36,575,363**
Total comprehensive income for the year	-	74,144,383	74,144,383
Decrease of charter capital (Note 13)	(15,026,996)	-	(15,026,996)
Dividends declared (Note 13)	-	(27,337,924)	(27,337,924)
Balance at 31 December 2021	**-**	**68,354,826**	**68,354,826**
Total comprehensive income for the year	-	47,517,856	47,517,856
Dividends declared (Note 13)	-	(38,285,474)	(38,285,474)
Balance at 31 December 2022	**-**	**77,587,208**	**77,587,208**

In Georgian Lari	Note	2022	2021
Cash flows from operating activities			
Profit before income tax		54,299,099	78,972,657
Adjustments for:			
Depreciation and impairment of property, plant and equipment	8	2,176,005	2,110,790
Amortisation and impairment of other intangible assets	8	7,978	8,630
Net (gain)/loss on disposal of property, plant and equipment	8	(37,327,694)	29,673
Net impairment of trade and other receivables	9	109,393	228,423
(Recovery)/impairment of issued loans	10	(247,839)	241,332
Prepayments write off	9	135,528	72,041
Interest income	10	(38,047)	(27,346)
Interest expense	14	910,455	1,075,295
Net foreign exchange gain		(846,095)	(1,525,194)
Operating cash flows before working capital changes in:		**19,178,783**	**81,186,301**
Trade and other receivables		6,253,731	(17,247,540)
Prepaid taxes		(1,626,967)	2,603,782
Prepayments		1,984,185	(3,332,301)
Other financial liabilities		-	(121,256)
Inventory		(1,213,740)	(19,398,673)
Trade and other payables		7,513,859	5,388,486
Tax payables		(3,207,216)	3,207,216
Advances received		(3,036,842)	(5,156,368)
Changes in working capital		**6,667,010**	**(34,056,654)**
Income taxes paid		(6,781,243)	(4,828,274)
Interest paid		(1,123,583)	(1,041,417)
Net cash from operating activities		**17,940,967**	**41,259,956**
Cash flows from investing activities			
Purchase of property, plant and equipment		(7,349,595)	(2,066,091)
Proceeds from the sale of property, plant and equipment		40,087,628	497,345
Proceeds from issued loans		85,120	37,410
Net cash from/(used in) investing activities		**32,823,153**	**(1,531,336)**
Cash flows from financing activities			
Proceeds from borrowings	15	72,126,330	82,111,677
Repayment of borrowings	15	(74,669,986)	(81,454,704)
Dividends paid to the shareholder	13	(38,285,474)	(27,337,924)
Capital contributions from shareholder other than share issues	13	-	(15,026,996)
Net cash used in financing activities		**(40,829,130)**	**(41,707,947)**
Effect of exchange rate changes on cash and cash equivalents		(98,430)	(74,582)
Cash and cash equivalents at the beginning of the year	12	**2,847,479**	**4,901,388**
Cash and cash equivalents at the end of the year	12	**12,684,039**	**2,847,479**

1 Chiaturmanganum Georgia Group and its Operations

These consolidated and separate financial statements (hereafter the "financial statements") have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing for the year ended 31 December 2022 for Chiaturmanganum Georgia LLC ("the Company") and its subsidiaries ("the Group").

The Company was incorporated on 8 May 2008 and is domiciled in Georgia. The Company is a limited liability company, set up in accordance with Georgian regulations and is registered by Poti Tax inspection with identification number: 215147874.

As of 31 December 2022, the Group's sole shareholder was Greenfield Financial Corp ("the Parent company"), entity registered in Republic of Seychelles and the ultimate owner of the Parent company was an individual Shmagi Kemertelidze (100%). Refer to Note 13.

The Company is a sole owner of two subsidiaries, Kvirila – 2007 LLC, which owns agloconcentrate and sells to the Company, and Georgian FeroAlloys LLC, a dormant company.

Principal activity. The Group is engaged in production and sales of various types of manganese ferroalloys (ferromanganese, ferro-silicomanganese and ferrosilicon), mostly produced using imported manganese ore.

In August 2008, the Group built the first plant – Nakhshirghele ferroalloy plant. Later, the Group added additional furnaces and achieved maximum annual production capacity of 35,000-39,000 tons of ferroalloys. In 2015 the Group acquired ferroalloy plant in Orkhevi with maximum capacity of 7,200 tons of ferroalloys.

The Group also operates mechanical and foundry workshops with two induction furnaces to produce metal tools which are mainly used for production of manganese alloys.

Manganese ferroalloys are mainly exported outside of Georgia, mostly to EU, CIS, USA, Turkey and Iran.

The Group owns land near Chiatura, total area of 88,926 square meters, with stockpiles of materials (the "agloconcentrate") that contains manganese, which after being processed can be used in production of manganese ferroalloys.

In 2019 the Group partially completed building of a sintering plant factory in Chiatura. The plant was first put to test in September 2019, and it started to operate in 2020. The Company has produced 28,130 tons of agglomerate during 2022 (2021: 26,950) using the plant, which is 26% (2021: 25%) of its production capacity. Sintering plant is used to produce sinter, from manganese ore fines, material which is used in the production of ferroalloys.

On 28 July 2022 the Company sold a functioning ferroalloy plant and a land plot located in Tbilisi, Orkhevi district to Metal construction Georgia LLC, a related party. The transaction price amounted to US Dollars 14 mln (Note 23).

Registered address and place of business. The Company's registered address is Village Nakhshirgele, Georgia.

Presentation currency. These financial statements are presented in Georgian Lari ("GEL"), unless otherwise stated.

2 Operating Environment of the Group

International environment. Manganese (Mn) ferroalloy prices are very volatile and can significantly change through the year. Exports are driven by level of consumption of manganese ferroalloys in steel manufacturing business, usually during the Winter season the demand decreases, and prices fall. In 2022 demand on Mn increased rapidly as construction works increased since the markets opened. Production and demand of steel products increased and as Mn is integral part of metallurgy, prices also increased. Small Mn producers have stopped operating, resulting in deceased production and increased demand. All of the above mentioned caused average price of SiMn to increase by 54% compared to 2021.

The Silico Manganese market was significantly influenced by two major factors: The Russia-Ukraine war and the post-Covid-19 pandemic. The ongoing war has created political and economic instability, resulting in a decline in consumer purchasing power.

2 Operating Environment of the Group (Continued)

Additionally, the pandemic has severely disrupted supply chains, leading to challenges in production and distribution for manufacturers. As a result, the market is expected to witness sluggish growth due to the combined impact of these factors.

Silico Manganese is a crucial component in Steelmaking and in 2023 market has been facing pressure. The demand has been weak, and buyers are looking for lower offers due to the declining Steel prices and sluggish global market trends. On average CRU price of SiMn ha decreased by 27% during 2023 year.

Local environment. Emerging economies, such as Georgia's, are subject to rapid change and are vulnerable to global market conditions and economic downturns. As a consequence, operations in Georgia may be exposed to certain risks that are typically associated with those in developed markets. Nevertheless, over the last few years the Georgian government has embarked in a number of civil, criminal,

tax, administrative and commercial reforms that have positively affected the overall investment climate of the country. The future economic direction of Georgia is largely dependent upon the effectiveness of economic, financial and monetary measures undertaken by the Government, together with tax, legal, regulatory and political developments.

COVID -19. In March 2020, the World Health Organisation declared the outbreak of COVID-19 a global pandemic. In response to the pandemic, the Georgian Government implemented numerous measures attempting to contain the spreading and impact of COVID-19, such as travel bans and restrictions, quarantines, shelter-in-place orders and limitations on business activity, including closures. Some of those measures were subsequently relaxed, however, as of 31 December 2022, there remains a risk that the authorities may impose additional restrictions in 2023 as a response to possible new variants of the virus. Management is unable to predict all developments which could have an impact on the Georgia economy and consequently what effect, if any, they could have on the future financial position of the Company. Management believes it is taking all the necessary measures to support the sustainability and development of the Company's business.

War between Russia and Ukraine. On 24 February 2022, following a significant Russian military build-up near the Russia-Ukraine border, Russian troops crossed the border. Internationally considered a war aggression and the invasion is the largest conventional military attack on a European state since World War II. It triggered Europe's largest refugee crisis since that war, with millions of Ukrainians leaving the country and fleeing their homes. As a result of the war in Ukraine, many leading countries and economic unions have announced severe economic sanctions on Russia. Numerous companies withdrew their businesses from Russia and Belarus. The situation is still unfolding, but it has already resulted in a humanitarian crisis and material economic losses for Ukraine, Russia and the rest of the world. Company has no direct exposure to Ukraine, Russia and Belarus. Management assumes that this will have no discernible impact on the Company's activities. As the war is still waging, it is impossible to reliably assess full impact this may have on the Company as there is uncertainty over the magnitude of the impact on the economy in general. Management is closely monitoring the economic situation in the current environment.

Management is unable to predict all developments which could have an impact on business sector and the wider economy and consequently what effect, if any, they could have on the future financial position of the Company. Management believes it is taking all the necessary measures to support the sustainability and development of the Company's business.

3 Significant Accounting Policies

Basis of preparation. These consolidated and separate financial statements have been prepared in accordance with IFRS and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing under the historical cost convention. The principal accounting policies applied in the preparation of these financial statements are set out below. These policies have been consistently applied to all the periods presented, unless otherwise stated. Refer to Note 5.

The preparation of financial statements in conformity with IFRS requires the use of certain critical accounting estimates. It also requires management to exercise its judgement in the process of applying the Group's accounting policies. The areas involving a higher degree of judgement or complexity, or areas where assumptions and estimates are significant to the financial statements are disclosed in Note 4

3 Significant Accounting Policies (continued)

Consolidated financial statements. Subsidiaries are those investees, including structured entities, that the Group controls because the Group (i) has power to direct the relevant activities of the investees that significantly affect their returns, (ii) has exposure, or rights, to variable returns from its involvement with the investees, and (iii) has the ability to use its power over the investees to affect the amount of the investor's returns. The existence and effect of substantive rights, including substantive potential voting rights, are considered when assessing whether the Group has power over another entity. For a right to be substantive, the holder must have a practical ability to exercise that right when decisions about the direction of the relevant activities of the investee need to be made. The Group may have power over an investee even when it holds less than the majority of the voting power in an investee. In such a case, the Group assesses the size of its voting rights relative to the size and dispersion of holdings of the other vote holders to determine if it has de-facto power over the investee. Protective rights of other investors, such as those that relate to fundamental changes of the investee's activities or apply only in exceptional circumstances, do not prevent the Group from controlling an investee. Subsidiaries are consolidated from the date on which control is transferred to the Group (acquisition date) and are deconsolidated from the date on which control ceases.

The acquisition method of accounting is used to account for the acquisition of subsidiaries. Identifiable assets acquired and liabilities and contingent liabilities assumed in a business combination are measured at their fair values at the acquisition date, irrespective of the extent of any non-controlling interest.

The Group measures non-controlling interest that represents present ownership interest and entitles the holder to a proportionate share of net assets in the event of liquidation on a transaction by transaction basis, either at: (a) fair value, or (b) the non-controlling interest's proportionate share of net assets of the acquiree. Non-controlling interests that are not present ownership interests are measured at fair value.

Goodwill is measured by deducting the net assets of the acquiree from the aggregate of the consideration transferred for the acquiree, the amount of non-controlling interest in the acquiree and the fair value of an interest in the acquiree held immediately before the acquisition date. Any negative amount ("negative goodwill" or a "bargain purchase") is recognised in profit or loss, after management reassesses whether it identified all the assets acquired and all the liabilities and contingent liabilities assumed and reviews the appropriateness of their measurement.

The consideration transferred for the acquiree is measured at the fair value of the assets given up, equity instruments issued and liabilities incurred or assumed, including the fair value of assets or liabilities from contingent consideration arrangements, but excludes acquisition related costs such as advisory, legal, valuation and similar professional services. Transaction costs related to the acquisition of and incurred for issuing equity instruments are deducted from equity; transaction costs incurred for issuing debt as part of the business combination are deducted from the carrying amount of the debt and all other transaction costs associated with the acquisition are expensed.

Intercompany transactions, balances and unrealised gains on transactions between Group companies are eliminated; unrealised losses are also eliminated unless the cost cannot be recovered. The Group and all of its subsidiaries use uniform accounting policies consistent with the Group's policies.

Non-controlling interest is that part of the net results and of the equity of a subsidiary attributable to interests which are not owned, directly or indirectly, by the Group. Non-controlling interest forms a separate component of the Group's equity.

Separate financial statements – investments in subsidiaries. The Company accounts investments in subsidiaries at cost for its separate financial statements. A dividend from subsidiaries is recognised in profit or loss of the Company's separate financial statements when its right to receive the dividend is established.

Foreign currency translation. The functional currency of the Group is the currency of the primary economic environment in which the Group operates. The Group's functional currency is the national currency of Georgia, Georgian Lari ("GEL"). The consolidated financial statements are presented in Georgian Lari ("GEL"), which is the Group's presentation currency.

Transactions and balances. Non-monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies that are stated at historical cost are translated to GEL at the exchange rate ruling at the date of the transaction. Non-monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies that are stated at fair value are translated to GEL at the exchange rates ruling at the dates the fair values were determined.

3 Significant Accounting Policies (continued)

Monetary assets and liabilities are translated into Group's functional currency at the official exchange rate of the National Bank of Georgia ("NBG") at the respective end of the reporting period. Foreign exchange gains and losses resulting from the settlement of the transactions and from the translation of monetary assets and liabilities into Group's functional currency at year-end official exchange rates of the NBG are presented in the consolidated and separate statement of comprehensive income within 'finance income or costs'. All other foreign exchange gains and losses are presented in the statement of profit or loss and other comprehensive income within 'General and administrative expenses'.

Translation at year-end rates does not apply to non-monetary items that are measured at historical cost. Non-monetary items measured at fair value in a foreign currency, including equity investments, are translated using the exchange rates at the date when the fair value was determined. Effects of exchange rate changes on non-monetary items measured at fair value in a foreign currency are recorded as part of the fair value gain or loss. At 31 December 2022, the principal rate of exchange, as determined by the National Bank of Georgia, used for translating foreign currency balances was US Dollar 1 = GEL 2.7020 and Euro ("EUR") 1 = GEL 2.8844 (As at 31 December 2021: US Dollar 1 = GEL 3.0976 and Euro ("EUR") 1 = GEL 3.5040). At present, the Georgian Lari is not a freely convertible currency in most countries outside of Georgia.

Property, plant and equipment. Property, plant and equipment are stated at cost, less accumulated depreciation and provision for impairment, where required.

Subsequent costs are included in the asset's carrying amount or recognised as a separate asset, as appropriate, only when it is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the Group and the cost of the item can be measured reliably. Costs of minor repairs and day-to-day maintenance are expensed when incurred. Cost of replacing major parts or components of property, plant and equipment items are capitalised and the replaced part is retired.

At the end of each reporting period management assesses whether there is any indication of impairment of property plant and equipment. If any such indication exists, management estimates the recoverable amount, which is determined as the higher of an asset's fair value less costs to sell and its value in use. The carrying amount is reduced to the recoverable amount and the impairment loss is recognised in profit or loss for the year. An impairment loss recognised for an asset in prior years is reversed where appropriate if there has been a change in the estimates used to determine the asset's value in use or fair value less costs to sell.

Gains and losses on disposals are determined by comparing proceeds with carrying amount and are recognised in profit or loss for the year within other operating income or costs.

Depreciation. Land, construction in progress (CIP) and uninstalled equipment are not depreciated. Depreciation on other items of property, plant and equipment items is charged through declining balance method using different coefficients for different classes of assets. Depreciation expense is calculated by multiplying the asset's net balance value by the depreciation coefficient of the corresponding asset class. The depreciation coefficients of major classes of property, plant and equipment are as follows:

	Depreciation coefficients:
Buildings	3%
Machinery and equipment	8%-10%
Vehicles	10%
Office and other equipment	8%-20%

The residual value of an asset is the estimated amount that the Group would currently obtain from disposal of the asset less the estimated costs of disposal, if the asset were already of the age and in the condition expected at the end of its useful life. The assets' residual values and depreciation coefficients are reviewed, and adjusted if appropriate, at the end of each reporting period.

Intangible assets. Intangible assets acquired separately are measured on initial recognition at cost. Following initial recognition, intangible assets are carried at cost less any accumulated amortisation and accumulated impairment losses.

3 Significant Accounting Policies (continued)

Intangible assets are amortised using the declining balance method. The amortisation coefficients of major classes of Intangible Assets are as follows:

	Amortisation coefficients:
Licenses	20%
Other intangible assets	20%

Intangible assets are amortised over the useful economic life and assessed for impairment whenever there is an indication that the intangible asset may be impaired. The amortisation period and the amortisation method for an intangible asset with a finite useful life are reviewed at least at the end of each reporting period. Changes in the expected useful life or the expected pattern of consumption of future economic benefits embodied in the asset are considered to modify the amortisation period or method, as appropriate, and are treated as changes in accounting estimates. The amortisation expense on intangible assets with finite lives is recognised in the statement of comprehensive income under depreciation and amortisation expenses that is consistent with the function of the intangible assets.

Gains or losses arising from de-recognition of an intangible asset are measured as the difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset and are recognised in the statement of profit or loss when the asset is derecognised.

Impairment of non-financial assets. Assets that are subject to depreciation and amortisation are reviewed for impairment whenever events or changes in circumstances indicate that the carrying amount may not be recoverable. An impairment loss is recognised for the amount by which the asset's carrying amount exceeds its recoverable amount. The recoverable amount is the higher of an asset's fair value less costs of disposal and value in use. For the purposes of assessing impairment, assets are grouped at the lowest levels for which there are largely independent cash inflows (cash-generating units). Prior impairments of non-financial assets (other than goodwill) are reviewed for possible reversal at each reporting date.

Financial instruments – key measurement terms. Fair value is the price that would be received to sell an asset or paid to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement date. The best evidence of fair value is the price in an active market. An active market is one in which transactions for the asset or liability take place with sufficient frequency and volume to provide pricing information on an ongoing basis.

Fair value of financial instruments traded in an active market is measured as the product of the quoted price for the individual asset or liability and the number of instruments held by the entity. This is the case even if a market's normal daily trading volume is not sufficient to absorb the quantity held and placing orders to sell the position in a single transaction might affect the quoted price.

Valuation techniques such as discounted cash flow models or models based on recent arm's length transactions or consideration of financial data of the investees are used to measure fair value of certain financial instruments for which external market pricing information is not available. Fair value measurements are analysed by level in the fair value hierarchy as follows: (i) level one are measurements at quoted prices (unadjusted) in active markets for identical assets or liabilities, (ii) level two measurements are valuations techniques with all material inputs observable for the asset or liability, either directly (that is, as prices) or indirectly (that is, derived from prices), and (iii) level three measurements are valuations not based on solely observable market data (that is, the measurement requires significant unobservable inputs).

Transaction costs are incremental costs that are directly attributable to the acquisition, issue or disposal of a financial instrument. An incremental cost is one that would not have been incurred if the transaction had not taken place. Transaction costs include fees and commissions paid to agents (including employees acting as selling agents), advisors, brokers and dealers, levies by regulatory agencies and securities exchanges, and transfer taxes and duties. Transaction costs do not include debt premiums or discounts, financing costs or internal administrative or holding costs.

Amortised cost ("AC") is the amount at which the financial instrument was recognised at initial recognition less any principal repayments, plus accrued interest, and for financial assets less any allowance for expected credit losses *("ECL")*.

3 Significant Accounting Policies (continued)

Accrued interest includes amortisation of transaction costs deferred at initial recognition and of any premium or discount to the maturity amount using the effective interest method. Accrued interest income and accrued interest expense, including both accrued coupon and amortised discount or premium (including fees deferred at origination, if any), are not presented separately and are included in the carrying values of the related items in the statement of financial position.

The effective interest method is a method of allocating interest income or interest expense over the relevant period, so as to achieve a constant periodic rate of interest (effective interest rate) on the carrying amount. The effective interest rate is the rate that exactly discounts estimated future cash payments or receipts (excluding future credit losses) through the expected life of the financial instrument or a shorter period, if appropriate, to the gross carrying amount of the financial instrument. The effective interest rate discounts cash flows of variable interest instruments to the next interest repricing date, except for the premium or discount which reflects the credit spread over the floating rate specified in the instrument, or other variables that are not reset to market rates. Such premiums or discounts are amortised over the whole expected life of the instrument. The present value calculation includes all fees paid or received between parties to the contract that are an integral part of the effective interest rate. For assets that are purchased or originated credit impaired ("POCI") at initial recognition, the effective interest rate is adjusted for credit risk, i.e. it is calculated based on the expected cash flows on initial recognition instead of contractual payments.

Financial instruments – initial recognition. Financial instruments are initially recorded at fair value. All other financial instruments are initially recorded at fair value adjusted for transaction costs. Fair value at initial recognition is best evidenced by the transaction price. A gain or loss on initial recognition is only recorded if there is a difference between fair value and transaction price which can be evidenced by other observable current market transactions in the same instrument or by a valuation technique whose inputs include only data from observable markets. After the initial recognition, an ECL allowance is recognised for financial assets measured at AC and investments in debt instruments measured at FVOCI, resulting in an immediate accounting loss.

Financial assets – classification and subsequent measurement – measurement categories. The Group classifies financial assets in the following measurement categories: FVTPL, FVOCI and AC. The classification and subsequent measurement of debt financial assets depends on: (i) the Group's business model for managing the related assets portfolio and (ii) the cash flow characteristics of the asset.

Financial assets – classification and subsequent measurement – business model. The business model reflects how the Group manages the assets in order to generate cash flows – whether the Group's objective is: (i) solely to collect the contractual cash flows from the assets ("hold to collect contractual cash flows",) or (ii) to collect both the contractual cash flows and the cash flows arising from the sale of assets ("hold to collect contractual cash flows and sell") or, if neither of (i) and (ii) is applicable, the financial assets are classified as part of "other" business model and measured at FVTPL.

Business model is determined for a group of assets (on a portfolio level) based on all relevant evidence about the activities that the Group undertakes to achieve the objective set out for the portfolio available at the date of the assessment. Factors considered by the Group in determining the business model include the purpose and composition of a portfolio, past experience on how the cash flows for the respective assets were collected, how risks are assessed and managed, how the assets' performance is assessed and how managers are compensated. Refer to Note 4 for critical judgements applied by the Group in determining the business models for its financial assets.

Financial assets – classification and subsequent measurement – cash flow characteristics. Where the business model is to hold assets to collect contractual cash flows or to hold contractual cash flows and sell, the Group assesses whether the cash flows represent solely payments of principal and interest ("SPPI"). Financial assets with embedded derivatives are considered in their entirety when determining whether their cash flows are consistent with the SPPI feature. In making this assessment, the Group considers whether the contractual cash flows are consistent with a basic lending arrangement, i.e. interest includes only consideration for credit risk, time value of money, other basic lending risks and profit margin.

Where the contractual terms introduce exposure to risk or volatility that is inconsistent with a basic lending arrangement, the financial asset is classified and measured at FVTPL. The SPPI assessment is performed on initial recognition of an asset and it is not subsequently reassessed. Refer to Note 4 for critical judgements applied by the Group in performing the SPPI test for its financial assets.

3 Significant Accounting Policies (continued)

Financial assets – reclassification. Financial instruments are reclassified only when the business model for managing the portfolio as a whole changes. The reclassification has a prospective effect and takes place from the beginning of the first reporting period that follows after the change in the business model. The entity did not change its business model during the current and comparative period and did not make any reclassifications.

Financial assets impairment – credit loss allowance for ECL. The Group has three types of financial assets that is subject to the ECL model – trade receivables, issued loans and cash and cash equivalents.

The Group applies the IFRS 9 simplified approach to measuring expected credit losses which uses a lifetime expected loss allowance for all trade receivables and issued loans. To measure the expected credit losses, trade receivables are grouped based on shared credit risk characteristics and the days past due.

Note 24 provides information about inputs, assumptions and estimation techniques used in measuring ECL, including an explanation of how the Group incorporates forward-looking information in the ECL models.

Financial assets – write-off. Financial assets are written-off, in whole or in part, when the Group exhausted all practical recovery efforts and has concluded that there is no reasonable expectation of recovery. The write-off represents a derecognition event. The Group may write-off financial assets that are still subject to enforcement activity when the Group seeks to recover amounts that are contractually due, however, there is no reasonable expectation of recovery.

Financial assets - derecognition. The Group derecognises financial assets when (a) the assets are redeemed or the rights to cash flows from the assets otherwise expire or (b) the Group has transferred the rights to the cash flows from the financial assets or entered into a qualifying pass-through arrangement whilst (i) also transferring substantially all the risks and rewards of ownership of the assets or (ii) neither transferring nor retaining substantially all the risks and rewards of ownership but not retaining control.

Control is retained if the counterparty does not have the practical ability to sell the asset in its entirety to an unrelated third party without needing to impose additional restrictions on the sale.

Financial assets – modification. The Group sometimes renegotiates or otherwise modifies the contractual terms of the financial assets. The Group assesses whether the modification of contractual cash flows is substantial considering, among other, the following factors: any new contractual terms that substantially affect the risk profile of the asset (e.g. profit share or equity-based return), significant change in interest rate, change in the currency denomination, new collateral or credit enhancement that significantly affects the credit risk associated with the asset or a significant extension of a loan when the borrower is not in financial difficulties.

If the modified terms are substantially different, the rights to cash flows from the original asset expire and the Group derecognises the original financial asset and recognises a new asset at its fair value. The date of renegotiation is considered to be the date of initial recognition for subsequent impairment calculation purposes, including determining whether a SICR has occurred. The Group also assesses whether the new loan or debt instrument meets the SPPI criterion. Any difference between the carrying amount of the original asset derecognised and fair value of the new substantially modified asset is recognised in profit or loss, unless the substance of the difference is attributed to a capital transaction with owners.

In a situation where the renegotiation was driven by financial difficulties of the counterparty and inability to make the originally agreed payments, the Group compares the original and revised expected cash flows to assets whether the risks and rewards of the asset are substantially different as a result of the contractual modification. If the risks and rewards do not change, the modified asset is not substantially different from the original asset and the modification does not result in derecognition. The Group recalculates the gross carrying amount by discounting the modified contractual cash flows by the original effective interest rate (or credit-adjusted effective interest rate for POCI financial assets), and recognises a modification gain or loss in profit or loss.

Financial liabilities are classified as subsequently measured at AC, except for (i) financial liabilities at FVTPL: this classification is applied to derivatives, financial liabilities held for trading (e.g. short positions in securities), contingent consideration recognised by an acquirer in a business combination and other financial liabilities designated as such at initial recognition and (ii) financial guarantee contracts and loan commitments.

3 Significant Accounting Policies (continued)

Financial liabilities – derecognition. Financial liabilities are derecognised when they are extinguished (i.e. when the obligation specified in the contract is discharged, cancelled or expires).

An exchange between the Group and its original lenders of debt instruments with substantially different terms, as well as substantial modifications of the terms and conditions of existing financial liabilities, are accounted for as an extinguishment of the original financial liability and the recognition of a new financial liability. The terms are substantially different if the discounted present value of the cash flows under the new terms, including any fees paid net of any fees received and discounted using the original effective interest rate, is at least 10% different from the discounted present value of the remaining cash flows of the original financial liability. In addition, other qualitative factors, such as the currency that the instrument is denominated in, changes in the type of interest rate, new conversion features attached to the instrument and change in loan covenants are also considered. If an exchange of debt instruments or modification of terms is accounted for as an extinguishment, any costs or fees incurred are recognised as part of the gain or loss on the extinguishment. If the exchange or modification is not accounted for as an extinguishment, any costs or fees incurred adjust the carrying amount of the liability and are amortised over the remaining term of the modified liability.

Modifications of liabilities that do not result in extinguishment are accounted for as a change in estimate using a cumulative catch up method, with any gain or loss recognised in profit or loss, unless the economic substance of the difference in carrying values is attributed to a capital transaction with owners.

Financial liabilities designated at FVTPL. The Group may designate certain liabilities at FVTPL at initial recognition. Gains and losses on such liabilities are presented in profit or loss except for the amount of change in the fair value that is attributable to changes in the credit risk of that liability (determined as the amount that is not attributable to changes in market conditions that give rise to market risk), which is recorded in OCI and is not subsequently reclassified to profit or loss. This is unless such a presentation would create, or enlarge, an accounting mismatch, in which case the gains and losses attributable to changes in credit risk of the liability are also presented in profit or loss.

Offsetting financial instruments. Financial assets and liabilities are offset and the net amount reported in the consolidated statement of financial position only when there is a legally enforceable right to offset the recognised amounts, and there is an intention to either settle on a net basis, or to realise the asset and settle the liability simultaneously. Such a right of set off (a) must not be contingent on a future event and (b) must be legally enforceable in all of the following circumstances: (i) in the normal course of business, (ii) in the event of default and (iii) in the event of insolvency or bankruptcy.

Cash and cash equivalents. Cash and cash equivalents include cash in hand, deposits held at call with banks, and other short-term highly liquid investments with original maturities of three months or less. Cash and cash equivalents are carried at AC because: (i) they are held for collection of contractual cash flows and those cash flows represent SPPI, and (ii) they are not designated at FVTPL. Features mandated solely by legislation, such as the bail-in legislation in certain countries, do not have an impact on the SPPI test, unless they are included in contractual terms such that the feature would apply even if the legislation is subsequently changed.

Trade and other receivables. Trade and other receivables are recognised initially at fair value and are subsequently carried at AC using the effective interest method.

Trade and other payables. Trade payables are accrued when the counterparty performs its obligations under the contract and are recognised initially at fair value and subsequently carried at AC using the effective interest method.

Borrowings. Borrowings are recognised initially at fair value, net of transaction costs incurred and are subsequently carried at AC using the effective interest method.

Income taxes. Income taxes have been provided for in the consolidated financial statements in accordance with legislation enacted or substantively enacted by the end of the reporting period.

On 13 May 2016 the Government of Georgia enacted the changes in the Tax Code of Georgia whereby companies (other than banks, credit unions, insurance companies, microfinance organizations and pawn shops) do not have to pay income tax on their profit earned since 1 January 2017, until that profit is distributed or deemed distributed in a form of dividend.

3 Significant Accounting Policies (continued)

The income tax at 15% is payable on gross up value (i.e. net dividends shall be grossed up by withholding tax 5%, if applicable, and divided by 0.85) at the moment of the dividend payment to individuals or to non-resident legal entities. Dividends paid to resident legal entities from the profits earned since 1 January 2017 are tax exempted.

Dividends on earnings accumulated during the period from 1 January 2008 to 1 January 2017 is subject to income tax on grossed up value, reduced by respective tax credit calculated as a share of corporate income tax declared and paid on taxable profits vs total net profits for the same period multiplied to the dividend to be distributed. However, tax credit amount should not exceed the actual income tax imposed on dividend distribution.

Income tax arising from distribution of dividends is accounted for as an income tax expense in the period in which dividends are declared, regardless of the actual payment date or the period for which the dividends are paid. In addition to the distribution of dividends, the tax is still payable on expenses or other payments incurred not related to economic activities, free delivery of assets or services and representation costs that exceed the maximum amount determined by the Tax Code of Georgia. All advances paid to entities registered in jurisdictions having preferential tax regime and other certain transactions with such entities as well as loans granted to individuals or non-residents are immediately taxable. Such taxes along with other taxes, net of tax credits claimed on assets or services received in exchange for the advances paid to entities registered in jurisdictions having preferential tax regime or recovery of loans granted to individuals or non-residents, are recorded under Taxes other than on income within operating expenses.

Uncertain tax positions. The Group's uncertain tax positions are reassessed by management at the end of each reporting period. Liabilities are recorded for income tax positions that are determined by management as more likely than not to result in additional taxes being levied if the positions were to be challenged by the tax authorities. The assessment is based on the interpretation of tax laws that have been enacted or substantively enacted by the end of the reporting period, and any known court or other rulings on such issues. Liabilities for penalties, interest and taxes other than on income are recognised based on management's best estimate of the expenditure required to settle the obligations at the end of the reporting period. Adjustments for uncertain income tax positions are recorded within the income tax charge.

Value added tax. Output value added tax related to sales is payable to tax authorities upon delivery of goods or services to customers. Input VAT is generally recoverable against output VAT upon receipt of the VAT invoice. The tax authorities permit the settlement of VAT on a net basis. VAT related to sales and purchases are recognised and disclosed in the statement of financial position on a net basis. Where provision has been made for impairment of receivables, impairment loss is recorded for the gross amount of the debtor, including VAT.

Inventories. Inventories are stated at the lower of cost and net realisable value. The cost of inventory is determined on the weighted average basis. The cost of finished goods comprises cost of purchase and the purchase price, import duties and other non-recoverable taxes, transportation and handling costs and any other directly attributable costs, less trade discounts, rebates and similar items, incurred in bringing the inventories to their present location and condition.

At each reporting date, inventories are assessed for impairment. If inventory is impaired, the carrying amount is reduced to its net realisable value and the impairment loss is recognised immediately in profit or loss.

Prepayments. Prepayments are carried at cost less provision for impairment. A prepayment is classified as non-current when the goods or services relating to the prepayment are expected to be obtained after one year, or when the prepayment relates to an asset which will itself be classified as non-current upon initial recognition. Prepayments to acquire assets are transferred to the carrying amount of the asset once the Group has obtained control of the asset and it is probable that future economic benefits associated with the asset will flow to the Group. Other prepayments are written off to profit or loss when the services relating to the prepayments are received. If there is an indication that the assets, goods or services relating to a prepayment will not be received, the carrying value of the prepayment is written down accordingly and a corresponding impairment loss is recognised in profit or loss for the year.

Charter capital. The amount of Company's stated charter capital is determined by the Company's shareholder. The changes in the Company's stated capital shall be made only based on the decision of the Company's shareholder.

3 Significant Accounting Policies (continued)

Dividends. Dividends are recorded as a liability and deducted from equity in the period in which they are declared and approved. Any dividends declared after the reporting period and before the financial statements are authorised for issue are disclosed in the subsequent events note (Note **Error! Reference source not found.**).

Provisions for liabilities and charges. Provisions for liabilities and charges are non-financial liabilities of uncertain timing or amount. They are accrued when the Group has a present legal or constructive obligation as a result of past events, it is probable that an outflow of resources embodying economic benefits will be required to settle the obligation, and a reliable estimate of the amount of the obligation can be made. Provisions are measured at the present value of the expenditures expected to be required to settle the obligation using a pre-tax rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the obligation. The increase in the provision due to the passage of time is recognised as an interest expense within finance costs.

Revenue recognition. Revenue is income arising in the course of the Group's ordinary activities. Revenue is recognised in the amount of transaction price. Transaction price is the amount of consideration to which the Group expects to be entitled in exchange for transferring control over promised goods or services to a customer, excluding the amounts collected on behalf of third parties.

Revenue is recognised net of returns and value added taxes.

Sales of goods. Sales are recognised when control of the good has transferred, being when the goods are delivered to the customer or to the carrier, the customer has full discretion over the goods, and there is no unfulfilled obligation that could affect the customer's acceptance of the goods. Delivery occurs when the goods have been shipped to the specific location or to the carrier, the risks of obsolescence and loss have been transferred to the customer, and either the customer has accepted the goods in accordance with the contract, the acceptance provisions have lapsed, or the Group has objective evidence that all criteria for acceptance have been satisfied.

No element of financing is deemed present as the sales are made with a credit term of 30 days, which is consistent with market practice. A receivable is recognised when the goods are delivered as this is the point in time that the consideration is unconditional because only the passage of time is required before the payment is due.

Sales of services. The Group provides services under fixed-price and variable price contracts. Revenue from providing services is recognised in the accounting period in which the services are rendered. For fixed-price contracts, revenue is recognised based on the actual service provided to the end of the reporting period as a proportion of the total services to be provided because the customer receives and uses the benefits simultaneously. This is determined based on the actual labour hours spent relative to the total expected labour hours.

Where the contracts include multiple performance obligations, the transaction price is allocated to each separate performance obligation based on the stand-alone selling prices. Where these are not directly observable, they are estimated based on expected cost plus margin.

Estimates of revenues, costs or extent of progress toward completion are revised if circumstances change. Any resulting increases or decreases in estimated revenues or costs are reflected in profit or loss in the period in which the circumstances that give rise to the revision become known by management.

In case of fixed-price contracts, the customer pays the fixed amount based on a payment schedule. If the services rendered by the Group exceed the payment, a contract asset is recognised. If the payments exceed the services rendered, a contract liability is recognised.

If the contract includes an hourly fee, revenue is recognised in the amount to which the Group has a right to invoice. Customers are invoiced on a monthly basis and consideration is payable when invoiced.

If the contract includes variable consideration, revenue is recognised only to the extent that it is highly probable that there will be no significant reversal of such consideration.

Employee benefits. Wages, salaries, contributions to the Georgian state pension funds, paid annual leave and sick leave, bonuses and non-monetary benefits are accrued in the year in which the associated services are rendered by the employees of the Group.

3 Significant Accounting Policies (continued)

The Group has no legal or constructive obligation to make pension or similar benefit payments beyond the payments to the statutory defined contribution scheme.

Amendment of the financial statements after issue. Any changes to these financial statements after issue require approval of the Group's management who authorised these financial statements for issue.

4 Critical Accounting Estimates, and Judgements in Applying Accounting Policies

The Group makes estimates and assumptions that affect the amounts recognised in the financial statements and the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year. Estimates and judgements are continually evaluated and are based on management's experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances. Management also makes certain judgements, apart from those involving estimations, in the process of applying the accounting policies. Judgements that have the most significant effect on the amounts recognised in the financial statements and estimate that can cause a significant adjustment to the carrying amount of assets and liabilities within the next financial year include:

ECL measurement. Measurement of ECLs is a significant estimate that involves determination methodology, models and data inputs. Details of ECL measurement methodology are disclosed in Note 24. The following components have a major impact on credit loss allowance: definition of default and SICR. The Group regularly reviews and validates the models and inputs to the models to reduce any differences between expected credit loss estimates and actual credit loss experience. The Group used supportable forward-looking information for measurement of ECL, primarily an outcome of National Bank of Georgia's macro-economic forecasting model. Because Group exports most of goods to various countries forward looking assumptions do not have significant effect on ECL.

Business model assessment. The business model drives classification of financial assets. Management applied judgement in determining the level of aggregation and portfolios of financial instruments when performing the business model assessment. When assessing sales transactions, the Group considers their historical frequency, timing and value, reasons for the sales and expectations about future sales activity. Sales transactions aimed at minimising potential losses due to credit deterioration are considered consistent with the "hold to collect" business model. Other sales before maturity, not related to credit risk management activities, are also consistent with the "hold to collect" business model, provided that they are infrequent or insignificant in value, both individually and in aggregate. The Group assesses significance of sales transactions by comparing the value of the sales to the value of the portfolio subject to the business model assessment over the average life of the portfolio. In addition, sales of financial asset expected only in stress case scenario, or in response to an isolated event that is beyond the Group's control, is not recurring and could not have been anticipated by the Group, are regarded as incidental to the business model objective and do not impact the classification of the respective financial assets.

The "hold to collect and sell" business model means that assets are held to collect the cash flows but selling is also integral to achieving the business model's objective, such as, managing liquidity needs, achieving a particular yield, or matching the duration of the financial assets to the duration of the liabilities that fund those assets. As of 31 December 2022, all financial assets were classified as held to collect.

Useful lives of property, plant and equipment. The estimation of the useful lives of items of property, plant and equipment is a matter of judgment based on the experience with similar assets. The future economic benefits embodied in the assets are consumed principally through use. However, other factors, such as technical or commercial obsolescence and wear and tear, often result in the diminution of the economic benefits embodied in the assets. Management assesses the remaining useful lives in accordance with the current technical conditions of the assets and estimated period during which the assets are expected to earn benefits for the Group. The following primary factors are considered: (a) expected usage of the assets; (b) expected physical wear and tear, which depends on operational factors and maintenance programme; and (c) technical or commercial obsolescence arising from changes in market conditions.

Were the estimated useful lives to differ by 10% from management's estimates, the impact on depreciation for the year ended 31 December 2022 would be to increase/decrease it by GEL 253,130 (2021: GEL 211,079).

5 Adoption of New or Revised Standards and Interpretations

The following amendments became effective from 1 January 2022:

Proceeds before intended use, Onerous contracts – cost of fulfilling a contract, Reference to the Conceptual Framework – narrow scope amendments to IAS 16, IAS 37 and IFRS 3, and Annual Improvements to IFRSs 2018-2020 – amendments to IFRS 1, IFRS 9, IFRS 16 and IAS 41 (issued on 14 May 2020 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2022).

- The amendment to IAS 16 prohibits an entity from deducting from the cost of an item of PPE any proceeds received from selling items produced while the entity is preparing the asset for its intended use. The proceeds from selling such items, together with the costs of producing them, are now recognised in profit or loss. An entity will use IAS 2 to measure the cost of those items. Cost will not include depreciation of the asset being tested because it is not ready for its intended use. The amendment to IAS 16 also clarifies that an entity is 'testing whether the asset is functioning properly' when it assesses the technical and physical performance of the asset. The financial performance of the asset is not relevant to this assessment. An asset might therefore be capable of operating as intended by management and subject to depreciation before it has achieved the level of operating performance expected by management.
- The amendment to IAS 37 clarifies the meaning of 'costs to fulfil a contract'. The amendment explains that the direct cost of fulfilling a contract comprises the incremental costs of fulfilling that contract; and an allocation of other costs that relate directly to fulfilling. The amendment also clarifies that, before a separate provision for an onerous contract is established, an entity recognises any impairment loss that has occurred on assets used in fulfilling the contract, rather than on assets dedicated to that contract.
- IFRS 3 was amended to refer to the 2018 Conceptual Framework for Financial Reporting, in order to determine what constitutes an asset or a liability in a business combination. Prior to the amendment, IFRS 3 referred to the 2001 Conceptual Framework for Financial Reporting. In addition, a new exception in IFRS 3 was added for liabilities and contingent liabilities. The exception specifies that, for some types of liabilities and contingent liabilities, an entity applying IFRS 3 should instead refer to IAS 37 or IFRIC 21, rather than the 2018 Conceptual Framework. Without this new exception, an entity would have recognised some liabilities in a business combination that it would not recognise under IAS 37. Therefore, immediately after the acquisition, the entity would have had to derecognise such liabilities and recognise a gain that did not depict an economic gain. It was also clarified that the acquirer should not recognise contingent assets, as defined in IAS 37, at the acquisition date.
- The amendment to IFRS 9 addresses which fees should be included in the 10% test for derecognition of financial liabilities. Costs or fees could be paid to either third parties or the lender. Under the amendment, costs or fees paid to third parties will not be included in the 10% test.
- Illustrative Example 13 that accompanies IFRS 16 was amended to remove the illustration of payments from the lessor relating to leasehold improvements. The reason for the amendment is to remove any potential confusion about the treatment of lease incentives.
- IFRS 1 allows an exemption if a subsidiary adopts IFRS at a later date than its parent. The subsidiary can measure its assets and liabilities at the carrying amounts that would be included in its parent's consolidated financial statements, based on the parent's date of transition to IFRS, if no adjustments were made for consolidation procedures and for the effects of the business combination in which the parent acquired the subsidiary. IFRS 1 was amended to allow entities that have taken this IFRS 1 exemption to also measure cumulative translation differences using the amounts reported by the parent, based on the parent's date of transition to IFRS. The amendment to IFRS 1 extends the above exemption to cumulative translation differences, in order to reduce costs for first-time adopters. This amendment will also apply to associates and joint ventures that have taken the same IFRS 1 exemption.
- The requirement for entities to exclude cash flows for taxation when measuring fair value under IAS 41 was removed. This amendment is intended to align with the requirement in the standard to discount cash flows on a post-tax basis.

The application of the amendments had no significant impact on these financial statements.

6 New Accounting Pronouncements

Certain new standards and interpretations have been issued that are mandatory for the annual periods beginning on or after 1 January 2023 or later, and which the Company has not early adopted.

Deferred tax related to assets and liabilities arising from a single transaction – Amendments to IAS 12 (issued on 7 May 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendments to IAS 12 specify how to account for deferred tax on transactions such as leases and decommissioning obligations. In specified circumstances, entities are exempt from recognising deferred tax when they recognise assets or liabilities for the first time. Previously, there had been some uncertainty about whether the exemption applied to transactions such as leases and decommissioning obligations – transactions for which both an asset and a liability are recognised. The amendments clarify that the exemption does not apply and that entities are required to recognise deferred tax on such transactions. The amendments require companies to recognise deferred tax on transactions that, on initial recognition, give rise to equal amounts of taxable and deductible temporary differences. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

Classification of liabilities as current or non-current – Amendments to IAS 1 (originally issued on 23 January 2020 and subsequently amended on 15 July 2020 and 31 October 2022, ultimately effective for annual periods beginning on or after 1 January 2024). These amendments clarify that liabilities are classified as either current or non-current, depending on the rights that exist at the end of the reporting period. Liabilities are non-current if the entity has a substantive right, at the end of the reporting period, to defer settlement for at least twelve months. The guidance no longer requires such a right to be unconditional. The October 2022 amendment established that loan covenants to be complied with after the reporting date do not affect the classification of debt as current or non-current at the reporting date. Management's expectations whether they will subsequently exercise the right to defer settlement do not affect classification of liabilities. A liability is classified as current if a condition is breached at or before the reporting date even if a waiver of that condition is obtained from the lender after the end of the reporting period. Conversely, a loan is classified as non-current if a loan covenant is breached only after the reporting date. In addition, the amendments include clarifying the classification requirements for debt a company might settle by converting it into equity. 'Settlement' is defined as the extinguishment of a liability with cash, other resources embodying economic benefits or an entity's own equity instruments. There is an exception for convertible instruments that might be converted into equity, but only for those instruments where the conversion option is classified as an equity instrument as a separate component of a compound financial instrument. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

Amendments to IAS 8: Definition of Accounting Estimates (issued on 12 February 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendment to IAS 8 clarified how companies should distinguish changes in accounting policies from changes in accounting estimates. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

Amendments to IAS 1 and IFRS Practice Statement 2: Disclosure of Accounting policies (issued on 12 February 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). IAS 1 was amended to require companies to disclose their material accounting policy information rather than their significant accounting policies. The amendment provided the definition of material accounting policy information. The amendment also clarified that accounting policy information is expected to be material if, without it, the users of the separate financial statements would be unable to understand other material information in the separate financial statements. The amendment provided illustrative examples of accounting policy information that is likely to be considered material to the entity's separate financial statements. Further, the amendment to IAS 1 clarified that immaterial accounting policy information need not be disclosed. However, if it is disclosed, it should not obscure material accounting policy information. To support this amendment, IFRS Practice Statement 2, 'Making Materiality Judgements' was also amended to provide guidance on how to apply the concept of materiality to accounting policy disclosures. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

6. New Accounting Pronouncements (Continued)

IFRS 17 "Insurance Contracts" (issued on 18 May 2017 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). IFRS 17 replaces IFRS 4, which has given companies dispensation to carry on accounting for insurance contracts using existing practices. As a consequence, it was difficult for investors to compare and contrast the financial performance of otherwise similar insurance companies. IFRS 17 is a single principle-based standard to account for all types of insurance contracts, including reinsurance contracts that an insurer holds. The standard requires recognition and measurement of groups of insurance contracts at: (i) a risk-adjusted present value of the future cash flows (the fulfilment cash flows) that incorporates all of the available information about the fulfilment cash flows in a way that is consistent with observable market information; plus (if this value is a liability) or minus (if this value is an asset) (ii) an amount representing the unearned profit in the group of contracts (the contractual service margin). Insurers will be recognising the profit from a group of insurance contracts over the period they provide insurance coverage, and as they are released from risk. If a group of contracts is or becomes loss-making, an entity will be recognising the loss immediately. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

Amendments to IFRS 17 and an amendment to IFRS 4 (issued on 25 June 2020 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendments include a number of clarifications intended to ease implementation of IFRS 17, simplify some requirements of the standard and transition. The amendments relate to eight areas of IFRS 17, and they are not intended to change the fundamental principles of the standard. The following amendments to IFRS 17 were made:

- *Effective date:* The effective date of IFRS 17 (incorporating the amendments) has been deferred by two years to annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023; and the fixed expiry date of the temporary exemption from applying IFRS 9 in IFRS 4 has also been deferred to annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023.
- *Expected recovery of insurance acquisition cash flows:* An entity is required to allocate part of the acquisition costs to related expected contract renewals, and to recognise those costs as an asset until the entity recognises the contract renewals. Entities are required to assess the recoverability of the asset at each reporting date, and to provide specific information about the asset in the notes to the separate financial statements.
- *Contractual service margin attributable to investment services*: Coverage units should be identified, considering the quantity of benefits and expected period of both insurance coverage and investment services, for contracts under the variable fee approach and for other contracts with an 'investment-return service' under the general model. Costs related to investment activities should be included as cash flows within the boundary of an insurance contract, to the extent that the entity performs such activities to enhance benefits from insurance coverage for the policyholder.
- *Reinsurance contracts held – recovery of losses:* When an entity recognises a loss on initial recognition of an onerous group of underlying insurance contracts, or on addition of onerous underlying contracts to a group, an entity should adjust the contractual service margin of a related group of reinsurance contracts held and recognise a gain on the reinsurance contracts held. The amount of the loss recovered from a reinsurance contract held is determined by multiplying the loss recognised on underlying insurance contracts and the percentage of claims on underlying insurance contracts that the entity expects to recover from the reinsurance contract held. This requirement would apply only when the reinsurance contract held is recognised before or at the same time as the loss is recognised on the underlying insurance contracts.
- *Other amendments:* Other amendments include scope exclusions for some credit card (or similar) contracts, and some loan contracts; presentation of insurance contract assets and liabilities in the statement of financial position in portfolios instead of groups; applicability of the risk mitigation option when mitigating financial risks using reinsurance contracts held and non-derivative financial instruments at fair value through profit or loss; an accounting policy choice to change the estimates made in previous interim separate financial statements when applying IFRS 17; inclusion of income tax payments and receipts that are specifically chargeable to the policyholder under the terms of an insurance contract in the fulfilment cash flows; and selected transition reliefs and other minor amendments.

The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

6. New Accounting Pronouncements (Continued)

Transition option for insurers applying IFRS 17 – Amendments to IFRS 17 (issued on 9 December 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendment to the transition requirements in IFRS 17 provides insurers with an option aimed at improving the usefulness of information to investors on initial application of IFRS 17. The amendment relates to insurers' transition to IFRS 17 only and does not affect any other requirements in IFRS 17. The transition requirements in IFRS 17 and IFRS 9 apply at different dates and will result in the following one-time classification differences in the comparative information presented on initial application of IFRS 17: accounting mismatches between insurance contract liabilities measured at current value and any related financial assets measured at amortised cost; and if an entity chooses to restate comparative information for IFRS 9, classification differences between financial assets derecognised in the comparative period (to which IFRS 9 will not apply) and other financial assets (to which IFRS 9 will apply). The amendment will help insurers to avoid these temporary accounting mismatches and, therefore, will improve the usefulness of comparative information for investors. It does this by providing insurers with an option for the presentation of comparative information about financial assets. When initially applying IFRS 17, entities would, for the purpose of presenting comparative information, be permitted to apply a classification overlay to a financial asset for which the entity does not restate IFRS 9 comparative information. The transition option would be available, on an instrument-by-instrument basis; allow an entity to present comparative information as if the classification and measurement requirements of IFRS 9 had been applied to that financial asset, but not require an entity to apply the impairment requirements of IFRS 9; and require an entity that applies the classification overlay to a financial asset to use reasonable and supportable information available at the transition date to determine how the entity expects that financial asset to be classified applying IFRS 9. The Group is currently assessing the impact of IFRS 17 and related amendments on its separate financial statements.

Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture – Amendments to IFRS 10 and IAS 28 (issued on 11 September 2014 and effective for annual periods beginning on or after a date to be determined by the IASB)". The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

Amendments to IFRS 16 Leases: Lease Liability in a Sale and Leaseback (issued on 22 September 2022 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2024). The amendments relate to the sale and leaseback transactions that satisfy the requirements in IFRS 15 to be accounted for as a sale. The amendments require the seller-lessee to subsequently measure liabilities arising from the transaction and in a way that it does not recognise any gain or loss related to the right of use that it retained. This means deferral of such a gain even if the obligation is to make variable payments that do not depend on an index or a rate. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its financial statements.

Unless otherwise described above, the new standards and interpretations are not expected to affect significantly the Group's financial statements.

7 Balances and Transactions with Related Parties

Parties are generally considered to be related if the parties are under common control or if one party has the ability to control the other party or can exercise significant influence or joint control over the other party in making financial and operational decisions. In considering each possible related party relationship, attention is directed to the substance of the relationship, not merely the legal form.

The outstanding balances with related parties were as follows:

In Georgian Lari	Ultimate shareholder	Entities under common control	Key management personnel
At 31 December 2022			
Trade receivables	-	190,985	-
Long term loans issued	-	-	-
Short term loans issued	-	270,492	-
Trade and other payables	-	2,990,037	15,502
Short term borrowing	309,772	-	-
At 31 December 2021			
Trade receivables	-	190,985	-
Long term loans issued	-	-	-
Short term loans issued	-	270,492	-
Trade and other payables	-	2,990,037	15,502
Short term borrowing	309,772	-	-

The transactions, income and expense items with related parties were as follows:

In Georgian Lari	Immediate parent company	Ultimate shareholder	Other significant shareholder	Entities under common control	Key management personnel
For year ended 31 December 2022					
Sale of PP&E (Note 23)	-	-	-	37,327,694	
Sales of goods (Note 17)	-	-	-	32,324,352	-
Interest income	-	-	-	33,329	-
Interest expense	-	(94,328)	-	-	-
Purchase of goods	-	-	-	(85,349)	-
Rent expense	-	-	-	(35,953)	(63,284)
Remuneration	-	(25,523)	-	-	(365,301)
Other non-operating expense	-	(29,402)	(15,295)	(23,324)	(35,403)
Foreign exchange Gain / (Loss)	11,583	74,293	-	(30,324)	-
Other	-	(36,273)	-	(5,358)	(24,492)
For year ended 31 December 2021					
Sales of goods (Note 17)	-	-	-	65,796,769	-
Interest income	-	-	-	35,570	-
Interest expense	-	(84,956)	-	-	-
Purchase of Goods	-	-	-	(76,309)	-
Rent expense	-	-	-	(49,907)	(53,250)
Remuneration	-	(32,514)	-	-	(392,778)
Other non-operating expense	-	(50,306)	(11,250)	(3,501)	(40,263)
Foreign exchange loss	13,048	70,783	-	(33,879)	-
Other	-	(33,729)	-	(3,501)	(30,007)

Key management compensation. Key management includes CEO and Production Director. Compensation paid to the key management for their service in full time executive management position is made up of base salary, bonus and other benefits. Total compensation amounted to GEL 414,055 for the year ended 31 December 2022 (2021: GEL 392,778).

8 Property, Plant and Equipment and Intangible Assets

Movements in the carrying amount of property, plant and equipment ("PP&E") and intangible assets were as follows:

In Georgian Lari	**Land & Buildings**	**Vehicles**	**Plant & Machinery**	**Office and Other Equipment**	**CIP***	**Total PP&E**	**Licences**	**Other**	**Total Intangible Assets**	**Total PP&E and Intangible Assets**
Cost	5,554,692	5,828,219	20,536,152	2,428,406	1,847,721	36,195,190	170,320	58,237	228,557	36,423,747
Accumulated depreciation/amortisation	(876,113)	(1,967,213)	(5,739,117)	(1,411,897)	-	(9,994,340)	(113,330)	(18,257)	(131,587)	(10,125,927)
Carrying amount at 1 January 2021	**4,678,579**	**3,861,006**	**14,797,035**	**1,016,509**	**1,847,721**	**26,200,850**	**56,990**	**39,980**	**96,970**	**26,297,820**
Additions	-	1,175,817	13,846	95,007	1,231,511	2,516,181	-	4,448	4,448	2,520,629
Disposals	(937,033)	(501,838)	(106,509)	(33,551)	(81,869)	(1,660,800)	-	-	-	(1,660,800)
Transfers	436,161	160,346	342,132	1,423	(940,062)	-	-	-	-	-
Depreciation/amortisation charge	(102,954)	(392,536)	(1,401,025)	(214,275)	-	(2,110,790)	(3,194)	(5,436)	(8,630)	(2,119,420)
Depreciation eliminated upon disposal	407,551	230,942	40,553	194	-	679,240	-	-	-	679,240
Carrying amount at 31 December 2021	**4,482,304**	**4,533,737**	**13,686,032**	**865,307**	**2,057,301**	**25,624,681**	**53,796**	**38,992**	**92,788**	**25,717,469**
Cost	5,053,820	6,662,544	20,785,621	2,491,285	2,057,301	37,050,571	170,320	62,685	233,005	37,283,576
Accumulated depreciation/amortisation	(571,516)	(2,128,807)	(7,099,589)	(1,625,978)	-	(11,425,890)	(116,524)	(23,693)	(140,217)	(11,566,107)
Carrying amount at 31 December 2021	**4,482,304**	**4,533,737**	**13,686,032**	**865,307**	**2,057,301**	**25,624,681**	**53,796**	**38,992**	**92,788**	**25,717,469**
Additions	15,824	2,886,333	79,292	163,973	4,204,173	7,349,595	-	-	-	7,349,595
Disposals (Note 23)	(1,049,130)	(907,453)	(1,203,648)	(246,693)	(130,930)	(3,537,854)	-	-	-	(3,537,854)
Transfers	818,923	1,978,040	282,876	160,996	(3,240,835)	-	-	-	-	-
Depreciation/amortisation charge	(129,201)	(526,406)	(1,275,258)	(245,140)	-	(2,176,005)	(2,800)	(5,178)	(7,978)	(2,183,983)
Depreciation eliminated upon disposal	142,571	167,431	328,067	139,853	-	777,922	-	-	-	777,922
Carrying amount at 31 December 2022	**4,281,291**	**8,131,682**	**11,897,361**	**838,296**	**2,889,709**	**28,038,339**	**50,996**	**33,814**	**84,810**	**28,123,149**
Cost	4,839,437	10,619,464	19,944,141	2,569,561	2,889,709	40,862,312	170,320	62,685	233,005	41,095,317
Accumulated depreciation/amortisation	(558,146)	(2,487,782)	(8,046,780)	(1,731,265)	-	(12,823,973)	(119,324)	(28,871)	(148,195)	(12,972,168)
Carrying amount at 31 December 2022	**4,281,291**	**8,131,682**	**11,897,361**	**838,296**	**2,889,709**	**28,038,339**	**50,996**	**33,814**	**84,810**	**28,123,149**

(*) CIP – Construction in progress.

9 Trade and Other Receivables

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Trade receivables	23,027,905	29,281,635
Less impairment loss provision	(3,101,964)	(2,992,571)
Total trade receivables, net	**19,925,941**	**26,289,064**
Prepayments	3,317,558	5,437,273
Total trade and other receivables	**23,243,499**	**31,726,337**

The Group applies the IFRS 9 simplified approach to measuring expected credit losses which uses a lifetime expected loss allowance for all trade and other receivables.

To measure the expected credit losses, trade and other receivables have been assessed on an individual basis.

Analysis by credit quality of trade and other receivables as at is as follows:

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Trade receivables		
- current	4,524,419	12,834,173
- less than 60 days overdue	8,608,333	4,358,947
- 60 to 120 days overdue	654,721	1,958,971
- 120 to 360 days overdue	2,599,360	4,981,082
- over 360 days overdue	6,641,072	5,148,462
Total trade receivables (gross carrying amount)	**23,027,905**	**29,281,635**
Credit loss allowance	(3,101,964)	(2,992,571)
Total trade receivables from contracts with customers (carrying amount)	**19,925,941**	**26,289,064**

Movements in the impairment provision for trade receivables are as follows:

In Georgian Lari	**2022**	**2021**
Provision for impairment at 31 December 2021	**2,992,571**	**2,764,148**
Provision for impairment during the year	109,393	228,423
Provision for impairment at 31 December 2022	**3,101,964**	**2,992,571**

9 Trade and Other Receivables (continued)

Movements in prepayments are as follows:

In Georgian Lari	**Gross carrying amount**
Carrying value at 1 January 2021	**2,104,971**
Additions	64,365,889
Prepayment written off	(72,041)
Prepayments derecognised on receipt of related goods or services	(60,131,868)
Advances returned due to debit notes	(278,861)
Other movement	(550,817)
Carrying value at 31 December 2021	**5,437,273**
Additions	55,603,409
Prepayments written off	(135,528)
Prepayments derecognised on receipt of related goods or services	(56,356,753)
Advances returned due to debit notes	(243,743)
Other movement	(987,100)
Carrying value at 31 December 2022	**3,317,558**

10 Loans Issued

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Corporate loans	2,931,409	2,976,644
Loans to individuals	97,860	99,698
Less: Provision for loan impairment	(2,590,034)	(2,837,873)
Total carrying amount of loans at AC	**439,235**	**238,469**

Movements in the provision for loan impairment are as follows:

In Georgian Lari	**2022**	**2021**
Provision for impairment at 1 January	**2,837,873**	**2,596,541**
(Recovery)/provision for impairment during the year	(247,839)	241,332
Provision for impairment at 31 December	**2,590,034**	**2,837,873**

The following table contains an analysis of the credit risk exposure of loans measured at AC and for which an ECL allowance is recognised. The carrying amount of loans below also represents the Group's maximum exposure to credit risk on these loans.

10 Loans issued (continued)

The credit quality of loans carried at amortised cost is as follows at 31 December 2022:

In Georgian Lari	**31 December 2022**
Issued loans	
- current	483,047
- 60 to 120 days overdue	-
- 120 to 360 days overdue	-
- over 360 days overdue	2,546,222
Total issued loans (gross carrying amount)	**3,029,269**
Credit loss allowance	(2,590,034)
Total issued loans (carrying amount)	**439,235**

The credit quality of loans carried at amortised cost is as follows at 31 December 2021:

In Georgian Lari	**31 December 2021**
Issued loans	
- current	495,125
- 60 to 120 days overdue	-
- 120 to 360 days overdue	-
- over 360 days overdue	2,581,217
Total issued loans (gross carrying amount)	**3,076,342**
Credit loss allowance	(2,837,873)
Total issued loans (carrying amount)	**238,469**

11 Inventories

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Finished goods	32,510,652	18,633,760
Raw materials and consumables	10,045,275	18,623,207
Spare parts and other inventory	2,739,951	2,808,865
Inventory in transit	978,907	4,995,213
Total inventories	**46,274,785**	**45,061,045**

12 Cash and Cash Equivalents

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Cash on hand	16,212	88,512
Bank balances payable on demand	12,667,827	2,758,967
Total cash and cash equivalents	**12,684,039**	**2,847,479**

12 Cash and Cash Equivalents (continued)

The credit quality of cash and cash equivalents balances may be summarised as follows:

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Neither past due nor impaired		
- Bank of Georgia – BB rated (2020: B rated) – according to S&P	12,667,827	2,758,967
Total cash and cash equivalents, excluding cash on hand	**12,667,827**	**2,758,967**

13 Charter Capital

According to the Company's Charter dated 2 May 2008, the charter capital was defined at GEL 200. As of 31 December 2022 Company's Charter capital was null (2021: null).

During 2022 the Company declared and paid dividends in the amount of GEL 38,285,474 (2021: GEL 27,337,924).

14 Borrowings

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Term loans	12,989,179	16,690,486
Total borrowings	**12,989,179**	**16,690,486**

Group's borrowings denominated in US Dollars equal GEL 12,989,179 (2021: GEL 16,690,486).

The Group does not apply hedge accounting and has not entered into any hedging arrangements in respect of its foreign currency obligations or interest rate exposures. The carrying amounts and fair values of borrowings are as follows:

	Carrying amounts		**Fair values**	
In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Term loans	12,989,179	16,690,486	12,989,179	16,690,486
Total borrowings	**12,989,179**	**16,690,486**	**12,989,179**	**16,690,486**

Balance consists of the following borrowings:

USD 4,378,226 letter of credit from the Bank of Georgia JSC was granted on 5 December 2022 with annual interest 6M LIBOR + 7.2% (but not less than 7.4%) and maturity on 7 March 2023.

USD 150,000 loan from Shmagi Kemertelidze (Ultimate shareholder) granted on 18 December 2018 with annual interest of 10% and maturity on 12 June 2019. On 18 June 2019 the loan was prolonged to 18 June 2021.

USD 120,000 loan from Shmagi Kemertelidze (Ultimate shareholder) granted on 28 May 2021 with annual interest of 7%. The loan matured on 12 February 2022.

USD 300,000 loan from Shmagi Kemertelidze (Ultimate shareholder) granted on 25 August 2020 with annual interest of 10% and maturity on 25 February 2021. USD 112,000 loan from Shmagi Kemertelidze (Ultimate shareholder) granted on 31 August 2020 with annual interest of 7% and maturity on 31 August 2021. Both loans have been prolonged to 31 December 2021.

Loans from the ultimate shareholder were not further prolonged after the contractual maturity date. The unpaid principal and interest is payable by the Group on demand.

15 Reconciliation of Liabilities Arising from Borrowings

The table below sets out an analysis of liabilities from financing activities and the movements in the Group's liabilities from financing activities for each of the periods presented. The items of these liabilities are those that are reported as financing in the consolidated statement of cash flows:

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Borrowings at 1 January 2021	**16,690,486**	**17,527,370**
Cash flows		
Additions during the year	72,126,330	82,111,677
Repayment of principal	(74,669,986)	(81,454,704)
Interest payments	(1,123,583)	(1,041,417)
Non-cash changes		
Interest accrual	910,455	1,072,754
Foreign exchange adjustments	(944,523)	(1,525,194)
Borrowings at 31 December 2022	**12,989,179**	**16,690,486**

16 Trade and Other Payables

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Trade payables	20,949,267	13,584,370
Total financial payables within trade and other payables	**20,949,267**	**13,584,370**
Advances received	166,244	3,203,086
Accrued employee benefit costs	699,776	550,814
Total trade and other payables	**21,815,287**	**17,338,270**

Advances received are normally from sales of ferroalloys from several clients who make regular payments through advances.

17 Revenue from Contracts with Customers

Disaggregation of revenue from contracts with customers:

In Georgian Lari	**2022**	**2021**
Sale of finished goods	107,440,758	114,950,767
Sale of raw materials	31,696,207	8,073,821
Sale of oven and related spare parts	3,845,103	65,670,179
Provided services	67,437	258,881
Total revenue	**143,049,505**	**188,953,648**

Sale of oven and related spare parts represents related party revenue received from Metal construction Georgia LLC. In 2021 the Company has signed three contracts with the counterparty in the amount of USD 1 mln, USD 9 mln and USD 15 mln. Part of performance obligations was satisfied in year 2022. The scope of the contracts relates to the sale of silicomanganese furnaces and related spare parts.

17 Revenue from Contracts with Customer (continued)

The Group derives revenue from the transfer of goods and services at a point in time.

Revenues by geographical allocation are as follows:

In Georgian Lari	**2022**	**2021**
European Union	58,171,411	71,947,224
USA	33,315,891	-
Asia	21,903,178	9,501,862
Commonwealth of Independent States ("CIS")	15,151,883	38,307,420
Georgia	14,507,142	69,197,142
Total revenue from contracts with customers	**143,049,505**	**188,953,648**

18 Cost of Sales

In Georgian Lari	**2022**	**2021**
Raw materials and consumables used	70,100,975	67,724,246
Energy and utilities expense	23,001,121	26,775,320
Employee salaries and benefits expense	5,798,827	4,483,917
Depreciation and amortisation expenses	1,466,381	1,482,109
Other production overhead expenses	950,765	780,439
Changes in inventories finished goods	(5,588,949)	(7,613,207)
Total cost of sales	**95,729,120**	**93,632,824**

19 General and Administrative Expenses

In Georgian Lari	**2022**	**2021**
Employee salaries and benefits	3,191,047	2,327,734
Business trip expenses	540,158	129,708
Insurance expenses	433,304	281,180
Depreciation and amortisation charges	430,489	267,290
Repair and maintenance expenses	419,621	619,361
Fuel expenses	345,870	287,205
Professional services*	319,458	339,596
Representative expenses	301,592	109,702
Charity expenses	167,500	54,914
Operating leasing expenses	162,362	144,760
Taxes other than on income	52,155	325,821
Communication expenses	44,765	39,705
Bank service expenses	43,417	136,930
Utility expenses	36,289	42,789
Other administrative expenses	498,218	372,535
Total general and administrative expenses	**6,986,245**	**5,479,230**

(*) Professional service fee includes GEL 132,324 (2021: GEL 247,772) fees incurred for audit and other professional services provided by Auditor/Audit Firm as defined in the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

20 Distribution Costs

In Georgian Lari	2022	2021
Transportation and storage expenses	13,644,376	4,298,743
Fuel expenses	2,791,428	1,815,630
Employee salaries and benefits	1,264,545	1,131,776
Repair and maintenance expenses	1,230,405	938,432
Depreciation expenses	432,143	321,158
Total distribution costs	**19,362,897**	**8,505,739**

21 Other Operating Expenses

In Georgian Lari	2022	2021
Gifts and social expenses	887,437	1,480,309
Pension expenses	173,001	135,791
Prepayments write off / (recovery)	135,528	72,041
Impairment loss provision for trade receivables	109,393	228,423
Impairment loss provision/(recovery) for issued loans	(247,839)	241,333
Loss on write-off of PP&E	-	29,677
Other	1,175,901	1,504,895
Total other operating expenses	**2,233,421**	**3,692,469**

22 Finance Cost

In Georgian Lari	2022	2021
Interest expense	910,455	1,075,295
Foreign exchange loss, net	2,271,523	-
Total finance costs	**3,181,978**	**1,075,295**

23 Other Operating Income

In Georgian Lari	2022	2021
Net gain from disposal of PP&E	(37,327,694)	(123,509)
Other	(1,374,681)	(1,390,946)
Total finance costs	**(38,702,375)**	**(1,514,455)**

On 28 July 2022 the Company sold one of its plants located in Orhkevi, Tbilisi, including land, buildings and related machinery, to Metal Construction Georgia LLC (related party) at agreed price of USD 14 mln (equal to GEL 38,907,400). As a result of sale, the net gain of GEL 37,327,694 was recorded for the year ended 31 December 2022.

24 Contingencies and Commitments

Tax legislation. The taxation system in Georgia is relatively new and is characterised by frequent changes in legislation, official pronouncements and court decisions, which are often unclear, contradictory and subject to varying interpretation by different tax authorities. Taxes are subject to review and investigation by a number of government bodies, which have the authority to impose severe fines, penalties and interest charges.

A tax year remains open for review by the tax authorities during the three subsequent calendar years, however, under certain circumstances a tax year may remain open longer. These circumstances may create tax risks in Georgia that are substantially more significant than in many other countries. Management believes that it has provided adequately for tax liabilities based on its interpretations of applicable Georgian tax legislation, official pronouncements and court decisions. However, the interpretations of the relevant authorities could differ and the effect on these financial statements, if the authorities were successful in enforcing their own interpretations, could be significant.

Assets pledged and restricted. As at 31 December 2022 the Group's land plots at cost of GEL 101,447 (31 December 2021: GEL 101,447) have been pledged as collateral towards the borrowings from Bank of Georgia (Note 14).

Environmental matters. The enforcement of environmental regulation in the Georgia is evolving and the enforcement posture of government authorities is continually being reconsidered. The Company periodically evaluates its obligations under environmental regulations. As obligations are determined, they are recognised immediately. Potential liabilities, which might arise as a result of changes in existing regulations, civil litigation or legislation, cannot be estimated but could be material. In the current enforcement climate under existing legislation, management believes that there are no significant liabilities for environmental damage.

Consideration of climate change. The Group management has taken note of global awareness and concerns about the potential impact of climate change. Currently, this matter has had no significant impact on the financial statements, and the future effects on the Group's activities and business plans are difficult to predict. Management continues to monitor developments in this area and will respond as necessary to ensure the Group's viability and will adopt all government guidelines if and when these are issued in the markets in which the Group operates.

25 Financial Risk Management

The risk management function within the Group is carried out in respect of financial risks, operational risks and legal risks. Financial risk comprises market risk (including currency risk, interest rate risk and other price risk), credit risk and liquidity risk. The primary objectives of the financial risk management function are to establish risk limits, and then ensure that exposure to risks stays within these limits. The operational and legal risk management functions are intended to ensure proper functioning of internal policies and procedures, in order to minimise operational and legal risks.

***Credit risk*.** The Group exposes itself to credit risk, which is the risk that one party to a financial instrument will cause a financial loss for the other party by failing to meet an obligation.

Exposure to credit risk arises as a result of the Group's sales of products on credit terms and other transactions with counterparties giving rise to financial assets. The Group's maximum exposure to credit risk is reflected in the carrying amounts of financial assets in the statement of financial position.

Credit risk management. Credit risk is the one of the largest risk for the Group's business; management therefore carefully manages its exposure to credit risk.

Limits. The Group structures the levels of credit risk it undertakes by placing limits on the amount of risk accepted in relation to counterparties or groups of counterparties. Limits on the level of credit risk are approved regularly by management. Such risks are monitored on a revolving basis and are subject to an annual, or more frequent, review.

Credit limit are analysed and approved by the Management. In order to monitor exposure to credit risk, regular reports are produced based on a structured analysis focusing on the customer's business and

25 Financial Risk Management (continued)

financial performance. Any significant interaction with customers with deteriorating creditworthiness are reported to and reviewed by Management. The Group's management reviews the performance of counterparties and follows up on past due balances.

Expected credit loss (ECL) measurement. ECL is a probability-weighted estimate of the present value of future cash shortfalls (i.e., the weighted average of credit losses, with the respective risks of default occurring in a given time period used as weights). An ECL measurement is unbiased and is determined by evaluating a range of possible outcomes. ECL measurement is based on three components used by the Group: Probability of Default ("PD"), Loss Given Default ("LGD") and Discount Rate.

PD is an estimate of the likelihood of default to occur over a given time period. LGD is an estimate of the loss arising on default. It is based on the difference between the contractual cash flows due and those that the lender would expect to receive, including from any collateral. The expected losses are discounted to present value at the end of the reporting period. The discount rate represents the effective interest rate ("EIR") for the financial instrument or an approximation thereof.

Expected credit losses are modelled over instrument's lifetime period. The lifetime period is equal to the remaining contractual period to maturity of debt instruments, adjusted for expected prepayments, if any. Management models Lifetime ECL, that is, losses that result from all possible default events over the remaining lifetime period of the financial instrument. The 12-month ECL, represents a portion of lifetime ECLs that result from default events on a financial instrument that are possible within 12 months after the reporting period, or remaining lifetime period of the financial instrument if it is less than a year.

The ECLs that are estimated by management for the purposes of these financial statements are point-in-time estimates, rather than through-the-cycle estimates that are commonly used for regulatory purposes. The estimates consider forward looking information, that is, ECLs reflect probability weighted development of key macroeconomic variables that have an impact on credit risk.

For purposes of measuring PD, the Group defines default as a situation when the exposure meets one or more of the following criteria:

- the borrower is more than 365 days past due on its contractual payments;
- the borrower meets the unlikeliness-to-pay criteria listed below:
  - the borrower is deceased;
  - the borrower is insolvent;
  - the borrower is in breach of financial covenant(s);
  - it is becoming likely that the borrower will enter bankruptcy; and

For purposes of disclosure, the Group fully aligned the definition of default with the definition of credit-impaired assets. The default definition stated above is applied to all types of financial assets of the Group.

The Group uses an individual assessment approach for ECL measurement. The Group performs an assessment on an individual basis for all trade receivable balances. ECL assessment on an individual basis is performed by weighting the estimates of credit losses for different possible outcomes against the probabilities of each outcome. The Group defines at least two possible outcomes for each assessed loan, one of which leads to a credit loss even if the probability of such a scenario may be very low. Individual assessment is primarily based on the expert judgement of Group management. Expert judgements are regularly tested in order to decrease the difference between estimates and actual losses.

The key principles of calculating the credit risk parameters. Lifetime PDs represent the estimated probability of a default occurring over the remaining life of the financial instrument and it is a sum of the 12 months PDs over the life of the instrument. The Group uses historical default data for calculation of PD.

LGD represents the Group's expectation of the extent of loss on a defaulted exposure. LGD varies by the type of counterparty, type and seniority of the claim, and the availability of collateral or other credit support. The 12-month and lifetime LGDs are determined based on the factors that impact the expected recoveries after a default event. The approach to LGD measurement can be divided into three possible approaches:

- measurement of LGD based on the specific characteristics of the collateral;
- individually defined LGD depending on different factors and scenarios.

25 Financial Risk Management (continued)

The Group calculates LGD based on specific characteristics of the collateral, such as projected collateral values, historical discounts on sales and other factors for loans secured by real estate, cash and liquid securities. LGD is calculated on a collective basis based on the latest available recovery statistics for the remainder of the corporate loan portfolio and for retail secured and unsecured products.

Forward-looking information incorporated in the ECL models. The assessment of ECLs incorporate supportable forward-looking information. The Group identified certain key economic variables that correlate with developments in credit risk and ECLs. Forecasts of economic variables (the "base economic scenario") are provided by the Group's management on an annual basis and provide the best estimate of the expected macro-economic development over the next five years. After five years, a mean reversion approach is used, which means that economic variables tend to revert to either a long run average rate (e.g. for unemployment) or a long run average growth rate (e.g. GDP). The impact of the relevant economic variables on the PD and LGD has been determined by performing statistical regression analysis to understand the impact that the changes in these variables historically had on the default rates and on the components of LGD and EAD.

Credit risks concentration. The Group's maximum exposure to credit risk by class of assets is reflected in the carrying amounts of financial assets in the statement of financial position:

In Georgian Lari	**31 December 2022**	**31 December 2021**
Trade receivables		
- Trade receivables	23,027,905	29,281,635
Loans Issued		
- Loans issued	439,235	238,469
Cash and cash equivalents		
- Bank balances payable on demand	12,667,827	2,758,967
Total maximum exposure to credit risk	**36,134,967**	**32,279,071**

The Group's management reviews ageing analysis of outstanding trade receivables and issued loans and follows up on past due balances. Management therefore considers it appropriate to provide ageing and other information about credit risk as disclosed in Note 9, 10 and 12.

Market risk. The Group takes on exposure to market risks. Market risks arise from open positions in (a) foreign currencies, (b) interest bearing assets and liabilities and (c) equity products, all of which are exposed to general and specific market movements. Management sets limits on the value of risk that may be accepted, which is monitored daily. However, the use of this approach does not prevent losses outside of these limits in the event of more significant market movements.

Sensitivities to market risks included below are based on a change in a factor while holding all other factors constant. In practice this is unlikely to occur and changes in some of the factors may be correlated – for example, changes in interest rate and changes in foreign currency rates.

Currency risk. The table below summarises the Group's exposure to foreign currency exchange rate risk at the end of the reporting period:

	At 31 December 2022			**At 31 December 2021**		
In Georgian Lari	**Monetary financial assets**	**Monetary financial liabilities**	**Net balance sheet position**	**Monetary financial assets**	**Monetary financial liabilities**	**Net balance sheet position**
Georgian Lari	8,912,544	8,688,430	224,114	1,050,253	7,191,227	(6,140,974)
US Dollars	23,333,656	23,208,433	125,223	28,441,215	22,938,534	5,502,681
Euros	3,888,767	2,041,582	1,847,185	2,787,603	145,096	2,642,507
Total	**36,134,967**	**33,938,445**	**2,196,522**	**32,279,071**	**30,274,857**	**2,004,214**

25 Financial Risk Management (continued)

The above analysis includes only monetary assets and liabilities. Investments in equities and non-monetary assets are not considered to give rise to any material currency risk.

The following table presents sensitivity of profit and loss and equity to reasonably possible changes in exchange rates applied at the end of the reporting period relative to the functional currency of the Group, with all other variables held constant:

	At 31 December 2022		At 31 December 2021	
In Georgian Lari	Impact on profit or loss	Impact on equity	Impact on profit or loss	Impact on equity
USD strengthening by 10%	12,522	(50,203)	550,268	(296,285)
USD weakening by 10%	(12,522)	50,203	(550,268)	296,285
EUR strengthening by 10%	184,719	(1,203)	264,251	(461)
EUR weakening by 10%	(184,719)	1,203	(264,251)	461

The exposure was calculated only for monetary balances denominated in currencies other than the functional currency of the Group.

Interest rate risk. The Group takes on exposure to the effects of fluctuations in the prevailing levels of market interest rates on its financial position and cash flows. The table below summarises the Group's exposure to interest rate risks. The table presents the aggregated amounts of the Group's financial assets and liabilities at carrying amounts, categorised by the earlier of contractual interest repricing or maturity dates.

In Georgian Lari	Demand and less than 3 months	From 3 to 6 months	From 6 to 12 months	Over 1 year	Non-interest bearing	Total
31 December 2022						
Total financial assets	36,134,968	-	-	-	-	36,134,968
Total financial liabilities	(34,804,466)	-	-	-	-	(34,804,466)
Net interest sensitivity gap at 31 December 2022	**1,330,502**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,330,502**
31 December 2021						
Total financial assets	29,375,012	-	-	-	-	29,375,012
Total financial liabilities	(33,482,072)	-	-	-	-	(33,482,072)
Net interest sensitivity gap at 31 December 2021	**(4,107,060)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(4,107,060)**

The Group does not have formal policies and procedures in place for the management of interest rate risks as management considers this risk as insignificant to the Group's business.

Liquidity risk. Liquidity risk is the risk that an entity will encounter difficulty in meeting obligations associated with financial liabilities. The Group is exposed to daily calls on its available cash resources. Management monitors monthly rolling forecasts of the Group's cash flows.

The Group seeks to maintain a stable funding base primarily consisting of borrowings. The Group invests the funds in diversified portfolios of liquid assets, in order to be able to respond quickly and smoothly to unforeseen liquidity requirements. The Group's liquidity portfolio comprises cash and cash equivalents

25 Financial Risk Management (continued)

(Note 12). Management estimates that the liquidity portfolio of cash and bank deposits can be realised in cash within a day in order to meet any unforeseen liquidity requirements.

The table below shows liabilities at 31 December 2022 by their remaining contractual maturity. The amounts disclosed in the maturity table are the contractual undiscounted cash flows. Such undiscounted cash flows differ from the amount included in the statement of financial position because the statement of financial position amount is based on discounted cash flows. Foreign currency payments are translated using the spot exchange rate at the end of the reporting period.

The maturity analysis of financial liabilities at 31 December 2022 is as follows:

In Georgian Lari	**Demand and less than 2 months**	**From 2 to 6 months**	**From 6 to 12 months**	**More than 1 year**	**Total**
Liabilities					
Trade and other payables (Note 16)	20,949,267	-	-	-	20,949,267
Borrowings (Note 14)	1,159,212	11,829,967	-	-	12,989,179
Total future payments, including future principal and interest payments	**22,108,479**	**11,829,967**	**-**	**-**	**33,938,446**

The maturity analysis of financial liabilities at 31 December 2021 is as follows:

In Georgian Lari	**Demand and less than 2 months**	**From 2 to 6 months**	**From 6 to 12 months**	**More than 1 year**	**Total**
Liabilities					
Trade and other payables (Note 16)	13,584,370	-	-	-	13,584,370
Borrowings (Note 14)	16,964,661	-	-	-	16,964,661
Total future payments, including future principal and interest payments	**30,549,031**	**-**	**-**	**-**	**30,549,031**

26 Management of Capital

The Group's objectives when managing capital are to safeguard the Group's ability to continue as a going concern in order to provide returns for shareholders and benefits for other stakeholders and to maintain an optimal capital structure to reduce the cost of capital. In order to maintain or adjust the capital structure, the Group may adjust the amount of dividends paid to shareholders, return capital to shareholders, issue new shares or sell assets to reduce debt. The amount of capital that the Group managed as of 31 December 2022 was GEL 77,587,208 (2021: GEL 68,354,826).

27 Fair Value Disclosure

Fair value measurements are analysed by level in the fair value hierarchy as follows: (i) level one are measurements at quoted prices (unadjusted) in active markets for identical assets or liabilities, (ii) level two measurements are valuations techniques with all material inputs observable for the asset or liability, either directly (that is, as prices) or indirectly (that is, derived from prices), and (iii) level three measurements are valuations not based on observable market data (that is, unobservable inputs). Management applies judgement in categorising financial instruments using the fair value hierarchy. If a fair value measurement uses observable inputs that require significant adjustment, that measurement is a Level 3 measurement. The significance of a valuation input is assessed against the fair value measurement in its entirety.

27 Fair Value Disclosure (continued)

Assets and liabilities not measured at fair value but for which fair value is disclosed. Fair values analysed by level in the fair value hierarchy and carrying value of assets and liabilities not measured at fair value are as follows:

	31 December 2022			
In Georgian Lari	**Level 1**	**Level 2**	**Level 3**	**Carrying value**
FINANCIAL ASSETS				
- Cash and cash equivalents	12,684,039	-	-	12,684,039
- Trade receivables	-	23,243,499	-	23,243,499
- Issued loans	-	439,235	-	439,235
TOTAL ASSETS	**12,684,039**	**23,682,734**	**-**	**36,366,773**
LIABILITIES				
- Trade payables	-	21,815,287	-	21,815,287
- Borrowings	-	12,989,179	-	12,989,179
TOTAL LIABILITIES	**-**	**34,804,466**	**-**	**34,804,466**

	31 December 2021			
In Georgian Lari	**Level1**	**Level2**	**Level3**	**Carrying value**
FINANCIAL ASSETS				
- Cash and cash equivalents	2,847,479	-	-	2,847,479
- Trade receivables	-	31,726,337	-	31,726,337
- Issued loans	-	238,469	-	238,469
TOTAL ASSETS	**2,847,479**	**31,964,806**	**-**	**34,812,285**
LIABILITIES				
- Trade payables	-	17,338,270	-	17,338,270
- Borrowings	-	16,690,486	-	16,690,486
TOTAL LIABILITIES	**-**	**34,028,756**	**-**	**34,028,756**

**No independent valuation has been performed for investment properties.*

The fair values in level 2 and level 3 of the fair value hierarchy were estimated using the discounted cash flows valuation technique. The fair value of floating rate instruments that are not quoted in an active market was estimated to be equal to their carrying amount. The fair value of unquoted fixed interest rate instruments was estimated based on estimated future cash flows expected to be received discounted at current interest rates for new instruments with similar credit risks and remaining maturities.

Financial assets carried at amortised cost. The fair value of floating rate instruments is normally their carrying amount. The estimated fair value of fixed interest rate instruments is based on estimated future cash flows expected to be received discounted at current interest rates for new instruments with similar credit risks and remaining maturities. Discount rates used depend on the credit risk of the counterparty.

Liabilities carried at amortised cost. The estimated fair value of fixed interest rate instruments with stated maturity, for which a quoted market price is not available, was estimated based on expected cash flows discounted at current interest rates for new instruments with similar credit risk and remaining maturity. Carrying amounts of trade payables and other financial liabilities approximate fair values due to their short-term maturities.

28 Presentation of Financial Instruments by Measurement Category

For the purposes of measurement, IFRS 9 “Financial Instruments” classifies financial assets into the following categories: (a) financial assets at FVTPL; (b) debt instruments at FVOCI, (c) equity instruments at FVOCI and (c) financial assets at AC. Financial assets at FVTPL have two sub-categories: (i) assets mandatorily measured at FVTPL, and (ii) assets designated as such upon initial recognition. In addition, finance lease receivables form a separate category. As of 31 December 2022 all of the Group’s financial assets and liabilities were carried at AC.

Chiaturmanganum Georgia LLC

Management Report

Review of activities of Chiaturmanganum Georgia Group

Tbilisi

2022

1. Description of development, results, and condition of activities

Chiaturmanganum Georgia LLC was established in 2008. Its main activities are production of various ferrous alloys. The company actively engaged in the production process since 2009 and has been growing in terms of production, market development and occupation of its own segment on the market on an annual basis.

Chiaturmanganum Georgia LLC produces the following products:

1. Ferrosilicon manganese - FeSiMn

2. Ferromanganese - FeMn

3. Ferrosilicon - FeSi

Apart from the core activities, the company also produces the main raw material required for production of Ferrosilicon manganese - manganese concentrate and agglomerate.

The products produced by the company are particularly demanded at the global scale. As for the domestic market, it is very small, however, the company has occupied a certain place.

The main countries importing the produced products are EU countries, Kazakhstan, Russia, Azerbaijan, Ukraine, USA. Apart from the above countries, Chiaturmanganum Georgia LLC has been successfully implementing export of produced ferrous alloys to other countries of the world: Estonia, Belarus, Turkey, Iraq, Japan, etc.

The company purchases various raw materials from various countries of the world: Brazil, countries of the African continent, Ukraine, Russia, Kazakhstan, Turkey, China.

The Company is a sole owner of two subsidiaries, Kvirila - 2007 LLC, which owns agloconcentrate and sells to the Company; and Georgian FeroAlloys LLC, a dormant company.

2. Development plan and strategy

The company has been developing since its inception and the production capacities have been growing gradually, by means of addition of new machinery and construction and/or acquisition of new plants required for production.

The future development plan of the company and the methods of attraction of additional capital required for its implementation are unchangeable in terms of production growth. Both historically and in the future, gradual growth of capacities is envisaged without attraction of additional significant funds, using the funds received as a result of the company activities.

In 2019, construction of the new modern agglomeration plant nearly completed, and it was put into testing regime.

Construction of agglomeration plant has a significant result in terms of development of the raw material production as this plant allows to recycle manganese ore production waste in Georgia and obtain raw materials, required for production of ferrous alloys from these wastes. Agglomeration plant, together with the manganese ore beneficiation plants, allows to resolve the problem of the raw material deficit to some extent. At the same time, it should be noted that there is no similar type production in South Caucasus region.

Historically, the company was developing in accordance with the development plan with minor deviations. The production results also comply with the planned data almost completely.

Table 1

Production Data

Year	Product	Measurement Unit	Planned production	Actual production
2011	Ferrosilicon manganese	Ton	15,000.00	15,557.70
2012	Ferrosilicon manganese	Ton	20,000.00	19,612.50
2013	Ferrosilicon manganese	Ton	20,000.00	20,907.80
2013	Ferromanganese	Ton	1,000.00	784.80
2014	Ferrosilicon manganese	Ton	12,000.00	11,710.70
2014	Ferrosilicon	Ton	2,000.00	1,957.50
2014	Ferromanganese	Ton	700.00	733.80
2015	Ferrosilicon manganese	Ton	11,000.00	10,625.80
2015	Ferrosilicon	Ton	2,000.00	1,767.50
2015	Ferromanganese	Ton	1,500.00	1,327.80
2016	Ferrosilicon manganese	Ton	23,000.00	24,322.50
2017	Ferrosilicon manganese	Ton	20,000.00	19,837.50
2018	Ferrosilicon	Ton	500.00	523.75
2018	Ferrosilicon manganese	Ton	17,000.00	16,225.59
2019	Ferromanganese	Ton	150.00	137.83
2019	Ferrosilicon	Ton	500.00	432.30
2019	Ferrosilicon manganese	Ton	22,000.00	22,499.40
2020	Ferromanganese	Ton	100.00	120.22
2020	Ferrosilicon manganese	Ton	18,000.00	17,757.20
2021	Ferrosilicon manganese	Ton	25,000.00	31,134.10
2022	Ferrosilicon manganese	Ton	25,000.00	27,899.86

3. Review of the existing enterprises

Production units of "Chiaturmanganum Georgia" LLC can be divided into 3 groups, they are:

- Production of ferro alloys of main products which includes 2 ferroalloy factories.
- Production of manganese concentrate, which includes 3 enrichment plants.
- Production of agglomerate, which includes a modern technological agglomeration plant.

Ferrous alloys enterprise are as follows:

1. Nakhshirghele ferrous alloy plant.
2. Orkhevi ferrous alloy plant.

Nakhshirghele ferro alloy plant was opened in 2008. Initially, 5 MW electric arc furnace # 1 was constructed and put into operation in 2009. 8 MW electric arc furnace #2 was installed in the plant and put into operation in 2011. One more 8 MW electric arc furnace #3 was put into operation in 2012, a machine workshop was built and put into operation in 2013, foundry was put into operation in 2014. Various spare

parts required for operation of the plant as a result of melting and mechanical processing of various metals are produced.

Gas purification equipment of modern standards was installed in the plant in 2015 which ensures purification of gases emitted from the furnaces during the production process by 99,8%. Additional 8 MW electric arc furnace #4 was built in 2017 and put into operation in the early 2018. As of 2021, the annual production capacity of the plant equals to 39 000 tons.

Orkhevi ferrous alloy plant was purchased by the company in 2015. The furnace existing in the plant was modified, considering the modern technological novelties, the equipment of the plant underwent complete major overhaul and modification. For the purpose of increase of efficiency, additional sections were added to the gas purification equipment in the plant and the filters were completely replaced. After completion of the performed repairs, the plant was put into operation in June 2016. One 6 MW electric arc furnace is installed in the plant. As of 2021, considering the current capacity, annual production of the plant is 7,200 tons. The capacity of the plant until August 1, 2022 is 3770 tons. Orkhevi ferroalloy plant was sold on August 1, 2022.

Production of manganese concentrate - manganese concentrate production plant #1 located in Chiatura was put into operation in 2009. One more analogous plant # 2 was put into operation in 2010. Manganese ore beneficiation plant #3 equipped with the latest technological equipment was built and put into operation in village Tsirkvali, Chiatura region in 2013. Capacity of beneficiation plants based on the raw material type and quality equals to 36 000 – 100 000 tons per year.

Agglomerate production – Construction of agglomeration plant, equipped with new modern equipment started in 2018 and it has been put into operation from September 2019. The agglomeration plant produces agglomerate from fine-grained manganese ore, which is used in ferroalloy plants. The plant has a production capacity of 240,000 tons per year.

Table # 2

Furnace data

Production subdivision	Furnace	Product	Measurement unit	Average annual production, amount
Nakhshirghele	Furnace №1	FeSiMn,FeSi,FeMn	Ton	6,000
Nakhshirghele	Furnace №2	FeSiMn,FeSi,FeMn	Ton	11,000
Nakhshirghele	Furnace №3	FeSiMn,FeSi,FeMn	Ton	11,000
Nakhshirghele	Furnace №4	FeSiMn,FeSi,FeMn	Ton	11,000
Orkhevi	Furnace №1	FeSiMn,FeSi,FeMn	Ton	7,200
Total amount				**46,200**

As of 31 December 2022, company had 518 employees. 95% represent local human resources. The number of employees has been consistently increasing since the day of inception of the company, together with the growth of the production capacities. The average number of persons employed at the company by years is as follows:

Table # 3

Year	Number of employees
2008	45
2009	117
2010	386
2011	518
2012	526
2013	419
2014	396
2015	370
2016	398
2017	467
2018	515
2019	524
2020	512
2021	517
2022	518

4. Future plans:

For future development, in 2023 the company plans to increase its ferroalloy production capacity by adding two new furnaces. After the commissioning of the project, the production volume will increase by 1200 tons per month.

In parallel with the increase in production capacity in 2023, the company also plans to build a new power transmission line and rehabilitate an existing power plant.

Considering the universal nature of ferrous alloy plants owned by the company, the company is able to produce various ferrous alloys: ferrosilicon manganese, ferromanganese and ferrosilicon. In terms of focusing on any product in the future, the company will maintain the current policy and focus will be made on the product considering the market demands in the future.

5. Ways of improvement of relations with clients:

For the purpose of improvement of relations with clients and establishing relations with new potential clients, the company is actively engaged and participates in annual conferences held in Georgia and in various

countries of the world which are attended by representatives of almost all world companies in this industry. In this regard, the company plans to continue active involvement and always attend such conferences and in case of holding such events in Georgia, provide financial assistance to organizers in organizing the conference. Active involvement and close relations with raw material producers or product consumers from various countries of the world in this industry is the ground for increasing recognition and popularization of not only Chiaturmanganum Georgia LLC but Georgia in general, as the country producing ferrous alloys.

6. Quality control:

For the purpose of control of the produced product quality, a special chemical lab is created. The lab is equipped considering the modern standards. The lab is accredited by the National Center of Accreditation of Center in accordance with ISO 17025:2010 and periodic control is exercised by the accreditation body (accreditation certificate GAC-TL-0120). In the process of production, lab analysis of raw material used in production and the obtained product quality is performed on a daily basis, several times a day and the risk of even minor deviation from the product quality is minimized due to it. Considering the high standard of quality control, the company has a reputation of a stable and quality product producer at the world market.

7. Trademarks and patents:

Since 2009, as a result of formation of a reputation of a quality and stable product producer at the world market in the sector of ferrous alloy producers and consumers of ferrous alloy products, the company enjoys a high recognition all over the world. For the purpose of avoidance of unauthorized use of the company name and the trademark, the company has registered a trademark in the form of respective textual and visual image in "SakPatenti".

Visual image of the registered trademark:

CHIATURMANGANUM GEORGIA
Georgian Ferroalloys

8. Environment protection

Particular attention is paid to arrangement of environmental protection issues at the company. Considering the specific nature of the company activities, the company is conducting environmental impact monitoring in the manner established by the legislation. The enterprises owned by the company are put into operation only after preparation and respective approval of the Environmental Impact Report and Report on emissions of harmful substances in the ambient air. For the purpose of avoidance of harmful impact on the environment, the gas purification equipment of the latest standards and filters of European production are installed in the enterprises of ferrous alloys. Operation of gas purification equipment is entirely automated and the plant is automatically switched off in case of any defect. Installation of the modern equipment allows for excluding the harmful environmental impact as a result of unforeseen cases by nearly 100%.

9. Protection of health and safety of employees

The work to be performed by the persons employed in the plants owned by Chiaturmanganum Georgia LLC represents work containing increased threat, due to the specific nature of production. Considering the above, particular attention is paid to observing the occupational safety at the company. Relevant labor instructions are developed for the persons employed in plants on all positions. Before starting to work in the plant all persons undergo special training and are admitted to the work only after that. In addition, the employees are trained in occupational safety at established intervals. Before starting of each working day the employees undergo a special training in occupational safety. Fire protection infrastructure is located in the premises of the enterprise. Powers of crisis situation management are distributed between the heads of services and/or respective groups. Special human resources are allocated at the company for the purpose of monitoring and control of occupational safety conditions.

10. Structure of the company:

The company management structure consists of subdivisions connected by a vertical and horizontal line. A structural subdivision is subordinated to the company director or the deputy director responsible for a respective direction. Respective procedural documents are formed for any structural subdivision which define the rights and obligations of the subdivision and the persons employed in it and their job descriptionRespective procedural documents are formed for any structural subdivision which define the rights and obligations of the subdivision and the persons employed in it and their job description.

Structure of the company is as follows:

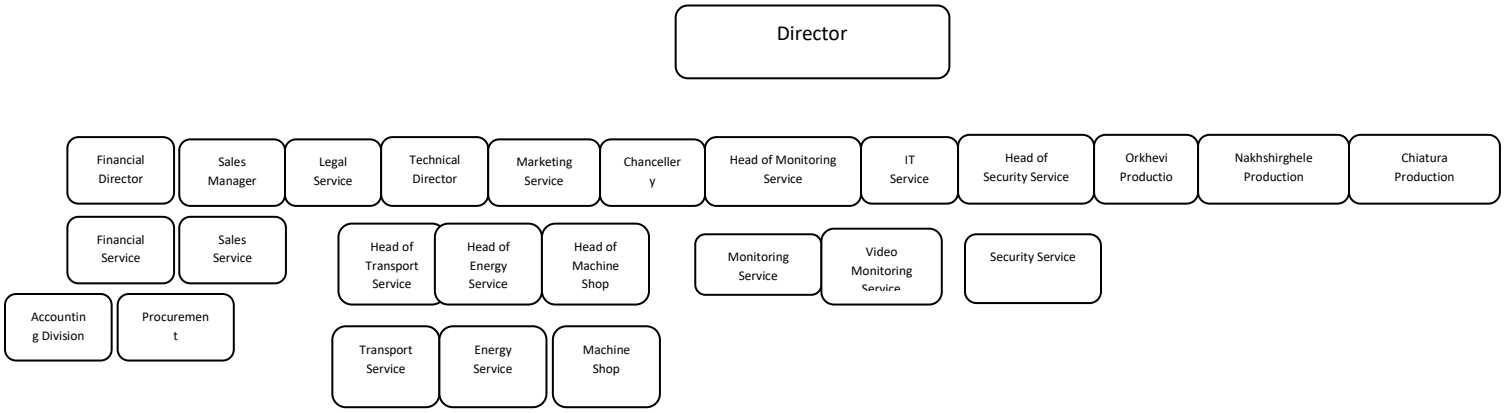

Review of rules of enjoyment of rights and powers of the meeting of partners of the Company:

100% share owner of the Company is an international company - Greenfield Financial Corporation,

11. The main financial and non-financial data of the activities

Table # 4

Sales data

Year	Product	Sales, GEL	Prime-cost, GEL	Margin % from product sales
2013	Ferrosilicon manganese, Ferromanganese	36,257,975.60	21,642,973.00	40.31%
2014	Ferrosilicon manganese, Ferrosilicon, Ferromanganese	37,518,190.50	22,596,621.80	39.77%
2015	Ferrosilicon	6,974,671.54	4,542,145.30	34.90%
2015	Ferromanganese	3,971,655.05	2,256,060.50	43.20%
2015	Ferrosilicon manganese	18,606,078.55	12,033,165.70	35.33%
2016	Ferrosilicon manganese	36,970,739.00	30,150,334.44	18.45%
2016	Ferrosilicon	2,061,784.00	1,778,620.00	13.73%

2017	Ferrosilicon manganese	60,508,399.00	35,604,687.27	41.16 %
2018	Ferrosilicon manganese	46,403,793.00	32,088,952.84	30.85%
2019	Ferrosilicon	1,277,729.32	846,333.00	33.80%
2019	Ferrosilicon manganese	51,169,078.70	38,547,234.00	24.67%
2020	Ferromanganese	65,555.77	55,195.80	15.80%
2020	Ferrosilicon manganese	57,326,367.50	51,989,156.28	9.31%
2021	Ferrosilicon	251,171.59	88,454.77	64.78%
2021	Ferromanganese	694,509.00	455,196.22	34.46%
2021	Ferrosilicon manganese	129,302,634.38	78,057,862.67	39.63%
2022	Ferrosilicon manganese	109,082,481.65	70,614,139.20	35.27%

.

Table # 5

Sales data

Year	Product	Sales quantity, tons	Sales amount, GEL	Average price /per ton of the year
2013	Ferrosilicon manganese	17,435.50	36,257,975.60	2,079.57
2014	Ferrosilicon manganese	16,485.40	37,518,190.50	2,275.80
2015	Ferrosilicon manganese	7,843.55	18,606,078.55	2,372.15
2015	Ferrosilicon	2,235.40	6,974,671.54	3,120.00
2015	Ferromanganese	1,180.87	3,971,655.50	3,363.30
2016	Ferrosilicon manganese	21,011.00	36,970,739.00	1,760.59
2016	Ferrosilicon	842.00	2,061,784.00	2,448.67
2017	Ferrosilicon manganese	22,201.82	60,508,399.00	2,725.38
2018	Ferrosilicon manganese	15,203.20	46,403,793.00	3,052.24
2019	Ferrosilicon	503.00	1,277,729.32	2,540.21
2019	Ferrosilicon manganese	17,362.00	51,169,078.70	2,947.19
2020	Ferromanganese	21.50	65,555.77	3,049.11
2020	Ferrosilicon manganese	19,219.40	57,326,367.50	2,982.74
2021	Ferrosilicon	55.88	251,171.59	4,494.84
2021	Ferromanganese	163.43	694,509.00	4,249.58
2021	Ferrosilicon manganese	28,257.25	129,302,634.38	4,575.91
2022	Ferrosilicon manganese	20,810	109,082,481.65	5,241,83

12. The main risks and means of their prevention

Considering the specific nature of the company activities, the possible risks are as follows:

- Change of prices of product and/or raw material;
- Reduction of the market demand;
- Delay in delivery of raw materials in case of limitations in some countries due to global pandemic
- GEL exchange rate fluctuations;
- Financial risks;

For the purpose of prevention of risks faced by the company, permanent monitoring of the above risks is conducted at the company for immediate implementation of respective measures of risk avoidance.

For the purpose of avoidance of possible caused by fluctuation of prices at the world market, when purchasing a respective lot of raw materials, the management of the company also works to execute contracts for sale of products to be obtained from the raw materials at least in the amount covering the cost of respective lot of raw materials and its recycling. As a result of the above approach, damage is minimized even under conditions of significant reduction of product prices.

As for the risk of the market saturation and the market demand reduction, the company copes with it as a result of universal nature of its own plants. The company always has a reserve of various products to satisfy the consumer in case of existence of demand. At the same time, in case of existence of demand on this or that product at the market, the company switches production to other type of product in a short time. Therefore, this risk is also minimized by the permanent monitoring of the market and production of products corresponding to the market demands.

Due to the epidemiological situation in the world in 2021 and under the conditions of existing and possible restrictions due to the global pandemic, delay in operation of ports of some countries supplying raw materials is expected and it may actually complicate timely receipt of raw materials required for production.

To prevent this risk, the company resumed and expanded its production of raw materials in 2021. Hence, in the absence of imported raw materials, processing of our own raw material reserves of manganese ore can completely eliminate or minimize the risk of possible shortages of raw materials.

GEL exchange rate fluctuation does not significantly influence the financial indicators of the company because almost 100% of the products are exported and therefore, the company receives revenues in foreign currency. At the same time, about 60% of the product prime cost is made of imported raw materials. Therefore, GEL exchange rate does not significantly influence the financial indicators of the company. The national currency exchange rate is historically characterized by negative growth. Thus, under conditions of revenue in foreign currency, negative change of the national currency exchange rate will not cause significant negative results for the company.

Due to the specific nature of work, cash inflow is very sensitive for the company in terms of financial risks. Due to insufficient cash inflow, repayment of current liabilities may become problematic. For the purpose of insuring the above risk, the company has developed a rather careful policy, in particular: planning of significant capital expenses is carried out only at the expense of mobilization of the Company-owned free funds and therefore, the above risk does not exist in terms of capital expenses. As for the source of financing the working assets, in this respect, the company has always considered a certain part of its own funds. The company purchases large lots of raw materials mainly using bank products. For this purpose, it has signed the General Credit Agreement with banks in advance which exceeds financing of the maximum amount of required reserves of raw materials. Apart from the credit products required for purchase of the working raw materials, the company has also activated credit line in the amount of several million USD for unforeseen cases by means of which the current liabilities are repaid in case of expected hindrance of cash inflow. Control of cash inflow is exercised by the financial service of the company and even in case of minor deviation from the planned cash inflow, an extraordinary meeting of the Directorate is immediately appointed upon request of the Financial Director of the company. For the purpose of cash inflow control and identification of sources of funding required for repayment of expected expenses, expanded meetings of the Directorate are periodically (once a month) held at the company during which the funds required in

the next period are analyzed in detail, the company sales policy is identified in accordance with the need of funds, also performance of the plan in terms of cash inflow is monitored and certain corrections are made if required.

Chiaturmanganum Georgia LLC did not engage in any research and development activities in 2022. Information on the acquisition of its own shares is presented in financial statements.

On the basis of historical data, the company policy is effective in terms of prevention of financial risks. Considering the fact that the company quickly developed without raising additional significant investments, it is planned to continue the same policy in the future too.

29 September 2023

_____

Chief Executive Officer:

Mamia Beridze

the next period are analyzed in detail, the company sales policy is identified in accordance with the need of funds, also performance of the plan in terms of cash inflow is monitored and certain corrections are made if required.

Chiaturmanganum Georgia LLC did not engage in any research and development activities in 2022. Information on the acquisition of its own shares is presented in financial statements.

On the basis of historical data, the company policy is effective in terms of prevention of financial risks. Considering the fact that the company quickly developed without raising additional significant investments, it is planned to continue the same policy in the future too.

29 September 2023

Chief Executive Officer:
Mamia Beridze

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია ჯგუფი

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები
კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება და დამოუკიდებელი აუდიტორის ანგარიში

2022 წლის 31 დეკემბერი

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის ანგარიში

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალური ანგარიშგება 1
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ინდივიდუალური ანგარიშგება 2
ინდივიდუალური ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ 3
ფულადი ნაკადების ინდივიდუალური ანგარიშგება 4
..... 5
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 6
კონსოლიდირებული ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ 7
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 8

შენიშვნები კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებებისთვის

1 შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია" და მისი ოპერაციები 9
2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო 9
3 მნიშვნელოვანი საბუღალტრო პოლიტიკა 10
4 კრიტიკული საბუღალტრო გაანგარიშებები და მსჯელობები ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის გამოყენებისას 18
5 განახლებული სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება 19
6 სიახლეები ბუღალტრული აღრიცხვის სფეროში 20
7 ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან 24
8 ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები 26
9 სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები 27
10 გაცემული სესხები 28
11 მატერიალურ–საწარმოო მარაგები 29
12 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 29
13 საწესდებო კაპიტალი 30
14 სესხები 30
15 სესხებიდან წარმოშობილი ვალდებულებების დარეგულირება 31
16 სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები 31
17 შემოსავალი კლიენტებთან დადებული კონტრაქტებიდან 31
18 გაყიდვების ღირებულება 32
19 ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები 32
20 დისტრიბუციის ხარჯები 33
21 სხვა საოპერაციო ხარჯები 33
22 ფინანსური ხარჯი 33
23 სხვა საოპერაციო შემოსავალი 33
24 გაუთვალისწინებელი ხარჯები და ვალდებულებები 34
25 ფინანსური რისკის მართვა 38
26 კაპიტალის მართვა 38
27 სამართლიანი ღირებულების გამჟღავნება 40
28 ფინანსური ინსტრუმენტების პრეზენტაცია გაზომვის კატეგორიით 40
სხვა ინფორმაცია
მმართველობითი ანგარიშგება - კომპანიის საქმიანობის მიმოხილვა

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები	8	28,123,148	25,717,469
ინვესტიციები ფილიალში		100,000	100,000
სულ გრძელვადიანი აქტივები		**28,223,148**	25,817,469
მიმდინარე აქტივები			
მატერიალურ-საწარმოო მარაგები	11	46,302,889	45,089,149
სავაჭრო და სხვა დავალიანებები	9	23,243,499	31,726,337
გაცემული სესხები	10	439,235	238,469
წინასწარ გადახდილი გადასახადები		1,626,969	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12	12,670,269	2,833,709
სულ მიმდინარე აქტივები		**84,282,861**	**79,887,664**
სულ აქტივები		**112,506,009**	**105,705,133**
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	13	-	-
გაუნაწილებელი მოგება	13	76,004,477	66,772,093
სულ კაპიტალი		**76,004,477**	**66,772,093**
ვალდებულებები			
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
სესხები	14	1,097,085	-
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		**1,097,085**	
			1
მიმდინარე ვალდებულებები			
სესხები	14	11,892,092	16,690,486
სავაჭრო და სხვა გადასახდელები	16	23,512,355	19,033,741
სხვა საგადასახადო ვალდებულებები		-	3,208,813
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		35,404,447	38,933,040
სულ ვალდებულებები		36,501,532	38,933,040
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		112,506,009	105,705,133

დამტკიცებულია გამოსაშვებად და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2023 წლის 29 სექტემბერს:

მთავარი აღმასრულებელი ხელმძღვანელი
მამია ბერიძე

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	2022	2021
შემოსავალი	17	**144,301,723**	**188,953,648**
გაყიდვების ღირებულება	18	(95,729,120)	(93,984,407)
საერთო მოგება		**48,572,931**	**94,969,241**
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		38,702,375	1,514,455
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	19	(6,986,839)	(5,487,293)
დისტრიბუციის ხარჯები	20	(19,362,897)	(8,505,739)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	21	(3,485,044)	(3,684,330)
საოპერაციო მოგება/ (ზარალი)		**57,440,198**	**78,806,334**
ფინანსური შემოსავალი		40,880	890,108
ფინანსური ხარჯი	22	(3,181,978)	(1,075,295)
მოგება/(ზარალი) საშემოსავლო გადასახადის გადახდამდე		**54,299,100**	**78,621,147**
საშემოსავლო გადასახადის ხარჯი		(6,781,243)	(4,828,274)
წლის მოგება/(ზარალი)		**47,517,857**	**73,792,873**
სხვა სრული წლიური შემოსავალი		-	-
სულ სრული წლიური შემოსავალი/ (ზარალი)		**47,517,857**	**73,792,873**

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ბალანსი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**15,026,996**	**20,317,144**	**35,344,140**
საწესდებო კაპიტალის კლება (შენიშვნა 13)	(15,026,996)	-	(15,026,996)
სულ სრული წლიური შემოსავალი		73,792,873	73,792,873
გამოცხადებული დივიდენდები (შენიშვნა 13)		(27,337,924)	(27,337,924)
ბალანსი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**-**	**66,772,093**	**66,772,093**
საწესდებო კაპიტალის შემცირება (შენიშვნა 13)	-	-	-
სულ სრული წლიური შემოსავალი	-	47,517,857	47,517,857
გამოცხადებული დივიდენდები (შენიშვნა 13)	-	(38,285,474)	(38,285,474)
ბალანსი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		**76,004,475**	**76,004,475**

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	2022	2021
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მოგება/(ზარალი) საშემოსავლო გადასახადის გადახდამდე		54,299,098	78,621,147
კორექტირებები:			
ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის ცვეთა და გაუფასურება	8	2,176,005	2,110,790
სხვა არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია და გაუფასურება	8	7,978	8,630
ზარალი მოგების გარეშე ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის ჩამოწერიდან	8	(37,327,694)	29,676
სავაჭრო და სხვა დავალიანებების წმინდა გაუფასურება	9	109,393	228,423
გაცემული სესხების გაუფასურება/(აღდგენა)	10	(247,839)	241,332
წინასწარი გადახდების ჩამოწერა/ (აღდგენა)	9	135,528	72,041
შემოსავალი პროცენტების სახით	10	(38,047)	(27,346)
პროცენტების გადახდის ხარჯები	14	910,455	1,075,295
წმინდა (მოგება)/ზარალი უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებიდან		(859,864)	(1,173,687)
ფულადი ნაკადები ოპერაციული საქმიანობიდან სამუშაო კაპიტალში ცვლილებების განხორციელებამდე		**19,165,013**	**81,186,301**
სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებები		6,253,731	(17,247,540)
წინასწარ გადახდილ გადასახადები		(1,626,968)	2,603,782
წინასწარი გადახდები		1,984,185	(3,332,301)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		-	(121,256)
ინვენტარი		(1,213,740)	(19,411,597)
სავაჭრო და სხვა გადასახდელები		7,513,859	5,388,486
სხვა საგადასახადო ვალდებულებები		(3,207,216)	3,207,216
მიღებული ავანსები		(3,036,842)	(5,156,368)
ცვლილებები სამუშაო კაპიტალში		**6,667,009**	**(34,069,578)**
გადახდილი საშემოსავლო გადასახადი		(6,781,243)	(4,828,274)
გადახდილი პროცენტი		(1,123,583)	(1,041,417)
წმინდა ფულადი სახსრები მიღებული ოპერაციული საქმიანობიდან		**17,927,196**	**41,247,032**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის შეძენა		(7,349,595)	(2,066,091)
შემოსავალი ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის გაყიდვიდან		40,087,628	497,345
შემოსავალი გაცემული სესხებიდან		85,120	37,410
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		**32,823,153**	**(1,531,336)**
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
შემოსავალი სესხებიდან		72,126,330	82,111,677
სესხების დაფარვა		(74,669,986)	(81,454,704)
კომპანიის აქციონერებისთვის გადახდილი დივიდენდები	13	(38,285,474)	(27,337,924)
კაპიტალის განაწილება აქციონერთა შორის, დივიდენდების გარდა	13	-	(15,026,996)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული /ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		**(40,829,130)**	**(41,707,947)**
გაცვლითი კურსის ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(84,659)	(74,582)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	**12**	**2,833,709**	**4,900,542**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასასრულს	**12**	**12,670,269**	**2,833,709**

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები	8	28,123,149	25,717,469
სულ გრძელვადიანი აქტივები		**28,123,149**	**25,717,469**
მიმდინარე აქტივები			
მატრიალურ-საწარმოო მარაგები	11	46,274,785	45,061,045
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები	9	23,243,499	31,726,337
გაცემული სესხები	10	439,235	238,469
წინასწარ გადახდილი გადასახადები		1,626,968	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12	12,684,039	2,847,479
სულ მიმდინარე აქტივები		**84,268,526**	**79,873,330**
სულ აქტივები		**112,391,675**	**105,590,799**
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	13		-
გაუნაწილებელი მოგება	13	77,587,209	68,354,826
სულ კაპიტალი		**77,587,209**	**68,354,826**
მიმდინარე ვალდებულებები		12,989,179	16,690,486
სესხები	14		
სავაჭრო და სხვა გადასახდელები	16	21,815,287	17,338,270
სხვა საგადასახადო გადასახდელები		-	3,207,217
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		**34,804,466**	**37,235,973**
სულ ვალდებულებები		**34,804,466**	**37,235,973**
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		**112,391,675**	**105,590,799**

დამტკიცებულია გამოსაშვებად და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2023 წლის 29 სექტემბერს:

_____

მთავარი აღმასრულებელი ხელმძღვანელი

მამია ბერიძე

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	2022	2021
შემოსავალი	17	**144,301,723**	**188,953,648**
გაყიდვების ღირებულება	18	(95,729,120)	(93,632,824)
საერთო მოგება		**48,572,603**	**95,320,824**
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		38,702,375	1,514,458
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	19	(6,986,245)	(5,479,230)
დისტრიბუციის ხარჯები	20	(19,362,897)	(8,505,739)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	21	(3,485,639)	(3,692,469)
საოპერაციო (დანაკარგები)/მოგება		**57,440,197**	**79,157,844**
ფინანსური შემოსავალი		40,880	890,108
ფინანსური ხარჯები	22	(3,181,978)	(1,075,295)
(ზარალი)/მოგება საშემოსავლო გადასახადის გადახდამდე		**54,299,099**	**78,972,657**
საშემოსავლო გადასახადის ხარჯი		(6,781,243)	(4,828,274)
(ზარალი)/მოგება წლის განმავლობაში		**47,517,856**	**74,144,383**
სხვა სრული წლიური შემოსავალი		-	-
სულ სრული წლიური (ზარალი)/შემოსავალი		**47,517,856**	**74,144,383**

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
	15,026,996	**21,548,367**	**36,575,363**
ბალანსი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით			
საწესდებო კაპიტალის კლება (შენიშვნა 13)	(15,026,996)	-	(15,026,996)
სულ სრული წლიური შემოსავალი	-	74,144,383	74,144,383
გამოცხადებული დივიდენდები (შენიშვნა 13)	-	(27,337,924	(27,337,924
	-	**68,354,826**	**68,354,826**
ბალანსი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
საწესდებო კაპიტალის შემცირება (შენიშვნა 13)	-	-	-
სულ სრული წლიური შემოსავალი	-	47,517,856	47,517,856
გამოცხადებული დივიდენდები (შენიშვნა 13)	-	(38,285,474)	(38,285,474)
ბალანსი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**-**	**77,587,205**	**77,587,205**

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიაჯგუფი

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	2022	2021
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
(დანაკარგი)/ მოგება საშემოსავლო გადასახადის გადახდამდე		54,299,099	78,972,657
კორექტირებები:			
ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის ცვეთა და გაუფასურება	8	2,176,005	2,110,790
სხვა არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია და გაუფასურება	8	7,978	8,630
ზარალი მოგების გარეშე ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის ჩამოწერიდან	8	(37,327,694)	29,673
წმინდა სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებების გაუფასურება	9	109,393	228,423
გაცემული სესხების წმინდა გაუფასურება /(აღდგენა)	10	(247,839)	241,332
ჩამოწერების წმინდა გაუფასურება/(აღდგენა)	9	135,528	72,041
შემოსავალი პროცენტების სახით	10	(38,047)	(27,346)
პროცენტების გადახდის ხარჯები	14	910,455	1,075,295
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებიდან მიღებული წმინდა ზარალი/(მოგება)		(846,095)	(1,525,194)
ფულადი ნაკადები ოპერაციული საქმიანობიდან სამუშაო კაპიტალში ცვლილებების განხორციელებამდე		**19,178,783**	**81,186,301**
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები		6,253,731	(17,247,540)
წინასწარ გადახდილი გადასახადები		(1,626,967)	2,603,782
წინასწარ გადახდები		1,984,185	(3,332,301)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		-	(121,256)
ინვენტარი		(1,213,740)	(19,398,673)
სავაჭრო და სხვა გადასახდელები		7,513,859	5,388,486
გადასახადები			
რეზერვები		(3,207,216)	3,207,216
მიღებული ავანსები		(3,036,842)	(5,156,368)
ცვლილებები სამუშაო კაპიტალში		**6,667,010**	**(34,056,654)**
გადახდილი საშემოსავლო გადასახადი		(6,781,243)	(4,828,274)
გადახდილი პროცენტი		(1,123,583)	(1,041,417)
წმინდა ფულადი სახსრები მიღებული ოპერაციული საქმიანობიდან		**17,940,967**	**41,259,956**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის შეძენა		(7,349,595)	(2,066,091)
შემოსავალი ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის გაყიდვიდან		40,087,628	497,345
შემოსავალი გაცემული სესხებიდან		85,120	37,410
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		**32,823,153**	**(1,531,336)**
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
შემოსავალი სესხებიდან		72,126,330	82,111,677
სესხების დაფარვა		(74,669,986)	(81,454,704)
კომპანიის პარტნიორებისთვის გადახდილი დივიდენდები	13	(38,285,474)	(27,337,924)
აქციონერთა შენატანი კაპიტალში, გარდა აქციების გამოშვებისა	13	-	(15,026,996)
წმინდა ფულადი სახსრები (დახარჯული) / მიღებული ფინანსური საქმიანობიდან		**(40,829,130)**	**(41,707,947)**
გაცვლითი კურსის ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(98,430)	(74,582)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	12	**2,847,479**	**4,901,388**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასასრულს	12	**12,684,039**	**2,847,479**

1 შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია' და მისი ოპერაციები

წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები (შემდგომში „ფინანსური ანგარიშგებები“) მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა და "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის“ შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიასა“ („კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიებისთვის („ჯგუფი").

კომპანია დაფუძნდა 2008 წლის 8 მაისს და მისი ადგილსამყოფელია საქართველო. კომპანია წარმოადგენს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას, რომელიც ჩამოყალიბებულია საქართველოს რეგულაციების შესაბამისად და რეგისტრირებულია ფოთის საგადასახადო ინსპექციაში საიდენტიფიკაციო ნომრით: 215147874.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის პარტნიორს წარმოადგენდა წილის 100%-ის მფლობელი Greenfield Financial Corp (“მშობელი კომპანია"), რეგისტრირებული სეიშელის რესპუბლიკაში. 2022 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით მშობელი კომპანიის საბოლოო მფლობელი იყო ფიზიკური პირი - შმაგი ქემერტელიძე (100%). იხილეთ შენიშვნა #13.

კომპანია წარმოადგენს ორი შვილობილი კომპანიის - შპს „ყვირილა 2007" (რომელიც ფლობს აგლოკონცენტრატს და ყიდის კომპანიაზე) და შპს „საქართველოს ფეროშენადნობები" - ერთპიროვნულ მფლობელს. შპს „საქართველოს ფეროშენადნობები" არის არაფუნქციორებადი კომპანია.

ძირითადი საქმიანობა. ჯგუფი ჩართულია სხვადასხვა ტიპის მანგანუმის ფეროშენადნობების (ფერომანგანუმი, ფეროსილიკომანგანუმი და ფეროსილიციუმი) წარმოებასა და რეალიზაციაში, რომელიც უმეტესწილად იწარმოება იმპორტირებული მანგანუმის მადნის გამოყენებით.

2008 წლის აგვისტოში ჯგუფმა ააშენა პირველი ქარხანა - ნახშირღელეს ფეროშენადნობთა ქარხანა. მოგვიანებით, ჯგუფმა დაამატა ღუმელები და მიაღწია წლიურ საწარმოო სიმძლავრეს 35,000-39,000 ტონას. 2015 წლის ჯგუფმა შეიძინა ფეროშენადნობთა ქარხანა ორხევში, 7,200 ტონა მაქსიმალური საწარმოო სიმძლავრით.

ჯგუფი ასევე ექსპლუატაციას უწევს მექანიკური საამქროსა და საჩამოსხმო საამქროს ორი საინდუქციო ღუმელით, ლითონის ინსტრუმენტების საწარმოებლად, რომლებიც ძირითადად მანგანუმის შენადნობების წარმოებისთვის გამოიყენება.

მანგანუმის ფეროშენადნობების უმეტესი ნაწილი ექსპორტზე გადის საქართველოდან, ძირითადად ევროკავშირში, დსთ-ში, ა.შ.შ.-ში, თურქეთსა და ირანში.

ჯგუფი 88 926 კვ/მ მიწის ნაკვეთს ფლობს ჭიათურის მახლობლად, მასალების მარაგებით ("აგლოკონცენტრატი“), რომელიც შეიცავს მანგანუმს და რომელიც გადამუშავების შემდეგ შეიძლება გამოყენებულ იქნას მანგანუმის ფეროშენადნობების წარმოებისთვის.

2019 წელს კომპანიამ ნაწილობრივ დაასრულა ჭიათურაში აგლომერაციის ქარხნის მშენებლობა. ქარხანა პირველად გამოსაცდელად გაიშვა 2019 წლის სექტემბერში და მუშაობა დაიწყო 2020 წელს. კომპანიამ 2022 წელს აწარმოა 28,130 ტონა აგლომერატი (2021: 26,950), რაც მისი საწარმო სიმძლავრის 26%-ია (2021: 25%). აგლომერაციის ქარხანა გამოიყენება მანგანუმის მადნის წვრილმანისგან წიდას წარმოებისთვის, რომელიც მასალის სახით გამოიყენება ფეროშენადნობების წარმოებაში.

2022 წლის 28 ივლისს კომპანიამ გაყიდა ფუნქციონირებადი ფეროშენადნობის ქარხანა, რომელიც მდებარეობდა თბილისში, ორხევში და მიყიდა დაკავშირებულ მხარეს, შპს მეტალ ქონსთრაქშენ ჯორჯიას. ტრანსაქციის ღირებულება გახლდათ 14 მლნ ა.შ.შ. დოლარი.

რეგისტრირებული მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის რეგისტრირებული მისამართია: საქართველო, სოფელი ნახშირღელე.
ანგარიშგების წარმოდგენის ვალუტა. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებები წარმოდგენილია ქართულ ვალუტაში - ლარი, თუ სხვაგვარად არაა მითითებული.

2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო

საერთაშორისო გარემო. მანგანუმის (Mn) ფეროშენადნობთა ფასები ძალიან ცვალებადია და შეიძლება მნიშვნელოვნად შეიცვალოს წლის განმავლობაში. ექსპორტი განპირობებულია ფოლადის წარმოებაში მანგანუმის ფეროშენადნობთა მოხმარების დონით, როგორც წესი, ზამთრის სეზონის განმავლობაში, მოთხოვნა მცირდება და ფასები ეცემა. 2022 წელს მოთხოვნა მანგანუმზე მნიშვნელოვნად გაიზარდა, რადგან გაიზარდა სამშენებლო სამუშაოების ბაზრების გახსნის შემდეგ. წარმოება და მოთხოვნა ფოლადის პროდუქტებზე გაიზარდა, რადგან მანგანუმი არის მეტალურგიის განუყოფელი ნაწილი, და გაიზარდა ფასებიც. მანგანუმის მცირე მწარმოებლებმა შეწყვიტეს მუშაობა, რასაც შედეგად მოყვა წარმოების შემცირება და მოთხოვნის ზრდა. ყოველივე ზემოთ ხსენებულის გამო SiMn-ის საშუალო ფასი 54%-ით გაიზარდა 2021 წლის მონაცემებთან შედარებით.

ადგილობრივი გარემო. განვითარებადი ეკონომიკის ქვეყნები, როგორიცაა, საქართველო, სწრაფ ცვლილებას განიცდის და მგრძნობიარეა გლობალური საბაზრო პირობებისა და ეკონომიკური მდგომარეობის გაუარესების მიმართ. აღნიშნულის შედეგად, ოპერაციები საქართველოში შეიძლება ექვემდებარებოდეს გარკვეულ რისკებს, რომლებიც როგორც წესი, არაა დაკავშირებული განვითარებულ ბაზრებზე არსებულ რისკებთან. მიუხედავად ამისა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში საქართველოს მთავრობამ წამოიწყო რიგი სამოქალაქო, სისხლის სამართლის, საგადასახადო, ადმინისტრაციული და კომერციული რეფორმები, რომლებმაც დადებითი გავლენა მოახდინა ქვეყნის საერთო საინვესტიციო კლიმატზე.

2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო (გაგრძელება)

საქართველოს მომავალი ეკონომიკური მიმართულება დიდწილად არის დამოკიდებული მთავრობის მიერ განხორციელებული ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი ღონისძიებების ეფექტურობაზე, საგადასახადო, იურიდიულ, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ მოვლენებთან ერთად.

COVID -19. 2020 წლის მარტის თვეში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ ოფიციალურად გამოაცხადა Covid-19 პანდემიის შესახებ. პანდემიის გავლენის შეზღუდვის მიზნით, საქართველოს მთავრობამ მიიღო მტელი რიგი ზომები და დააწესა შეზღუდვები, როგორიცაა კარანტინი, კომენდანტის საათი, შეზღუდვები საერთაშორისო ფრენებზე და სხვა ბიზნეს შეზღუდვები. ამ ზომებიდან ზოგიერთი შემდგომში მოიხსნა, თუმცა 2022 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, არსებობს იმის რისკი, რომ 2023 წელს მთავრობა დააწესებს დამატებით შეზღუდვებს ვირუსის შესაძლო ახალ ვარიანტებთან დაკავშირებით. მმართველობას არ შეუძლია წინასწარ განსაზღვროს ყველა ის განვითარება, რამაც შეიძლება გავლენა იქონიოს ბიზნეს სექტორზე და ფართო ეკონომიკაზე და, შესაბამისად, რა გავლენას მოახდენენ ისინი ჯგუფის მომავალ ფინანსურ მდგომარეობაზე. მმართველობა მიიჩნევს, რომ იგი იღებს ყველა აუცილებელ ზომას ჯგუფის ბიზნესის მდგრადობისა და განვითარების მხარდასაჭერად.

რუსეთ-უკრაინის ომი. 2022 წლის 24 თებერვალს რუსეთ-უკრაინის საზღვართან დაჯგუფების შემდეგ რუსულმა სამხედრო ძალებმა გადაჭრეს საზღვარი. ხსენებული კონფლიქტი ითვლება ომად და წარმოადგენს უდიდეს სამხედრო შეტაკებას ევროპის სახელმწიფოში მე-2 მსოფლიო ომის შემდეგ. ამ მოვლენამ გამოიწვია ლტოლვილების კრიზისი ევროპაში, რადგან ომის დაწყების შემდეგ მილიონობით უკრაინელმა დატოვა თავისი სამშობლო. უკრაინასთან ომის გამო ბევრმა წამყვანმა სახელმწიფომ და ეკონომიკურმა კავშირმა მწვავე ეკონომიკური სანქციები დაუწესა რუსეთს. ბევრმა კომპანიამ თავისი ბიზნესი გაიტანა რუსეთიდან და ბელარუსიდან. სიტუაცია კვლავ რთულია. მან უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და მნიშვნელოვანი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთში და დანარჩენ მსოფლიოში. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მას არ ექნება საგრძნობი გავლენა ჯგუფის საქმიანობაზე. რადგან კონფლიქტი გრძელდება, ძნელია იმ სრული გავლენის შეფასება, რომელიც მას შესაძლოა ექნეს კომპანიაზე, რადგან გაურკვეველია მისი გავლენა ეკონომიკაზე ზოგადად. ხელმძღვანელობა ყურადღებით აკვირდება ეკონომიკურ სიტუაციას არსებულ გარემოში.

3 ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა

მომზადების საფუძველი. წინამდებარე კონსოლიდირებული ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და „საბუღალტრო აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ისტორიული ღირებულების კონვენციის მოთხოვნების გათვალისწინებით. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული ძირითადი საბუღალტრო პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ. ეს პოლიტიკა თანმიმდევრულად გამოიყენება ყველა წარმოდგენილ პერიოდზე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული. იხილეთ შენიშვნა 5.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტის შესაბამისად მოითხოვს გარკვეული კრიტიკული აღრიცხვის შეფასების გამოყენებას. ის აგრეთვე მოითხოვს, რომ ხელმძღვანელობამ მიმართოს საკუთარ შეფასებას ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას. შეფასების უფრო მაღალ ხარისხისხთან ან კომპლექსურობასთან დაკავშირებული სფეროები, ან ის სფეროები, სადაც დაშვებები და შეფასებები მნიშვნელოვანია ფინანსური ანგარიშგებისთვის, მოცემულია შენიშვნა 4-ში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშები. შვილობილი კომპანიები წარმოადგენს ინვესტირების ობიექტებს, სტრუქტურირებული კომპანიების ჩათვლით, რომელსაც აკონტროლებს ჯგუფი, რადგანაც ჯგუფს (i) აქვს უფლებამოსილება ხელმძღვანელობა გაუწიოს ინვესტირების ობიექტების შესაბამის საქმიანობას, რომლებიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს მათ შემოსავალზე, (ii) ექვემდებარება ან უფლება აქვს მიიღოს ცვალებადი შემოსავლები ინვესტირების ობიექტებთან ურთიერთობიდან და (iii) შეუძლია ინვესტირების ობიექტებზე თავისი ძალაუფლება გამოიყენოს ინვესტორის მოგებაზე ზემოქმედების მოსახდენად. მატერიალური უფლებების, მათ შორის, მატერიალური პოტენციური ხმის მიცემის უფლებების არსებობა და ზემოქმედება, მხედველობაში მიიღება იმის შეფასებისას, აქვს თუ არა ჯგუფს ძალაუფლება სხვა კომპანიაზე. იმისთვის, რომ უფლება მატერიალური იყოს, მის მფლობელს უნდა ჰქონდეს ამ უფლების განხორციელების პრაქტიკული შესაძლებლობა მაშინ, როცა საჭიროა გადაწყვეტილებების მიღება ინვესტირების ობიექტის შესაბამისი საქმიანობის ხელმძღვანელობის შესახებ. ჯგუფს შეიძლება ჰქონდეს ძალაუფლება ინვესტირების ობიექტზე მაშინაც კი, თუ ის ინვესტირების ობიექტში ხმის უფლების უმრავლესობაზე ნაკლებს ფლობს. ასეთ შემთხვევაში ჯგუფი აფასებს თავისი ხმის უფლებების მოცულობას ხმის უფლების მქონე სხვა პირთა ხმების მოცულობასა და გავრცელებასთან მიმართებაში იმის განსაზღვრისთვის, აქვს თუ არა მას ფაქტიური ძალაუფლება ინვესტირების ობიექტზე. სხვა ინვესტორების დაცვითი უფლებები, როგორიცაა, უფლებები, რომლებიც დაკავშირებულია ინვესტირების ობიექტის საქმიანობის ფუნდამენტურ ცვლილებებთან ან რომლებიც მხოლოდ განსაკუთრებულ გარემოებებში გამოიყენება, არ აფერხებს ჯგუფის მიერ ინვესტირების ობიექტის კონტროლს. შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირებულია იმ თარიღიდან, როცა კონტროლი გადაეცემა ჯგუფს (შეძენის თარიღი) და დეკონსოლიდირებულია კონტროლის შეწყვეტის თარიღიდან.

ბუღალტრული აღრიცხვის შეძენის მეთოდი გამოიყენება შვილობილი კომპანიების შეძენის აღსარიცხავად. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი იდენტიფიცირფებადი აქტივები და ვალდებულებები და ნაკისრი გაუთვალისწინებელი ვალდებულებები ფასდება მათი სამართლიანი ღირებულებით და შეძენის თარიღის მდგომარეობით, განურჩევლად აქციათა არასაკონტროლო პაკეტის მოცულობისა.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

ჯგუფი განსაზღვრავს აქციათა არასაკონტროლო პაკეტს, რომელიც წარმოადგენს ამჟამინდელ წილობრივ მონაწილეობას და მფლობელს ანიჭებს უფლებას წმინდა აქტივების პროპორციულ წილზე ლიკვიდაციის შემთხვევაში, რიგ თანმიმდევრულ გარიგებებთან მიმართებაში: (ა) სამართლიანი ღირებულებით ან (ბ) შესაძენი კომპანიის წმინდა აქტივების პროპორციულ წილზე აქციათა არასაკონტროლო პაკეტში. აქციათა არასაკონტროლო პაკეტი, რომელიც არ წარმოადგენს ამჟამინდელ წილობრივ მონაწილეობას, განისაზღვრება სამართლიანი ღირებულებით.

გუდვილი განისაზღვრება შესაძენი კომპანიის წმინდა აქტივების გაქვითვით შესაძენი კომპანიისთვის გადარიცხული მთლიანი თანხიდან, შესაძენ კომპანიაში აქციათა არასაკონტროლო პაკეტის თანხიდან და შესაძენ კომპანიაში წილის სამართლიანი ღირებულებიდან, რომელსაც ფლობს უშუალოდ შეძენის თარიღამდე. ნებისმიერი უარყოფითი თანხა („უარყოფითი გუდვილი“ ან „ხელსაყრელი შეძენა") აღიარებულია მოგებასა ან ზარალში, მას შემდეგ, რაც ხელმძღვანელობა გადააფასებს, განსაზღვრა თუ არა მან ყველა შეძენილი აქტივი და პასივი და ნაკისრი გაუთვალისწინებელი ვალდებულებები და განიხილავს მათი შეფასების მიზანშეწონილობას.

შესაძენი კომპანიისთვის გადარიცხული თანხა ფასდება დათმობილი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით, გაცემული წილობრივი ფინანსური ინსტრუმენტებითა და წარმოშობილი ან ნაკისრი ვალდებულებებით, პირობითი ანაზღაურების შესახებ შეთანხმებებიდან აქტივების ან პასივების სამართლიანი ღირებულების ჩათვლით, მაგრამ არ მოიცავს შეძენასთან დაკავშირებულ ხარჯებს, როგორიცაა, საკონსულტაციო, იურიდიული, შეფასებითი და მსგავსი პროფესიული მომსახურების. შეძენასთან დაკავშირებული და წილობრივი ფინანსური ინსტრუმენტების გაცემისას გაწეული ხარჯები იქვითება საკუთარი კაპიტალიდან; საწარმოთა გაერთიანების ფარგლებში სასესხო ვალდებულებების გაცემისას გაწეული საოპერაციო ხარჯები იქვითება სესხის საბალანსო ღირებულებიდან და შეძენასთან დაკავშირებული ყველა სხვა საოპერაციო ხარჯი ჩამოწერილია ხარჯების სახით.

კომპანიათაშორისი გარიგებები, ბალანსები და არარეალიზებული მოგება ჯგუფის კომპანიებს შორის გარიგებებიდან ლიკვიდირებულია; ასევე ლიკვიდირებულია არარეალიზებული დანაკარგი, სანამ ხარჯი არ იქნება ანაზღაურებული. კომპანია და ყველა მისი შვილობილი კომპანია იყენებს ბუღალტრული აღრიცხვის ერთიან პოლიტიკას, რომელიც შესაბამისობაშია ჯგუფის პოლიტიკასთან.

აქციათა არასაკონტროლო პაკეტი წარმოადგენს საბოლოო შედეგებისა და შვილობილი კომპანიის საკუთარი კაპიტალის იმ ნაწილს, რომელიც დაკავშირებულია აქციათა პაკეტთან, რომელსაც, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, არ ფლობს ჯგუფი. აქციათა არასაკონტროლო პაკეტი ქმნის ჯგუფის საკუთარი კაპიტალის ინდივიდუალურ კომპონენტს.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები - ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში. კომპანია, ინვესტიციებს შვილობილ კომპანიებში, აღრიცხავს როგორც ხარჯს ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში. დივიდენდები შვილობილ კომპანიებში აღიარებულია კომპანიის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების მოგებასა ან ზარალში, იმ შემთხვევაში, თუ დადგენილია მის მიერ დივიდენდების მიღების უფლება.

უცხოური ვალუტის გადაყვანა ეროვნულ ვალუტაში. ჯგუფის საოპერაციო ვალუტა იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტაა, რომელშიც ჯგუფი საქმიანობას ახორციელებს. ჯგუფის საოპერაციო ვალუტას წარმოადგენს საქართველოს ეროვნული ვალუტა, ქართული ლარი („GEL“). კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები წარმოდგენილია ქართულ ლარში (GEL“), რომელიც ჯგუფის საანგარიშგებო ვალუტაა.

ოპერაციები და ნაშთები. არაფულადი აქტივები და პასივები, რომლებიც გამოხატულია უცხოურ ვალუტაში და მითითებულია საწყისი ღირებულებით, გადაყვანილ იქნება ლარში გარიგების თარიღის მდგომარეობით მოქმედი გაცვლითი კურსის შესაბამისად. არაფულადი აქტივები და პასივები, რომლებიც გამოხატულია უცხოურ ვალუტაში და მითითებულია სამართლიანი ღირებულებით, გადაყვანილ იქნა ლარში მათი სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღების მდგომარეობით მოქმედი გაცვლითი კურსის შესაბამისად.

ფულადი აქტივებისა და პასივების გადაყვანა ხდება ჯგუფის საოპერაციო ვალუტაში, საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად, ანგარიშგების პერიოდის შესაბამისი დასრულებისას. უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებული მოგება და ზარალი, რომელიც გარიგებების შესრულებიდან გამომდინარეობს და ფულადი აქტივებისა და პასივების ჯგუფის საოპერაციო ვალუტაში გადაყვანიდან წლის ბოლოს საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად, წარმოდგენილია ჯამური შემოსავლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშის ნაწილში „ფინანსური შემოსავალი ან ხარჯები". უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებული ყველა სხვა მოგება და ზარალი წარმოდგენილია მოგება-ზარალისა ან სხვა ჯამური შემოსავლის ანგარიშის ნაწილში „ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები".

გადაყვანა სხვა ვალუტაში წლის ბოლოს მოქმედი გაცვლითი კურსის შესაბამისად არ ვრცელდება არაფულად მუხლებზე, რომელიც განისაზღვრება საწყისი ღირებულებით. არაფულადი მუხლები, რომელიც განისაზღვრება სამართლიანი ღირებულებით უცხოურ ვალუტაში, წილობრივი შენატანების ჩათვლით, გადაყვანილ იქნება სხვა ვალუტაში გაცვლითი კურსის შესაბამისად, სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღის მდგომარეობით.

უცხოურ ვალუტაში სამართლიანი ღირებულებით განსაზღვრულ არაფულად მუხლებზე გაცვლითი კურსის ცვლილებების ზემოქმედება დაფიქსირებულია, როგორც სამართლიანი ღირებულების მოგების ან ზარალის ნაწილი.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაგენილი ძირითადი გაცვლით კურსი, რომელიც უცხოური ვალუტის ბალანსების გადასაყვანად გამოიყენებოდა, შეადგენდა 1 აშშ დოლარი = 2.7020 ლარს, ხოლო 1 ევრო = 2.8844 ლარს (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 1 აშშ დოლარი = 3.0976 ლარს, ხოლო 1 ევრო = 3.5040 ლარს). ამჟამად, ქართული ლარი არ წარმოადგენს თავისუფლად კონვერტირებად ვალუტას საქართველოს ფარგლებს გარეთ უმეტეს ქვეყნებში.

ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა. ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა მითითებულია საბალანსო ღირებულებით, საჭიროებისამებრ, დარიცხული საამორტიზაციო ანარიცხებისა და გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით.

შემდგომი ხარჯები გათვალისწინებულია აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ან აღიარებულია ინდივიდუალურ აქტივად, საჭიროებისამებრ, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს იმის ალბათობა, რომ საგანთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური შეღავათები გამოყენებულ იქნება ჯგუფის მიმართ და საგნის ღირებულება შეიძლება საიმედოდ იქნას შეფასებული. მცირე რემონტისა და ყოველღიური ტექნიკური მომსახურების ხარჯები ჩამოიწერება მათი გაწევისას. ქონების, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის ძირითადი ნაწილების ან კომპონენტების გამოცვლის ხარჯები კაპიტალიზებულია, ხოლო შეცვლილი ნაწილი - მოცილებული.

ყოველი ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს, ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის გაუფასურების რაიმე ნიშნები. ამგვარი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს ასანაზღაურებელ თანხას, რომელიც განისაზღვრება, როგორც აქტივის სამართლიანი ღირებულების უმეტესი ოდენობა, მისი გაყიდვის ხარჯებისა და სამომხმარებლო ღირებულების გამოკლებით. საბალანსო ღირებულება მცირდება ანაზღაურებად თანხამდე, ხოლო გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი აღიარებულია წლის მოგებასა ან ზარალში. წინა წლებში აქტივისთვის აღიარებული, გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი საჭიროებისამებრ იცვლება, თუ ადგილი ჰქონდა გაანგარიშებული პარამეტრების ცვლილებას, რომლებიც გამოიყენება აქტივის სამომხმარებლო ღირებულების ან სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისთვის, გაყიდვის ხარჯების გამოკლებით.
მოგება და ზარალი რეალიზაციიდან განისაზღვრება ამონაგების შედარებით საბალანსო ღირებულებასთან და აღიარებულია წლის მოგებასა ან ზარალში სხვა საოპერაციო შემოსავლისა ან ხარჯების ნაწილში.

ცვეთა. მიწა, მიმდინარე მშენებლობის ობიექტები და დაუმონტაჟებელი მოწყობილობა არ იცვითება. ქონების, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის სხვადასხვა ნაწილებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება კლებადი ნაშთის მეთოდი, აქტივების სხვადასხვა კლასისთვის სხვადასხვა კოეფიციენტების გამოყენებით. ცვეთის ხარჯის გაანგარიშება ხდება აქტივების წმინდა საბალანსო ღირებულების გამრავლებით აქტივის შესაბამისი კლასის ცვეთის კოეფიციენტზე. ქონების, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის ძირითადი კლასების ცვეთის კოეფიციენტები შემდეგია:

	ცვეთის კოეფიციენტები:
შენობები:	3%
მანქანა-დანადგარები და მოწყობილობები	8%-10%
სატრანსპორტო საშუალებები	10%
საოფისე და სხვა ტექნიკა	8%-20%

აქტივის სალიკვიდაციო ღირებულება წარმოადგენს სავარაუდო თანხას, რომელსაც ჯგუფი ამჟამად მიიღებს აქტივის რეალიზაციიდან, რეალიზაციის სავარაუდო ხარჯების გამოკლებით, თუ აქტივი უკვე იყო იმ ასაკისა და იმ მდგომარეობაში, რომელიც მოსალოდნელი იყო მისი ექსპლუატაციის პერიოდის ბოლოს. აქტივების სალიკვიდაციო ღირებულება და ცვეთის კოეფიციენტები განიხილება და საჭიროებისამებრ, კორექტირდება ყოველი ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს.

არამატერიალური აქტივები. ინდივიდუალურად შეძენილი არამატერიალური აქტივების შეფასება ხდება საწყისი აღიარებისას, თვითღირებულებით. საწყისი აღიარების შემდეგ, არამატერიალური აქტივები აისახება ღირებულებით, დარიცხული საამორტიზაციო და დარიცხული გაუფასურების ზარალის გარეშე.
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია ხორციელდება კლებადი ნაშთის მეთოდის გამოყენებით. არამატერიალური აქტივების ძირითადი კლასების ამორტიზაციის კოეფიციენტები შემდეგნაირად გამოიყურება:

	ამორტიზაციის კოეფიციენტები:
ლიცენზიები	20%
სხვა არამატერიალური აქტივები	20%

არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია ხდება ექსპლუატაციის ვადის განმავლობაში და გაუფასურებაზე შეფასება ხდება ნებისმიერ დროს, როცა არსებობს იმის ნიშნები, რომ არამატერიალური აქტივი შეიძლება გაუფასურებულ იქნას.

შეზღუდული ექსპლუატაციის ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის ამორტიზაციის პერიოდი და ამორტიზაციის მეთოდი განიხილება როგორც მინიმუმ ანგარიშგების ყოველი პერიოდის დასასრულს.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

აქტივის მოსალოდნელი ექსპლუატაციის ვადის ან აქტივში გათვალისწინებული სამომავლო ეკონომიკური შეღავათების გამოყენების მოსალოდნელი სქემის ცვლილებები მხედველობაში მიიღება ამორტიზაციის პერიოდის ან საჭიროებისამებრ, ამორტიზაციის მეთოდის მოდიფიცირებისთვის და განიხილება, როგორც ცვლილებები საბუღალტრო გაანგარიშებებში. შეზღუდული ექსპლუატაციის ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯი აღიარებულია ჯამური შემოსავლის ანგარიშში ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯების ნაწილში, რომელიც შესაბამისობაშია არამატერიალური აქტივების ფუნქციასთან. არამატერიალური აქტივის ბალანსიდან ჩამოწერიდან გამომდინარე მოგება ან ზარალი ფასდება, როგორც სხვაობა რეალიზაციიდან შემოსულ წმინდა თანხასა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის და აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშში, როცა ხდება აქტივის ბალანსიდან ჩამოწერა.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება: აქტივები, რომლებიც ექვემდებარება ცვეთას და ამორტიზაციას, მოწმდება გაუფასურებაზე იმ შემთხვევებში, როდესაც არსებულ ვითარებაში განვითარებული მოვლენები ან ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსე ღირებულება შესაძლოა არ დაექვემდებაროს ანაზღაურებას. გაუფასურებით გამოწვეულ დანაკარგად აღიარებულია თანხა, რომლითაც აქტივის საბალანსე ღირებულება აჭარბებს მისი ანაზღაურების ღირებულებას. ანაზღაურების ღირებულება წარმოადგენს აქტივის ყველაზე მაღალ სამართლიან ღირებულებას, ჩამოწერის ხარჯის და გამოყენების დროს მისი ღირებულების გამოკლებით. გაუფასურების შეფასებისთვის აქტივები ჯგუფდება ყველაზე დაბალ დონეებზე, რომელთათვისაც ხდება მნიშვნელოვანწილად დამოუკიდებელი ფულადი სახსრების შემოდინებები (ფულადის სახსრების მაგენერირებელი ერთეულები). არაფინანსური აქტივების წინა გაუფასურებები („გუდვილის“ გარდა) ანალიზდება შესაძლო ინვერსიაზე ყოველი ანგარიშგების თარიღისთვის.

ფინანსური ინსტრუმენტები - შეფასების ძირითადი პირობები. სამართლიანი ღირებულება წარმოადგენს ფასს, რომელიც მიღებულ იქნება აქტივის გასაყიდად ან გადახდილ იქნება პასივის გადასაცემად შეფასების თარიღს ბაზრის მონაწილეთა შორის ჩვეულებრივ გარიგებაში. სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა ფასი აქტიურ ბაზარზე. აქტიური ბაზარი წარმოადგენს ბაზარს, რომელზეც აქტივთან ან პასივთან დაკავშირებული გარიგებები ხორციელდება საკმარისი სიხშირითა და მოცულობით, ფასების შესახებ ინფორმაციის მისაწოდებლად მიმდინარე რეჟიმში.

აქტიურ ბაზარზე საბრუნავი ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ფასდება, როგორც ინდივიდუალურიული აქტივისა ან პასივისთვის გამოცხადებული ფასისა და კომპანიის მფლობელობაში არსებული ინსტრუმენტების ნამრავლი. ეს ასე ხდება იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ბაზრის ჩვეულებრივი ყოველდღიური ვაჭრობის მოცულობა არაა საკმარისი არსებული რაოდენობის დასაფარად და დაკვეთების განხორციელებას ერთ გარიგებაში პოზიციის გასაყიდად შეუძლია გავლენის მოხდენა გამოცხადებულ ფასზე.

შეფასების ტექნიკა, როგორიცაა, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელები ან ბოლოდროინდელ საბაზრო გარიგებებზე დაფუძნებული მოდელები ან ინვესტირების ობიექტების ფინანსური მონაცემების გათვალისწინება გამოიყენება გარკვეული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის, რომელთათვისაც გარე ბაზრის ფასების შესახებ ინფორმაცია არაა ხელმისაწვდომი. სამართლიანი ღირებულების შეფასებების გაანალიზება ხდება სამართლიან ღირებულებათა იერარქიაში დონის მიხედვით, შემდეგნაირად: (i) პირველი დონე არის შეფასებები გამოცხადებული ფასებით (არაკორექტირებული) აქტიურ ბაზრებზე იდენტური აქტივებისა ან პასივებისთვის, (ii) მეორე დონე არის შეფასების ტექნიკა ყველა მატერიალური ხარჯით, რომელიც ფიქსირდება აქტივისთვის ან პასივისთვის, პირდაპირ (ანუ, ფასების სახით) ან ირიბად (ანუ, ფასებიდან გამომდინარე) და (iii) მესამე დონის შეფასებები წარმოადგენს შეფასებებს, რომლებიც არაა დაფუძნებული მხოლოდ დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებზე (ანუ, შეფასება საჭიროებს მნიშვნელოვან არადაკვირვებად საწყის მონაცემებს).

საოპერაციო ხარჯები წარმოადგენს დამატებით ხარჯებს, რომლებიც უშუალოდ განპირობებულია ფინანსური ინსტრუმენტის შეძენით, გაცემით ან განკარგვით. დამატებითი ხარჯი წარმოადგენს ხარჯს, რომელიც არ იქნებოდა გაწეული, ოპერაცია რომ არ განხორციელებულიყო. საოპერაციო ხარჯები მოიცავს აგენტებისთვის (მათ შორის, თანამშრომლებისთვის, რომლებიც სავაჭრო აგენტების ფუნქციას ასრულებენ), მრჩევლებისთვის, ბროკერებისა და დილერებისთვის გადახდილ ჰონორარებსა და საკომისიოებს, მარეგულირებელი სააგენტოებისა და ფასიანი ქაღალდების ბირჟების მიერ დაწესებულ მოსაკრებლებს და გადაცემასთან დაკავშირებულ გადასახადებსა და მოსაკრებლებს. საოპერაციო ხარჯები არ მოიცავს სასესხო პრემიებს ან დისკონტებს, დაფინანსების ხარჯებს ან შიდა ადმინისტრაციულ ან შენახვის ხარჯებს.

ამორტიზებული ღირებულება ("AC") წარმოადგენს თანხას, რომლითაც ფინანსური ინსტრუმენტი აღიარებული იყო თავდაპირველი აღიარებისას, ძირითადი თანხის დაფარვის გამოკლებით, პლუს დარიცხული პროცენტი და ფინანსური აქტივებისთვის, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანაზღაურების (“ECL”) გამოკლებით. დარიცხული პროცენტი მოიცავს საოპერაციო ხარჯების ამორტიზაციას, რომელიც გადავადებულია თავდაპირველი აღიარებისას და ნებისმიერი პრემიის ან დისკონტის ამორტიზაციას, სესხის დაფარვის თანხამდე, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. დარიცხული პროცენტებიდან მიღებული შემოსავალი და დარიცხული პროცენტების ხარჯი, დარიცხული კუპონისა და ამორტიზებული დისკონტის ან პრემიის ჩათვლით (წარმოშობისას გადავადებული გადასახდელების ჩათვლით, არსებობის შემთხვევაში), არაა ინდივიდუალურად წარმოდგენილი და გათვალისწინებულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში დაკავშირებულ საგნების საბალანსო ღირებულებაში.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი წარმოადგენს შესაბამისი პერიოდის განმავლობაში დარიცხული პროცენტებიდან მიღებული შემოსავლის და დარიცხული პროცენტების ხარჯის განაწილების მეთოდს, საბალანსო

ღირებულებაზე მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთის (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის) მისაღწევად. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს განაკვეთს, რომელიც ზუსტად ახდენს გაანგარიშებული სამომავლო ნაღდი ფულის გადახდებისა ან მიღების დისკონტირებას (სამომავლო საკრედიტო ზარალის გამოკლებით), ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის ან უფრო მოკლე პერიოდის განმავლობაში, საჭიროებისამებრ, ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან საბალანსო ღირებულებამდე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ახდენს ცვალებადი საპროცენტო ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობის დისკონტირებას პროცენტის მომდევნო ფასების გადახედვის თარიღამდე, გარდა პრემიისა ან დისკონტისა, რომელიც ასახავს საკრედიტო მარჟას ინსტრუმენტში მითითებული არაფიქსირებული განაკვეთით ან სხვა ცვალებადი მაჩვენებლებისა, რომლებიც არაა გადაყვანილი საბაზრო განაკვეთებზე. ამგვარი პრემიებისა ან დისკონტების ამორტიზაცია ხორციელდება ინსტრუმენტის მთელი მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში. ამჟამინდელი ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს კონტრაქტის მხარეთა შორის ყველა გადახდილ ან მიღებულ გადასახდელს, რომელიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. საკრედიტო რისკით გაუფასურებული შეძენილი ან წარმოშობილი აქტივებისთვის („POCI“) თავდაპირველი აღიარებისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი კორექტირდება საკრედიტო რისკის გათვალისწინებით, ანუ ის ითვლება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების საფუძველზე თავდაპირველი აღიარებისას და არა სახელშეკრულებო გადახდებიდან გამომდინარე.

ფინანსური ინსტრუმენტები - თავდაპირველი აღიარება. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფიქსირდება სამართლიანი ღირებულებით. ყველა სხვა ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველად ფიქსირდება სამართლიანი ღირებულებით პლიუს საოპერაციო ხარჯები. სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას საუკეთესოდ დასტურდება გარიგების ფასით. მოგება ან ზარალი თავდაპირველი აღიარებისას ფიქსირდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სამართლიან ღირებულებასა და გაყიდვის ფასს შორის არსებობს სხვაობა, რაც შეიძლება დადასტურდეს სხვა დაკვირვებადი მიმდინარე საბაზრო ოპერაციებით იმავე ინსტრუმენტში ან შეფასების ტექნიკით, რომლის საწყისი მონაცემებიც მოიცავს მხოლოდ დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ხდება ECL რეზერვის აღიარება ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით და ინვესტიციებისთვის დებიტორულ ინსტრუმენტებში, რომლებიც ფასდება FVOCI-თ, რაც იწვევს დაუყოვნებლივ ფინანსურ ზარალს.

ფინანსური აქტივები - კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება - შეფასების კატეგორიები. ჯგუფი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას ახდენს შეფასების შემდეგი კატეგორიებით: FVTPL, FVOCI და AC. დებიტორული ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია: (i) ჯგუფის ბიზნეს-მოდელზე, დაკავშირებული აქტივების პორტფელის მართვისთვის და (ii) აქტივის ფულადი ნაკადის მახასიათებლებზე.

ფინანსური აქტივები - კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება - ბიზნეს-მოდელი ბიზნეს მოდელი ასახავს, თუ როგორ მართავს ჯგუფი აქტივებს ფულადი ნაკადების წარმოქმნის მიზნით - მიუხედევად იმისა, არის თუ არა ჯგუფის მიზანი: (i) აქტივებისგან მხოლოდ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება (”ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვების მიზნით”) ან (ii)) როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების, ისე იმ ფულადი ნაკადების შეგროვება, რომლებიც წარმოიქმნება აქტივების გაყიდვიდან (”ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვების მიზნით და გაყიდვა”), ან,თუ არც (i) და არც (ii) არ გამოიყენება, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება როგორც "სხვა" ბიზნეს-მოდელის ნაწილი და იზომება FVTPL- ით.

ბიზნესის მოდელი განისაზღვრება აქტივების ჯგუფისთვის (პორტფელის დონეზე) მოქმედებების ყველა იმ შესაბამისი მტკიცებულების საფუძველზე, რომლებსაც ჯგუფი ახორციელებს შეფასების თარიღისთვის ხელმისაწვდომი პორტფელისთვის დადგენილი მიზნის მისაღწევად. ჯგუფის მიერ ბიზნეს-მოდელის განსასაზღვრავად გათვალისწინებული ფაქტორები მოიცავს პორტფელის მიზანს და შემადგენლობას, დაკავშირებული აქტივებისთვის ფულადი სახსრების ნაკადების შეგროვების, რისკების შეფასების და მართვის, აქტივების ეფექტურობის შეფასების და მენეჯერების ანაზღაურების წარსულ გამოდილებას. ჯგუფის მიერ საკუთარი ფინანსური აქტივების ბიზნეს-მოდელების განსაზღვრისას გამოყენებული კრიტიკული განხილვები იხილეთ შენიშვნა 4- ში.

ფინანსური აქტივები - კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება - ფულადი ნაკადის მახასიათებლები. თუ ბიზნეს-მოდელის აქტივების ფლობის მიზანი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვებაა, ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ფლობა და გაყიდვა, ჯგუფი აფასებს, წარმოადგენს თუ არა ფულადი სახსრები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს („SPPI“). წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიანი ფინანსური აქტივები განიხილება მთლიანობაში, როდესაც დგინდება თუ რამდენად შეესაბამება მათი ფულადი სახსრები SPPI ფუნქციებს. ამ შეფასების განხორციელებისას, ჯგუფი ითვალისწინებს, შეესაბამება თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები ძირითად საკრედიტო შეთანხმებებს, ანუ პროცენტი მოიცავს მხოლოდ საკრედიტო რისკის, ფულის დროითი ღირებულების, სხვა ძირითადი საკრედიტო რისკებისა და მოგების მარჟის გათვალისწინებას.

თუ სახელშეკრულებო პირობები ქმნის რისკის ან არასტაბილურობის საფრთხეს, რაც არ შეესაბამება თანხის ძირითადი სესხის შეთანხმებებს, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება და იზომება FVTPL-ში. SPPI-ს შეფასება ხორციელდება აქტივის თავდაპირველი აღიარებისას და შემდგომში არ ხდება მისი გადაფასება. ჯგუფის მიერ საკუთარი ფინანსური აქტივების SPPI შეფასების განხორციელებისას გამოყენებული კრიტიკული განხილვები იხილეთ შენიშვნა 4-ში.

ფინანსური აქტივები - რეკლასიფიკაცია. ფინანსური ინსტრუმენტების რეკლასიფიცირება ხდება მხოლოდ პორტფელის მართვის მოდელის მთლიანად შეცვლის შემთხვევაში. რეკლასიფიკაციას აქვს სავარაუდო ეფექტი და ხორციელდება პირველი საანგარიშო პერიოდის დასაწყისიდან, რომელიც მოსდევს ბიზნეს-მოდელის ცვლილებას. საწარმოს არ შეუცვლია თავისი ბიზნეს-მოდელი მიმდინარე და შედარებითი პერიოდის განმავლობაში და არ განუხორციელებია რეკლასიფიკაციები.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება - ELC საკრედიტო ზარალის ანაზღაურება ჯგუფს აქვს სამი ტიპის ფინანსური აქტივი,

რომლებიც ექვემდებარება ECL მოდელს - სავაჭრო დებიტორული დავალიანება, გაცემული სესხები და ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.

ჯგუფი მიმართავს „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი“ 9-ის გამარტივებულ მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისთვის, რომელიც იყენებს სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ანაზღაურებას ყველა სავაჭრო დებიტორული დავალიანებისა და გაცემული სესხებისთვის.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად, სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები დაჯგუფებულია საერთო საკრედიტო რისკის მახასიათებლებისა და გასული დღეების მიხედვით.

შენიშვნა 24 მოიცავს ინფორმაციას შემავალი მონაცემების, დაშვებების და შეფასების მეთოდების შესახებ, რომლებიც გამოყენებულია ECL შეფასებისას, მათ შორისაა განმარტება, თუ როგორ ურთავს ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას ECL მოდელებს.

ფინანსური აქტივები - ჩამოწერა. ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება მთლიანად ან ნაწილობრივ, როდესაც ჯგუფი ამოწურავს აღდგენის ყველა პრაქტიკულ მცდელობას და ასკვნის, რომ არ არსებობს აღდგენის გონივრული მოლოდინი. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების გაუქმების მოვლენას. ჯგუფს შეუძლია ჩამოწეროს ფინანსური აქტივები, რომლებიც კვლავ ექვემდებარება სააღსრულებო საქმიანობას როდესაც ჯგუფი ცდილობს გადაიხადოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული თანხები, თუმცა, არ არსებობს აღდგენის გონივრული მოლოდინი.

ფინანსური აქტივები - ბალანსიდან ჩამოწერა. ჯგუფი ბალანსიდან ჩამოწერს ფინანსურ აქტივებს, როდესაც (ა) აქტივები იქნება გამოსყიდული ან აქტივებიდან მიღებულ ფულად ნაკადებზე უფლებების ვადა სხვაგვარად ამოიწურება ან (ბ) ჯგუფი გადასცემს უფლებებს ფინანსური აქტივებიდან მიღებულ ფულად ნაკადებზე ან დადებს საკვალიფიკაციო სატრანზიტო შეთანხმებას, ამავდროულად (i) აქტივების საკუთრების უფლებასთან დაკავშირებული ყველა რისკისა და უპირატესობის არსებითად გადაცემით ან (ii) საკუთრების უფლებასთან დაკავშირებული ყველა რისკისა და უპირატესობის გადაცემისა და შენარჩუნების გარეშე, მაგრამ კონტროლის შენარჩუნების გარეშე.

კონტროლის შენარჩუნება ხდება იმ შემთხვევაში, თუ მეორე მხარეს არ აქვს პრაქტიკული შესაძლებლობა მიჰყიდოს აქტივი მთლიანად არადაკავშირებულ მესამე მხარეს, გაყიდვაზე დამატებითი შეზღუდვების დაწესების საჭიროების გარეშე.

ფინანსური აქტივები - მოდიფიკაცია. ზოგჯერ ჯგუფი ახორციელებს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობების გადახედვას ან სხვაგვარ მოდიფიცირებას. შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინებით, ჯგუფი აფასებს, არსებითია თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია: ნებისმიერი ახალი სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც არსებით გავლენას ახდენს აქტივის რისკის პროფილზე (მაგალითად, მოგების წილი ან კაპიტალზე დაფუძნებული შემოსავალი), მნიშვნელოვანი ცვლილება საპროცენტო განაკვეთში, ცვლილება ვალუტის დენომინაციაში, ახალი უზრუნველყოფა ან კრედიტის გაზრდა, რაც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აქტივთან ასოცირებულ კრედიტის რისკზე ან კრედიტის მნიშვნელოვნად გახანგრძლივება, როდესაც მსესხებელი არ განიცდის ფინანსურ სირთულეებს.

თუ შეცვლილი პირობები არსებითად განსხვავდებულია, თავდაპირველი აქტივიდან ფულადი სახსრების მოძრაობის უფლება იწურება, ჯგუფი წყვეტს თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარებას და აღიარებს ახალ აქტივს მისი სამართლიანი ღირებულებით. ხელმეორე გადახედვის თარიღად ითვლება საწყისი აღიარების თარიღი გაუფასურების გაანგარიშების შემდგომი მიზნებისათვის, მათ შორის იმის განსაზღვრისთვის, ჰქონდა თუ არა ადგილი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას (SICR). ჯგუფი ასევე აფასებს, აკმაყოფილებს თუ არა ახალი სესხი ან სასესხო ინსტრუმენტი მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების (SPPI) კრიტერიუმს. ნებისმიერი სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი საწყისი აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და ახალი, არსებითად მოდიფიცირებული აქტივის სამართლიან ღირებულებას შორის, აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სხვაობა მიეკუთვნება მფლობელებთან გარიგებას კაპიტალთან დაკავშირებით.

იმ შემთხვევაში, როდესაც გადახედვა განპირობებული იქნა მეორე მხარის ფინანსური სირთულეებისა და თავდაპირველად შეთანხმებული გადახდების განხორციელების შეუძლებლობის გამო, ჯგუფი ადარებს თავდაპირველ და შესწორებულ მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს აქტივებთან, რათა განსაზღვროს აქტივის რისკები და სარგებელი არსებითად განსხვავდება თუ არა ერთმანეთისგან სახელშეკრულებო მოდიფიკაციის გამო. ხელშეკრულების მოდიფიკაცია. თუ რისკები და სარგებელი არ იცვლება, შეცვლილი აქტივი არსებითად არ განსხვავდება თავდაპირველი აქტივისაგან და მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფი ახდენს მთლიანი საბალანსო ღირებულების გადაანგარიშებას შეცვლილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების დისკონტირების საშუალებით თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით (ან კრედიტის გათვალისწინებით კორექტირებული საპროცენტო განაკვეთით POCI ფინანსური აქტივებისთვის) და აღიარებს მოდიფიკაციით განპირობებულ სარგებელს ან ზარალს მოგებასა ან ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები - შეფასების კატეგორიები. ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება, როგორც შემდგომში AC- ს მიხედვით შეფასებული, გარდა (i) ფინანსური ვალდებულებებისა FVTPL–ში: აღნიშნული კლასიფიკაცია გამოიყენება დერივატივებისთვის, ვაჭრობისთვის დაკავებულ ფინანსური ვალდებულებებისთვის (მაგალითად, ფასიანი ქაღალდების მოკლე პოზიციები), შემსყიდველის მიერ ბიზნეს-კომბინაციაში აღიარებული პირობითი ანაზღაურებისთვის და სხვა ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც ამგვარადაა დადგენილი თავდაპირველი აღიარებისას და (ii) ფინანსური გარანტიების ხელშეკრულებებისა და სესხის ვალდებულებებისა.

ფინანსური ვალდებულებები - ბალანსიდან ჩამოწერა. ფინანსური ვალდებულებები ბალანსიდან ჩამოიწერება მათი ამოწურვისთანავე (ე.ი. როდესაც ხელშეკრულებაში მითითებული ვალდებულება შესრულებულია, გაუქმებულია ან ამოწურულია).

ჯგუფსა და თავდაპირველ კრედიტორებს შორის სასესხო ინსტრუმენტების გაცვლა არსებითად განსხვავებული პირობებით, აგრეთვე არსებული ფინანსური ვალდებულებების ვადებისა და პირობების არსებითი შეცვლა, აღირიცხება, როგორც

თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დაფარვა და ახალი ფინანსური ვალდებულების აღიარება. პირობები არსებითად განსხვავდება იმ შემთხვევაში, თუ ახალი პირობების შესაბამისად, ფულადი სახსრების ნაკადების ფასდაკლებული წარდგენილი ღირებულება, მათ შორის, ნებისმიერი ნეტო მოსაკრებელი ორიგინალური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მიღებულ და ფასდაკლებულ ნებისმიერი გადასახადებზე, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების ნარჩენი ფულადი სახსრების ნაკადების წარდგენილი ფასდაკლებული ღირებულებისგან.

ამასთან, გათვალისწინებულია სხვა თვისებრივი ფაქტორები, მაგალითად ვალუტა, რომელშიც დენომინირებულია ინსტრუმენტი, საპროცენტო განაკვეთის ტიპში ცვლილებები, ინსტრუმენტზე მიმაგრებული ახალი კონვერტაციის თვისებები და საკრედიტო შეთანხმებებში ცვლილებები. თუ დებიტორული ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების შეცვლა ითვლება დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია როგორც დაფარვის მოგების ან ზარალის ნაწილი. თუ გაცვლა ან მოდიფიკაცია არ არის აღრიცხული, როგორც დაფარვა, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადახდილი გადასახადი აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზდება შეცვლილი ვალდებულების დარჩენილი ვადის განმავლობაში.

ვალდებულებების ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს დაფარვას, აღირიცხება როგორც ცვლილება გამოთვლაში, კუმულატიური მიახლოების მეთოდით, მოგებასა და ზარალში აღიარებული ნებისმიერი მოგებითა ან ზარალით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საბალანსო ღირებულებებში სხვაობის ეკონომიკური შინაარსი მიეკუთვნება კაპიტალთან დაკავშირებულ გარიგებებს მფლობელებთან.

FVTLV-ში მითითებული ფინანსური ვალდებულებები. ჯგუფს, FVTPL-ს მიხედვით, შეუძლია მიუთითოს გარკვეული ვალდებულებები თავდაპირველი აღიარებისას. ასეთ ვალდებულებებზე მოგება და ზარალი წარმოდგენილია მოგებაში ან ზარალში, გარდა სამართლიანი ღირებულების ცვლილების ოდენობისა, რომელიც განპირობებულია ამ ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებებით (განისაზღვრება როგორც ის ოდენობა, რომელიც არ შეიძლება მიეკუთვნებოდეს საბაზრო პირობების ცვლილებებს, რომლებიც ზრდის საბაზრო რისკს), რომელიც აღირიცხება OCI– ში და შემდგომში არ ხდება მისი რეკლასიფიცირება მოგებად ან ზარალად. აღნიშნული ხორციელდება თუ ასეთი პრეზენტაცია არ შექმნის ან არ გაზრდის საბუღალტრო შეუსაბამობას, რომელ შემთხვევაშიც ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებებთან დაკავშირებული მოგება და ზარალი ასევე წარმოდგენილია მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ჩათვლა. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთჩათვლას ექვემდებარება და წმინდა თანხა დაფიქსირდება მხოლოდ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა არსებობს აღიარებული თანხების ჩათვლის იურიდიულად დაცული უფლება და არსებობს ურთიერთჩათვლის განხორციელების ან ერთდროულად აქტივის გაყიდვისა და ვალდებულების დაფარვის განზრახვა. ამგვარი ჩათვლის უფლება (ა) არ უნდა იყოს დამოკიდებული სამომავლო მოვლენაზე და (ბ) იურიდიული ძალა უნდა ჰქონდეს ყველა ქვემოთ ჩამოთვლილ გარემოებებში: (i) ჩვეულებრივი საქმიანობისას, (ii) მოვალეობების შეუსრულებლობის შემთხვევაში და (iii) გადახდისუუნარობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს სალაროში არსებულ ნაღდ ფულს, მოთხოვნამე დეპოზიტებს ბანკებში და სხვა მოკლევადიან მაღალ-ლიკვიდურ ინვესტიციებს თავდაპირველი დაფარვის ვადით სამი თვე ან ნაკლები. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით (AC), რადგან: (i) ისინი იმართება სახელშეკრულებო ფულადი სახსრების ნაკადების შეგროვებისთვის და ეს ფულადი სახსრების ნაკადები წარმოადგენს SPPI- ს, და (ii) ისინი არ არის მითითებული FVTPL–ში. მხოლოდ ისეთი კანონმდებლობით მინიჭებული ფუნქციები, როგორიცაა რესტრუქტურიზაციის შესახებ კანონმდებლობა გარკვეულ ქვეყნებში, არ ახდენს გავლენას SPPI ტესტზე, თუ ისინი იმგვარად არაა შესული ხელშეკრულების პირობებში, რომ აღნიშნულმა ფუნქციამ იმოქმედოს კანონმდებლობაში შემდგომი ცვლილებების შემთხვევაშიც.

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები. სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებების თავდაპირველი აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდგომში ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით (AC), ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სავაჭრო და სხვა საკრედიტო დავალიანება. სავაჭრო საკრედიტო დავალიანების დარიცხვა ხდება, როცა მეორე მხარე შეასრულებს კონტრაქტით გათვალისწინებულ თავის მოვალეობებს და როცა ეს დავალიანება თავდაპირველად აღიარებულ იქნება სამართლიანი ღირებულებით და შემდგომში ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით (AC), ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სესხები და კრედიტები. სესხები და კრედიტები თავდაპირველად აღიარებულია მათი სამართლიანი ღირებულებით, გაწეული საოპერაციო ხარჯების გამოკლებით და შემდგომში ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

საშემოსავლო გადასახადები. საშემოსავლო გადასახადები გათვალისწინებულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებში ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს ამოქმედებული ან არსებითად ამოქმედებული კანონმდებლობის შესაბამისად.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს მთავრობამ შეიტანა ცვლილებები საქართველოს საგადასახადო კოდექსში, რომელთა მიხედვითაც კომპანიებს (გარდა ბანკებისა, საკრედიტო კავშირებისა, სადაზღვეო კომპანიებისა, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და ლომბარდებისა) არ მოუწევთ მოგებაზე საშემოსავლო გადასახადის გადახდა 2017 წლის 1 იანვრიდან, სანამ აღნიშნული მოგება განაწილებულია ან ითვლება განაწილებულად დივიდენდის ფორმით. საშემოსავლო გადასახადის 15% გადახდა ხდება მთლიან ღირებულებაზე (ე.ი. წმინდა დივიდენდები გაერთიანებული უნდა იქნას 5% დაკავებული გადასახადით, საჭიროებისამებრ, და გაყოფილი იქნას 0.85-ზე), ფიზიკური პირებისთვის და არა-რეზიდენტი იურიდიული პირებისთვის დივიდენდების გადახდის მომენტში. 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ მიღებული მოგებიდან რეზიდენტი იურიდიული პირებისთვის გადახდილი დივიდენდები გათავისუფლებულია გადასახადებისგან.

2008 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 1 იანვრამდე პერიოდში მიღებულ შემოსავალზე დარიცხული დივიდენდები ექვემდებარება საშემოსავლო გადასახადის დარიცხვას მთლიან ღირებულებაზე, რომელიც შემცირებულია შესაბამისი საგადასახადო შეღავათით, რომელიც გაანგარიშებულია, როგორც გამოცხადებული ან დასაბეგრ მოგებაზე გადახდილი კორპორატიული საშემოსავლო გადასახადის წილი იმავე პერიოდის ჯამურ წმინდა მოგებასთან შედარებით, გამრავლებული გასანაწილებელ დივიდენდზე. თუმცა, საგადასახადო შეღავათის თანხა არ უნდა აღემატებოდეს დივიდენდის განაწილებაზე დაკისრებულ ფაქტიურ საშემოსავლო გადასახადს.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

დივიდენდების განაწილებიდან გამომდინარე საშემოსავლო გადასახადი აღირიცხება საშემოსავლო გადასახადის ხარჯის სახით იმ პერიოდში, როცა გამოცხადდება დივიდენდები, განურჩევლად ფაქტიური გადახდის თარიღისა ან პერიოდისა, რომლისთვისაც ხდება დივიდენდების გადახდა. დივიდენდების განაწილებასთან ერთად, გადასახადი ექვემდებარება გადახდას გაწეულ ხარჯებსა და სხვა გადახდილ თანხებზე, რომლებიც არაა დაკავშირებული ეკონომიკურ საქმიანობასთან, აქტივებისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდებასთან და წარმომადგენლობით ხარჯებზე, რომლებიც აღემატება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრულ მაქსიმალურ თანხას. ყველა საავანსო თანხა, გადახდილი კომპანიებისთვის, რომლებიც რეგისტრირებულია იმ იურისდიქციებში, რომლებსაც შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმი აქვთ და სხვა გარკვეული ოპერაციები ამგვარ კომპანიებთან, ასევე ფიზიკური პირებისთვის ან არარეზიდენტებისთვის გაცემული სესხები დაუყოვნებლივ იბეგრება. ამგვარი გადასახადები სხვა გადასახადებთან ერთად, რომლისგანაც გაქვითულია საგადასახადო შეღავათები, რომლებიც მოთხოვნილია აქტივებზე ან იმ კომპანიებისთვის გადახდილი საავანსო თანხების სანაცვლოდ მიღებულ მომსახურებაზე, რომლებიც რეგისტრირებულია იმ იურისდიქციებში, რომლებსაც შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმი აქვთ ან ფიზიკური პირებისა ან არარეზიდენტებისთვის გაცემული სესხების დაბრუნება ფიქსირდება გადასახადებში, გარდა საშემოსავლო გადასახადისა საოპერაციო ხარჯების ნაწილში.

გაურკვეველი საგადასახადო პოზიციები. ჯგუფის გაურკვეველი საგადასახადო პოზიციების ხელახალი შეფასება ხდება ხელმძღვანელობის მიერ ყოველი ანგარიშგების პერიოდის დასრულების შემდეგ. ვალდებულებები ფიქსირდება საშემოსავლო გადასახდის პოზიციებისთვის, რომლებიც განისაზღვრება ხელმძღვანელობის მიერ, რომლებიც მეტი ალბათობით გამოიწვევს დამატებითი გადასახადების დაკისრებას, თუ პოზიციები ეჭვქვეშ უნდა ყოფილიყო დაყენებული საგადასახადო ორგანოების მიერ. შეფასება ეფუძნება საგადასახადო კანონების ინტერპრეტაციას, რომლებიც ამოქმედებულია ან არსებითად ამოქმედებულია ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს და ამგვარ საკითხებზე სასამართლოს ან ნებისმიერ სხვა ცნობილ გადაწყვეტილებას. პასუხისმგებლობა ჯარიმებზე, პროცენტსა და გადასახადებზე, გარდა საშემოსავლო გადასახადისა, აღიარებულია ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს ვალდებულებების დასაფარად საჭირო დანახარჯების ხელმძღვანელობის საუკეთესო გაანგარიშებაზე დაყრდნობით. გაურკვეველი საშემოსავლო პოზიციების კორექტირებები ფიქსირდება საშემოსავლო გადასახადის ნაწილში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. პროდუქციის რეალიზაციისას დამატებული ღირებულების გადასახადი, რომელიც დაკავშირებულია გაყიდვებთან, ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოებისთვის გადახდას მომხმარებლებისთვის საქონლისა ან მომსახურების მიწოდებისას. პროდუქციის რეალიზაციისას დამატებული ღირებულების გადასახადი, როგორც წესი, ანაზღაურებადია პროდუქციის რეალიზაციისას დამატებული ღირებულების მიმართ, დღგ ინვოისის მიღებისას. საგადასახადო ორგანოები დღგ-ს დაფარვის ნებას რთავენ ურთიერთჩათვლის საშუალებით. ყიდვა-გაყიდვასთან დაკავშირებული დღგ აღიარებული და გამჟღავნებულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში ურთიერთჩათვლის საშუალებით. თუ გათვალისწინებულია დებიტორული დავალიანების გაუფასურება, გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი ფიქსირდება მევალის მთლიანი თანხისთვის, დღგ-ს ჩათვლით.

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები მითითებულია ღირებულებასა და რეალიზაციის წმინდა ღირებულებას შორის უმცირესი ოდენობით. ინვენტარიზაციის ღირებულება განისაზღვრება საშუალო შეწონილი მნიშვნელობის საფუძველზე. მზა პროდუქციის ღირებულება მოიცავს შესყიდვის ხარჯებსა და შესყიდვის ფასს, საიმპორტო მოსაკრებელსა და სხვა აუნაზღაურებელ გადასახადებს, ტრანსპორტირებისა და დამუშავების ხარჯებს და ნებისმიერ სხვა პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს, სავაჭრო ფასდაკლებების, შეღავათებისა და მსგავსის გამოკლებით, რომელიც გაწეულია სასაქონლო-მატერიალური მარაგების მიტანისას მათ ამჟამინდელ ადგილსა და მდგომარეობაში.

ყოველი ანგარიშგების თარიღში, ხდება სასაქონლო-მატერიალური მარაგების შეფასება გაუფასურებაზე. სასაქონლო- მატერიალური მარაგების გაუფასურებისას, საბალანსო ღირებულება მცირდება მის რეალიზაციის წმინდა ღირებულებამდე, ხოლო გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი დაუყოვნებლივ იქნება აღიარებული მოგებასა ან ზარალში.

წინსწრებით გადახდები. წინსწრებით გადახდები ხორციელდება თვითღირებულებით, გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით. წინსწრებით გადახდა კლასიფიცირებულია, როგორც არა-მიმდინარე, თუ წინსწრებით გადახდასთან დაკავშირებული საქონლისა ან მომსახურების მიღება მოსალოდნელია ერთი წლის შემდეგ ან თუ წინსწრებით გადახდა დაკავშირებულია აქტივთან, რომელიც თავად იქნება კლასიფიცირებული, როგორც არა-მიმდინარე, თავდაპირველი აღიარებისას. წინსწრებით გადახდები აქტივების შესაძენად გადაირიცხება აქტივის საბალანსო ღირებულებაზე ჯგუფის მიერ აქტივზე კონტროლის მიღების შემდეგ და არსებობს იმის ალბათობა, რომ აქტივთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური პრივილეგიები მიენიჭება ჯგუფს. სხვა წინსწრებით გადახდების ჩამოწერა ხდება მოგებასა ან ზარალზე, როცა მიღებულია წინსწრებით გადახდებთან დაკავშირებული საქონელი ან მომსახურება. თუ არსებობს იმის ნიშნები, რომ წინსწრებით გადახდებთან დაკავშირებული აქტივები, საქონელი ან მომსახურება არ იქნება მიღებული, წინსწრებით გადახდის საბალანსო ღირებულება შესაბამისად ჩამოწერილია, ხოლო გაუფასურებით გამოწვეული შესაბამისი ზარალი აღიარებულია წლის მოგებასა ან ზარალში.

საწესდებო კაპიტალი. კომპანიის გამოცხადებული საწესდებო კაპიტალი განისაზღვრება კომპანიის აქციონერის მიერ. ცვლილებები კომპანიის გამოცხადებულ კაპიტალში შეტანილ იქნება მხოლოდ კომპანიის აქციონერის გადაწყვეტილების საფუძველზე.

დივიდენდები. დივიდენდები ფიქსირდება დავალიანების სახით და იქვითება საკუთარი კაპიტალიდან იმ პერიოდში, როცა ხდება მათი გამოცხადება და დამტკიცება. ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ და ფინანსური ანგარიშების გამოსაშვებად უფლებამოსილების მინიჭებამდე გამოცხადებული ნებისმიერი დივიდენდი მითითებულია შემდგომ მოვლენათა შენიშვნაში (შენიშვნა 28).

რეზერვები ვალდებულებებისა და დარიცხვებისთვის. ვალდებულებებისა და დარიცხვების რეზერვები წარმოადგენს განუსაზღვრელი

დროის და ოდენობის არაფინანსური ხასიათის ვალდებულებებს. მათი დარიცხვა ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს აქვს მიმდინარე იურიდიული ან პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება, არსებობს ალბათობა იმისა, რომ ვალდებულებების დასაფარად საჭირო გახდება ეკონომიკური სარგებლის მომცველი რესურსების გადინება, და შესაძლებელია ვალდებულების ოდენობის საიმედო შეფასების განხორციელება.

რეზერვები ფასდება ხარჯების მიმდინარე სიდიდით, რომელთა გაღებაც მოსალოდნელია, რომ საჭირო გახდება ვალდებულების დასაფარად გადასახადის გადახდამდე განაკვეთით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს და ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. რეზერვის ზრდა დროის განმავლობაში აღიარებულია, როგორც გასავალი ფინანსურ ხარჯებში.

შემოსავლის აღიარება. შემოსავალი წარმოადგენს ჯგუფის ჩვეულებრივი საქმიანობის დროს შემოდინებულ თანხას. შემოსავალი აღიარებულია გარიგების ფასის ოდენობით. გარიგების ფასი არის იმ ანაზღაურების ოდენობა, რომლის მიღების უფლებას ჯგუფი ვარაუდობს მომხმარებლისთვის დაპირებულ საქონელზე ან მომსახურებაზე კონტროლის გადაცემის სანაცვლოდ, მესამე მხარეების სახელით შეგროვებული თანხების გამოკლებით.

შემოსავლის აღიარება ხდება დაბრუნებების და დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოკლებით.

საქონლის გაყიდვები. გაყიდვების აღიარება ხდება საქონელზე კონტროლის გადაცემის მომენტში, როდესაც საქონელი მიეწოდება მომხმარებელს ან გადამზიდავს, მომხმარებელს აქვს საქონლის სრულად განკარგვის უფლება, და არ არსებობს შეუსრულებელი ვალდებულება, რომელმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს მომხმარებლის მიერ საქონლის მიღებაზე. საქონელი ითვლება ადგილზე მიტანილად, როდესაც საქონელი ტრანსპორტირებულია კონკრეტულ ადგილზე ან მიწოდებულია გადამზიდავისთვის, შეფერხებისა და ზარალის რისკი გადაცემულია მომხმარებლისთვის, ან როდესაც მომხმარებელმა მიიღო საქონელი ხელშეკრულების შესაბამისად, მიღების შესახებ დებულებებმა ძალა დაკარგა, ან ჯგუფს აქვს ობიექტური მტკიცებულება, რომ მიღების ყველა კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულია.

არ ითვლება რომ წარმოდგენილია დაფინანსების ელემენტი, ვინაიდან გაყიდვები ხორციელდება 30-დღიანი ვადის მქონე საკრედიტო პერიოდში, რაც შეესაბამება საბაზრო პრაქტიკას. დებიტორული დავალიანების აღიარება ხდება ტვირთის მიწოდებისას, რადგან ეს არის დროის მომენტი, როდესაც ანაზღაურება უპირობოა, რადგან გადახდის ვადის დადგომას მხოლოდ დრო აშორებს.

მომსახურების გაყიდვა. ჯგუფი ახორციელებს მომსახურებას ფიქსირებული და ცვლადი ფასების ხელშეკრულებების საფუძველზე. მომსახურების მიწოდებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარებულია იმ სააღრიცხვო პერიოდში, რომლის დროსაც ხდება მომსახურების გაწევა. ფიქსირებული ფასის ხელშეკრულებებისთვის შემოსავალი აღიარებულია საანგარიშო პერიოდის ბოლოსთვის მიწოდებული ფაქტობრივი მომსახურების საფუძველზე, მთლიანი გასაწევი მომსახურების პროპორციულად, რადგან მომხმარებელი იღებს და იყენებს სარგებელს ერთდროულად. აღნიშნული განისაზღვრება მოსალოდნელ სამუშაო საათებთან შედარებით ფაქტიურად გახარჯული სამუშაო საათების საფუძველზე.

როდესაც კონტრაქტები მოიცავს მრავალჯერადი შესრულების ვალდებულებებს, გარიგების ფასი გამოიყოფა თითოეული ცალკეული შესრულების ვალდებულებაზე, ცალკეული გაყიდვების ფასების საფუძველზე. იქ, სადაც ეს უშუალოდ არ შეინიშნება, ისინი ფასდება მოსალოდნელი ღირებულების და ფასს პლიუს მარჟის საფუძველზე.

თუკი გარემოებები შეიცვლება, შემოსავლების, ხარჯების ან შესრულების პროგრესის ხარისხი გადაიხედება დასრულებამდე. შემოსავლის ან ხარჯების ნებისმიერი გამოწვეული ზრდა ან შემცირება აისახება მოგებაში ან ზარალში იმ პერიოდში, როდესაც გადახედვის საჭიროების წარმომქმნელი გარემოებები ცნობილი ხდება ხელმძღვანელობისთვის.

ფიქსირებული ფასის ხელშეკრულების შემთხვევაში, მომხმარებელი იხდის ფიქსირებულ თანხას გადახდის გრაფიკის საფუძველზე. თუ ჯგუფის მიერ გაწეული მომსახურებები აღემატება გადახდას, ხდება სახელშეკრულებო აქტივის აღიარება. თუ გადახდები აღემატება გაწეულ მომსახურებას, ხდება სახელშეკრულებო ვალდებულების აღიარება.

თუ ხელშეკრულებაში შედის საათობრივი გადასახადი, შემოსავალი აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის ინვოისის სახით წარდგენის უფლებაც აქვს ჯგუფს. მომხმარებლებს ინვოისი ეგზავნებათ ყოველთვიურად, ხოლო ანაზღაურების გადახდა ხდება ინვოისის წარდგენის შემდეგ.

თუ ხელშეკრულება ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, შემოსავალი აღიარდება მხოლოდ იმ ხარისხით, რომლითაც სავარაუდოა, რომ არ მოხდება ამგვარი ანაზღაურების მნიშვნელოვანი უკუქცევა.

ანაზღაურებები თანამშრომელთათვის. ხელფასი, საქართველოს საპენსიო ფონდში შესატანი თანხები, წლიური შვებულებისა და ბიულეტენის თანხა, ბონუსები და არაფულადი ბენეფიტები ირიცხება იმ წლის განმავლობაში, რომელშიც ხდება ჯგუფის შესაბამისი თანამშრომლების მიერ შესაბამისი მომსახურების გაწევა. ჯგუფს არ აქვს იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულება პენსიის ან მსგავსი დახმარების გადახდაზე, გარდა კანონით დადგენილი შენატანების სქემის გადასახადებისა.

ფინანსური ანგარიშების შესწორება მათი გამოშვების შემდეგ. ნებისმიერი ცვლილება ამ ფინანსურ ანგარიშებში გამოშვების შემდეგ საჭიროებს ჯგუფის ხელმძღვანელობის თანხმობას, რომელიც ანიჭებს უფლებასმოსილებას ამ ფინანსური ანგარიშების გამოშვებაზე.

4. კრიტიკული საბუღალტრო გაანგარიშებები და მსჯელობები ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის გამოყენებისას

ჯგუფი აკეთებს გაანგარიშებებსა და ვარაუდებს, რომლებიც გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშებში აღიარებულ თანხებზე და აქტივებისა და პასივების საბალანსო ღირებულებაზე მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში. გაანგარიშებები და მოსაზრებები მუდმივად ფასდება და ეფუძნება ხელმძღვანელობის გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებს, სამომავლო მოვლენების მოლოდინების ჩათვლით, რომლებიც მიჩნეულია გონივრულად მოცემულ გარემოებებში. ხელმძღვანელობა ასევე გამოთქვამს გარკვეულ მოსაზრებებს, გარდა იმისა, რაც მოიცავს გაანგარიშებებს, ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. მოსაზრებები, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშებში აღიარებულ თანხებზე და გაანგარიშება, რომელსაც შეუძლია მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ ოდენობებზე მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში, მოიცავს შემდეგს:

ECL-ის (მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის) შეფასება. ECL-ის შეფასება წარმოადგენს მნიშვნელოვან გათვლას რომელიც მოიცავს განსაზღვრის მეთოდოლოგიას, მოდელებს და მონაცემთა შეყვანას. ECL-ის შეფასების მეთოდოლოგია გამჟღავნებულია შენიშვნა 24- ში. საკრედიტო ზარალის რეზერვზე ძირითად გავლენას ახდენენ შემდეგი კომპონენტები: დეფოლტის განსაზღვრა და SICR. ჯგუფი რეგულარულად იხილავს და ამოწმებს მოდელებს და მათ შემავალ მონაცემებს, რათა შემცირდეს სხვაობები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალის შეფასებებსა და პრაქტიკაში არსებულ ფაქტიურ საკრედიტო ზარალს შორის. ჯგუფმა გამოიყენა დამტკიცებული საპროგნოზო ინფორმაცია ECL-ის შეფასებისთვის, პირველ რიგში, საქართველოს ეროვნული ბანკის მაკროეკონომიკური პროგნოზირების მოდელის შედეგი. ვინაიდან კომპანია საქონლის უმეტეს ნაწილს ექსპორტზე აგზავნის სხვადასხვა ქვეყნებში, საპროგნოზო შეფასებას არ აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა ECL-ზე.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება. ბიზნეს-მოდელი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ხელმძღვანელობამ, ბიზნეს-მოდელის შეფასებისას გამოიყენა მსჯელობა ფინანსური პორტფელების აგრეგირების დონის განსაზღვრისას. გაყიდვის გარიგებების შეფასებისას, ჯგუფმა გაითვალისწინა მათი ისტორიული სიხშირე, ვადები და ღირებულება, გაყიდვების მიზეზები და მოლოდინები სამომავლო გაყიდვებიდან. კრედიტუნარიანობის გაუარესების გამო პოტენციური ზარალის მინიმიზაციისკენ მიმართული გაყიდვების გარიგებები ითვლება ბიზნეს-მოდელის „აქტივების დაკავება ფულადი სახსრების მიღებისთვის“ შესაბამისად. სხვა გაყიდვები დაფარვის ვადამდე, რომლებიც არ არის დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მართვასთან, ასევე შეესაბამება ბიზნეს-მოდელს „აქტივების დაკავება ფულადი სახსრების მიღებისთვის“, იმ პირობით, რომ ისინი ისინი არ არის ხშირი ან უმნიშვნელო ღირებულებისაა როგორც ცალ-ცალკე, ასევე ერთობლიობაში. ჯგუფი აფასებს გაყიდვების გარიგებების მნიშვნელოვნებას გაყიდვების ღირებულების შედარებით პორტფელის ღირებულებასთან, ამ უკანასკნელის საშუალო მოქმედების ვადის განმავლობაში ბიზნეს-მოდელის შეფასების გათვალისწინებით. ამასთან, ფინანსური აქტივების გაყიდვები, რომლებიც მოსალოდნელია მხოლოდ სტრესული სცენარის განვითარების პირობებში, ან იმ ცალკეული მოვლენის საპასუხოდ, რაც ჯგუფის კონტროლის ფარგლებს სცილდება, არ მეორდება და არ შეიძლება მოსალოდნელი იყოს ჯგუფისთვის, ბიზნეს-მოდელის მიზნისთვის განიხილება როგორც შემთხვევითი და არ ახდენს გავლენას შესაბამისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციაზე.

ბიზნეს-მოდელი „აქტივების დაკავება ფულადი სახსრების მიღებისთვის“ ნიშნავს, რომ აქტივები კავდება ფულადი ნაკადების მისაღებად, მაგრამ გაყიდვა ასევე განუყოფელი ნაწილია ბიზნეს-მოდელის მიზნის მისაღწევად, როგორიცაა ლიკვიდურობის საჭიროებების მართვა, გარკვეული შემოსავლიანობის მიღწევა ან ფინანსური აქტივების ხანგრძლივობის დამთხვევა იმ ვალდებულებების ხანგრძლივობაზე, რომლებიც აფინანსებს აღნიშნულ აქტივებს.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირებული იქნა, როგორც დაკავებულები ფულადი სახსრების მისაღებად.

ძირითადი საწარმოო საშუალებებისა და მოწყობილობის ექსპლუატაციის ვადა. ძირითადი საწარმოო საშუალებებისა და მოწყობილობის ექსპლუატაციის ვადის გაანგარიშება განხილვის საგანს წარმოადგენს მსგავსი აქტივებით გამოცდილებაზე დაყრდნობით. აქტივებთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებელი ძირითადად გამოყენების საშუალებით ხორციელდება. თუმცა, სხვა ფაქტორები, როგორიცაა, ტექნიკური ან კომერციული მოძველება და ცვეთა, ხშირად იწვევს აქტივებთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის შემცირებას. ხელმძღვანელობა აფასებს დარჩენილ ექსპლუატაციის ვადას აქტივების მიმდინარე ტექნიკური მდგომარეობისა და იმ სავარაუდო პერიოდის შესაბამისად, რომელშიც მოსალოდნელია, რომ აქტივები სარგებელს მოუტანს ჯგუფს. გათვალისწინებულია შემდეგი ძირითადი ფაქტორები: (ა) აქტივების მოსალოდნელი გამოყენება; (ბ) მოსალოდნელი ფიზიკური ცვეთა, რაც დამოკიდებულია საოპერაციო ფაქტორებსა და ტექნიკური მომსახურების პროგრამაზე; და (გ) საბაზრო პირობების ცვლილებებით გამოწვეული ტექნიკური ან კომერციული მოძველება;

თუ სავარაუდო ექსპლუატაციის ვადები 10%-ით განსხვავდება ხელმძღვანელობის გაანგარიშებებისგან, ზემოქმედება ამორტიზაციაზე 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის, იქნება მისი გაზრდა/შემცირება 253,130 ლარით (2021: 211,079 ლარი).

5. განახლებული სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება

შემოსავლები დაგეგმილ გამოყენებამდე, დამამძიმებელი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების შესრულების ღირებულება, მითითება კონცეპტუალურ ჩარჩოზე - ბასს 16-ის, ბასს 37-ის და ფასს 3-ის ვიწრო მასშტაბის შესწორებები, და 2018-2020 ფასს-ების წლიური გაუმჯობესებები - ფასს 1-ის, ფასს 9-ს, ფასს 16-ის და ბასს 41-ის შესწორებები (გამოშვებულია 2020 წლის 14 მაისს და ძალაშია წლიური პერიოდებისთვის დაწყებული 2022 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ).

- ბასს 16-ის შესწორება საწარმოს უკრძალავს ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის პოზიციის ღირებულებიდან იმ პოზიციების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლის გამოქვითვას, რომლებიც დამზადდა, როდესაც საწარმო ამზადებდა აქტივს დაგეგმილი გამოყენებისთვის. ამგვარი პოზიციების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი, მათი წარმოების ღირებულებასთან ერთად, უკვე აღიარებულია მოგებასა ან ზარალში. საწარმო გამოიყენებს ბასს 2-ს აღნიშნული პოზიციების ღირებულების შესაფასებლად. ღირებულება არ მოიცავს ტესტირებადი აქტივის ცვეთას, რადგან ის არ არის მზად დაგეგმილი გამოყენებისთვის. ცვლილება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტში 16 ასევე განმარტავს, რომ ორგანიზაცია ,,ამოწმებს, სათანადოდ ფუნქციონირებს თუ არა აქტივი“, როცა ის აფასებს აქტივის ტექნიკურ და ფიზიკურ მწარმოებლურობას. აქტივის ფინანსური მაჩვენებლები არაა მნიშვნელოვანი ამ შეფასებისთვის. აქედან გამომდინარე, აქტივს შეიძლება უნარი ჰქონდეს იფუნქციონიროს იმ დანიშნულებით, რაც ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა და ცვეთის გათვალისწინებით, სანამ ის მიაღწევს ხელმძღვანელობის მიერ მოსალოდნელი საოპერაციო მაჩვენებლების დონეს.
- ცვლილება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტში 37 განმარტავს ,,კონტრაქტის შესრულების ხარჯებს“. ცვლილება განმარტავს, რომ კონტრაქტის შესრულების პირდაპირი ხარჯი მოიცავს კონტრაქტის შესრულების დამატებით ხარჯებს და სხვა ხარჯების განაწილებას, რომლებიც უშუალოდ შესრულებასთანაა დაკავშირებული. ცვლილება ასევე განმარტავს, რომ დამამძიმებელი კონტრაქტის ცალკე პირობის ჩამოყალიბებამდე, ორგანიზაცია აღიარებს ნებისმიერ საამორტიზაციო ზარალს, რომელიც დადგება კონტრაქტის შესრულებისას გამოყენებულ აქტივებთან მიმართებაში და არა ამ კონტრაქტისთვის განკუთვნილ აქტივებთან მიმართებაში.
- ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 3 შეცვლილ იქნა 2018 წლის ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლების მისათითებლად, იმის განსაზღვრისთვის, თუ რა წარმოადგენს აქტივს ან პასივს კომპანიათა გაერთიანებისას. ამ ცვლილებამდე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 3-ში მითითებული იყო 2001 წლის ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლები. გარდა ამისა, ახალი გამონაკლისი იქნა დამატებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტში 3 დავალიანებასა და პირობით დავალიანებასთან დაკავშირებით. გამონაკლისი ითვალისწინებს, რომ ზოგიერთი ტიპის დავალიანებისა და პირობითი დავალიანებისთვის, ორგანიზაცია, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 3-ს იყენებს, უნდა მიუთითოს ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტი 37 ან ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო ინტერპრეტაციების კომიტეტის 21-ე ინტერპრეტაცია, ნაცვლად 2018 წლის კონცეპტუალური საფუძვლებისა. ამ ახალი გამონაკლისის გარეშე, ორგანიზაციას შეეძლო ეღიარებინდა ზოგიერთი დავალიანება კომპანიათა შერწყმისას, რომელსაც ის არ აღიარებდა ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტი 37 შესაბამისად. აქედან გამომდინარე, უშუალოდ შეძენის შემდეგ, ორგანიზაციას მოუწევდა ამგვარი დავალიანების აღიარების გაუქმება და სარგებლის აღიარება, რომელიც არ ასახავდა ეკონომიკურ სარგებელს. ასევე განმარტებული იყო, რომ შემძენმა არ უნდა აღიაროს პირობითი აქტივები, რაც განსაზღვრულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტში 37, შეძენის თარიღში.
- ცვლილება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტში 9 ითვალისწინებს, თუ რა საკომისიო უნდა იქნას შეტანილი 10% ტესტში ფინანსური დავალიანების აღიარების გაუქმებისთვის. ხარჯები ან საკომისიო შეიძლება გადახდილ იქნას მესამე მხარეებისთვის ან გამსესხებლისთვის. ცვლილების თანახმად, მესამე მხარეებისთვის გადახდილი ხარჯები ან საკომისიო არ იქნება შეტანილი 10% ტესტში.
- საილუსტრაციო მაგალითი 13, რომელიც თანდართულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტზე 16 შეცვლილ იქნა საიჯარო ქონების კეთილმოწყობასთან დაკავშირებით მეიჯარისგან გადახდილი თანხების ილუსტრირების ამოსაღებად. ცვლილების მიზანია საიჯარო შეღავათების აღრიცხვასთან დაკავშირებით შესაძლო გაურკვევლობის მოცილება.
- ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1 ითვალისწინებს გამონაკლისს, თუ შვილობილი კომპანია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტს მიიღებს უფრო გვიან, ვიდრე მისი დამფუძნებელი. შვილობილ კომპანიას შეუძლია თავისი აქტივებისა და პასივების შეფასება მათი საბალანსო ღირებულებით, რომელიც შეტანილი იქნებოდა მისი დამფუძნებლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში, დამფუძნებლის მიერ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე გადაცვლის თარიღის მიხედვით, თუ კონსოლიდირების პროცედურები არ იყო კორექტირებული და კომპანიათა შერწყმის მიზნით, რომელშიც დამფუძნებელმა შეიძინა შვილობილი კომპანია. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1 შეცლილ იქნა, რათა საშუალება მიეცა ორგანიზაციებისთვის, რომლებმაც გამოიყენეს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1-ის ეს გამონაკლისი, რომ ასევე შეეფასებინათ ჯამური კურსთაშორისი სხვაობები დამფუძნებლის მიერ დაფიქსირებული თანხების გამოყენებით, დამფუძნებლის მიერ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე გადაცვლის თარიღის მიხედვით. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1-ის ცვლილება ზემოაღნიშნულ გამონაკლისს ავრცელებს ჯამური კურსთაშორის სხვაობებზე, სტანდარტების ახალი მიმღებებისთვის ხარჯების შესამცირებლად. ეს ცვლილება ასევე ვრცელდება ასოცირებულ კომპანიებსა და ერთობლივ საწარმოებზე, რომლებმაც გამოიყენეს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1-ის იგივე გამონაკლისი.
- ამოღებულ იქნა მოთხოვნა, რომ ორგანიზაციებმა არ გაითვალისწინონ გადასახადებით დაბეგვრისთვის ფულადი ნაკადები ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტი 41 შესაბამისად სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისას. ეს ცვლილება მიზნად ისახავს შესაბამისობაში მოყვანას მოთხოვნასთან სტანდარტში, ყველა გადასახადის გადახდის შემდეგ ფულადი ნაკადების დისკონტირების თაობაზე.

ცვლილების გამოყენებას არ ჰქონდა მნიშვნელოვანი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

6 სიახლეები ბუღალტრული აღრიცხვის სფეროში

გამოშვებულ იქნება გარკვეული ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც სავალდებულოა წლიური პერიოდებისთვის, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან მოგვიანებით და რომელიც ჯგუფს ადრე არ მიუღია.

გადავადებული გადასახადი, რომელიც დაკავშირებულია აქტივებთან და ვალდებულებებთან, რომელიც წარმოიქმნება ერთი გარიგების შედეგად - ცვლილებები ბასს 12 -ში (გამოქვეყნებულია 2021 წლის 7 მაისს და ძალაშია წლიური პერიოდებისთვის, რომელიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ). ბასს 12 -ის ცვლილებები განსაზღვრავს, თუ როგორ უნდა აღირიცხოს გადავადებული გადასახადი გარიგებებზე, როგორიცაა იჯარა და ვალდებულებებიდან გამოსვლის ვალდებულებები. განსაზღვრულ გარემოებებში, ერთეულები თავისუფლდებიან გადავადებული გადასახადის აღიარებისგან, როდესაც ისინი პირველად აღიარებენ აქტივებს ან ვალდებულებებს. ადრე არსებობდა გარკვეული გაურკვევლობა იმის შესახებ, გამოიყენებოდა თუ არა გათავისუფლება ისეთ გარიგებებზე, როგორიცაა იჯარა და ვალდებულებების გაუქმება - გარიგებები, რომლებისთვისაც აღიარებულია როგორც აქტივი, ასევე ვალდებულება. ცვლილებები განმარტავს, რომ გათავისუფლება არ ვრცელდება და რომ ერთეულებს მოეთხოვებათ აღიარონ გადავადებული გადასახადი ასეთ გარიგებებზე. შესწორებები მოითხოვს კომპანიებს აღიარონ გადავადებული გადასახადი იმ გარიგებებზე, რომლებიც თავდაპირველი აღიარებისას იწვევს თანაბარი ოდენობით დასაბეგრ და გამოქვითულ დროებით განსხვავებებს. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ვალდებულებების კლასიფიკაცია მიმდინარე და გრძელვადიან ვალდებულებებად - ბასს 1-ის შესწორებები (გამოშვებულია 2020 წლის 23 იანვარს , შესწორებები შევიდა 2020 წლის 15 ივლისს და 2022 წლის 31 ოქტომბერს, ძალაშია წლიური პერიოდებისთვის დაწყებული 2024 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ). ამ შესწორებებით ირკვევა, რომ ვალდებულებები კლასიფიცირდება როგორც მიმდინარე, ისე გრძელვადიანი, საანგარიშგებო პერიოდის მიწურულს არსებული უფლებების გათვალისწინებით. ვალდებულებები არის გრძელვადიანი, თუ საწარმოს საანგარიშო პერიოდის ბოლოს არსებითი უფლება აქვს გადადოს ანგარიშსწორება მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში. სახელმძღვანელო მითითებები აღარ საჭიროებს ასეთი უფლების უპირობობას.
2022 წლის ოქტომბერში შეტანილმა ცვლილებამ დაადგინა, რომ სესხის შესახებ ხელშეკრულება, რომელიც შესასრულებელია ნაგრაიშგების თარიღის შემდეგ, ანგარიშგების თარიღში არ იქონიებს გავლენას სესხის კლასიფიცირებაზე, როგორც მიმდინარე ან გრძელვადიან სესხად. მენეჯმენტის მოლოდინი იმასთან დაკავშირებით, გამოიყენებენ თუ არა შემდგომში ანგარიშსწორების გადავადების უფლებას, გავლენას არ ახდენს ვალდებულებების კლასიფიკაციაზე. ვალდებულება კლასიფიცირდება როგორც მიმდინარე, თუ პირობა დაირღვა საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით ან მანამდე, მაშინაც კი, თუ ამ პირობაზე უარი მიღებულია გამსესხებლისგან საანგარიშო პერიოდის დასრულების შემდეგ. და პირიქით, სესხი კლასიფიცირდება როგორც გრძელვადიანი, თუ სესხის შეთანხმება დაირღვა მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. გარდა ამისა, შესწორებები მოიცავს კლასიფიკაციის მოთხოვნების დაზუსტებას სესხისთვის, რომელიც კომპანიამ შეიძლება დაფაროს საკუთარ კაპიტალში კონვერტაციით. "ანგარიშსწორება" განისაზღვრება, როგორც ვალდებულების დაფარვა ფულადი სახსრებით, სხვა რესურსებით, რომლებიც მოიცავს ეკონომიკურ სარგებელს ან საწარმოს საკუთარი კაპიტალის ინსტრუმენტებს. არსებობს გამონაკლისი კონვერტირებადი ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც შეიძლება კონვერტირდეს კაპიტალში, მაგრამ მხოლოდ იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომელთათვისაც კონვერტაციის ვარიანტი კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალის ინსტრუმენტი, როგორც ნაერთი ფინანსური ინსტრუმენტის ცალკეული კომპონენტი. ჯგუფი მიმდინარე პერიოდში აფასებს შესწორებების გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ბასს 8 -ში: ბუღალტრული აღრიცხვის განსაზღვრა (გაცემული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 8 -ის შესწორება განმარტავს, თუ როგორ უნდა განასხვავონ კომპანიებმა ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის ცვლილებები ბუღალტრული აღრიცხვის ცვლილებებისაგან. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები IAS (ბასს) 1 -ში და ფასს-ის პრაქტიკის განცხადება 2-ში: ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის გამჟღავნება (გამოქვეყნებულია 2021 წლის 12 თებერვალს და მოქმედებს წლიური პერიოდებისთვის, რომელიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ). ბასს 1 შეიცვალა იმის მოთხოვნით, რომ კომპანიებმა გაამჟღავნონ თავიანთი მატერიალური აღრიცხვის პოლიტიკის ინფორმაცია და არა მათი მნიშვნელოვანი საბუღალტრო პოლიტიკა. შესწორებამ უზრუნველყო ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის მატერიალური ინფორმაციის განსაზღვრა. შესწორებამ ასევე განმარტა, რომ საბუღალტრო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაცია მოსალოდნელია რომ იქნება მატერიალური, თუ ამის გარეშე ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს არ ექნებათ საშუალება გაიგონ სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია ფინანსურ ანგარიშგებაში. შესწორებამ მოიტანა სააღრიცხვო პოლიტიკის ინფორმაციის საილუსტრაციო მაგალითები, რომლებიც სავარაუდოდ განიხილება როგორც მნიშვნელოვანი ერთეულის ფინანსური ანგარიშგებისთვის. გარდა ამისა, ბასს 1 – ის შესწორება განმარტავს, რომ არამატერიალური აღრიცხვის პოლიტიკის ინფორმაცია არ უნდა იყოს გამჟღავნებული. თუმცა, თუ ის გამჟღავნებულია, ის არ უნდა ფარავდეს საბუღალტრო პოლიტიკის მატერიალურ ინფორმაციას. ამ შესწორების მხარდასაჭერად, ფასს -ის პრაქტიკის განცხადება 2, „არსებითი განაჩენების გამოტანა“ ასევე შესწორდა, რათა უზრუნველყოს მითითებები, თუ როგორ უნდა გამოვიყენოთ მნიშვნელოვანი კონცეფცია საბუღალტრო პოლიტიკის გამჟღავნებისას. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

რომლებიც 2023 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ იწყება). ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17 ანაცვლებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტს 4, რომელმაც კომპანიებს მისცა ნებართვა განახორციელონ ბუღალტრული აღრიცხვა სადაზღვევო კონტრაქტებისთვის არსებული პრაქტიკის გამოყენებით. ამის შედეგად, ინვესტორებისთვის რთული იყო სხვაგვარად მსგავსი სადაზღვევო კომპანიების ფინანსური მაჩვენებლების შედარება. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17 წარმოადგენს ერთიან პრინციპზე დაფუძნებულ სტანდარტს ყველა ტიპის სადაზღვევო კონტრაქტების აღრიცხვისთვის, გადაზღვევის კონტრაქტების ჩათვლით, რომლებიც მზღვეველს აქვს. სტანდარტი ითვალისწინებს სადაზღვევო კონტრაქტების ჯგუფების აღიარებასა და შეფასებას: (i) სამომავლო ფულადი საშუალებების (შესრულების ფულადი საშუალებების) რისკებზე კორექტირებული ამჟამინდელი ღირებულებით, რომელიც მოიცავს მთელ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას შესრულების ფულადი საშუალებების შესახებ უტყუარ საბაზრო ინფორმაციასთან შესაბამისობაში; პლუს (თუ ეს ღირებულება ვალდებულებაა) ან მინუს (თუ ეს ღირებულება აქტივია) (ii) თანხა, რომელიც წარმოადგენს მიუღებელ მოგებას კონტრაქტების ჯგუფში (სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა). მზღვეველები აღიარებენ მოგებას სადაზღვევო კონტრაქტების ჯგუფიდან მათ მიერ სადაზღვევო დაფარვის უზრუნველყოფის პერიოდის განმავლობაში და როცა ისინი თავისუფლდებიან რისკისგან. თუ კონტრაქტების ჯგუფი არის ან გახდება ზარალის გამომწვევი, ორგანიზაცია დაუყოვნებლივ აღიარებს ზარალს. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის ცვლილებები და ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 4-ის ცვლილება (გამოქვეყნებულია 2020 წლის 25 ივნისს და ძალაშია ყოველწლიური პერიოდების განმავლობაში, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ). ცვლილებები მოიცავს რიგ განმარტებებს, რომლებიც მიზნად ისახავს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის გამარტივებას, სტანდარტისა და გადასვლის ზოგი მოთხოვნის გამარტივებას. ცვლილებები ეხება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის რვა სფეროს და ისინი მიზნად არ ისახავს სტანდარტის ფუნდამენტური პრინციპების შეცვლას. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ში შეტანილ იქნა შემდეგი ცვლილებები:

- *ძალაში შესვლის თარიღი:* ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის ძალაში შესვლის თარიღი (ცვლილებების გათვალისწინებით) გადავადებულია ორი წლის ვადით წლიური ანგარიშგების პერიოდებამდე, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ; ხოლო ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 4-ში ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 9-ის გამოყენებისგან დროებითი გათავისუფლების ფიქსირებული ვადის ამოწურვის თარიღი ასევე გადაწეულია წლიური ანგარიშგების პერიოდებამდე, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ;
- *დაზღვევის მოზიდვასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი ანაზღაურება:* ორგანიზაციამ უნდა გამოყოს დაზღვევის მოზიდვის ხარჯების ნაწილი კონტრაქტების მოსალოდნელ გაგრძელებასთან დაკავშირებით და ეს ხარჯები უნდა აღიაროს აქტივად მანამ, სანამ ორგანიზაცია აღიარებს კონტრაქტის გაგრძელებას. ორგანიზაციებმა უნდა შეაფასონ აქტივის ანაზღაურებადობა ყოველ ანგარიშგების თარიღში და აქტივის შესახებ კონკრეტული ინფორმაცია უნდა წარმოადგინონ ფინანსური ანგარიშგებების შენიშვნებში.
- *საინვესტიციო მომსახურებასთან დაკავშირებული საკონტრაქტო მომსახურების მარჟა:* უნდა განისაზღვროს დაფარვის ერთეულები, სადაზღვევო დაფარვისა და საინვესტიციო მომსახურების ბენეფიტების რაოდენობისა და მოსალოდნელი პერიოდის გათვალისწინებით, კონტრაქტებისთვის ცვალებადი საკომისიოს მიდგომის შესაბამისად და სხვა კონტრაქტებისთვის, ,,ინვესტიციებიდან მიღებული შემოსავლის მომსახურებით“, ზოგადი მოდელის შესაბამისად. საინვესტიციო საქმიანობასთან დაკავშირებული ხარჯები შეტანილ უნდა იქნას ფულადი ნაკადების მოძრაობის სახით, სადაზღვევო კონტრაქტის ფარგლებში, იმდენად, რამდენადაც ორგანიზაცია ასრულებს ამგვარ საქმიანობას სადაზღვევო პოლისის მფლობელისთვის სადაზღვევო დაფარვიდან მიღებული ბენეფიტების გასაძლიერებლად.
- *არსებული გადაზღვევის კონტრაქტები – ზარალის ანაზღაურება:* როდესაც ორგანიზაცია აღიარებს ზარალს ძირითადი დამამძიმებელი სადაზღვევო კონტრაქტების ჯგუფის თავდაპირველი აღიარებისას ან ჯგუფში დამამძიმებელი კონტრაქტების დამატებისას, ორგანიზაციამ უნდა დააკორექტიროს არსებული გადაზღვევის კონტრაქტების დაკავშირებული ჯგუფის საკონტრაქტო მომსახურების მარჟა და აღიაროს ნამატი არსებულ გადაზღვევის კონტრაქტებზე. არსებული გადაზღვევის კონტრაქტიდან ანაზღაურებული ზარალის ოდენობა განისაზღვრება ძირითად სადაზღვევო კონტრაქტებზე აღიარებული ზარალის გამრავლებით ძირითადი სადაზღვევო კონტრაქტებთან დაკავშირებული პრეტენზიების პროცენტულ მაჩვენებელზე, რომლის ანაზღაურებასაც გეგმავს ორგანიზაცია არსებული გადაზღვევის კონტრაქტიდან. ეს მოთხოვნა გავრცელდება მხოლოდ მაშინ, თუ არსებული გადაზღვევის კონტრაქტი აღიარებულ იქნება იმ დრომდე ან იმავე დროს, როცა აღიარებულ იქნება ზარალი ძირითად სადაზღვევო კონტრაქტებზე.
- *სხვა ცვლილებები:* სხვა ცვლილებები მოიცავს გამონაკლისებს ზოგიერთი საკრედიტო ბარათის (ან მსგავსი) კონტრაქტებისა და ზოგი სასესხო კონტრაქტისთვის; სადაზღვევო კონტრაქტის აქტივებისა და პასივების წარმოდგენას პორტფოლიოების ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ჯგუფების ნაცვლად; რისკების შერბილების ვარიანტის გამოყენებადობას ფინანსური რისკების შერბილებისას არსებული გადაზღვევის კონტრაქტებისა და არადერივაციული ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით, სამართლიანი ღირებულებით, მოგების ან ზარალის საშუალებით; ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის არჩევას წინა შუალედურ ფინანსურ ანგარიშგებებში გაკეთებული გაანგარიშებების შესაცვლელად, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის გამოყენებისას; საშემოსავლო გადასახადის გადახდებისა და ქვითრების ჩართვას, რომელიც ეკისრება პოლისის მფლობელს საზადღვევო ხელეკრულების თანახმად ფულადი ნაკადების შესრულებისას; და გადასვლის შერჩეულ შეღავათებს და სხვა მცირე ცვლილებებს.

გადასვლის ვარიანტი მზღვეველების მიმართ, რომლებიც იყენებენ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 17-ს და მის შესწორებებს (გამოქვეყნებულია

2021 წლის 9 დეკემბერს და ძალაშია ყოველწლიური პერიოდების განმავლობაში, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ). გადასვლის მოთხოვნების ცვლილებები ფასს 17-ში მზღვეველებს აძლევს იმის შესაძლებლობას, რომ ისარგებლონ იმ ინფორმაციის გამოსადეგობის გაუმჯობესებით, რომელიც მიეწოდება ინვესტორებს ფასს-17-ის თავდაპირველი გამოყენებისას. ცვლილება ეხება მხოლოდ მზღვეველების გადასვლას ფასს-17-ზე და არ აქვს გავლენა ფასს-17-ის სხვა მოთხოვნებზე. გადასვლის მოთხოვნები ფასს-17-სა და ფასს-9-ში გამოიყენება სხვადასხვა თარიღებში და შედეგად გვაძლევს კლასიფიკაციის ერთჯერად განსხვავებებს ფასს 17-ის საწყის გამოყენებაში წარმოდგენილ შედარებად ინფორმაციასთან; მიმდინარე ღირებულებით სადაზღვევო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებსა და ამორტიზებული ხარჯებით გამოთვლიულ დაკავშირებულ ფინანსურ აქტივებს შორის არსებულ საბუღალტრო აღრიცხვის შეუსაბამობებს; და თუ რომელიმე საწარმო გადაწყვეტს ხელახლა წარმოადგინოს შედარებადი ინფორმაცია ბასს9-თვის, კლასიფიკაციის განსხვავებები შედარებად პერიოდში ჩამოწერილ ფინანსურ აქტივებს (რომელთან მიმართებაშიც არ გამოიყენება ბასს 9) და სხვა ფინანსურ აქტივებს შორის (რომელთა მიმართებითაც გამოიყენება ბასს 9), შესწორება დაეხმარება მზღვეველებს თავიდან აიცილონ დროებითი სააღრიცხვო შეუსაბამობები და გააუმჯობესონ შედარებადი ინფორმაციის სარგებლიანობა ინვესტორებისთვის. ეს კეთდება მზღვეველებისთვის ფინანსური აქტივების შესახებ შედარებადი ინფორმაციის მიწოდების ვარიანტით. ბასს 17-ის თავდაპირველად გამოყენებისას ორგანიზაციას შედარებადი ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით შეუძლია გამოიყენოს კლასიფიკაციის სქემა ფინანსურ აქტივთან მიმართებით, რომლისთვისაც საწარმო არ წარმოადგენს ხელახლა ბასს9-ის შედარებად ინფორმაციას. გადასვლის ვარიანტი ხელმისაწვდომი იქნება ინსტრუმენტიდან ინსტრუმენტზე საფუძველზე. ის საშუალებას მისცემს საწარმოს წარმოადგინოს შედარებადი ინფორმაცია იმ სახით, თუ მოხდებოდა ბასს 9-ს კლასიფიკაციის და გაზომვის მოთხოვნების გამოყენება ამ ფინანსურ აქტივთან მიმართებით, მაგრამ არ არის საჭირო საწარმოს მიერ ბასს-9-ს გაუფასურების მოთხოვნის გამოყენება. და ითხოვს, რომ ორგანიზაციამ, რომელიც იყენებს კლასიფიკაციის სქემას ფინანსურ აქტივთან მიმართებით, გამოიყენოს გონივრული და დასაბუთებული ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომია გადასვლის თარიღში, რათა განსაზღვროს, თუ რა სახით მოელის საწარმო ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას ბასს 9-ის გამოყენებით. ჯგუფი ამჟამად აფასებს 17-ის და შესაბამის შესწორებების გავლენას მის ცალკეულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

- *შესწორებები ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 16-ში, იჯარა: იჯარის ვალდებულება გაყიდვის შემთხვევაში და უკუიჯარა (გამოიცა 2022 წლის 22 სექტემბერს და ძალაშია ყოველწლიური პერიოდების განმავლობაში, რომლებიც იწყება 2024 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ).* შესწორება შეეხება გაყიდვისა და უკუ იჯარის გარიგებებს, რომლებიც აკმაყოფილებს ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 15-ის მოთხოვნებს. შესწორებით მოთხოვნილია გამყიდველი-მეიჯარის მიერ პასუხისმგებლობების განსაზღვრა, რომლებიც გარიგებიდან წარმოიშობა და იმგვარად, რომ არ მოხდეს ნებისმიერი მოგების ან ზარალი აღიარება, რომელიც დაკავშირებულია შენარჩუნებულ გამოყენების უფლებასთან. ეს გულისხმობს მოგების გადავადებას იმ შემთხვევაშიც, თუ არსებობს სხვადასხვა გადახდების განხორციელების ვალდებულება, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსსა თუ კოეფიციენტზე. ჯგუფი ამჟამად აფასებს შესწორებების გავლენას ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

თუ სხვაგვარად არ არის აღწერილი ზემოთ, ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები სავარაუდოდ არ იმოქმედებს ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

7. ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

როგორც წესი, მხარეები დაკავშირებულად ითვლება, თუ მხარეები იმყოფებიან საერთო კონტროლის ქვეშ ან თუ ერთ მხარეს შეუძლია აკონტროლოს მეორე მხარე ან შეუძლია განახორციელოს მნიშვნელოვანი გავლენა ან ერთობლივი კონტროლი მეორე მხარეზე ფინანსური და საოპერაციო გადაწყვეტილებების მიღებისას. ყოველი შესაძლო დაკავშირებული მხარის ურთიერთობისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის არსს და არა უბრალოდ სამართლებრივ ფორმას.
დაკავშირებულ მხარეებთან დავალიანების ნაშთები შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	უშუალო დამფუძნებელი ჯგუფი	საბოლოო პარტნიორი	სხვა მნიშვნელოვანი პარტნიორი	საერთო კონტროლქვეშ არსებული ორგანიზაციები	ძირითადი ხელმძღვანელი პერსონალი
2022 წლის 31 დეკემბერს					
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება დაკავშირებული მხარეებისგან	-	-	-	190,985	-
დაკავშირებული მხარეებისთვის გაცემული გრძელვადიანი სესხები	-	-	-	-	-
დაკავშირებული მხარეებისთვის გაცემული მოკლევადიანი სესხები	-	-	-	270,492	-
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები დაკავშირებულ მხარეებთან	-	-	-	2,990,037	15,502
მოკლევადიანი სესხები და კრედიტები	-	309,772	-	-	
2021 წლის 31 დეკემბერს					
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება დაკავშირებული მხარეებისგან	-	-	-	190,985	-
დაკავშირებული მხარეებისთვის გაცემული გრძელვადიანი სესხები	-	-	-	270,492	-
დაკავშირებული მხარეებისთვის გაცემული მოკლევადიანი სესხები	-	-	-	2,990,037	-
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები დაკავშირებულ მხარეებთან	-	-	-	-	15,502
მოკლევადიანი სესხები და კრედიტები	-	309,772	-	-	-

ოპერაციები, შემოსავლების და ხარჯების პოზიციები დაკავშირებულ მხარეებთან შემდეგნაირად გამოიყურებოდა:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	უშუალო დამფუძნებელი ჯგუფი	საბოლოო პარტნიორი	სხვა მნიშვნელოვანი პარტნიორი	საერთო კონტროლქვეშ არსებული ორგანიზაციები	ძირითადი მმართველობის პერსონალი
2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის					
შემოსავალი პროცენტების სახით	-	-	-	33,329	-
პროცენტების ხარჯი	-	(94,328)	-	-	-
ქარხნის გაყიდვა	-	-	-	37,327,694	
საქონლის გაყიდვები (მე-17 შენიშვნა)	-	-	-	32,324,352	-
საქონლის შესყიდვები	-	-	-	(85,349)	-
ქირის ხარჯი	-	-	-	(35,953)	(63,284)
ანაზღაურება	-	(29,392)	-	-	(365,301)
სხვა არაოპერაციული ხარჯები	-	(29,402)	(15,295)	(23,324)	(35,403)
მოგება (ზარალი) უცხოური ვალუტის გაცვლიდან	11,583	74,293	-	(30,324)	-
სხვა	-	(36,273)	-	(5,358)	(24,492)
2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის					
შემოსავალი პროცენტების სახით	-	-	-	35,570	-
პროცენტების ხარჯი	-	(84,956)	-	-	-
საქონლის გაყიდვები	-	-	-	65,796,769	-
საქონლის შესყიდვები	-	-	-	(76,309)	-
ქირის ხარჯი	-	-	-	(49,907)	(53,250)
ანაზღაურება	-	(32,514)	-	-	(392,778)
სხვა არაოპერაციული ხარჯები	-	(50,306)	(11,250)	(3,501)	(40,263)
მოგება (ზარალი) უცხოური ვალუტის გაცვლიდან	13,048	70,783	-	(33,879)	-
სხვა	-	(33,729)	-	(3,501)	(30,007)

მთავარი ხელმძღვანელი პერსონალის ანაზღაურება. მთავარ ხელმძღვანელ პერსონალში იგულისხმება მთავარი აღმასრულებელი ხელმძღვანელი და წარმოების დიტრექტორი. მთავარი ხელმძღვანელობისთვის სრული განაკვეთით სამსახურისთვის გადახდილი ანაზღაურება დაფუძნებულია საბაზისო ხელფასზე, ბონუსსა და სხვა შეღავათებზე. სრული ანაზღაურება 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებულიწლისთვის,შეადგენდა 138,980 ლარს(2021:392,778 ლარი).

8 ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები

მოძრაობები ქონების, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის ("PP & E") და არამატერიალური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში შემდეგნაირად გამოიყურებოდა:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	მიწა და შენობები	ავტომობილები	მოწყობილობები და აპარატურა	საოფისე და სხვა აღჭურვილობა	CIP*	სულ ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა	ლიცენზიები	სხვა არამატერიალური აქტივები	სულ არამატერიალური აქტივები	სულ ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები
ღირებულება	5,554,692	5,828,219	20,536,152	2,428,406	1,847,721	36,195,190	170,320	58,237	228,557	36,423,747
დაგროვილი ცვეთა / ამორტიზაცია	(876,113)	(1,967,213)	(5,739,117)	(1,411,897)	-	(9,994,340)	(113,330)	(18,257)	(131,587)	(10,125,927)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრისთვის	**4,678,579**	**3,861,006**	**14,797,035**	**1,016,509**	**1,847,721**	**26,200,850**	**56,990**	**39,980**	**96,970**	**26,297,820**
დამატებები	-	1,175,817	13,846	95,007	1,231,511	2,516,181	-	4,448	4,448	2,520,629
რეალიზაციები	(937,033)	(501,838)	(106,509)	(33,551)	(81,869)	(1,660,800)	-	-	-	(1,660,800)
გადარიცხვები	436,161	160,346	342,132	1,423	(940,062)	-	-	-	-	-
ცვეთის/ამორტიზაციის ხარჯი	(102,954)	(392,536)	(1,401,025)	(214,275)	-	(2,110,790)	(3,194)	(5,436)	(8,630)	(2,119,420)
რეალიზაციისას აღმოფხვრილი ცვეთა	407,551	230,942	40,553	194	-	679,240	-	-	-	679,240
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	**4,482,304**	**4,533,737**	**13,686,032**	**865,307**	**2,057,301**	**25,624,681**	**53,796**	**38,992**	**92,788**	**25,717,469**
ღირებულება	5,053,820	6,662,544	20,785,621	2,491,285	2,057,301	37,050,571	170,320	62,685	233,005	37,283,576
დაგროვილი ცვეთა / ამორტიზაცია	(571,516)	(2,128,807)	(7,099,589)	(1,625,978)	-	(11,425,890)	(116,524)	(23,693)	(140,217)	(11,566,107)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	**4,482,304**	**4,533,737**	**13,686,032**	**865,307**	**2,057,301**	**25,624,681**	**53,796**	**38,992**	**92,788**	**25,717,469**
დამატებები	15,824	2,886,333	79,292	163,973	4,204,173	7,349,595	-	-	-	7,349,595
რეალიზაციები	(1,049,130)	(907,453)	(1,203,648)	(246,693)	(130,930)	(3,537,854)	-	-	-	(3,537,854)
გადარიცხვები	818,923	1,978,040	282,876	160,996	(3,240,835)	(28,023)	-	-	-	(28,023)
ცვეთის/ამორტიზაციის ხარჯი	(129,201)	(526,406)	(1,275,258)	(245,140)	-	(2,176,005)	-	-	-	(2,183,982)
რეალიზაციისას აღმოფხვრილი ცვეთა	142,571	167,431	328,067	139,853	-	777,922	1,531	-	1,531	777,922
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**4,281,291**	**8,131,682**	**11,897,361**	**838,296**	**2,889,709**	**28,038,339**	**50,996**	**33,815**	**84,811**	**28,123,150**
ღირებულება	4,839,437	10,619,464	19,944,141	2,569,561	2,889,709	40,862,312	170,320	62,685	233,005	41,095,317
დაგროვილი ცვეთა / ამორტიზაცია	(558,146)	(2,487,782)	(8,046,780)	(1,731,265)	-	(12,823,973)	(119,324)	(28,870)	(148,194)	(12,972,167)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**4,281,291**	**8,131,682**	**11,897,361**	**838,296**	**2,889,709**	**28,038,339**	**50,996**	**33,815**	**84,811**	**28,123,150**

(*) CIP – მიმდინარე მშენებლობა.

8 ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის რეალიზაციით გამოწვეული მოგება/ზარალი 37,328 ათასი ლარის ოდენობით (2021 წლის მოგება: 318 ათასი) შევიდა სხვა ოპერაციულ ხარჯებში. დატვირთული აქტივების შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ შენიშვნა 23-ში.

9 სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი, 2022	31 დეკემბერი, 2021
სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები	23,027,905	29,281,635
გაუფასურებით გამოწვეული ზარალისგან თავისუფალი რეზერვი	(3,101,964)	(2,992,571)
სულ სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები, ნეტო	**19,925,940**	**26,289,064**
წინასწარი გადახდები	3,317,559	5,437,273
სულ სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები	**23,243,500**	**31,726,337**

ჯგუფი იყენებს ფასს 9-ს გამარტივებულ მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შესაფასებლად, რომელიც იყენებს სასარგებლო მომსახურების ვადის დროს მოსალოდნელი დანაკარგების რეზერვს ყველა სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებებისთვის.
მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შესაფასებლად სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები შეფასდა ინდივიდუალურ საფუძველზე.
ანალიზი ვაჭრობისა და სხვა დებიტორული დავალიანებების საკრედიტო ხარისხის მიხედვით შემდეგნაირია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი, 2022	31 დეკემბერი 2021
სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები		
- მიმდინარე	4,524,419	12,834,173
- 60 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით	8,608,333	4,358,947
- 60-დან 120 დღემდე ვადაგადაცილებით	654,721	1,958,971
- 120-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილებით	2,599,360	4,981,082
- 360 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	6,641,072	5,148,462
სულ სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები (მთლიანი საბალანსო ღირებულება)	**23,027,905**	**29,281,635**
საკრედიტო დანაკარგის რეზერვი	(3,101,964)	(2,992,571)
სულ სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებების მიხედვით (საბალანსო ღირებულება)	**19,925,941**	**26,289,064**

მოძრაობები სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების გაუფასურების რეზერვში შემდეგნაირად გამოიყურება:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრისთვის , 2021	**2,992,571**	**2,764,148**
გაუფასურების რეზერვი წლის განმავლობაში	109,393	228,423
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრისთვის , 2022	**3,101,964**	**2,992,571**

მოძრაობა წინასწარ გადახდებში შემდეგნაირია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრისთვის	**2,104,971**
დამატებები	64,365,889
ჩამოწერილი ავანსები	(72,041)
დაკავშირებული ტვირთის ან მომსახურების მიღებაზე ჩამოწერილი წინასწარი გადახდები	(60,131,868)
სასესხო შეტყობინებებით დაბრუნებული წინასწარი გადახდები	(278,861)
სხვა მოძრაობა	(550,817)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	**5,437,273**
დამატებები	55,603,409
ჩამოწერილი ავანსები	(135,528)
დაკავშირებული ტვირთის ან მომსახურების მიღებაზე ჩამოწერილი წინასწარი გადახდები	(56,356,753)
სასესხო შეტყობინებებით დაბრუნებული წინასწარი გადახდები	(243,743)
სხვა მოძრაობები	(987,098)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**3,317,560**

10 გაცემული სესხები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
კორპორატიული სესხები	2,931,409	2,976,644
სესხები ფიზიკური პირებისთვის	97,861	99,698
მინუს: სესხის გაუფასურების რეზერვი	(2,590,034)	(2,837,873)
სესხების საბალანსო თანხა ამორტიზებული ღირებულებით	**439,236**	**238,469**

მოძრაობები სესხის გაუფასურების რეზერვში შემდეგნაირად გამოიყურება:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
გაუფასურების რეზერვი 1 იანვრისთვის	**2,837,873**	**2,596,541**
(აღდგენა)/გაუფასურების რეზერვი წლის განმავლობაში	(247,839)	241,332
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრისთვის	**2,590,034**	**2,837,873**

შემდეგი ცხრილი მოიცავს ანალიზს საკრედიტო რისკის გავლენის შესახებ იმ სესხებზე, რომლებიც ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით და რომელთათვისაც აღიარებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. ქვემოთ მოყვანილი სესხების საბალანსო ღირებულება ასახავს ჯგუფის მაქსიმალურ დაქვემდებარებულობას საკრედიტო რისკებზე, აღნიშნულ სესხებთან მიმართებაში.

ამორტიზაციის ღირებულებით ბალანსზე აყვანილი სესხების საკრედიტო ხარისხი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31დეკემბერი,2022
გაცემული სესხები	
- მიმდინარე	483,047
- 60-დან 120 დღემდე ვადაგადაცილება	-
- 120-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილება	-
- 360 დღეზე მეტით ვადაგადაცილება	2,546,222
სულ გაცემული სესხები (მთლიანი საბალასო ოდენობა)	**3,029,269**
საკრედიტო დანაკარგის რეზერვი	(2,590,034)
სულ გაცემული სესხები (საბალანსო ოდენობა)	**439,235**

ამორტიზაციის ღირებულებით ბალანსზე აყვანილი სესხების საკრედიტო ხარისხი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2021
გაცემული სესხები	
- მიმდინარე	495,125
- 60-დან 120 დღემდე ვადაგადაცილება	-
- 120-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილება	-
- 360 დღეზე მეტით ვადაგადაცილება	2,581,217
სულ გაცემული სესხები (მთლიანი საბალასო ოდენობა)	**3,076,342**
საკრედიტო დანაკარგის რეზერვი	(2,837,873)
სულ გაცემული სესხები (საბალანსო ოდენობა)	**238,469**

11 მატერიალურ–საწარმოო მარაგები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
მზა პროდუქცია	32,510,652	18,633,760
ნედლეული და სახარჯი მასალა	10,045,275	18,623,207
ტრანზიტული საქონელი	2,739,951	2,808,865
სათადარიგო ნაწილები და სხვა მატერიალურ-საწარმოო მარაგები	978,907	4,995,213
სულ მატერიალურ-საწარმოო მარაგები	**46,274,785**	**45,061,045**

12 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სალაროს ნაღდი ფული	16,212	88,512
საბანკო ანგარიშების სალდო, რომლის გადახდა მოთხოვნისთანავე ხდება	12,667,827	2,758,967
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**12,684,039**	**2,847,479**

ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების ბალანსების საკრედიტო ხარისხი შეიძლება შეჯამდეს შემდეგნაირად:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
არც ვადაგასული არც გაუფასურებული		
- საქართველოს ბანკი - BB შეფასებული (2020: B შეფასება) – S&P-ს თანახმად	12,667,827	2,758,967
სულ ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტები, სალაროში არსებული ნაღდი ფულის გამოკლებით	**12,667,827**	**2,758,967**

13 საწესდებო კაპიტალი

2008 წლის 2 მაისით დათარიღებული კომპანიის წესდების თანახმად, საწესდებო კაპიტალი განსაზღვრული იყო 200 ლარით.
2022 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით კომპანიის საწესდებო კაპიტალი იყო ნული (2021: ნული)
2022 წლის განმავლობაში კომპანიამ გამოაცხადა და გადაიხადა დივიდენდები 38,285,474 ლარი (2021 წ: 27,337,924)

14 სესხები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ვადიანი სესხები	12,989,179	16,690,486
სულ სესხები	**12,989,179**	**16,690,486**

აშშ დოლარში დომინირებული ჯგუფის სესხები ლარში შეადგენს 12,989,179 (2021: GEL 16,690,486) ლარს.
ჯგუფი არ იყენებს ჰეჯირების აღრიცხვას და არ მოუწერია ხელი ჰეჯირების შესახებ ხელშეკრულებისთვის უცხოურ ვალუტასთან დაკავშირებული ვალდებულებების ან საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული რისკების შესახებ. სესხების საბალანსო თანხები და სამართლიანი ღირებულებები შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	საბალანსო თანხები		სამართლიანი ღირებულებები	
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ვადიანი სესხები	12,989,179	16,690,486	12,989,179	16,690,486
სულ სესხები	**12,985,118**	**16,690,486**	**12,985,118**	**16,690,486**

ბალანსი შედგება შემდეგი სესხებისგან:

4,378,226 აშშ დოლარის საკრედიტო ხაზი სს „საქართველოს ბანკიდან“ გაცემული 2022 წლის 5 დეკემბერს, წლიური პროცენტით 6M LIBOR + 7.2% (მაგრამ არანაკლებ 7.4%-ისა) და დაფარვის თარიღით 2023 წლის 7 მარტი.
150,000 აშშ დოლარის სესხი შმაგი ქემერტელიძისგან (საბოლოო აქციონერი), რომელიც გაიცა 2018 წლის 18 დეკემბერს, წლიური პროცენტი 10%, დაფარვა 2019 წლის 12 ივნისი. 2019 წლის 18 ივნისს სესხი გადავადდა 2021 წლის 18 ივნისამდე.
შმაგი ქემერტელიძისგან 120,000 აშშ დოლარის სესხი იქნა მიღებული 2021 წლის 28 მაისს, წლიური 7% პროცენტით. დაფარვის თარიღი 2022 წლის 12 თებერვალი.
შმაგი ქემერტელიძისგან (საბოლოო აქციონერი) 300,000 აშშ დოლარის სესხი იქნა აღებული 2020 წლის 25 აგვისტოს წლიური 10% პროცენტით და 2021 წლის 25 თებერვალი ვადით. შმაგი ქემერტელიძისგან (საბოლოო აქციონერი) 112,000 აშშ დოლარის სესხი იქნა აღებული 2020 წლის 31 აგვისტოს, წლიური 7% პროცენტით და 2021 წლის 31 აგვისტოს დაფარვის ვადით. ორივე სესხი გაგრძელდა 2021 წლის 31 დეკემბრამდე.
ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდის ვადის შემდგომ საბოლოო პარტნიორისგან მიღებული სესხები არ გაგრძელებულა. დაუფარავი ძირი თანხა და პროცენტი გადასახდელია მოთხოვნისთანავე ჯგუფის მიერ.

15. ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებების შედარება.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილში მოცემულია ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანალიზი და ფინანსურ საქმიანობიდან გამომდინარე ჯგუფის ვალდებულებებში მოძრაობები ყოველი წარმოდგენილი პერიოდისთვის. ამ ვალდებულებების პოზიციები შეტანილია ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში ფინანსირების რანგში:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	*31 დეკემბერი, 2022*	*31 დეკემბერი, 2021*
სესხები 2021 წლის 1 იანვრისთვის	**16,690,486**	**17,527,370**
ფულადი ნაკადები		
დამატებები წლის განმავლობაში	72,126,330	82,111,677
ძირითადი თანხის გადახდები	(74,669,986)	(81,454,704)
პროცენტების გადახდები	(1,123,583)	(1,041,417)
უნაღდო ცვლილებები		
პროცენტის დარიცხვა	910,455	1,072,754
სავალუტო კორექტირება	(944,523)	(1,525,194)
სესხები 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**12,989,179**	**16,690,486**

16 სავაჭრო და სხვა დავალიანებები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	**31 დეკემბერი 2022**	**31 დეკემბერი 2021**
სავაჭრო დავალიანებები	20,949,267	13,584,370
სულ ფინანსური დავალიანებები სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებების ფარგლებში	**20,949,267**	**13,584,370**
მიღებული ავანსები	166,244	3,203,086
თანამშრომელთა შეღავათების დარიცხული ხარჯები	699,776	550,814
სულ სავაჭრო დასხვა დავალიანებები	**21,815,287**	**17,338,270**

ავანსები ჩვეულებრივ მიიღება ფეროშენადნობების გაყიდვის შემდეგ რამდენიმე კლიენტისგან, რომლებიც ახორციელებენ რეგულარულ გადახდებს ავანსების მეშვეობით.

17 მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავალი

მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის დაშლა:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	**2022**	**2021**
მზა პროდუქციის გაყიდვა	108,692,976	114,950,767
ნედლეულის გაყიდვა	31,696,207	8,073,821
ღუმელისა და სხვა სათადარიგო ნაწილების გაყიდვა	3,845,103	65,670,179
გაწეული მომსახურებები	67,437	258,881
სხვა მატერიალურ-საწარმოო მარაგები	-	-
სულ შემოსავალი	**144,301,723**	**188,953,648**

ღუმელისა და დაკავშირებული სათადარიგო ნაწილების გაყიდვა წარმოადგენს მხარის შემოსავალს, რომელიც მიღებულ იქნა შპს მეტალ ქონსთრაქშენ ჯორჯიასგან. 2021 წელს კომპანიამ ხელი მოაწერა სამ ხელშეკრულებას მეორე მხარესთან 1 მილიონ ა.შ.შ. დოლარზე, 9 მილიონ და 15 მილიონ ა.შ.შ. დოლარზე. ვალდებულებების ნაწილი შესრულდა 2022 წელს. ხელშეკრულებები შეეხება სილიკომანგანუმის ღუმელების და შესაბამისი სათადარიგო ნაწილების გაყიდვას.

ჯგუფი შემოსავალს იღებს საქონლის და მომსახურებების გადაცემის შემდეგ დროის კონკრეტულ მომენტში.
შემოსავლების გეოგრაფიული განაწილება შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	**2022**	**2021**
ევროკავშირი	59,423,629	71,947,224
ა.შ.შ.	33,315,891	-
აზია	21,903,178	9,501,862
დამოუკიდებელი სახელმწიფოების თანამეგობრობა (დსთ)	15,151,883	38,307,420
საქართველო	14,507,143	69,197,142
სულ მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავალი	**144,301,724**	**188,953,648**

18 გაყიდვების ღირებულება

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	**2022**	**2021**
გამოყენებული ნედლეული და სახარჯი მასალა	70,100,975	67,724,246
ენერგიისა და კომუნალური მომსახურების ხარჯები	23,001,121	26,775,320
თანამშრომელთა ხელფასებისა და დანამატების ხარჯები	5,798,827	4,483,917
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები	1,466,381	1,482,109
სხვა საწარმოო ზედნადები ხარჯები	950,765	780,439
ცვლილებები მზა პროდუქციის მატერიალურ-საწარმოო მარაგებში	(5,588,948)	(7,613,207)
სულ გაყიდვების ღირებულება	**95,729,120**	**93,632,824**

19 ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	**2022**	**2021**
თანამშრომელთა ხელფასები და დანამატები	3,191,047	2,327,734
მივლინების ხარჯები	540,158	129,708
სადაზღვევო ხარჯები	433,304	281,180
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები	430,489	267,290
რემონტის და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები	419,621	619,361
საწვავის ხარჯები	345,870	287,205
პროფესიული მომსახურებები*	319,458	339,596
წარმომადგენლობითი ხარჯები	301,592	109,702
საქველმოქმედო ხარჯები	167,500	54,914
ოპერაციული იჯარის ხარჯები	162,362	144,760
გადასახადები გარდა საშემოსავლოსი	52,155	325,821
საკომუნიკაციო ხარჯები	44,765	39,705
საბანკო მომსახურების ხარჯები	43,417	136,930
კომუნალური მომსახურების ხარჯები	36,289	42,789
სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები	498,217	372,535
სულ ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	**6,986,244**	**5,479,230**

(*)პროფესიული მომსახურების გასამრჯელო მოიცავს 132,324 ლარს (2021: 247,772 ლარი) - გასამრჯელო გადახდილ იქნა მომსახურებებისთვის, რომლებიც გასწია აუდიტორმა/აუდიტორულმა ფირმამ, როგორც ამას განსაზღვრავს საქართველოს კანონი ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ.

20 დისტრიბუციის ხარჯები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
ტრანსპორტირების და შენახვის ხარჯები	13,141 ,204	422,358
საწვავის ხარჯები	2,791,428	1,815,630
დისტრიბუციის ხარჯები	1,733,577	3,876,385
თანამშრომელთა ხელფასები და დანამატები	1,264,545	1,131,776
რემონტის და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები	-	938,432
ცვეთის ხარჯები	432,143	321,158
სულ დისტრიბუციის ხარჯები	**19,362,897**	**8,505,739**

21 სხვა საოპერაციო ხარჯები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
კრედიტ ნოტას ხარჯები	1,252,219	–
საჩუქრები და ქველმოქმედება	887,437	1,480,309
საპენსიო ხარჯები	173,025	135,791
წინასწარ გადახდის ჩამოწერა/(აღდგენა)	135,528	72,041
სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების გაუფასურების ზარალის რეზერვი	109,393	228,423
გაცემული სესხების გაუფასურების ზარალის რეზერვი/(აღდგენა)	(247,839)	241,333
ზარალი მოწყობილობების ჩამოწერისას	-	29,677
საინვესტიციო ქონების ცვეთა	-	-
სხვა	1,175,900	1,504,895
სულ სხვა საოპერაციო ხარჯები	**3,485,638**	**3,692,469**

22 ფინანსური ხარჯები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
საპროცენტო ხარჯი	910,455	1,075,295
ზარალი უცხოური ვალუტის გაცვლიდან, წმინდა	2,271,523	-
სულ ფინანსური ხარჯები	**3,181,978**	**1,075,295**

23. სხვა საოპერაციო შემოსავალი

მოცემულია ქართულ ლარებში	2022	2021
შემოსავალი ძირითადი აქტივების გაყიდვიდან	(37,327,694)	(123,509)
სხვა	(1,374,681)	(1,390,946)
ფინანსური ხარჯების ჯამი	**(38,702,375)**	**(1,514,455)**

2022 წლის 28 ივლისს კომპანიამ მიყიდა თავის საკუთრებაში არსებული ერთი ქარხანა, რომელიც მდებარეობდა ორხევში, თბილისში, შპს მეტალ ქონსთრაქშენ ჯორჯიას. ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული იყო მიწა, შენობები და დაკავშირებული დანადგარები. ფასი იყო 14,000 ათასი ა.შ.შ. დოლარი. ხელმძღვანელობის განზრახვა იყო ძირითად საწარმოზე კონცენტრირება და სამომავლოდ მისი სიმძლავრის გაზრდა.

24. გაუთვალისწინებელი ხარჯები და ვალდებულებები

საგადასახადო კანონმდებლობა. საგადასახადო სისტემა საქართველოში შედარებით ახალია და ხასიათდება ხშირი ცვლილებებით კანონმდებლობაში, ოფიციალური განცხადებებით და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც არცთუ იშვიათად გაუგებარია, წინააღმდეგობრივია და განსხვავებული საგადასახადო ორგანოების მიერ განსხვავებულად განიმარტება. გადასახადები ექვემდებარება განხილვას და გამოძიებას რიგი სახელმწიფო ორგანოების მიერ, რომლებსაც აქვთ უფლებამოსილება გადამხდელს დააკისრონ მძიმე საურავები, ჯარიმები და საპროცენტო განაკვეთები.

საგადასახადო წელი ღიაა საგადასახადო ორგანოების მიერ შესამოწმებისთვის შემდგომი სამი კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, გარკვეულ ვითარებაში აღნიშნული ვადა შეიძლება გახანგრძლივდეს კიდეც. ამგვარმა გარემოებებმა შესაძლოა შექმნას საგადასახადო რისკები საქართველოში, რაც არსებითად უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე ბევრ სხვა ქვეყანაში. ხელმძღვანელობა იმედოვნებს, რომ სათანადოდ წარადგინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებების და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციის საფუძველზე. თუმცა, შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაციები შეიძლება განსხვავდებოდეს და აღნიშნულმა შესაძლოა მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს თუ ოფიციალური ორგანო წარმატებით დაიცავს საკუთარ თვალსაზრისს.

დაგირავებული და შეზღუდული აქტივები. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის მიწის ნაკვეთები 101,447 ლარის ღირებულებით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 101,447 ლარი) იპოთეკით არის დატვირთული „საქართველოს ბანკიდან“ აღებული სესხების უზრუნველსაყოფად (შენიშვნა 14).

გარემოსთან დაკავშირებული საკითხები. საქართველოში მიმდინარეობს გარემოსდაცვითი რეგულაციების ამოქმედება და უწყვეტი სახით ხდება ხელისუფლების პოზიციის გადახედვა ამ კუთხით. კომპანია პერიოდულად ამოწმებს თავის ვალდებულებებს, რომლებიც მას გარემოს დაცვის რეგულაციებიდან გამომდინარე აკისრია. ვალდებულებების განსაზღვრისთანავე ხდება მათი დაუყოვნებლივი აღიარება. პოტენციური ვალდებულებები, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას რეგულაციების, კანონმდებლობის, სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე, შეუძლებელია შეფასდეს, მაგრამ შეიძლება მნიშვნელოვანი აღმოჩნდეს. არსებული კანონმდებლობის გათვალისწინებით ხელმძღვანელობას მიაჩნია, არ არსებობს მნიშვნელოვანი ვალდებიულებები გარემოსთვის მიყენებული ზიანის კუთხით.

კლიმატის ცვლილებების გათვალისწინება. ჯგუფი ითვალისწინებს მსოფლიო შეშფოთებას კლიმატს პოტენციური ცვლილების გამო. ამჟამად ამ საკითხს არ აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე, ხოლო ძნელია ჯგუფის საქმიანობასა და ბიზნეს გეგმაზე მომავალი გავლენის პროგნოზი. ხელმძღვანელობა აგრძელებს მონიტორინგს ამ კუთხით და განახორციელებს სათანადო რეაგირებას, რათა უზრუნველყოს ჯგუფის სიცოცხლისუნარიანობა და მიიღებს ყველა სამთავრობო გაიდლაინს, თუ მსგავსი რამ გამოქვეყნდება იმ ბაზარზე, სადაც ჯგუფი ოპერირებს.

24 ფინანსური რისკის მართვა

ჯგუფის ფარგლებში რისკის მართვის ფუნქცია ხორციელდება ფინანსური რისკების, საოპერაციო რისკების და სამართლებრივი რისკების გათვალისწინებით. ფინანსური რისკი მოიცავს საბაზრო რისკს (მათ შორის სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკს და სხვა ფასის რისკს), საკრედიტო რისკს და ლიკვიდურობის რისკს. ფინანსური რისკების მართვის ფუნქციის ძირითადი მიზნებია რისკის ლიმიტების დადგენა, რაც განაპირობებს რისკების ზემოქმედების აღნიშნული ლიმიტის ფარგლებში მოთავსებას. საოპერაციო და სამართლებრივი რისკების მართვის ფუნქციები მიზნად ისახავს შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების სწორად ფუნქციონირებას, რათა მოხდეს ოპერატიული და სამართლებრივი რისკების მინიმუმამდე შემცირება.

საკრედიტო რისკი. ჯგუფი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს, რაც იმის საფრთხეს წარმოადგენს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარე, ვალდებულებების შეუსრულებლობის საფუძველზე, გამოიწვევს ფინანსურ დანაკარგს მეორე მხარისთვის.

საკრედიტო რისკის წარმოშობა გამომდინარეობს ჯგუფის მიერ საქონლის საკრედიტო პირობებით გაყიდვიდან და სახელშეკრულებო მხარეებთან განხორციელებული სხვა გარიგებებიდან, რომლებსაც მივყავართ ფინანსური აქტივების წარმოშობამდე. საკრედიტო რისკის მაქსიმალური გავლენა ჯგუფზე აისახება ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში, რომელიც შეტანილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

საკრედიტო რისკის მართვა. საკრედიტო რისკი წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე უდიდესს რისკს ჯგუფის საქმიანობაში; შესაბამისად, ხელმძღვანელობა ფრთხილად მართავს საკრედიტო რისკის გავლენას კომპანიაზე.

შეზღუდვები. კომპანია ახორციელებს საკრედიტო რისკის დონეების სტრუქტურირებას, კონტრაგენტებთან ან კონტრაგენტების ჯგუფებთან დაკავშირებით დაშვებული რისკის თანხის ლიმიტების დადგენით. საკრედიტო რისკის დონის ლიმიტი რეგულარულად მტკიცდება ხელმძღვანელობის მიერ. ამგვარი რისკები კონტროლდება ავტომატურად განახლებად ბაზაზე და ექვემდებარება წლიურ ან უფრო ხშირ გადახედვას.

საკრედიტო ლიმიტის ანალიზი კეთდება და მტკიცდება ხელმძღვანელობის მიერ. საკრედიტო რისკის გავლენის კონტროლის მიზნით მზადდება რეგულარული ანგარიშები სტრუქტურულ ანალიზზე დაყრდნობით, რომლებიც ორიენტირებულია მომხმარებლის ბიზნესზე და ფინანსურ მაჩვენებლებზე. ინფორმაცია ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ურთიერთქმედების შესახებ, გაუარესებული კრედიტუნარიანობის მქონე მომხმარებლებთან, მიეწოდება კომპანიის ხელმძღვანელობას და განიხილება ამ უკანასკნელის მიერ. ჯგუფის ხელმძღვანელობა განიხილავს კონტრაგენტების საქმიანობის შედეგებს და თვალყურს ადევნებს ვადაგასულ ბალანსებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს სამომავლო ფულადი დეფიციტების მიმდინარე ღირებულების სავარაუდოდ შეწონილ შეფასებას (იგივეა, რაც საკრედიტო ზარალის საშუალო შეწონილი მაჩვენებელი, დეფოლტის შესაბამისი რისკებით, რომლებიც წარმოქმნება დროის მოცემულ პერიოდში და გამოიყენება როგორც წონები). მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მიუკერძოებელია და განისაზღვრება შესაძლო შედეგების დიაპაზონის შეფასებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ეფუძნება ჯგუფის მიერ გამოყენებულ სამ კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობას ("PD"), დეფოლტს ზარალის გათვალისწინებით ("LGD") და ფასდაკლების განაკვეთს.

PD წარმოადგენს დეფოლტის დადგომის ალბათობის შეფასებას დროის განსაზღვრულ პერიოდში. LGD არის დეფოლტისას წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ის ეფუძნება სახელშეკრულებო ფულადი სახსრების ნაკადებსა და იმ ნაკადებს შორის განსხვავებას, რომლების მიღებასაც მსესხებელი ელის, მათ შორის ნებისმიერი უზრუნველყოფიდან. მოსალოდნელი დანაკარგები დისკონტირდება წარმოდგენილ ღირებულებამდე, საანგარიშო პერიოდის ბოლომდე. ფასდაკლების განაკვეთი წარმოადგენს ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთს ("EIR") ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მისი მიახლოებისთვის.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მოდელირდება ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. სასარგებლო მომსახურების ვადა ტოლია ხელშეკრულების მოქმედების დარჩენილი ვადისა დავალიანებების ინსტრუმენტების დაფარვამდე, რომლებიც კორექტირებულია მოსალოდნელი წინასწარი გადახდებისთვის, ამგვარის არსებობის შემთხვევაში. ხელმძღვანელობა ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სასარგებლო მომსახურების ვადის მოდელირებას, ანუ ზარალის, რომელიც წარმოიქმნება დეფოლტის ყველა შესაძლო მოვლენის შედეგად, ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს სასარგებლო მომსახურების ვადის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილს, რომელიც წარმოიქმნება ფინანსურ ინსტრუმენტზე დეფოლტის მოვლენისას და რომელსაც შესაძლებელია ადგილი ჰქონდეს საანგარიშო პერიოდის შემდეგი 12 თვის განმავლობაში ან ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების დარჩენილი ვადის განმავლობაში, თუ ის 1 წელზე ნაკლებია.

მოცემული ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის ხელმძღვანელობის მიერ განხორციელებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებები წარმოადგენს შეფასებებს დროის კონკრეტულ მომენტში და არა შეფასებებს ციკლური პერიოდის განმავლობაში, რომლებიც, როგორც წესი, გამოიყენება რეგულირების მიზნებისთვის. შეფასებები ითვალისწინებს საპროგნოზო ინფორმაციას, რაც იმას ნიშნავს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს ძირითადი მაკროეკონომიკური ცვლადების სავარაუდოდ შეწონილ შემუშავებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე.

PD-ს შეფასების მიზნით, კომპანია განსაზღვრავს დეფოლტს, როგორც სიტუაციას, როდესაც გავლენა შეესაბამება შემდეგ კრიტერიუმთაგან ერთ-ერთს ან რამდენიმეს:

- მსესხებელმა 365 დღეზე მეტი დროით დააგვიანა სახელშეკრულებო გადახდები;
- მსესხებელი პასუხობს ქვემოთ მოცემულ გადახდისუუნარობის კრიტერიუმებს;
- მსესხებელი გარდაიცვალა;
- მსესხებელი გადახდისუუნაროა;
- მსესხებელი არღვევს ფინანსურ შეთახმებას (შეთანხმებებს);
- ჩნდება ვარაუდი, რომ მსესხებელი გაკოტრდება; და

ინფორმაციის გამჟღავნების მიზნით, ჯგუფმა სრულიად შეუსაბამა დეფოლტის განსაზღვრება კრედიტგაუფასურებული აქტივების განსაზღვრებას. ზემოთ მოყვანილი დეფოლტის განსაზღვრება გამოიყენება ჯგუფის ფინანსური აქტივების ყველა ტიპისთვის.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისთვის ჯგუფი მიმართავს ინდივიდუალური შეფასების მიდგომას. ჯგუფი შეფასებას ახორციელებს ინდივიდუალურ საფუძველზე ყველა სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაშთებისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ხორციელდება ინდივიდუალურ საფუძველზე, სხვადასხვა შესაძლო შედეგებისთვის, საკრედიტო ზარალის შეფასებების შეწონვით, ყოველი შედეგის დადგომის ვარაუდით. ჯგუფი განსაზღვრავს მინიმუმ ორ შესაძლო შედეგს ყოველი შეფასებული სესხისთვის, რომელთაგან ერთი იწვევს საკრედიტო ზარალს მაშინაც კი, როდესაც ამგვარი სცენარის განვითარების ალბათობა ძალიან დაბალია. ინდივიდუალური შეფასება უპირველეს ყოვლისა ეფუძნება ჯგუფის ხელმძღვანელობის საექსპერტო გადაწყვეტილებას. საექსპერტო გადაწყვეტილება რეგულარულად მოწმდება, რათა შემცირდეს განსხვავება გამოთვლებსა და რეალურ ზარალს შორის.

საკრედიტო რისკის პარამეტრების გამოთვლის ძირითადი პრინციპები. სასარგებლო მომსახურების ვადის PD-ები წარმოადგენს დეფოლტის წარმოქმნის გამოთვლილ ალბათობას ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების დარჩენილი ვადის განმავლობაში და შეადგენს 12-თვიანი PD-ების ჯამს ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. PD-ს გამოსათვლელად ჯგუფი იყენებს დეფოლტის ისტორიულ მონაცემებს.

LGD ასახავს ჯგუფისთვის ზარალის მოსალოდნელ ხარისხს დეფოლტის შემთხვევაში. LGD დამოკიდებულია კონტრაგენტის ტიპზე, პრეტენზიის ტიპზე და პრიორიტეტულობაზე, აგრეთვე უზრუნველყოფის და სხვა საკრედიტო მხარდაჭერის ხელმისაწვდომობაზე. 12-თვიანი სასარგებლო მომსახურების ვადის LGD-ები განისაზღვრება იმ ფაქტორებზე დაყრდნობით, რომლებიც გავლენას ახდენს მოსალოდნელ აღდგენებზე დეფოლტის მოვლენის შემდეგ. LGD-ს შეფასებისადმი მიდგომა შესაძლებელია დაიყოს სამ შესაძლო მიდგომად:

- LGD-ს შეფასება უზრუნველყოფის სპეციფიურ მახასიათებლებზე დაყრდნობით;
- ინდივიდუალურად განსაზღვრული LGD სხვადასხვა ფაქტორებზე და სცენარებზე დაყრდნობით.

ჯგუფი LGD-ს ითვლის ისეთი უზრუნველყოფის სპეციფიურ მახასიათებლებზე დაყრდნობით, როგორიცაა პროგნოზირებადი უზრუნველყოფის ღირებულება, ისტორიული ფასდაკლებები გაყიდვებზე და სხვა ფაქტორები უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებთან მიმართებით, ფულადი სახსრები და ლიკვიდური ფასიანი ქაღალდები. LGD გამოითვლება კოლექტიურ საფუძველზე, რომელიც ეფუძნება ბოლო ხელმისაწვდომი აღდგენის სტატისტიკას კორპორატიული სესხის პორტფელის ნაშთისთვის და უზრუნველყოფილი და არაუზრუნველყოფილი საცალო პროდუქტებისთვის.

ECL მოდელებში ჩართული საპროგნოზო ინფორმაცია. ECL-ების შეფასება მოიცავს მხარდაჭერილ საპროგნოზო ინფორმაციას. კომპანიამ განსაზღვრა ზოგიერთი ძირითადი ეკონომიკური ცვლადი, რომლებიც დაკავშირებულია საკრედიტო რისკისა და ECL- ების განვითარებებთან. ეკონომიკური ცვლადების პროგნოზებს („საბაზისო ეკონომიკური სცენარი“) წლიურად წარადგენს ჯგუფის ხელმძღვანელობა და უზრუნველყოფს მომდევნო ხუთი წლის განმავლობაში მოსალოდნელი მაკროეკონომიკური განვითარების საუკეთესო შეფასებას. ხუთი წლის შემდეგ გამოყენებული იქნება საშუალო რევერსიის მიდგომა, რაც იმას ნიშნავს, რომ ეკონომიკური ცვლადები დახასიათდებიან გრძელვადიანი საშუალო განაკვეთისკენ (მაგალითად უმუშევრობა) ან გრძელვადიანი საშუალო ზრდის განაკვეთისკენ (მაგალითად მშპ) დაბრუნების მიდრეკილებით. შესაბამისი ეკონომიკური ცვლადების გავლენა PD-სა და LGD-ზე განისაზღვრა სტატისტიკური რეგრესიული ანალიზის მეშვეობით რათა განსაზღვრულიყო გავლენა, რომელსაც აღნიშნული ცვლადების ცვლილებები ისტორიულად ახდენდა დეფოლტის განაკვეთებზე და LGD-ს და EAD-ს კომპონენტებზე.

საკრედიტო რისკის კონცენტრაცია. ჯგუფის მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე აქტივების კლასის მიხედვით ასახულია ფინანსური აქტივების საბალანსო თანხებში ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები		
- სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები	23,027,905	29,281,635
გაცემული სესხები		
- გაცემული სესხები	439,236	238,469
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები		
- მოთხოვნის შემთხვევაში გადასახდელი საბანკო ნაშთები		2,758,967
	12,667,827	
სულ მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე	**36,134,968**	**32,279,071**

ჯგუფის ხელმძღვანელობა ახორციელებს გადავადებული სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების ანალიზს და ამოწმებს გადავადებულ ნაშთებს. შესაბამისად, ხელმძღვანელობა მიზანშეწონილად მიიჩნევს წარადგინოს გადავადების და სხვა ინფორმაცია საკრედიტო რისკის შესახებ, როგორც ეს მოცემულია შენიშვნა 9, 10 და 12-ში.

საბაზრო რისკი. ჯგუფი ექვემდებარება საბაზრო რისკს. საბაზრო რისკები წარმოიქმნება ღია პოზიციებიდან (ა) უცხოურ ვალუტაში, (ბ) საპროცენტო აქტივებსა და ვალდებულებებში და (გ) აქციებში, რომელთაგან ყველა ექვემდებარება ბაზარზე საერთო და სპეციფიური მოძრაობების გავლენას. ხელმძღვანელობა ადგენს ლიმიტებს იმ რისკის ღირებულების შესახებ, რომელიც შეიძლება დაშვებული იქნეს და რომლის მონიტორინგიც ყოველდღიურად ხორციელდება. თუმცა ამ მიდგომის გამოყენება არ გამორიცხავს ზარალის წარმოშობას სხვა მიზეზით, ბაზარზე უფრო მნიშვნელოვანი ცვლილებების შემთხვევაში.

საბაზრო რისკების მიმართ მგრძნობელობა, რომელიც მოყვანილია ქვემოთ, ეფუძნება ერთი ფაქტორის ცვლილებას სხვა ფაქტორების მუდმივობის პირობებში. პრაქტიკაში ეს ნაკლებად შესაძლებელია და ცვლილებები ზოგიერთ ფაქტორებში შესაძლებელია დაკავშირებული იყოს - მაგალითად, საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებები და უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებები.

სავალუტო რისკი. ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი აჯამებს ჯგუფის დაქვემდებარებას უცხოური ვალუტის კურსის რისკზე საანგარიშო პერიოდის დასასრულისთვის:

	2022 წლის 31 დეკემბრისთვის			2021 წლის 31 დეკემბრისთვის		
თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა საბალანსო პოზიცია	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა საბალანსო პოზიცია
ქართული ლარი	8,912,544	8,688,430	224,114	1,050,253	7,191,227	(6,140,974)
ა.შ.შ. დოლარი	23,333,656	23,208,433	125,223	28,441,215	22,938,534	5,502,681
ევრო	3,888,767	2,041,582	1,847,185	2,787,603	145,096	2,642,507
ჯამი	**36,134,967**	**33,938,445**	**2,196,522**	**32,279,071**	**30,274,857**	**2,004,214**

ზემოთ მოყვანილი ანალიზი მოიცავს მხოლოდ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებს. მიიჩნევა, რომ ინვესტიციები კაპიტალში და არაფულადი აქტივები არ იწვევს რაიმე მნიშვნელოვან სავალუტო რისკს.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი ასახავს მოგების, ზარალისა და კაპიტალის მგრძნობელობას საანგარიშო პერიოდის ბოლოს გამოყენებული სავალუტო კურსის გონივრულ შესაძლო ცვლილებების მიმართ, რომელიც ეხება ჯგუფის ფუნქციონალურ ვალუტას, ამასთან, ყველა სხვა ცვლადი ინარჩუნებს მუდმივობას:

ქართულ ლარში	2022 წლის 31 დეკემბრისთვის		2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	
	გავლენა მოგებას ან ზარალზე	გავლენა კაპიტალზე	გავლენა მოგებას ან ზარალზე	გავლენა კაპიტალზე
აშშ დოლარის გამყარება 10%-ით	105,203	(50,203)	550,268	(296,285)
აშშ დოლარის კურსის ვარდნა 10%-ით	(105,203)	50,203	(550,268)	296,285
ევროს გამყარება 10%-ით	320,502	(1,203)	264,251	(461)
ევროს კურსის ვარდნა 10%-ით	(320,502)	1,203	(264,251)	461

რისკი გათვლილია მხოლოდ ჯგუფის ფუნქციონალური ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი ნაშთებისთვის.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. ჯგუფი ექვემდებარება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების მერყეობის არსებული დონეების გავლენას მის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულადი სახსრების ნაკადებზე. ქვემოთ მოცემული ცხრილი აჯამებს ჯგუფის დაქვემდებარებას საპროცენტო განაკვეთის რისკზე. ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აგრეგირებული თანხები საბალანსო ღირებულებით, რომლებიც კატეგორიზირებულია სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის ადრეული გადათვლის ან ვალდებულების შესრულების ვადების მიხედვით, რომელიც უფრო ადრე დადგება.

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	**მოთხოვნა და 3 თვეზე ნაკლები**	**3-დან 6 თვემდე**	**6-დან 12 თვემდე**	**1 წელზე მეტი**	**უპროცენტო**	**სულ**
31 დეკემბერი 2022						
სულ ფინანსური აქტივები	36,134,968	-	-	-	-	36,134,968
სულ ფინანსური ვალდებულებები	(34,804,466)	-	-	-	-	(34,804,466)
წმინდა საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობელობის დეფიციტი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**1,330,502**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,330,502**
31 დეკემბერი 2021						
სულ ფინანსური აქტივები	29,375,012	-	-	-	-	29,375,012
სულ ფინანსური ვალდებულებები	(33,482,072)	-	-	-	-	(33,482,072)
წმინდა საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობელობის დეფიციტი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	**(4,107,060)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(4,107,060)**

ჯგუფს არ აქვს საპროცენტო განაკვეთების რისკების მართვისთვის საჭირო ოფიციალური პოლიტიკა და პროცედურები, რადგან ხელმძღვანელობა ამ რისკს კომპანიის საქმიანობისთვის უმნიშვნელოდ მიიჩნევს.

ლიკვიდურობის რისკი. ლიკვიდურობის რისკი წარმოადგენს რისკს, რომელსაც საწარმო შეიძლება დაექვემდებაროს ფინანსურ ვალდებულებების შესრულებისას. ჯგუფი ექვემდებარება ყოველდღიურ მოთხოვნებს მის ხელთ არსებული ფულადი რესურსებთან მიმართებით. ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აკონტროლებს მომრავ პროგნოზებს ჯგუფის ფულადი ნაკადების შესახებ.

ჯგუფი ცდილობს, შეინარჩუნოს სტაბილური დაფინანსების ბაზა, რომელიც ძირითადად სესხებისგან შედგება. ჯგუფი ინვესტირებას ახდენს ლიკვიდური აქტივების დივერსიფიცირებულ პორტფელებში, რათა სწრაფად მოახდინოს რეაგირება გაუთვალისწინებელი ლიკვიდურობის მოთხოვნებზე. ჯგუფის ლიკვიდურობის პორტფელი შედგება ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტებისგან (შენიშვნა 12). ხელმძღვანელობის შეფასებით, ფულადი სახსრების ლიკვიდურობის პორტფელის რეალიზაცია შეიძლება განხორციელდეს ნაღდი ფულით დღის განმავლობაში, რათა გათვალისწინებულ იქნას ლიკვიდურობის ნებისმიერი გაუთვალისწინებელი მოთხოვნები.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში ნაჩვენებია ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობებით მათი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის ვადების მიხედვით. ვალდებულებების ცხრილში მოცემული თანხები წარმოადგენს სახელშეკრულებო არადისკონტირებულ ფულად ნაკადებს. ამგვარი ფულადი ნაკადები განსხვავდება ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში შეტანილი თანხისგან, რადგან ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგების თანხა ეფუძნება დისკონტირებულ ფულად ნაკადებს. გადახდები უცხოურ ვალუტაში გადაიყვანება საანგარიშო პერიოდის დასასრულს მოქმედი სავალუტო კურსით.

ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ვადების ანალიზი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის შემდეგნაირად გამოიყურება:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	მოთხოვნა და 2 თვეზე ნაკლები	2-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები					
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები (შენიშვნა 16)	20,949,267	-	-	-	20,949,267
სესხები (შენიშვნა 14)	1,159,212	11,829,967	-	-	12,989,179
სულ სამომავლო გადახდები, მათ შორის ძირითადი თანხის და პროცენტების გადახდები	**22,108,479**	**11,829,967**	**-**	**-**	**33,938,446**

ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ვადების ანალიზი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის შემდეგნაირად გამოიყურება:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	მოთხოვნადა2 თვეზენაკლები	2-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები					
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები (შენიშვნა 16)	13,584,370	-	-	-	13,584,370
სესხები (შენიშვნა 14))	16,964,661	-	-	-	16,964,661

სულ სამომავლო გადახდები, მათ შორის ძირითადი თანხის და პროცენტების გადახდები	**30,549,031**	-	-	-	**30,549,031**

26 კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვისას ჯგუფის ამოცანას წარმოადგენს მის მიერ პარტნიორებისთვის თანხების დაბრუნების, სხვა დაინტერესებული პირებისთვის სარგებლის უზრუნველყოფის და კაპიტალის ოპტიმალური სტრუქტურის შენარჩუნების შესაძლებლობის დაცვა, რათა შემცირდეს კაპიტალის ღირებულება. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნებისა და რეგულირებისთვის ჯგუფს შეუძლია დივიდენდების რაოდენობის დარეგულირება, რომელსაც ის აპარტნიორებს უხდის, პარტნიორებისთვის კაპიტალის დაბრუნება, ახალი აქციების გამოშვება ან აქტივების გაყიდვა დავალიანების შესამცირებლად. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის განკარგულებაში არსებული კაპიტალია: 68,354,826 ლარი (2021: 68,354,826 ლარი).

27 სამართლიანი ღირებულების გამჟღავნება

სამართლიანი ღირებულების გაზომვები სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში გაანალიზებულია დონის მიხედვით შემდეგნაირად: (i) პირველი დონე წარმოადგენს გაზომვებს კოტირებული ფასებით (დაუკორექტირებელი), მოქმედი იდენტური აქტივებისა და ვალდებულებების აქტიურ ბაზრებზე, (ii) მეორე დონის გაზომვები წარმოადგენს შეფასების მეთოდებს ყველა არსებითი ამოსავალი მონაცემით, რომლებიც მოქმედებს აქტივის ან ვალდებულებისთვის, პირდაპირ (ანუ, როგორც ფასები) ან ირიბად (ანუ ფასებისგან წარმოქმნილი), და (iii) მესამე დონის გაზომვები წარმოადგენს შეფასებებს, რომლებიც არ ეფუძნება ბაზრის არსებულ მონაცემებს (ანუ არასაბაზრო მონაცემები). ხელმძღვანელობის მიდგომა ეფუძნება ფინანსური ინსტრუმენტების კატეგორიზაციას, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის გამოყენებით. თუ სამართლიანი ღირებულების გაზომვისას გამოიყენება დაკვირვებადი მონაცემები, რომლებიც მოითხოვს მნიშვნელოვან კორექტირებებს, ამგვარი გაზომვა წარმოადგენს მესამე დონის გაზომვას. შეფასების ამოსავალი მონაცემების მნიშვნელოვნება მთლიანობაში ფასდება სამართლიანი ღირებულების შეფასებასთან მიმართებაში.

აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ იზომება სამართლიანი ღირებულებით, მაგრამ რომელთათვისაც სამართლიანი ღირებულება დასახელებულია. სამართლიანი ღირებულება გაანალიზებული დონის მიხედვით აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი და საბალანსო ღირებულებების იერარქიაში, რომლებიც არ იზომება სამართლიანი ღირებულებით, შემდეგნაირია:

	31 დეკემბერი, 2022			
თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	დონე 1	დონე 2	დონე 3	საბალანსო ღირებულება
ფინანსური აქტივები				
- ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12,684,039	-	-	12,684,039
- სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები	-	23,243,499	-	23,243,499
- გაცემული სესხები	-	439,235	-	439,235
სულ აქტივები	**12,684,039**	**23,682,734**	**-**	**36,366,773**
ვალდებულებები				
- სავაჭრო გადასახდელები	-	21,815,287	-	21,815,287
- სესხები	-	12,989,179	-	12,989,179
სულ ვალდებულებები	**-**	**34,804,466**	**-**	**34,804,466**

	31 დეკემბერი 2021			
თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	დონე 1	დონე 2	დონე 3	საბალანსო ღირებულება
ფინანსური აქტივები				
- ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,847,479	-	-	2,847,479
- სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები	-	31,726,337	-	31,726,337
- გაცემული სესხები	-	238,469	-	238,469
სულ აქტივები	**2,847,479**	**31,964,806**	**-**	**34,812,285**
ვალდებულებები				
- სავაჭრო გადასახდელები	-	17,338,270	-	17,338,270
- სესხები	-	16,690,486	-	16,690,486
სულ ვალდებულებები	**-**	**34,028,756**	**-**	**34,028,756**

* საინვესტიციო ქონებისთვის არ განხორციელებულა დამოუკიდებელი შეფასება.

სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე და მესამე დონეების სამართლიანი ღირებულებები გამოთვლილია დისკონტირებული ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდით. მცურავი განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც არ კოტირდება აქტიურ ბაზარზე, შეფასდა მათი საბალანსე ღირებულების ტოლი ღირებულებით. არაკოტირებული ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება გამოთვლილია სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია ანალოგიური საკრედიტო რისკების და დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის ვადების მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული სახით.

ბალანსზე ამორტიზებული ღირებულებით აყვანილი ფინანსური აქტივები. მცურავი განაკვეთის ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, როგორც წესი, მათ საბალანსო ღირებულებას წარმოადგენს. ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის ინსტრუმენტებისთვის გამოთვლილი სამართლიანი ღირებულება ეფუძნება სამომავლო ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია ანალოგიური საკრედიტო რისკების და დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის ვადების მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული სახით. დისკონტის განაკვეთი გამოიყენება სახელშეკრულებო მხარის საკრედიტო რისკის მიხედვით.

ბალანსზე ამორტიზებული ღირებულებით აყვანილი ვალდებულებები. გამოთვლილი სამართლიანი ღირებულება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის ინსტრუმენტებისთვის სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის დადგენილი ვადებით, რომელთათვისაც კოტირებული საბაზრო ფასი არ არის ხელმისაწვდომი, გამოანგარიშდა სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია ანალოგიური საკრედიტო რისკების და დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის ვადების მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული

სახით. სავაჭრო გადასახდელების და სხვა ფინანსური ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები მიახლოებით განსაზღვრავს სამართლიან ღირებულებებს მათი სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის მოკლევადიანი პერიოდის მიხედვით.

28 ფინანსური ინსტრუმენტების პრეზენტაცია შეფასების კატეგორიით

შეფასების მიზნებისთვის ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას ახდენს შემდეგ კატეგორიებში: (ა) ფინანსური აქტივები FVTPL-ით, (ბ) ვალის ინსტრუმენტები FVOCI-ით,(გ) კაპიტალის ინსტრუმენტები FVOCI-ით და (დ) ფინანსური აქტივები ამორტიზაციის ღირებულებით. ფინანსური აქტივები FVTPL-ით ორი ქვეკატეგორიით ხასიათდება: (i) აქტივები, რომლებიც სავალდებულო წესით ფასდება FVTPL-ით და (ii) აქტივები, რომელთა დანიშნულება თავდაპირველი აღიარებისას ან შემდგომ პერიოდში განისაზღვრება. ამასთან, ფინანსური იჯარის დებიტორული დავალიანებები ქმნის ცალკე კატეგორიას. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფის ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ბალანსზე აყვანილი იქნა ამორტიზებული ღირებულებით.

შპს ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია

მმართველობითი ანგარიშგება

შპს ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას საქმიანობის მიმოხილვა

თბილისი

2022

1. საქმიანობის განვითარების, შედეგების და მდგომარეობის აღწერა

შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია“ დაარსდა 2008 წელს. მისი საქმიანობის ძირითადი მიმართულებაა სხვადასხვა სახის ფეროშენადნობების წარმოება. 2009 წლიდან კომპანია აქტიურად ჩაერთო წარმოების პროცესში და ყოველწლიურად ხასიათდება მზარდი ეფექტით, როგორც წარმოების, ისე ბაზრის ათვისების და ბაზარზე საკუთარი სეგმენტის დაკავების კუთხით.

შპს „ჭიათურამანაგნუმ ჯორჯია“ აწარმოებს შემდეგი სახის პროდუქციას:

1. ფეროსილიკომანგანუმი - FeSiMn

2. ფერომანგანუმი - FeMn

3. ფეროსილიციუმი - FeSi

გარდა საქმიანობის ძირითადი მიმართულებისა, კომპანია ასევე ახორციელებს ფეროსილიკომანგანუმის საწარმოებლად საჭირო ძირითადი ნედლეულის - მანგანუმის კონცენტრატის და აგლომერატის წარმოებას.

კომპანიის მიერ წარმოებულ პროდუქციაზე განსაკუთრებული მოთხოვნაა, მსოფლიოს მასშტაბით, რაც შეეხება ქვეყნის შიდა ბაზარს, იგი ძალიან მცირეა, თუმცა კომპანიას აქაც დაკავებული აქვს გარკვეული ადგილი.

წარმოებული პროდუქციის ძირითადი იმპორტიორი ქვეყნებია რუსეთი, ყაზახეთი, აზერბაიჯანი, უკრაინა, ევროკავშირის ქვეყნები, აშშ. გარდა აღნიშნული ქვეყნებისა, შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია“ წარმატებით ახორციელებს წარმოებული ფეროშენადნობების ექსპორტს მსოფლიოს სხვა ქვეყნებშიც, ესენია: ესტონეთი, ბელორუსია, თურქეთი, ერაყი, იაპონია, და სხვა.

პროდუქციის საწარმოებლად საჭირო ნედლეულის შეძენას კომპანია ახორციელებს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან, ესენია: ბრაზილია, აფრიკის კონტინენტის ქვეყნები, უკრაინა, რუსეთი, ყაზახეთი, თურქეთი, ჩინეთი.

2. განვითარების გეგმა და სტრატეგია

კომპანია დაარსების დღიდან ვითარდებოდა და ეტაპობრივად ხდებოდა წარმოების სიმძლავრეების ზრდა, წარმოებისთვის საჭირო ახალი მანქანა-დანადგარების დამატების და ახალი ქარხნების მშენებლობის და/ან შეძენის საშუალებით.

კომპანიის სამომავლო განვითარების გეგმა და მისი განხორციელებისთვის საჭირო დამატებითი კაპიტალის მოზიდვის მეთოდები, წარმოების ზრდის კუთხით უცვლელია. ისევე როგორც ისტორიულად, მომავალშიც განსაზღვრულია ეტაპობრივად სიმძლავრეების ზრდა, დამატებითი მნიშვნელოვანი ფინანსური სახსრების მოზიდვის გარეშე, კომპანიის საქმიანობის შედეგად მიღებული ფინანსური სახსრების გამოყენებით.

2019 წელს დასრულდა მშენებლობა და ექსპლოატაციაში შევიდა ახალი თანამედროვე აგლომერაციის ქარხანა.

ნედლეულის წარმოების განვითარების კუთხით მნიშვნელოვანი დადებითი შედეგი აქვს აგლომერაციის ქარხანას, რადგან აღნიშნული ქარხნის მეშვეობით ხდება საქართველოში არსებული მანგანუმის მადნის წარმოების ნარჩენების გადამუშავება და მისგან ფეროშენადნობების საწარმოებლად საჭირო ნედლეულის მიღება. აგლომერაციის ქარხანა, მანგანუმის კონცენტრატის გამამდიდრებელ ქარხნებთან ერთად, საშუალებას იძლევა გარკვეულწილად გადაიჭრას საქართველოში არსებული ნედლეულის დეფიციტის პრობლემა. ამასთან აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ ანალოგიური ტიპის წარმოება ამიერკავკასიის მასშტაბით არ არსებობს.

ისტორიულად კომპანია ვითარდებოდა განვითარების გეგმის შესაბამისად მცირეოდენი გადახრებით. წარმოების შედეგებიც თითქმის თანხვედრაშია დაგეგმილ მონაცემებთან.

ცხრილი № 1.

წარმოების მონაცემები

წელი	პროდუქცია	ზომის ერთეული	წარმოების გეგმა	ფაქტიური წარმოება
2011	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	15,000.00	15,557.70
2012	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	20,000.00	19,612.50
2013	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	20,000.00	20,907.80
2013	ფერომანგანუმი	ტონა	1,000.00	784.80

2014	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	12,000.00	11,710.70
2014	ფეროსილიციუმი	ტონა	2,000.00	1,957.50
2014	ფერომანგანუმი	ტონა	700.00	733.80
2015	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	11,000.00	10,625.80
2015	ფეროსილიციუმი	ტონა	2,000.00	1,767.50
2015	ფერომანგანუმი	ტონა	1,500.00	1,327.80
2016	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	23,000.00	24,322.50
2017	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	20,000.00	19,837.50
2018	ფეროსილიციუმი	ტონა	500.00	523.75
2018	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	17,000.00	16,225.59
2019	ფერომანგანუმი	ტონა	150.00	137.83
2019	ფეროსილიციუმი	ტონა	500.00	432.30
2019	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	22,000.00	22,499.40
2020	ფერომანგანუმი	ტონა	100,00	120,22
2020	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	18000,00	17757,20
2021	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	25000,00	31134,10
2022	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	25000,00	27899,86

3. არსებული საწარმოების მიმოხილვა

შპს "ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას" წარმოების ქვედანაყოფები შესაძლებელია დაიყოს 3 ჯგუფად, ესენია:

- ძირითადი პროდუქციის ფეროშენადნობების წარმოება რომელიც მოიცავს ფეროშენადნობთა ქარხანას.
- მანგანუმის კონცენტრატის წარმოება, რომელიც მოიცავს 3 გამამდიდრებელ ქარხანას.

- აგლომერატის წარმოება, რომელიც მოიცავს თანამედროვე ტექნოლოგიურ აგლომერაციის ქარხანას.

ფეროშენადნობების საწარმოებია:

1. ნახშირღელეს ფეროშენადნობთა ქარხანა.
2. ორხევის ფეროშენადნობთა ქარხანა

ნახშირღელეს ფეროშენადნობთა ქარხანა - გაიხსნა 2008 წელს, თავდაპირველად აშენდა და 2009 წელს ექსპლოატაციაში შევიდა 5 მეგავატი სიმძლავრის #1 ელექტრორკალური ღუმელი. 2011 წელს ქარხანაში დამონტაჟდა და ექსპლოატაციაში შევიდა 8 მეგავატი სიმძლავრის #2 ელექტრორკალური ღუმელი, 2012 წელს ექსპლოატაციაში შევიდა კიდევ ერთი 8 მეგავატი სიმძლავრის #3 ელექტრორკალური ღუმელი, 2013 წელს აშენდა და ექსპლოატაციაში შევიდა მექანიკური საამქრო, ხოლო 2014 წელს საჩამოსხმო საამქრო. აღნიშნულ საამქროებში ხორციელდება სხვადასხვა მეტალის დნობის და მექანიკური დამუშავების შედეგად ქარხნის ექსპლოატაციისთვის საჭირო სათადარიგო ნაწილების წარმოება.

2015 წელს ქარხანაში დამონტაჟდა თანამედროვე სტანდარტების აირგამწმენდი მოწყობილობა, რომელიც უზრუნველყოფს წარმოების პროცესში ღუმელებიდან გამოყოფილი აირების 99.8%-ით გაწმენდას. 2017 წელს აშენდა და 2018 წლის დასაწყისში ექსპლოატაციაში შევიდა დამატებით კიდევ ერთი 8 მეგავატი სიმძლავრის #4 ელექტრორკალური ღუმელი. 2020 წლის მდგომარეობით, ქარხნის წლიური წარმადობის სიმძლავრე შეადგენს 39,000 ტონას.

ორხევის ფეროშენადნობთა ქარხანა - კომპანიამ შეიძინა 2015 წელს. განხორციელდა ქარხანაში არსებული ღუმელის მოდიფიკაცია, თანამედროვე ტექნოლოგიური სიახლეების გათვალისწინებით, ასევე განხორციელდა ქარხანაში არსებული დანადგარების სრული კაპიტალური რემონტი და მოდიფიკაცია. ქარხანაში არსებულ აირგამწმენდ მოწყობილობას, ეფექტურობის გაზრდის მიზნით დაემატა დამატებითი სექციები და შეიცვალა არსებული ფილტრები სრულად. ჩატარებული სარემონტო სამუშაოების დასრულების შემდეგ, 2016 წლის ივნისის თვეში ქარხანა შევიდა ექსპლოატაციაში. ქარხანაში დამონტაჟებულია ერთი 6 მეგავატი სიმძლავრის ელექტრორკალური ღუმელი. 2020 წლის მდგომარეობით, არსებული სიმძლავრის გათვალიწინებით, ქარხნის წლიური წარმადობაა 7,200 ტონა. ქარხნის წარმადობა 2022 წლის 1 აგვისტომდე არის 3770 ტონა. ორხევის ფეროშენადნობთა ქარხანა გაიყიდა 01,08, 2022 წელს.

მანგანუმის კონცენტრატის წარმოება - 2009 წელს ექსპლოატაციაში შევიდა მანგანუმის კონცენტრატის საწარმოებელი #1 ქარხანა, რომელიც მდებარეობს ქალაქ ჭიათურაში. 2010 წელს ექსპლოატაციაში შევიდა ანალოგიური ტიპის კიდევ ერთი ქარხანა #2. 2013 წელს ჭიათურის რაიონ სოფ. წირქვალში აშენდა და ექსპლოატაციაში შევიდა უახლესი ტექნოლიგიური დანადგარებით აღჭურვილი მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი ქარხანა

#3. გამამდიდრებელი ქარხნების სიმძლავრე, ნედლეულის ტიპისა და ხარისხის მიხედვით შეადგენს 36 000 – 100 000 ტონას წელიწადში.

აგლომერატის წარმოება - 2018 წელს დაიწყო და 2019 წლის სექტემბრის თვიდან ექსპლოატაციაში შევიდა ახალი თანამედროვე დანადგარებით აღჭურვილი აგლომერაციის ქარხანა. აგლომერაციის ქარხანაში მანგანუმის წვრილფრაქციული მადნისგან ხდება აგლომერატის წარმოება, რომელიც გამოიყენება ფეროშენადნობების ქარხნებში. ქარხნის წარმადობა შეადგენს 240,000 ტონას წელიწადში.

ცხრილი № 2.

ღუმელების მონაცემები

წარმოების ქვედანაყოფი	ღუმელი	პროდუქცია	ზომის ერთეული	სიმძლავრე წლის საშუალო წარმადობა. რაოდენობა
ნახშირღელე	ღუმელი №1	FeSiMn,FeSi,FeMn.	ტონა	6,000
ნახშირღელე	ღუმელი №2	FeSiMn,FeSi,FeMn.	ტონა	11,000
ნახშირღელე	ღუმელი №3	FeSiMn,FeSi,FeMn.	ტონა	11,000
ნახშირღელე	ღუმელი №4	FeSiMn,FeSi,FeMn.	ტონა	11,000
ორხევი	ღუმელი	FeSiMn,FeSi,FeMn	ტონა	7200
ჯამი				46,200

კომპანიაში 2022 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით დასაქმებული იყო 518 ადამიანი, დასაქმებულების 95% წარმოადგენს ადგილობრივ კადრებს. კომპანიის დაარსების დღიდან დასაქმებულების რაოდენობა, წარმოების სიმძლავრეების ზრდასთან ერთად თანმიმდევრულად იზრდებოდა. წლების მიხედვით კომპანიაში დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა შემდეგია:

ცხრილი № 3

წელი	დასაქმებულების რაოდენობა
2008	45
2009	117
2010	386
2011	518
2012	526
2013	419
2014	396
2015	370
2016	398
2017	467
2018	515
2019	524
2020	512
2021	517
2022	518

4. მომავლის გეგმები:

სამომავლო განვითარების მიზნით, 2023 წელს კომპანია გეგმავს ფეროშენადნობების წარმოების სიმძლავრეების გაზრდას ორი ახალი ღუმელის დამატებით. აღნიშნული პროექტის ექსპლოატაციაში შესვლის შემდეგ, წარმოების მოცულობა გაიზრდება 1200 ტონით თვეში.

წარმოების სიმძლავრეების გაზრდის პარალელურად 2023 წელს კომპანია ასევე გეგმავს ახალი ელექტრო გადამცემი ხაზის მშენებლობას და არსებული ელექტროქსვესადგურის რეაბილიტაციას.

კომპანიის საკუთრებაში არსებული ფეროშენადნობთა ქარხნების უნივერსალურობის გათვალისწინებით, კომპანიას შესაძლებლობა აქვს აწარმოოს სხვადასხვა სახის ფეროშენადნობები: ფეროსილიკომანგანუმი, ფერომანგანუმი, ფეროსილიციუმი. სამომავლოდ რომელიმე პროდუქტზე ორიენტირების კუთხით, კომპანია შეინარჩუნებს არსებულ პოლიტიკას და პროდუქტზე ორიენტირება მომავალშიც მოხდება ბაზარზე არსებული მოთხოვნის გათვალისწინებით.

5. კლიენტებთან ურთიერთობების გაუმჯობესების გზები:

კლიენტებთან ურთიერთობის გაუმჯობესების და ახალ პოტენციურ კლიენტებთან ურთიერთობების დამყარების მიზნით, კომპანია აქტიურად ჩართულია და მონაწილეობს საქართველოსა თუ მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში გამართულ ყოველწლიურ კონფერენციებში, სადაც წარმოდგენილია დარგში არსებული მსოფლიოს თითქმის ყველა კომპანიის წარმომადგენლები. ამ მიმართულებით კომპანია აპირებს გააგრძელოს აქტიური ჩართულობა და ყოველთვის იყოს წარმოდგენილი ასეთ კონფერენციებზე, ხოლო მსგავსი ღონისძიების საქართველოში გამართვის შემთხვევაში გაუწიოს ფინანსური დახმარება ორგანიზატორებს კონფერენციის ორგანიზებაში. აქტიური ჩართულობა და დარგში არსებულ მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის ნედლეულის მწარმოებლებთან თუ პროდუქციის მომხმარებლებთან მჭიდრო ურთიერთობა საფუძველია არა მხოლოდ შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ არამედ ზოგადად საქართველოს, როგორც ფეროშენადნობების მწარმოებელი ქვეყნის ცნობადობის ამაღლების და პოპულარიზაციისთვის.

6. ხარისხის კონტროლი:

წარმოებული პროდუქციის ხარისხის კონტროლის მიზნით, შექმნილია სპეციალური ქიმიური ლაბორატორია. ლაბორატორია აღჭურვილია თანამედროვე სტანდარტების მოთხოვნის გათვალისწინებით. ლაბორატორიას საქართველოს აკრედიტაციის ეროვნული ცენტრის მიერ ISO 17025:2010-ის სტანდარტის შესაბამისად, მინიჭებული აქვს აკრედიტაცია და აკრედიტაციის ორგანოს მიერ ხორციელდება ასევე პერიოდული კონტროლი (აკრედიტაციის მოწმობა GAC-TL-0120). პროდუქციის წარმოების პროცესში, ყოველდღიურად - დღეში რამდენჯერმე ხდება წარმოებაში ჩაშვებული ნედლეულის და მიღებული პროდუქციის ხარისხის ლაბორატორიული ანალიზი, რისი მეშვეობითაც მინიმუმამდეა დაყვანილი პროდუქციის ხარისხის მცირე გადახრის რისკიც. ხარისხის კონტროლის მაღალი სტანდარტის გათვალისწინებით, კომპანიას მსოფლიო ბაზარზე დამკვიდრებული აქვს სტაბილური და ხარისხიანი პროდუქციის მწარმოებლის რეპუტაცია.

7. სასაქონლო ნიშნები და პატენტები:

2009 წლიდან, მსოფლიო ბაზარზე ხარისხიანი და სტაბილური პროდუქციის მიმწოდებლის რეპუტაციის ჩამოყალიბების შედეგად, ფეროშენადნობების მწარმოებელთა და ფეროშენადნობი პროდუქციის მომხმარებელთა დარგში, კომპანია მსოფლიოს მასშტაბით მაღალი ცნობადობით სარგებლობს. კომპანიის სახელის და სავაჭრო ნიშნის არასანქცირებული გამოყენების თავიდან არიდების მიზნით, კომპანიას საქპატენტში რეგისტრირებული აქვს სავაჭრო ნიშანი შესაბამისი ტექსტობრივი და ვიზუალური გამოსახულების სახით.

რეგისტრირებული სავაჭრო ნიშნის ვიზუალური გამოსახულება:

CHIATURMANGANUM GEORGIA
Georgian Ferroalloys

8. გარემოზე ზრუნვა

კომპანიაში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა გარემოს დაცვის საკითხების მოწესრიგებას. კომპანიის საქმიანობის სპეციფიკის მიხედვით, კომპანია კანონმდებლობით დადგენილი წესით ახორციელებს გარემოზე ზემოქმედების მონიტორინგს. კომპანიის საკუთრებაში არსებული საწარმოების ექსპლოატაციაში გაშვება ხდება მხოლოდ შესაბამისი გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშის და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ანგარიშის მომზადების და სათანადო წესით შეთანხმების შემდეგ. გარემოზე მავნე ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით, ფეროშენადნობ საწარმოებში დამონტაჟებულია უახლესი სტანდარტების აირგამწმენდი მოწყობილობები და ევროპული წარმოების ფილტრები. აირგამწმენდი მოწყობილობების მუშაობა მთლიანად ავტომატიზებულია და რაიმე ხარვეზის არსებობის შემთხვევაში ავტომატურად ხდება ქარხნის გათიშვა. უახლესი ტიპის მოწყობილობების გამოყენება საშუალებას იძლევა თითქმის 100%-ით გამოირიცხოს გაუთვალისწინებელი შემთხვევების შედეგად გარემოზე მავნე ზემოქმედება.

9. დასაქმებულთა ჯანმრთელობაზე და უსაფრთხოებაზე ზრუნვა

შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ საკუთრებაში არსებული ქარხნებში დასაქმებული პირების შესასრულებელი სამუშაო, წარმოების სპეციფიკიდან გამომდინარე წარმოადგენს მომატებული საფრთხის შემცველ სამუშაოს. ამის გათვალისწინებით, კომპანიაში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა შრომის უსაფრთხო პირობების დაცვას. ქარხნებში ყველა პოზიციაზე დასაქმებული პირებისთვის შემუშავებულია შესაბამისი შრომის ინსტრუქციები. ქარხანაში სამუშაოს დაწყებამდე ყველა პირი გადის სპეციალურ სწავლებას და

მხოლოდ ამის შემდეგ დაიშვება სამუშაო ადგილზე. გარდა ამისა, დადგენილი პერიოდულობით ხდება თანამშრომელთა გადამზადება შრომის უსაფრთხოების საკითხებში. ყოველი სამუშაო დღის დაწყების წინ დასაქმებულები გადიან სპეციალურ ინსტრუქტაჟს შრომის უსაფრთხოებაში. საწარმოების შენობებში განთავსებული ხანძარსაწინააღმდეგო ინფრასტრუქტურა. კრიზისულ სიტუაციების მართვაზე შესაბამისი უფლებამოსილებები გადანაწილებული აქვთ სამსახურების და/ან შესაბამისი ჯგუფის ხელმძღვანელებს. ამასთან კომპანიაში შრომის უსაფრთხოების პირობების დაცვის მონიტორინგის და კონტროლის მიზნით გამოყოფილია სპეციალური საკადრო ერთეულები.

10. კომპანიის სტრუქტურა:

კომპანიის მართვის სტრუქტურა შედგება ჰორიზონტალური და ვერტიკალური ხაზით დაკავშირებული ქვედანაყოფებისგან. სტრუქტურული ქვედანაყოფი ექვემდებარება კომპანიის დირექტორს ან შესაბამისი მიმართულების კურატორ დირექტორის მოადგილეს.

ნებისმიერი სტრუქტურული ქვედანაყოფისთვის ყალიბდება შესაბამისი პროცედურული დოკუმენტაცია, რომლითაც განისაზღვრება ქვედანაყოფის და მასში შემავალი პირების უფლება-მოვალეობები და მათი საქმიანობის ინსტრუქცია.

კომპანიის სტრუქტურა გამოიყურება შემდეგი სახით:

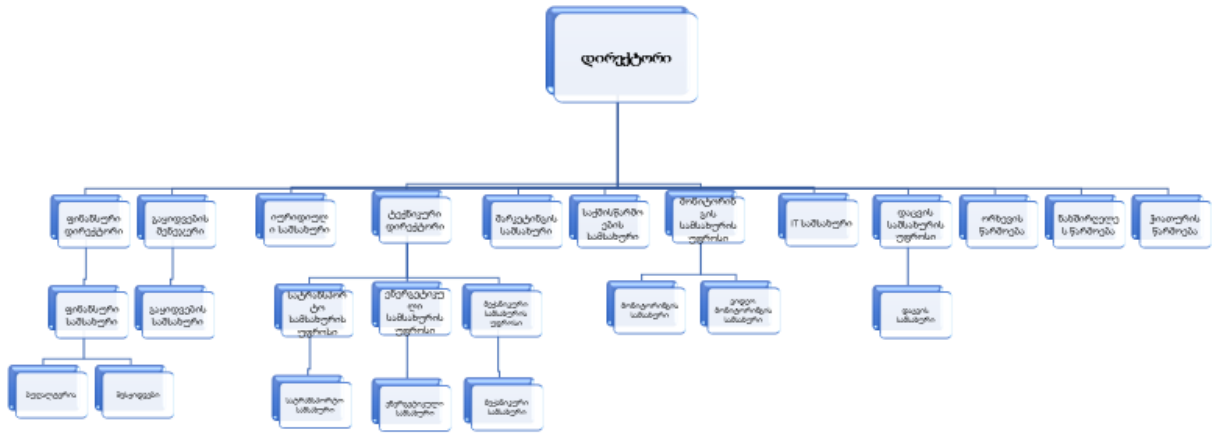

კომპანიის პარტნიორთა კრების უფლებამოსილება და უფლებების განხორციელების წესების მიმოხილვა:

კომპანიის 100% წილის მფლობელს წარმოადგენს საერთაშორისო კომპანია greenfield financial corporation.

პარტნიორების უფლებამოსილება განსაზღვრულია კომპანიის წესდებით, რომელიც წარმოადგენს საჯაროდ გამოქვეყნებულ დოკუმენტს.

11. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ცხრილი № 4

გაყიდვების მონაცემები

წელი	პროდუქცია	რეალიზაცია ლარი	თვითღირებულება ლარი	მარჟა % პროდუქციის რეალიზაციიდან
2013	ფეროსილიკომანგანუმი, ფერომანგანუმი.	36,257,975.60	21,642,973.00	40.31%
2014	ფეროსილიკომანგანუმი, ფეროსილიციუმი,ფერომანგანუმი	37,518,190.50	22,596,621.80	39.77%
2015	ფეროსილიციუმი	6,974,671.54	4,542,145.30	34.88%
2015	ფერომანგანუმი	3,971,655.05	2,256,060.50	43.20%
2015	ფეროსილიკომანგანუმი	18606078.55	12,033,165.70	35.33%
2016	ფეროსილიკომანგანუმი	36,970,739.00	30,150,334.44	18.45%
2016	ფეროსილიციუმი	2,061,784.00	1,778,620.00	13.73%
2017	ფეროსილიკომანგანუმი	60,508,399.00	35,604,687.27	41.16 %
2018	ფეროსილიკომანგანუმი	46,403,793.00	32,088,952.84	30.85%
2019	ფეროსილიციუმი	1,277,729.32	846,333.00	33.76%
2019	ფეროსილიკომანგანუმი	51,169,078.70	38,547,234.00	24.67%
2020	ფერომანგანუმი	65,555.77	55,195.80	15.80%
2020	ფეროსილიკომანგანუმი	57,326,367.50	51,989,156.28	9.31%
2021	ფეროსილიციუმი	251,171.59	88,454.77	64.78%
2021	ფერომანგანუმი	694,509.00	455,196.22	34.46%
2021	ფეროსილიკომანგანუმი	129,302,634.38	78,057,862.67	39.63%
2022	ფეროსილიკომანგანუმი	109,082.481,65	70,614,139.20	35,27%

ცხრილი № 5

გაყიდვების მონაცემები

წელი	პროდუქცია	რეალიზაცია, რაოდენობა ტ.	რეალიზაცია თანხა ლარი	წლის საშუალო ფასი /ტონაზე
2013	ფეროსილიკომანგანუმი	17,435.50	36,257,975.60	2,079.55
2014	ფეროსილიკომანგანუმი	16,485.40	37,518,190.50	2,275.84
2015	ფეროსილიკომანგანუმი	7,843.55	18,606,078.55	2,372.15
2015	ფეროსილიციუმი	2,235.40	6,974,671.54	3120.10
2015	ფერომანგანუმი	1,180.87	3,971,655.50	3363.33
2016	ფეროსილიკომანგანუმი	21,011.00	36,970,739.00	1,759.59
2016	ფეროსილიციუმი	842.00	2,061,784.00	2,448.67
2017	ფეროსილიკომანგანუმი	22,201.82	60,508,399.00	2,725.38
2018	ფეროსილიკომანგანუმი	15,203.20	46,403,793.00	3,052.24
2019	ფეროსილიციუმი	503.00	1,277,729.32	2,540.21
2019	ფეროსილიკომანგანუმი	17,362.00	51,169,078.70	2,947.19
2020	ფერომანგანუმი	21.50	65,555.77	3,049.11
2020	ფეროსილიკომანგანუმი	19,219.40	57,326,367.50	2,982.74
2021	ფეროსილიციუმი	55.88	251,171.59	4,494.84
2021	ფერომანგანუმი	163.43	694,509.00	4,249.58
2021	ფეროსილიკომანგანუმი	28,257.25	129,302,634.38	4,575.91
2022	ფეროსილიკომანგანუმი	20,810	109,082.481,65	5,241.83

12. ძირითადი რისკები და მისი პრევენციის გზები

კომპანიის საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით შესაძლო რისკებს წარმოადგენს:

- პროდუქციაზე და/ან ნედლეულზე ფასების ცვლილება;
- ბაზარზე მოთხოვნის შემცირება;
- მსოფლიო პანდემიის პირობებში, გარკვეულ ქვეყნებში შეზღუდვების შემოღების შემთხვევაში ნედლეულის მიწოდების შეფერხება.
- ლარის კურსის ცვლილებები;
- ფინანსური რისკები.

კომპანიის წინაშე არსებული რისკების პრევენციის მიზნით, კომპანიაში მიმდინარეობს აღნიშნული რისკების მუდმივი მონიტორინგი, რათა მყისიერად მოხდეს რისკების თავიდან არიდების შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება.

მსოფლიო ბაზარზე ფასების ცვალებადობით შესაძლო ზიანის თავიდან არიდების მიზნით, ნედლეულის შესაბამისი პარტიის შეძენისას, კომპანიის მენეჯმენტი პარალელურად მუშაობს ნედლეულით მისაღები პროდუქციის გაყიდვის კონტრაქტების გაფორმებაზე მინიმუმ იმ ოდენობით, რაც გადაფარავს ნედლეულის შესაბამისი პარტიის და მისი გადამუშავების ღირებულებას. აღნიშნული მიდგომის შედეგად, მინიმალიზებულია, პროდუქციაზე ფასების მნიშვნელოვანი შემცირების პირობებშიც ზარალის მიღება.

რაც შეხება ბაზარის გაჯერების და ბაზარზე მოთხოვნის შემცირების რისკს, კომპანია აღნიშნულს უმკლავდება საკუთარი ქარხნების უნივერსალურობის შედეგად. კომპანიას მარაგში მუდმივად აქვს სხვადასხვა სახის და ხარისხის პროდუქცია, რათა მოთხოვნის არსებობის შემთხვევაში დააკმაყოფილოს მომხმარებელი. ამავდროულად ბაზარზე ამა თუ იმ სახის პროდუქციაზე მოთხოვნის არსებობის შემთხვევაში კომპანია მოკლე დროში ახორციელებს წარმოების გადართვას სხვა სახის პროდუქციაზე. შესაბამისად ბაზრის მუდმივი მონიტორინგით და ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისი პროდუქციის წარმოებით მინიმალიზებულია ეს რისკიც.

2021 წელს მსოფლიოში შექმნილი ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის და მსოფლიო პანდემიის გამო არსებული და შესაძლო შეზღუდვების პირობებში, შესაძლებელია მოხდეს ნედლეულის მომწოდებელი რომელიმე ქვეყნის პორტების მუშაობის შეფერხება და რეალურად გართულდეს წარმოებისთვის საჭირო ნედლეულის დროულად მიღება.

აღნიშნული რისკის პრევენციის მიზნით კომპანიამ 2021 წელს განაახლა და გააფართოვა საკუთარი ნედლეულის წარმოების მიმართულება. აღნიშნული ღონესძიებების შედეგად, იმპორტირებული ნედლეულის არქონის შემთხვევაში, მანგანუმის მადნის საკუთარი ნედლეულის მარაგების გადამუშავებით შესაძლებელია მთლიანად აღმოიფხვრას ან მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი ნედლეულის შესაძლო დეფიციტის რისკი.

ლარის კურსის ცვალებადობა არ ახდენს მნიშვნელოვან გავლენას კომპანიის ფინანსურ მაჩვენებლებზე, რადგან პროდუქციის თითქმის 100% გადის ექსპორტზე და შესაბამისად კომპანიას შემოსავალი უცხოურ ვალუტაში აქვს, ამასთან პროდუქციის თვითღირებულების დაახლოებით 60%-ს იმპორტირებული ნედლეული შეადგენს. აქედან გამომდინარე კომპანიის ფინანსური მაჩვენებლებზე დიდ გავლენას ლარის კურსი არ ახდენს. ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსი ისტორიულად ძირითადად უარყოფითი ზრდით ხასიათდება. ამდენად შემოსავლის უცხოურ ვალუტაში არსებობის პირობებში, ეროვნული ვალუტის კურსის უარყოფითი ცვლილება, კომპანიისთვის მნიშვნელოვან უარყოფით შედეგებს არ გამოიწვევს.

სამუშაოს სპეციფიკური ხასიათის გამო, ფულადი სახსრების შემოდინება კომპანიისთვის ფინანსური რისკების თვალსაზრისით ძალიან მგრძნობიარე საკითხია. ფულადი სახსრების არასაკმარისი შემოდინების გამო მიმდინარე ვალდებულებების დაფარვა შესაძლოა პრობლემური გახდეს. ზემოაღნიშნული რისკის დაზღვევის მიზნით, კომპანიამ შეიმუშავა საკმაოდ ფრთხილი პოლიტიკა, კერძოდ: მნიშვნელოვანი კაპიტალური ხარჯების დაგეგმვა

ხორციელდება მხოლოდ კომპანიის საკუთრებაში არსებული საკუთარი თავისუფალი სახსრების მობილიზაციის ხარჯზე და შესაბამისად, ზემოაღნიშნული რისკი, კაპიტალური ხარჯების თვალსაზრისით არ არსებობს. რაც შეეხება სამუშაო აქტივების დაფინანსების წყაროს, ამ მხრივ კომპანია ყოველთვის განიხილავდა საკუთარი სახსრების გარკვეულ ნაწილს. კომპანია ნედლეულს დიდ მარაგს ყიდულობს ძირითადად საბანკო პროდუქტების გამოყენებით. ამ მიზნით მან წინასწარ მოაწერა ხელი ბანკებთან საერთო საკრედიტო ხელშეკრულებას, რაც აღემატება ნედლეულის საჭირო რეზერვების მაქსიმალურ დაფინანსებას. სამუშაო ნედლეულის შესყიდვისთვის საჭირო საკრედიტო პროდუქტის გარდა, კომპანიამ ასევე გააქტიურა საკრედიტო ხაზი რამდენიმე მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით გაუთვალისწინებელი შემთხვევებისთვის, რომლითაც ხდება მიმდინარე ვალდებულებების დაფარვა, სახსრების მოსალოდნელი შეფერხების შემთხვევაში. ფულადი სახსრების შემოდინების კონტროლს ახორციელებს კომპანიის ფინანსური სამსახური და დაგეგმილი ფულადი სახსრების შემოდინების თუნდაც მცირე გადახრის შემთხვევაში, კომპანიის ფინანსური დირექტორის მოთხოვნით დაუყოვნებლივ ინიშნება დირექტორატის რიგგარეშე სხდომა. ფულადი სახსრების კონტროლის მიზნით და მოსალოდნელი ხარჯების დაფარვისთვის საჭირო დაფინანსების წყაროების იდენტიფიცირების მიზნით, კომპანიაში პერიოდულად (თვეში ერთხელ) დირექტორატის გაფართოებული შეხვედრები იმართება, რომლის დროსაც დეტალურად არის გაანალიზებული მომდევნო პერიოდში საჭირო თანხები, კომპანიის გაყიდვების პოლიტიკა იდენტიფიცირდება სახსრების საჭიროების შესაბამისად. აგრეთვე ხორციელდება ფულადი სახსრების შემოდინების შესრულების გეგმის მონიტორინგი და გარკვეული კორექტირებები საჭიროების შემთხვევაში.

შპს ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია-ს 2022 წელს არ ჩაუტარებია რაიმე კვლევითი და განვითარების საქმიანობა. ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ისტორიული მონაცემების საფუძველზე, კომპანიის პოლიტიკა ეფექტურია ფინანსური რისკების თავიდან აცილების თვალსაზრისით. იმის გათვალისწინებით, რომ კომპანია სწრაფად განვითარდა დამატებითი მნიშვნელოვანი ინვესტიციების გაზრდის გარეშე, დაგეგმილია იგივე პოლიტიკის გაგრძელება მომავალში.

29 სექტემბერი 2023

_____

დირექტორი:

მამია ბერიძე

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია ჯგუფი

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები
კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება და დამოუკიდებელი აუდიტორის ანგარიში

2022 წლის 31 დეკემბერი

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის ანგარიში

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალური ანგარიშგება 1
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ინდივიდუალური ანგარიშგება 2
ინდივიდუალური ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ 3
ფულადი ნაკადების ინდივიდუალური ანგარიშგება 4
..... 5
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 6
კონსოლიდირებული ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ 7
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 8

შენიშვნები კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებებისთვის

1 შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია" და მისი ოპერაციები 9
2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო 9
3 მნიშვნელოვანი საბუღალტრო პოლიტიკა 10
4 კრიტიკული საბუღალტრო გაანგარიშებები და მსჯელობები ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის გამოყენებისას 18
5 განახლებული სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება 19
6 სიახლეები ბუღალტრული აღრიცხვის სფეროში 20
7 ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან 24
8 ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები 26
9 სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები 27
10 გაცემული სესხები 28
11 მატერიალურ–საწარმოო მარაგები 29
12 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 29
13 საწესდებო კაპიტალი 30
14 სესხები 30
15 სესხებიდან წარმოშობილი ვალდებულებების დარეგულირება 31
16 სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები 31
17 შემოსავალი კლიენტებთან დადებული კონტრაქტებიდან 31
18 გაყიდვების ღირებულება 32
19 ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები 32
20 დისტრიბუციის ხარჯები 33
21 სხვა საოპერაციო ხარჯები 33
22 ფინანსური ხარჯი 33
23 სხვა საოპერაციო შემოსავალი 33
24 გაუთვალისწინებელი ხარჯები და ვალდებულებები 34
25 ფინანსური რისკის მართვა 38
26 კაპიტალის მართვა 38
27 სამართლიანი ღირებულების გამჟღავნება 40
28 ფინანსური ინსტრუმენტების პრეზენტაცია გაზომვის კატეგორიით 40

სხვა ინფორმაცია

მმართველობითი ანგარიშგება - კომპანიის საქმიანობის მიმოხილვა

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას" მფლობელსა და ხელმძღვანელობას:

ჩვენი დასკვნა

ჩვენი აზრით, კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები სამართლიანად ასახავს, ყველა არსებული მიმართებით, შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას" ("კომპანია") და მისი ფილიალების (ერთობლივად - "ჯგუფი") კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ჯგუფის და კომპანიის კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ მაჩვენებლებსა და კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფულადი ნაკადების მოძრაობას დასრულებული წლისთვის ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა და "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად.

რისი აუდიტი ჩავატარეთ

ჯგუფისა და კომპანიის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები მოიცავს შემდეგს:

- ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- მოგება-ზარალის ან სხვა ჯამური შემოსავლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგებები მითითებულ თარიღში დასრულებული წლისთვის;
- კაპიტალში ცვლილებების კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგებები მითითებულ თარიღში დასრულებული წლისთვის;
- ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშგებები მითითებულ თარიღში დასრულებული წლისთვის; და
- შენიშვნები კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში, რომლებიც მოიცავს მნიშვნელოვანი ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკებს და სხვა განმარტებებს.

დასკვნის საფუძველი

ჩვენ ჩავატარეთ აუდიტი აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით გათვალისწინებული ჩვენი მოვალეობები დამატებით აღწერილია ჩვენი ანგარიშის ნაწილში "აუდიტორის მოვალეობები კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტისთვის".

მიგვაჩნია, რომ ჩვენს მიერ მოპოვებული აუდიტორული მონაცემები საკმარისი და სათანადოა ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად.

დამოუკიდებლობა

ჩვენ დამოუკიდებელნი ვართ ჯგუფისა და კომპანიისგან პროფესიონალი ბუღალტრებისთვის ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გაცემული პროფესიონალი ბუღალტრების ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) თანახმად. ჩვენ შევასრულეთ ჩვენი სხვა ეთიკური მოვალეობები აღნიშნული კოდექსის შესაბამისად.

სხვა ინფორმაცია

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია სხვა ინფორმაციაზე. სხვა ინფორმაცია მოიცავს ხელმძღვანელობის ანგარიშს (მაგრამ არ მოიცავს კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებსა და ჩვენი აუდიტორის დასკვნას მათ შესახებ).

ჩვენი დასკვნა კონსოლიდირეულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებთან დაკავშირებით არ ეხება ხელმძღვანელობის ანგარიშს.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების ჩვენს აუდიტთან დაკავშირებით, ჩვენი მოვალეობაა ხელმძღვანელობის ანგარიშის წაკითხვა და იმის განხილვა, ხელმძღვანელობის ანგარიში არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან ან არის თუ არა სხვაგვარად არსებითად არასწორად წარმოდგენილი. თუ ჩვენ მიერ შესრულებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ ხელმძღვანელობის ანგარიშში არსებითი ცდომილებაა, ვალდებულნი ვართ ვაცნობოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით არაფერი გვაქვს შესატყობინებელი.

გარდა ამისა, "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონით ჩვენ მოგვეთხოვება აზრის გამოთქმა იმის თაობაზე, შეესაბამება თუ არა ხელმძღვანელობის ანგარიშის გარკვეული ნაწილები შესაბამის მარეგულირებელ ნორმატიულ აქტებს და იმის განხილვა, შეიცავს თუ არა ხელმძღვანელობის ანგარიში "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით, ჩვენი აზრით:

- ხელმძღვანელობის ანგარიშში მოცემული ინფორმაცია იმ ფინანსური წლისთვის, როცა მომზადდა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებთან;
- ხელმძღვანელობის ანგარიში შეიცავს ინფორმაციას, რომელიც პასუხობს "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-6 პარაგრაფის მოთხოვნებს.

ხელმძღვანელობაზე პასუხისმგებელი პირების მოვალეობები კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებთან დაკავშირებით

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებასა და სამართლიან წარმოდგენაზე ფინანსური ანგარიშგებების საერთაშორისო სტანდარტებისა და "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად და შიდა კონტროლზე, რომელსაც ხელმძღვანელობა საჭიროდ ჩათვლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების მომზადების უზრუნველსაყოფად, რომლებიც არ შეიცავს არსებით არასარწმუნო მონაცემებს არაკეთილსინდისიერი ქმედებების ან შეცდომების შედეგად.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა ვალდებულია შეაფასოს ჯგუფისა და კომპანიის უნარი - განაგრძოს ფუნქციონირება, როგორც მოქმედმა საწარმომ, საჭიროებისამებრ მოქმედ საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხების გამჟღავნებით და მოქმედი საწარმოს ბუღალტრული აღრიცხვის პრინციპის გამოყენებით, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ხელმძღვანელობა გეგმავს ჯგუფის ან კომპანიის ლიკვიდაციას ან საქმიანობის შეწყვეტას ან არ გააჩნია სხვა რეალისტური ალტერნატივა. გარდა აღნიშნულისა.

აუდიტორის მოვალეობები კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებთან დაკავშირებით

ჩვენი მიზანია გონივრული გარანტიის მიღება იმის თაობაზე, რომ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები მთლიანობაში არ შეიცავს არსებით არასარწმუნო მონაცემებს, იქნება ეს არაკეთილსინდისიერი ქმედებების თუ შეცდომების შედეგად, და აუდიტორული დასკვნის გაცემა, რომელიც ჩვენს დასკვნას შეიცავს. გონივრული გარანტია წარმოადგენს მაღალი დონის გარანტიას, მაგრამ არაა იმის გარანტია, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით არასარწმუნო მონაცემებს, თუ ისინი არსებობს. არსებითი არასარწმუნო მონაცემები შეიძლება გამომდინარეობდეს არაკეთილსინდისიერიქმედებიდან ან შეცდომიდან და ითვლება არსებითად, თუ ცალ-ცალკე ან მთლიანობაში, შეუძლიათ გავლენა მოახდინონ მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების საფუძველზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად აუდიტის ფარგლებში ჩვენ ჩავატარეთ პროფესიული მსჯელობა და პროფესიულ სკეპტიციზმს ვინარჩუნებთ მთელი აუდიტის განმავლობაში. ასევე:

- განვსაზღვრავთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების არსებითი არასარწმუნო მონაცემების რისკებს არაკეთილსინდისიერი ქმედებების ან შეცდომების შედეგად, შევიმუშავებთ და ვასრულებთ აუდიტის პროცედურებს ამ რისკების საპასუხოდ და მოვიპოვებთ აუდიტის მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. არაკეთილსინდისიერი ქმედებების შედეგად არსებითი არასარწმუნო მონაცემების ვერგამოვლენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე

pwc

შეცდომიდან გამომდინარე არასარწმუნო მონაცემების ვერგამოვლენის რისკი, რადგანაც არაკეთილსინდისიერი ქმედება შეიძლება მოიცავდეს შეთქმულებას, სიყალბეს, განზრახ უმოქმედობას, არასარწმუნო მონაცემების წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულვებელყოფას.

- მოვიპოვებთ და ვიკვლევთ აუდიტთან დაკავშირებულ შიდა კონტროლს აუდიტის პროცედურების შემუშავებისთვის, რომლებიც სათანადოა მოცემულ გარემოებებში, მაგრამ არა ჯგუფისა და კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტურობის შესახებ მოსაზრების გამოთქმის მიზნით.
- ვაფასებთ გამოყენებული ბუღალტრული აღრიცხვის პროცედურების მიზანშეწონილობასა და ბუღალტრული გაანგარიშებების გონივრულობას და ხელმძღვანელობის მიერ აღნიშნულთან დაკავშირებით გაცემულ ინფორმაციას.
- ვაკეთებთ დასკვნას ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს ბუღალტრული აღრიცხვის მეთოდის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე და მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე, იმის თაობაზე, არსებობს თუ არა არსებითი გაურკვევლობა მოვლენებთან ან მდგომარეობასთან დაკავშირებით, რომელმაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვი გამოიწვიოს ჯგუფისა და კომპანიის უნართან დაკავშირებით, განაგრძოს საქმიანობა მოქმედი საწარმოს სახით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ არსებითი გაურკვევლობა არსებობს, ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაში ყურადღება უნდა მივაპყროთ კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში მოცემულ შესაბამის ინფორმაციას ან თუ ამგვარი ინფორმაცია უზუსტოა, ცვლილება შევიტანოთ ჩვენს დასკვნაში. ჩვენი დასკვნები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორული დასკვნის მომზადების თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, სამომავლო მოვლენებმა ან მდგომარეობამ შეიძლება გამოიწვიოს ის, რომ ჯგუფმა ან კომპანიამ შეწყვიტოს ფუნქციონირება, როგორც მოქმედმა საწარმომ.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების საერთო მონაცემების წარმოდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, გამჟღავნებული ინფორმაციის ჩათვლით, და წარმოადგენს თუ არა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები ძირითად ოპერაციებსა და მოვლენებს იმგვარად, რომ მიღწეულ იქნას მონაცემების სამართლიანი წარმოდგენა.
- მოვიპოვებთ საკმარის შესაბამის აუდიტორულ მონაცემებს ჯგუფში შემავალი ორგანიზაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან ან ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების შესახებ მოსაზრების გამოსათქმელად. ჩვენ პასუხისმგებელი ვართ ჯგუფის აუდიტის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობაზე და შესრულებაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაზე.

ჩვენ კომუნიკაციას ვახორციელებთ მართვაზე პასუხისმგებელ პირებთან სხვა საკითხებთან ერთად, აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბებსა და ვადებზე და აუდიტის მნიშვნელოვან შედეგებზე, შიდა კონტროლის ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის ჩათვლით, რომელსაც ჩვენი აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

შპს „ფრაისუოთერჰაუსკუპერს საქართველოს" სახელით *(რეგ.# SARAS-F-775813)*

ლაშა ჯანელიძე (რეგ.#SARAS-A-562091)

2023 წლის 29 სექტემბერი
თბილისი, საქართველო

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიაჯგუფი
ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალური ანგარიშგება

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა	8	28,123,148	25,717,469
და არამატერიალური აქტივები		100,000	100,000
ინვესტიციები ფილიალში			
სულ გრძელვადიანი აქტივები		**28,223,148**	25,817,469
მიმდინარე აქტივები			
მატერიალურ-საწარმოო მარაგები	11	46,302,889	45,089,149
სავაჭრო და სხვა დავალიანებები	9	23,243,499	31,726,337
გაცემული სესხები	10	439,235	238,469
წინასწარ გადახდილი გადასახადები		1,626,969	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12	12,670,269	2,833,709
სულ მიმდინარე აქტივები		**84,282,861**	**79,887,664**
სულ აქტივები		**112,506,009**	**105,705,133**
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	13	-	-
გაუნაწილებელი მოგება	13	76,004,477	66,772,093
სულ კაპიტალი		**76,004,477**	**66,772,093**
ვალდებულებები			
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
სესხები	14	1,097,085	-
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		**1,097,085**	1
მიმდინარე ვალდებულებები			
სესხები	14	11,892,092	16,690,486
სავაჭრო და სხვა გადასახდელები	16	23,512,355	19,033,741
სხვა საგადასახადო ვალდებულებები		-	3,208,813
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		35,404,447	38,933,040
სულ ვალდებულებები		36,501,532	38,933,040
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		112,506,009	105,705,133

დამტკიცებულია გამოსაშვებად და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2023 წლის 29 სექტემბერ

მთავარი აღმასრულებელი ხელმძღვანელი
მამია ბერიძე

თანხები ჩვენებულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	2022	2021
შემოსავალი	17	144,301,723	188,953,648
გაყიდვების ღირებულება	18	(95,729,120)	(93,984,407)
საერთო მოგება		48,572,931	94,969,241
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		38,702,375	1,514,455
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	19	(6,986,839)	(5,487,293)
დისტრიბუციის ხარჯები	20	(19,362,897)	(8,505,739)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	21	(3,485,044)	(3,684,330)
საოპერაციო მოგება/ (ზარალი)		57,440,198	78,806,334
ფინანსური შემოსავალი		40,880	890,108
ფინანსური ხარჯი	22	(3,181,978)	(1,075,295)
მოგება/(ზარალი) საშემოსავლო გადასახადის გადახდამდე		54,299,100	78,621,147
საშემოსავლო გადასახადის ხარჯი		(6,781,243)	(4,828,274)
წლის მოგება/(ზარალი)		47,517,857	73,792,873
სხვა სრული წლიური შემოსავალი		-	-
სულ სრული წლიური შემოსავალი/ (ზარალი)		47,517,857	73,792,873

9-39 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგებების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიაჯგუფი

ინდივიდუალურიანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ბალანსი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	15,026,996	20,317,144	35,344,140
საწესდებო კაპიტალის კლება (შენიშვნა 13)	(15,026,996)	-	(15,026,996)
სულ სრული წლიური შემოსავალი		73,792,873	73,792,873
გამოცხადებული დივიდენდები (შენიშვნა 13)		(27,337,924)	(27,337,924)
ბალანსი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	66,772,093	66,772,093
საწესდებო კაპიტალის შემცირება	-	-	-
(შენიშვნა 13)	-	47,517,857	47,517,857
სულ სრული წლიური შემოსავალი	-	(38,285,474)	(38,285,474)
გამოცხადებული დივიდენდები (შენიშვნა 13)			
ბალანსი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		**76,004,475**	**76,004,475**

9-39 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგებების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია ჯგუფი
ფულადი ნაკადების ინდივიდუალური ანგარიშგება

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	2022	2021
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მოგება/(ზარალი) საშემოსავლო გადასახადის გადახდამდე		54,299,098	78,621,147
კორექტირებები:			
ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის ცვეთა და გაუფასურება	8	2,176,005	2,110,790
სხვა არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია და გაუფასურება	8	7,978	8,630
ზარალი მოგების გარეშე ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის ჩამოწერიდან	8	(37,327,694)	29,676
სავაჭრო და სხვა დავალიანებების წმინდა გაუფასურება	9	109,393	228,423
გაცემული სესხების გაუფასურება/(აღდგენა)	10	(247,839)	241,332
წინასწარი გადახდების ჩამოწერა/ (აღდგენა)	9	135,528	72,041
შემოსავალი პროცენტების სახით	10	(38,047)	(27,346)
პროცენტების გადახდის ხარჯები	14	910,455	1,075,295
წმინდა (მოგება)/ზარალი უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებიდან		(859,864)	(1,173,687)
ფულადი ნაკადები ოპერაციული საქმიანობიდან სამუშაო კაპიტალში ცვლილებების განხორციელებამდე		**19,165,013**	**81,186,301**
სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებები		6,253,731	(17,247,540)
წინასწარ გადახდილ გადასახადები		(1,626,968)	2,603,782
წინასწარი გადახდები		1,984,185	(3,332,301)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		-	(121,256)
ინვენტარი		(1,213,740)	(19,411,597)
სავაჭრო და სხვა გადასახდელები		7,513,859	5,388,486
სხვა საგადასახადო ვალდებულებები		(3,207,216)	3,207,216
მიღებული ავანსები		(3,036,842)	(5,156,368)
ცვლილებები სამუშაო კაპიტალში		**6,667,009**	**(34,069,578)**
გადახდილი საშემოსავლო გადასახადი		(6,781,243)	(4,828,274)
გადახდილი პროცენტი		(1,123,583)	(1,041,417)
წმინდა ფულადი სახსრები მიღებული ოპერაციული საქმიანობიდან		**17,927,196**	**41,247,032**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის შეძენა		(7,349,595)	(2,066,091)
შემოსავალი ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის გაყიდვიდან		40,087,628	497,345
შემოსავალი გაცემული სესხებიდან		85,120	37,410
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		**32,823,153**	**(1,531,336)**
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
შემოსავალი სესხებიდან		72,126,330	82,111,677
სესხების დაფარვა		(74,669,986)	(81,454,704)
კომპანიის აქციონერებისთვის გადახდილი დივიდენდები	13	(38,285,474)	(27,337,924)
კაპიტალის განაწილება აქციონერთა შორის, დივიდენდების გარდა	13	-	(15,026,996)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული /ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		**(40,829,130)**	**(41,707,947)**
გაცვლითი კურსის ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(84,659)	(74,582)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	12	**2,833,709**	**4,900,542**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასასრულს	12	**12,670,269**	**2,833,709**

9-39 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგებების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიაჯგუფი
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები	8	28,123,149	25,717,469
სულ გრძელვადიანი აქტივები		28,123,149	25,717,469
მიმდინარე აქტივები			
მატრიალურ-საწარმოო მარაგები	11	46,274,785	45,061,045
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები	9	23,243,499	31,726,337
გაცემული სესხები	10	439,235	238,469
წინასწარ გადახდილი გადასახადები		1,626,968	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12	12,684,039	2,847,479
სულ მიმდინარე აქტივები		84,268,526	79,873,330
სულ აქტივები		112,391,675	105,590,799
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	13	77,587,209	68,354,826
გაუნაწილებელი მოგება	13		-
სულ კაპიტალი		77,587,209	68,354,826
მიმდინარე ვალდებულებები		12,989,179	16,690,486
სესხები	14		
სავაჭრო და სხვა გადასახდელები	16	21,815,287	17,338,270
სხვა საგადასახადო გადასახდელები		-	3,207,217
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		**34,804,466**	**37,235,973**
სულ ვალდებულებები		34,804,466	37,235,973
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		112,391,675	105,590,799

დამტკიცებულია გამოსაშვებად და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2023 წლის 29 სექტემბერს:

მთავარი აღმასრულებელი ხელმძღვანელი
მამია ბერიძე

9-39 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგებების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიაჯგუფი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენიშვნა	2022	2021
შემოსავალი	17	144,301,723	188,953,648
გაყიდვების ღირებულება	18	(95,729,120)	(93,632,824)
საერთო მოგება		48,572,603	95,320,824
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		38,702,375	1,514,458
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	19	(6,986,245)	(5,479,230)
დისტრიბუციის ხარჯები	20	(19,362,897)	(8,505,739)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	21	(3,485,639)	(3,692,469)
საოპერაციო (დანაკარგები)/მოგება		57,440,197	79,157,844
ფინანსური შემოსავალი		40,880	890,108
ფინანსური ხარჯები	22	(3,181,978)	(1,075,295)
(ზარალი)/მოგება საშემოსავლო გადასახადის გადახდამდე		54,299,099	78,972,657
საშემოსავლო გადასახადის ხარჯი		(6,781,243)	(4,828,274)
(ზარალი)/მოგება წლის განმავლობაში		47,517,856	74,144,383
სხვა სრული წლიური შემოსავალი		-	-
სულ სრული წლიური (ზარალი)/შემოსავალი		47,517,856	74,144,383

9-40 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგებების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიაჯგუფი

კონსოლიდირებული ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
	15,026,996	21,548,367	36,575,363
ბალანსი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით			
საწესდებო კაპიტალის კლება (შენიშვნა 13)	(15,026,996)	-	(15,026,996)
სულ სრული წლიური შემოსავალი	-	74,144,383	74,144,383
გამოცხადებული დივიდენდები (შენიშვნა 13)	-	(27,337,924	(27,337,924
	-	68,354,826	68,354,826
ბალანსი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
საწესდებო კაპიტალის შემცირება (შენიშვნა 13)	-	-	-
სულ სრული წლიური შემოსავალი	-	47,517,856	47,517,856
გამოცხადებული დივიდენდები (შენიშვნა 13)	-	(38,285,474)	(38,285,474)
ბალანსი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	77,587,205	77,587,205

9-40 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგებების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიაჯგუფი

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	შენი შენა	2022	2021
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
(დანაკარგი)/ მოგება საშემოსავლო გადასახადის გადახდამდე		54,299,099	78,972,657
კორექტირებები:			
ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის ცვეთა და გაუფასურება	8	2,176,005	2,110,790
სხვა არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია და გაუფასურება	8	7,978	8,630
ზარალი მოგების გარეშე ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის ჩამოწერიდან	8	(37,327,694)	29,673
წმინდა სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებების გაუფასურება	9	109,393	228,423
გაცემული სესხების წმინდა გაუფასურება /(აღდგენა)	10	(247,839)	241,332
ჩამოწერების წმინდა გაუფასურება/(აღდგენა)	9	135,528	72,041
შემოსავალი პროცენტების სახით	10	(38,047)	(27,346)
პროცენტების გადახდის ხარჯები	14	910,455	1,075,295
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებიდან მიღებული წმინდა ზარალი/(მოგება)		(846,095)	(1,525,194)
ფულადი ნაკადები ოპერაციული საქმიანობიდან სამუშაო კაპიტალში ცვლილებების განხორციელებამდე		**19,178,783**	**81,186,301**
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები		6,253,731	(17,247,540)
წინასწარ გადახდილი გადასახადები		(1,626,967)	2,603,782
წინასწარ გადახდები		1,984,185	(3,332,301)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		-	(121,256)
ინვენტარი		(1,213,740)	(19,398,673)
სავაჭრო და სხვა გადასახდელები		7,513,859	5,388,486
გადასახადები			
რეზერვები		(3,207,216)	3,207,216
მიღებული ავანსები		(3,036,842)	(5,156,368)
ცვლილებები სამუშაო კაპიტალში		**6,667,010**	**(34,056,654)**
გადახდილი საშემოსავლო გადასახადი		(6,781,243)	(4,828,274)
გადახდილი პროცენტი		(1,123,583)	(1,041,417)
წმინდა ფულადი სახსრები მიღებული ოპერაციული საქმიანობიდან		**17,940,967**	**41,259,956**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის შეძენა		(7,349,595)	(2,066,091)
შემოსავალი ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის გაყიდვიდან		40,087,628	497,345
შემოსავალი გაცემული სესხებიდან		85,120	37,410
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		**32,823,153**	**(1,531,336)**
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
შემოსავალი სესხებიდან		72,126,330	82,111,677
სესხების დაფარვა		(74,669,986)	(81,454,704)
კომპანიის პარტნიორებისთვის გადახდილი დივიდენდები	13	(38,285,474)	(27,337,924)
აქციონერთა შენატანი კაპიტალში, გარდა აქციების გამოშვებისა	13	-	(15,026,996)
წმინდა ფულადი სახსრები (დახარჯული) / მიღებული ფინანსური საქმიანობიდან		**(40,829,130)**	**(41,707,947)**
გაცვლითი კურსის ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(98,430)	(74,582)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	12	**2,847,479**	**4,901,388**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასასრულს	12	**12,684,039**	**2,847,479**

9-39 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგებების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

1 შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია' და მისი ოპერაციები

წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები (შემდგომში „ფინანსური ანგარიშგებები") მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა და "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის" შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიასა" („კომპანია") და მისი შვილობილი კომპანიებისთვის („ჯგუფი").

კომპანია დაფუძნდა 2008 წლის 8 მაისს და მისი ადგილსამყოფელია საქართველო. კომპანია წარმოადგენს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას, რომელიც ჩამოყალიბებულია საქართველოს რეგულაციების შესაბამისად და რეგისტრირებულია ფოთის საგადასახადო ინსპექციაში საიდენტიფიკაციო ნომრით: 215147874.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის პარტნიორს წარმოადგენდა წილის 100%-ის მფლობელი Greenfield Financial Corp ("მშობელი კომპანია"), რეგისტრირებული სეიშელის რესპუბლიკაში. 2022 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით მშობელი კომპანიის საბოლოო მფლობელი იყო ფიზიკური პირი - შმაგი ქემერტელიძე (100%). იხილეთ შენიშვნა #13.

კომპანია წარმოადგენს ორი შვილობილი კომპანიის - შპს „ყვირილა 2007" (რომელიც ფლობს აგლოკონცენტრატს და ყიდის კომპანიაზე) და შპს „საქართველოს ფეროშენადნობები" - ერთპიროვნულ მფლობელს. შპს „საქართველოს ფეროშენადნობები" არის არაფუნქციორებადი კომპანია.

ძირითადი საქმიანობა. ჯგუფი ჩართულია სხვადასხვა ტიპის მანგანუმის ფეროშენადნობების (ფერომანგანუმი, ფეროსილიკომანგანუმი და ფეროსილიციუმი) წარმოებასა და რეალიზაციაში, რომელიც უმეტესწილად იწარმოება იმპორტირებული მანგანუმის მადნის გამოყენებით.

2008 წლის აგვისტოში ჯგუფმა ააშენა პირველი ქარხანა - ნახშირღელეს ფეროშენადნობთა ქარხანა. მოგვიანებით, ჯგუფმა დაამატა ღუმელები და მიაღწია წლიურ საწარმოო სიმძლავრეს 35,000-39,000 ტონას. 2015 წლის ჯგუფმა შეიძინა ფეროშენადნობთა ქარხანა ორხევში, 7,200 ტონა მაქსიმალური საწარმოო სიმძლავრით.

ჯგუფი ასევე ექსპლუატაციას უწევს მექანიკური საამქროსა და საჩამოსხმო საამქროს ორი საინდუქციო ღუმელით, ლითონის ინსტრუმენტების საწარმოებლად, რომლებიც ძირითადად მანგანუმის შენადნობების წარმოებისთვის გამოიყენება.

მანგანუმის ფეროშენადნობების უმეტესი ნაწილი ექსპორტზე გადის საქართველოდან, ძირითადად ევროკავშირში, დსთ-ში, ა.შ.შ.-ში, თურქეთსა და ირანში.

ჯგუფი 88 926 კვ/მ მიწის ნაკვეთს ფლობს ჭიათურის მახლობლად, მასალების მარაგებით ("აგლოკონცენტრატი"), რომელიც შეიცავს მანგანუმს და რომელიც გადამუშავების შემდეგ შეიძლება გამოყენებულ იქნას მანგანუმის ფეროშენადნობების წარმოებისთვის.

2019 წელს კომპანიამ ნაწილობრივ დაასრულა ჭიათურაში აგლომერაციის ქარხნის მშენებლობა. ქარხანა პირველად გამოსაცდელად გაიშვა 2019 წლის სექტემბერში და მუშაობა დაიწყო 2020 წელს. კომპანიამ 2022 წელს აწარმოა 28,130 ტონა აგლომერატი (2021: 26,950), რაც მისი საწარმო სიმძლავრის 26%-ია (2021: 25%). აგლომერაციის ქარხანა გამოიყენება მანგანუმის მადნის წვრილმანისგან წიდას წარმოებისთვის, რომელიც მასალის სახით გამოიყენება ფეროშენადნობების წარმოებაში.

2022 წლის 28 ივლისს კომპანიამ გაყიდა ფუნქციონირებადი ფეროშენადნობის ქარხანა, რომელიც მდებარეობდა თბილისში, ორხევში და მიყიდა დაკავშირებულ მხარეს, შპს მეტალ ქონსთრაქშენ ჯორჯიას. ტრანსაქციის ღირებულება გახლდათ 14 მლნ ა.შ.შ. დოლარი.

რეგისტრირებული მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის რეგისტრირებული მისამართია: საქართველო, სოფელი ნახშირღელე.
ანგარიშგების წარმოდგენის ვალუტა. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებები წარმოდგენილია ქართულ ვალუტაში - ლარი, თუ სხვაგვარად არაა მითითებული.

2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო

საერთაშორისო გარემო. მანგანუმის (Mn) ფეროშენადნობთა ფასები ძალიან ცვალებადია და შეიძლება მნიშვნელოვნად შეიცვალოს წლის განმავლობაში. ექსპორტი განპირობებულია ფოლადის წარმოებაში მანგანუმის ფეროშენადნობთა მოხმარების დონით, როგორც წესი, ზამთრის სეზონის განმავლობაში, მოთხოვნა მცირდება და ფასები ეცემა. 2022 წელს მოთხოვნა მანგანუმზე მნიშვნელოვნად გაიზარდა, რადგან გაიზარდა სამშენებლო სამუშაოების ბაზრების გახსნის შემდეგ. წარმოება და მოთხოვნა ფოლადის პროდუქტებზე გაიზარდა, რადგან მანგანუმი არის მეტალურგიის განუყოფელი ნაწილი, და გაიზარდა ფასებიც. მანგანუმის მცირე მწარმოებლებმა შეწყვიტეს მუშაობა, რასაც შედეგად მოყვა წარმოების შემცირება და მოთხოვნის ზრდა. ყოველივე ზემოთ ხსენებულის გამო SiMn-ის საშუალო ფასი 54%-ით გაიზარდა 2021 წლის მონაცემებთან შედარებით.

ადგილობრივი გარემო. განვითარებადი ეკონომიკის ქვეყნები, როგორიცაა, საქართველო, სწრაფ ცვლილებას განიცდის და მგრძნობიარეა გლობალური საბაზრო პირობებისა და ეკონომიკური მდგომარეობის გაუარესების მიმართ. აღნიშნულის შედეგად, ოპერაციები საქართველოში შეიძლება ექვემდებარებოდეს გარკვეულ რისკებს, რომლებიც როგორც წესი, არაა დაკავშირებული განვითარებულ ბაზრებზე არსებულ რისკებთან. მიუხედავად ამისა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში საქართველოს მთავრობამ წამოიწყო რიგი სამოქალაქო, სისხლის სამართლის, საგადასახადო, ადმინისტრაციული და კომერციული რეფორმები, რომლებმაც დადებითი გავლენა მოახდინა ქვეყნის საერთო საინვესტიციო კლიმატზე.

2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო (გაგრძელება)

საქართველოს მომავალი ეკონომიკური მიმართულება დიდწილად არის დამოკიდებული მთავრობის მიერ განხორციელებული ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი ღონისძიებების ეფექტურობაზე, საგადასახადო, იურიდიულ, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ მოვლენებთან ერთად.

COVID -19. 2020 წლის მარტის თვეში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ ოფიციალურად გამოაცხადა Covid-19 პანდემიის შესახებ. პანდემიის გავლენის შეზღუდვის მიზნით, საქართველოს მთავრობამ მიიღო მტელი რიგი ზომები და დააწესა შეზღუდვები, როგორიცაა კარანტინი, კომენდანტის საათი, შეზღუდვები საერთაშორისო ფრენებზე და სხვა ბიზნეს შეზღუდვები. ამ ზომებიდან ზოგიერთი შემდგომში მოიხსნა, თუმცა 2022 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, არსებობს იმის რისკი, რომ 2023 წელს მთავრობა დააწესებს დამატებით შეზღუდვებს ვირუსის შესაძლო ახალ ვარიანტებთან დაკავშირებით. მმართველობას არ შეუძლია წინასწარ განსაზღვროს ყველა ის განვითარება, რამაც შეიძლება გავლენა იქონიოს ბიზნეს სექტორზე და ფართო ეკონომიკაზე და, შესაბამისად, რა გავლენას მოახდენენ ისინი ჯგუფის მომავალ ფინანსურ მდგომარეობაზე. მმართველობა მიიჩნევს, რომ იგი იღებს ყველა აუცილებელ ზომას ჯგუფის ბიზნესის მდგრადობისა და განვითარების მხარდასაჭერად.

რუსეთ-უკრაინის ომი. 2022 წლის 24 თებერვალს რუსეთ-უკრაინის საზღვართან დაჯგუფების შემდეგ რუსულმა სამხედრო ძალებმა გადაჭრეს საზღვარი. ხსენებული კონფლიქტი ითვლება ომად და წარმოადგენს უდიდეს სამხედრო შეტაკებას ევროპის სახელმწიფოში მე-2 მსოფლიო ომის შემდეგ. ამ მოვლენამ გამოიწვია ლტოლვილების კრიზისი ევროპაში, რადგან ომის დაწყების შემდეგ მილიონობით უკრაინელმა დატოვა თავისი სამშობლო. უკრაინასთან ომის გამო ბევრმა წამყვანმა სახელმწიფომ და ეკონომიკურმა კავშირმა მწვავე ეკონომიკური სანქციები დაუწესა რუსეთს. ბევრმა კომპანიამ თავისი ბიზნესი გაიტანა რუსეთიდან და ბელარუსიდან. სიტუაცია კვლავ რთულია. მან უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და მნიშვნელოვანი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთში და დანარჩენ მსოფლიოში. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მას არ ექნება საგრძნობი გავლენა ჯგუფის საქმიანობაზე. რადგან კონფლიქტი გრძელდება, ძნელია იმ სრული გავლენის შეფასება, რომელიც მას შესაძლოა ექნეს კომპანიაზე, რადგან გაურკვეველია მისი გავლენა ეკონომიკაზე ზოგადად. ხელმძღვანელობა ყურადღებით აკვირდება ეკონომიკურ სიტუაციას არსებულ გარემოში.

3 ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა

მომზადების საფუძველი. წინამდებარე კონსოლიდირებული ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და „საბუღალტრო აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ისტორიული ღირებულების კონვენციის მოთხოვნების გათვალისწინებით. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული ძირითადი საბუღალტრო პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ. ეს პოლიტიკა თანმიმდევრულად გამოიყენება ყველა წარმოდგენილ პერიოდზე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული. იხილეთ შენიშვნა 5.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტის შესაბამისად მოითხოვს გარკვეული კრიტიკული აღრიცხვის შეფასების გამოყენებას. ის აგრეთვე მოითხოვს, რომ ხელმძღვანელობამ მიმართოს საკუთარ შეფასებას ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას. შეფასების უფრო მაღალ ხარისხისხთან ან კომპლექსურობასთან დაკავშირებული სფეროები, ან ის სფეროები, სადაც დაშვებები და შეფასებები მნიშვნელოვანია ფინანსური ანგარიშგებისთვის, მოცემულია შენიშვნა 4-ში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშები. შვილობილი კომპანიები წარმოადგენს ინვესტირების ობიექტებს, სტრუქტურირებული კომპანიების ჩათვლით, რომელსაც აკონტროლებს ჯგუფი, რადგანაც ჯგუფს (i) აქვს უფლებამოსილება ხელმძღვანელობა გაუწიოს ინვესტირების ობიექტების შესაბამის საქმიანობას, რომლებიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს მათ შემოსავალზე, (ii) ექვემდებარება ან უფლება აქვს მიიღოს ცვალებადი შემოსავლები ინვესტირების ობიექტებთან ურთიერთობიდან და (iii) შეუძლია ინვესტირების ობიექტებზე თავისი ძალაუფლება გამოიყენოს ინვესტორის მოგებაზე ზემოქმედების მოსახდენად. მატერიალური უფლებების, მათ შორის, მატერიალური პოტენციური ხმის მიცემის უფლებების არსებობა და ზემოქმედება, მხედველობაში მიიღება იმის შეფასებისას, აქვს თუ არა ჯგუფს ძალაუფლება სხვა კომპანიაზე. იმისთვის, რომ უფლება მატერიალური იყოს, მის მფლობელს უნდა ჰქონდეს ამ უფლების განხორციელების პრაქტიკული შესაძლებლობა მაშინ, როცა საჭიროა გადაწყვეტილებების მიღება ინვესტირების ობიექტის შესაბამისი საქმიანობის ხელმძღვანელობის შესახებ. ჯგუფს შეიძლება ჰქონდეს ძალაუფლება ინვესტირების ობიექტზე მაშინაც კი, თუ ის ინვესტირების ობიექტში ხმის უფლების უმრავლესობაზე ნაკლებს ფლობს. ასეთ შემთხვევაში ჯგუფი აფასებს თავისი ხმის უფლებების მოცულობას ხმის უფლების მქონე სხვა პირთა ხმების მოცულობასა და გავრცელებასთან მიმართებაში იმის განსაზღვრისთვის, აქვს თუ არა მას ფაქტიური ძალაუფლება ინვესტირების ობიექტზე. სხვა ინვესტორების დაცვითი უფლებები, როგორიცაა, უფლებები, რომლებიც დაკავშირებულია ინვესტირების ობიექტის საქმიანობის ფუნდამენტურ ცვლილებებთან ან რომლებიც მხოლოდ განსაკუთრებულ გარემოებებში გამოიყენება, არ აფერხებს ჯგუფის მიერ ინვესტირების ობიექტის კონტროლს. შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირებულია იმ თარიღიდან, როცა კონტროლი გადაეცემა ჯგუფს (შეძენის თარიღი) და დეკონსოლიდირებულია კონტროლის შეწყვეტის თარიღიდან.

ბუღალტრული აღრიცხვის შეძენის მეთოდი გამოიყენება შვილობილი კომპანიების შეძენის აღსარიცხავად. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი იდენტიფიცირებადი აქტივები და ვალდებულებები და ნაკისრი გაუთვალისწინებელი ვალდებულებები ფასდება მათი სამართლიანი ღირებულებით და შეძენის თარიღის მდგომარეობით, განურჩევლად აქციათა არასაკონტროლო პაკეტის მოცულობისა.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

ჯგუფი განსაზღვრავს აქციათა არასაკონტროლო პაკეტს, რომელიც წარმოადგენს ამჟამინდელ წილობრივ მონაწილეობას და მფლობელს ანიჭებს უფლებას წმინდა აქტივების პროპორციულ წილზე ლიკვიდაციის შემთხვევაში, რიგ თანმიმდევრულ გარიგებებთან მიმართებაში: (ა) სამართლიანი ღირებულებით ან (ბ) შესაძენი კომპანიის წმინდა აქტივების პროპორციულ წილზე აქციათა არასაკონტროლო პაკეტში. აქციათა არასაკონტროლო პაკეტი, რომელიც არ წარმოადგენს ამჟამინდელ წილობრივ მონაწილეობას, განისაზღვრება სამართლიანი ღირებულებით.

გუდვილი განისაზღვრება შესაძენი კომპანიის წმინდა აქტივების გაქვითვით შესაძენი კომპანიისთვის გადარიცხული მთლიანი თანხიდან, შესაძენ კომპანიაში აქციათა არასაკონტროლო პაკეტის თანხიდან და შესაძენ კომპანიაში წილის სამართლიანი ღირებულებიდან, რომელსაც ფლობს უშუალოდ შეძენის თარიღამდე. ნებისმიერი უარყოფითი თანხა („უარყოფითი გუდვილი“ ან „ხელსაყრელი შეძენა") აღიარებულია მოგებასა ან ზარალში, მას შემდეგ, რაც ხელმძღვანელობა გადააფასებს, განსაზღვრა თუ არა მან ყველა შეძენილი აქტივი და პასივი და ნაკისრი გაუთვალისწინებელი ვალდებულებები და განიხილავს მათი შეფასების მიზანშეწონილობას.

შესაძენი კომპანიისთვის გადარიცხული თანხა ფასდება დათმობილი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით, გაცემული წილობრივი ფინანსური ინსტრუმენტებითა და წარმოშობილი ან ნაკისრი ვალდებულებებით, პირობითი ანაზღაურების შესახებ შეთანხმებებიდან აქტივების ან პასივების სამართლიანი ღირებულების ჩათვლით, მაგრამ არ მოიცავს შეძენასთან დაკავშირებულ ხარჯებს, როგორიცაა, საკონსულტაციო, იურიდიული, შეფასებითი და მსგავსი პროფესიული მომსახურების. შეძენასთან დაკავშირებული და წილობრივი ფინანსური ინსტრუმენტების გაცემისას გაწეული ხარჯები იქვითება საკუთარი კაპიტალიდან; საწარმოთა გაერთიანების ფარგლებში სასესხო ვალდებულებების გაცემისას გაწეული საოპერაციო ხარჯები იქვითება სესხის საბალანსო ღირებულებიდან და შეძენასთან დაკავშირებული ყველა სხვა საოპერაციო ხარჯი ჩამოწერილია ხარჯების სახით.

კომპანიათაშორისი გარიგებები, ბალანსები და არარეალიზებული მოგება ჯგუფის კომპანიებს შორის გარიგებებიდან ლიკვიდირებულია; ასევე ლიკვიდირებულია არარეალიზებული დანაკარგი, სანამ ხარჯი არ იქნება ანაზღაურებული. კომპანია და ყველა მისი შვილობილი კომპანია იყენებს ბუღალტრული აღრიცხვის ერთიან პოლიტიკას, რომელიც შესაბამისობაშია ჯგუფის პოლიტიკასთან.

აქციათა არასაკონტროლო პაკეტი წარმოადგენს საბოლოო შედეგებისა და შვილობილი კომპანიის საკუთარი კაპიტალის იმ ნაწილს, რომელიც დაკავშირებულია აქციათა პაკეტთან, რომელსაც, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, არ ფლობს ჯგუფი. აქციათა არასაკონტროლო პაკეტი ქმნის ჯგუფის საკუთარი კაპიტალის ინდივიდუალურ კომპონენტს.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები - ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში. კომპანია, ინვესტიციებს შვილობილ კომპანიებში, აღრიცხავს როგორც ხარჯს ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში. დივიდენდები შვილობილ კომპანიებში აღიარებულია კომპანიის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების მოგებასა ან ზარალში, იმ შემთხვევაში, თუ დადგენილია მის მიერ დივიდენდების მიღების უფლება.

უცხოური ვალუტის გადაყვანა ეროვნულ ვალუტაში. ჯგუფის საოპერაციო ვალუტა იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტაა, რომელშიც ჯგუფი საქმიანობას ახორციელებს. ჯგუფის საოპერაციო ვალუტას წარმოადგენს საქართველოს ეროვნული ვალუტა, ქართული ლარი („GEL“). კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები წარმოდგენილია ქართულ ლარში (GEL“), რომელიც ჯგუფის საანგარიშგებო ვალუტაა.

ოპერაციები და ნაშთები. არაფულადი აქტივები და პასივები, რომლებიც გამოხატულია უცხოურ ვალუტაში და მითითებულია საწყისი ღირებულებით, გადაყვანილ იქნება ლარში გარიგების თარიღის მდგომარეობით მოქმედი გაცვლითი კურსის შესაბამისად. არაფულადი აქტივები და პასივები, რომლებიც გამოხატულია უცხოურ ვალუტაში და მითითებულია სამართლიანი ღირებულებით, გადაყვანილ იქნა ლარში მათი სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღების მდგომარეობით მოქმედი გაცვლითი კურსის შესაბამისად.

ფულადი აქტივებისა და პასივების გადაყვანა ხდება ჯგუფის საოპერაციო ვალუტაში, საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად, ანგარიშგების პერიოდის შესაბამისი დასრულებისას. უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებული მოგება და ზარალი, რომელიც გარიგებების შესრულებიდან გამომდინარეობს და ფულადი აქტივებისა და პასივების ჯგუფის საოპერაციო ვალუტაში გადაყვანიდან წლის ბოლოს საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად, წარმოდგენილია ჯამური შემოსავლის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ანგარიშის ნაწილში „ფინანსური შემოსავალი ან ხარჯები". უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებული ყველა სხვა მოგება და ზარალი წარმოდგენილია მოგება-ზარალისა ან სხვა ჯამური შემოსავლის ანგარიშის ნაწილში „ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები".

გადაყვანა სხვა ვალუტაში წლის ბოლოს მოქმედი გაცვლითი კურსის შესაბამისად არ ვრცელდება არაფულად მუხლებზე, რომელიც განისაზღვრება საწყისი ღირებულებით. არაფულადი მუხლები, რომელიც განისაზღვრება სამართლიანი ღირებულებით უცხოურ ვალუტაში, წილობრივი შენატანების ჩათვლით, გადაყვანილ იქნება სხვა ვალუტაში გაცვლითი კურსის შესაბამისად, სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღის მდგომარეობით.

უცხოურ ვალუტაში სამართლიანი ღირებულებით განსაზღვრულ არაფულად მუხლებზე გაცვლითი კურსის ცვლილებების ზემოქმედება დაფიქსირებულია, როგორც სამართლიანი ღირებულების მოგების ან ზარალის ნაწილი.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაგენილი ძირითადი გაცვლით კურსი, რომელიც უცხოური ვალუტის ბალანსების გადასაყვანად გამოიყენებოდა, შეადგენდა 1 აშშ დოლარი = 2.7020 ლარს, ხოლო 1 ევრო = 2.8844 ლარს (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 1 აშშ დოლარი = 3.0976 ლარს, ხოლო 1 ევრო = 3.5040 ლარს). ამჟამად, ქართული ლარი არ წარმოადგენს თავისუფლად კონვერტირებად ვალუტას საქართველოს ფარგლებს გარეთ უმეტეს ქვეყნებში.

ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა. ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა მითითებულია საბალანსო ღირებულებით, საჭიროებისამებრ, დარიცხული საამორტიზაციო ანარიცხებისა და გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით.

შემდგომი ხარჯები გათვალისწინებულია აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ან აღიარებულია ინდივიდუალურ აქტივად, საჭიროებისამებრ, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს იმის ალბათობა, რომ საგანთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური შეღავათები გამოყენებულ იქნება ჯგუფის მიმართ და საგნის ღირებულება შეიძლება საიმედოდ იქნას შეფასებული. მცირე რემონტისა და ყოველდღიური ტექნიკური მომსახურების ხარჯები ჩამოიწერება მათი გაწევისას. ქონების, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის ძირითადი ნაწილების ან კომპონენტების გამოცვლის ხარჯები კაპიტალიზებულია, ხოლო შეცვლილი ნაწილი - მოცილებული.

ყოველი ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს, ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის გაუფასურების რაიმე ნიშნები. ამგვარი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს ასანაზღაურებელ თანხას, რომელიც განისაზღვრება, როგორც აქტივის სამართლიანი ღირებულების უმეტესი ოდენობა, მისი გაყიდვის ხარჯებისა და სამომხმარებლო ღირებულების გამოკლებით. საბალანსო ღირებულება მცირდება ანაზღაურებად თანხამდე, ხოლო გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი აღიარებულია წლის მოგებასა ან ზარალში. წინა წლებში აქტივისთვის აღიარებული, გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი საჭიროებისამებრ იცვლება, თუ ადგილი ჰქონდა გაანგარიშებული პარამეტრების ცვლილებას, რომლებიც გამოიყენება აქტივის სამომხმარებლო ღირებულების ან სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისთვის, გაყიდვის ხარჯების გამოკლებით.
მოგება და ზარალი რეალიზაციიდან განისაზღვრება ამონაგების შედარებით საბალანსო ღირებულებასთან და აღიარებულია წლის მოგებასა ან ზარალში სხვა საოპერაციო შემოსავლისა ან ხარჯების ნაწილში.

ცვეთა. მიწა, მიმდინარე მშენებლობის ობიექტები და დაუმონტაჟებელი მოწყობილობა არ იცვითება. ქონების, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის სხვადასხვა ნაწილებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება კლებადი ნაშთის მეთოდი, აქტივების სხვადასხვა კლასისთვის სხვადასხვა კოეფიციენტების გამოყენებით. ცვეთის ხარჯის გაანგარიშება ხდება აქტივების წმინდა საბალანსო ღირებულების გამრავლებით აქტივის შესაბამისი კლასის ცვეთის კოეფიციენტზე. ქონების, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის ძირითადი კლასების ცვეთის კოეფიციენტები შემდეგია:

	ცვეთის კოეფიციენტები:
შენობები:	3%
მანქანა-დანადგარები და მოწყობილობები	8%-10%
სატრანსპორტო საშუალებები	10%
საოფისე და სხვა ტექნიკა	8%-20%

აქტივის სალიკვიდაციო ღირებულება წარმოადგენს სავარაუდო თანხას, რომელსაც ჯგუფი ამჟამად მიიღებს აქტივის რეალიზაციიდან, რეალიზაციის სავარაუდო ხარჯების გამოკლებით, თუ აქტივი უკვე იყო იმ ასაკისა და იმ მდგომარეობაში, რომელიც მოსალოდნელი იყო მისი ექსპლუატაციის პერიოდის ბოლოს. აქტივების სალიკვიდაციო ღირებულება და ცვეთის კოეფიციენტები განიხილება და საჭიროებისამებრ, კორექტირდება ყოველი ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს.

არამატერიალური აქტივები. ინდივიდუალურად შეძენილი არამატერიალური აქტივების შეფასება ხდება საწყისი აღიარებისას, თვითღირებულებით. საწყისი აღიარების შემდეგ, არამატერიალური აქტივები აისახება ღირებულებით, დარიცხული საამორტიზაციო და დარიცხული გაუფასურების ზარალის გარეშე.
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია ხორციელდება კლებადი ნაშთის მეთოდის გამოყენებით. არამატერიალური აქტივების ძირითადი კლასების ამორტიზაციის კოეფიციენტები შემდეგნაირად გამოიყურება:

	ამორტიზაციის კოეფიციენტები:
ლიცენზიები	20%
სხვა არამატერიალური აქტივები	20%

არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია ხდება ექსპლუატაციის ვადის განმავლობაში და გაუფასურებაზე შეფასება ხდება ნებისმიერ დროს, როცა არსებობს იმის ნიშნები, რომ არამატერიალური აქტივი შეიძლება გაუფასურებულ იქნას.

შეზღუდული ექსპლუატაციის ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის ამორტიზაციის პერიოდი და ამორტიზაციის მეთოდი განიხილება როგორც მინიმუმ ანგარიშგების ყოველი პერიოდის დასასრულს.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

აქტივის მოსალოდნელი ექსპლუატაციის ვადის ან აქტივში გათვალისწინებული სამომავლო ეკონომიკური შეღავათ
გამოყენების მოსალოდნელი სქემის ცვლილებები მხედველობაში მიიღება ამორტიზაციის პერიოდის ან საჭიროებისა
ამორტიზაციის მეთოდის მოდიფიცირებისთვის და განიხილება, როგორც ცვლილებები საბუღალტრო გაანგარიშებ
შეზღუდული ექსპლუატაციის ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯი აღიარებულია ჯამური შემოსავ
ანგარიშში ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯების ნაწილში, რომელიც შესაბამისობაშია არამატერიალური აქტივების ფუნქციასთ
არამატერიალური აქტივის ბალანსიდან ჩამოწერიდან გამომდინარე მოგება ან ზარალი ფასდება, როგორც სხვაობა რეალიზაცი
შემოსულ წმინდა თანხასა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის და აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშში, როცა ხ
აქტივის ბალანსიდან ჩამოწერა.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება: აქტივები, რომლებიც ექვემდებარება ცვეთას და ამორტიზაციას, მოწმ
გაუფასურებაზე იმ შემთხვევებში, როდესაც არსებულ ვითარებაში განვითარებული მოვლენები ან ცვლილებ
მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შესაძლოა არ დაექვემდებაროს ანაზღაურებას. გაუფასურებით გამოწვე
დანაკარგად აღიარებულია თანხა, რომლითაც აქტივის საბალანსო ღირებულება აჭარბებს მისი ანაზღაურ
ღირებულებას. ანაზღაურების ღირებულება წარმოადგენს აქტივის ყველაზე მაღალ სამართლიან ღირებულე
ჩამოწერის ხარჯის და გამოყენების დროს მისი ღირებულების გამოკლებით. გაუფასურების შეფასებისთვის აქტი
ჯგუფდება ყველაზე დაბალ დონეებზე, რომელთათვისაც ხდება მნიშვნელოვანწილად დამოუკიდებელი ფულ
სახსრების შემოდინებები (ფულადის სახსრების მაგენერირებელი ერთეულები). არაფინანსური აქტივების
გაუფასურებები („გუდვილის“ გარდა) ანალიზდება შესაძლო ინვერსიაზე ყოველი ანგარიშგების თარიღისთვის.
ფინანსური ინსტრუმენტები - შეფასების ძირითადი პირობები. სამართლიანი ღირებულება წარმოადგენს ფასს, რომე
მიღებულ იქნება აქტივის გასაყიდად ან გადახდილ იქნება პასივის გადასაცემად შეფასების თარიღს ბაზ
მონაწილეთა შორის ჩვეულებრივ გარიგებაში. სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა ფასი აქტ
ბაზარზე. აქტიური ბაზარი წარმოადგენს ბაზარს, რომელზეც აქტივთან ან პასივთან დაკავშირებული გარიგებ
ხორციელდება საკმარისი სიხშირითა და მოცულობით, ფასების შესახებ ინფორმაციის მისაწოდებლად მიმდინ
რეჟიმში.
აქტიურ ბაზარზე საბრუნავი ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ფასდება, როგო
ინდივიდუალურიული აქტივისა ან პასივისთვის გამოცხადებული ფასისა და კომპანიის მფლობელობ
არსებული ინსტრუმენტების ნამრავლი. ეს ასე ხდება იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ბაზრის ჩვეულებრ
ყოველდღიური ვაჭრობის მოცულობა არაა საკმარისი არსებული რაოდენობის დასაფარად და დაკვეთ
განხორციელებას ერთ გარიგებაში პოზიციის გასაყიდად შეუძლია გავლენის მოხდენა გამოცხადებულ ფასზე.
შეფასების ტექნიკა, როგორიცაა, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელები ან ბოლოდროინდელ საბაზ
გარიგებებზე დაფუძნებული მოდელები ან ინვესტირების ობიექტების ფინანსური მონაცემების გათვალისწინ
გამოიყენება გარკვეული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთ
რომელთათვისაც გარე ბაზრის ფასების შესახებ ინფორმაცია არაა ხელმისაწვდომი. სამართლიანი ღირებულე
შეფასებების გაანალიზება ხდება სამართლიან ღირებულებათა იერარქიაში დონის მიხედვით, შემდეგნაირად:
პირველი დონე არის შეფასებები გამოცხადებული ფასებით (არაკორექტირებული) აქტიურ ბაზრებზე იდენტუ
აქტივებისა ან პასივებისთვის, (ii) მეორე დონე არის შეფასების ტექნიკა ყველა მატერიალური ხარჯით, რომელ
ფიქსირდება აქტივისთვის ან პასივისთვის, პირდაპირ (ანუ, ფასების სახით) ან ირიბად (ანუ, ფასებიდ
გამომდინარე) და (iii) მესამე დონის შეფასებები წარმოადგენს შეფასებებს, რომლებიც არაა დაფუძნებული მხოლ
დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებზე (ანუ, შეფასება საჭიროებს მნიშვნელოვან არადაკვირვებად საწყის მონაცემებს).
საოპერაციო ხარჯები წარმოადგენს დამატებით ხარჯებს, რომლებიც უშუალოდ განპირობებულია ფინანსურ
ინსტრუმენტის შეძენით, გაცემით ან განკარგვით. დამატებითი ხარჯი წარმოადგენს ხარჯს, რომელიც არ იქნებო
გაწეული, ოპერაცია რომ არ განხორციელებულიყო. საოპერაციო ხარჯები მოიცავს აგენტებისთვის (მათ შორ
თანამშრომლებისთვის, რომლებიც სავაჭრო აგენტების ფუნქციას ასრულებენ), მრჩევლებისთვის, ბროკერებისა
დილერებისთვის გადახდილ ჰონორარებსა და საკომისიოებს, მარეგულირებელი სააგენტოებისა და ფასი
ქაღალდების ბირჟების მიერ დაწესებულ მოსაკრებლებს და გადაცემასთან დაკავშირებულ გადასახადებსა
მოსაკრებლებს. საოპერაციო ხარჯები არ მოიცავს სასესხო პრემიებს ან დისკონტებს, დაფინანსების ხარჯებს ან შ
ადმინისტრაციულ ან შენახვის ხარჯებს.
ამორტიზებული ღირებულება ("AC") წარმოადგენს თანხას, რომლითაც ფინანსური ინსტრუმენტი აღიარებული
თავდაპირველი აღიარებისას, ძირითადი თანხის დაფარვის გამოკლებით, პლუს დარიცხული პროცენტი
ფინანსური აქტივებისთვის, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანაზღაურების ("ECL") გამოკლებით. დარიცხუ
პროცენტი მოიცავს საოპერაციო ხარჯების ამორტიზაციას, რომელიც გადავადებულია თავდაპირველი აღიარები
და ნებისმიერი პრემიის ან დისკონტის ამორტიზაციას, სესხის დაფარვის თანხამდე, ეფექტური საპროცენ
განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. დარიცხული პროცენტებიდან მიღებული შემოსავალი და დარიცხუ
პროცენტების ხარჯი, დარიცხული კუპონისა და ამორტიზებული დისკონტის ან პრემიის ჩათვლით (წარმოშობი
გადავადებული გადასახდელების ჩათვლით, არსებობის შემთხვევაში), არაა ინდივიდუალურად წარმოდგენილი
გათვალისწინებულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში დაკავშირებულ საგნების საბალანსო ღირებულებაში.
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი წარმოადგენს შესაბამისი პერიოდის განმავლობაში დარიცხუ
პროცენტებიდან მიღებული შემოსავლის და დარიცხული პროცენტების ხარჯის განაწილების მეთოდს, საბალან

ღირებულებაზე მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთის (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის) მისაღწევად. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს განაკვეთს, რომელიც ზუსტად ახდენს გაანგარიშებული სამომავლო ნაღდი ფულის გადახდებისა ან მიღების დისკონტირებას (სამომავლო საკრედიტო ზარალის გამოკლებით), ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის ან უფრო მოკლე პერიოდის განმავლობაში, საჭიროებისამებრ, ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან საბალანსო ღირებულებამდე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ახდენს ცვალებადი საპროცენტო ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობის დისკონტირებას პროცენტის მომდევნო ფასების გადახედვის თარიღამდე, გარდა პრემიისა ან დისკონტისა, რომელიც ასახავს საკრედიტო მარჟას ინსტრუმენტში მითითებული არაფიქსირებული განაკვეთით ან სხვა ცვალებადი მაჩვენებლებისა, რომლებიც არაა გადაყვანილი საბაზრო განაკვეთებზე. ამგვარი პრემიებისა ან დისკონტების ამორტიზაცია ხორციელდება ინსტრუმენტის მთელი მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში. ამჟამინდელი ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს კონტრაქტის მხარეთა შორის ყველა გადახდილ ან მიღებულ გადასახდელს, რომელიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. საკრედიტო რისკით გაუფასურებული შეძენილი ან წარმოშობილი აქტივებისთვის („POCI“) თავდაპირველი აღიარებისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი კორექტირდება საკრედიტო რისკის გათვალისწინებით, ანუ ის ითვლება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების საფუძველზე თავდაპირველი აღიარებისას და არა სახელშეკრულებო გადახდებიდან გამომდინარე.

ფინანსური ინსტრუმენტები - თავდაპირველი აღიარება. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფიქსირდება სამართლიანი ღირებულებით. ყველა სხვა ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველად ფიქსირდება სამართლიანი ღირებულებით პლიუს საოპერაციო ხარჯები. სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას საუკეთესოდ დასტურდება გარიგების ფასით. მოგება ან ზარალი თავდაპირველი აღიარებისას ფიქსირდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სამართლიან ღირებულებასა და გაყიდვის ფასს შორის არსებობს სხვაობა, რაც შეიძლება დადასტურდეს სხვა დაკვირვებადი მიმდინარე საბაზრო ოპერაციებით იმავე ინსტრუმენტში ან შეფასების ტექნიკით, რომლის საწყისი მონაცემებიც მოიცავს მხოლოდ დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ხდება ECL რეზერვის აღიარება ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით და ინვესტიციებისთვის დებიტორულ ინსტრუმენტებში, რომლებიც ფასდება FVOCI-თ, რაც იწვევს დაუყოვნებლივ ფინანსურ ზარალს.

ფინანსური აქტივები - კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება - შეფასების კატეგორიები. ჯგუფი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას ახდენს შეფასების შემდეგი კატეგორიებით: FVTPL, FVOCI და AC. დებიტორული ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია: (i) ჯგუფის ბიზნეს-მოდელზე, დაკავშირებული აქტივების პორტფელის მართვისთვის და (ii) აქტივის ფულადი ნაკადის მახასიათებლებზე.

ფინანსურიაქტივები-კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება-ბიზნეს-მოდელი ბიზნეს მოდელი ასახავს, თუ როგორ მართავს ჯგუფი აქტივებს ფულადი ნაკადების წარმოქმნის მიზნით - მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ჯგუფის მიზანი: (i) აქტივებისგან მხოლოდ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება ("ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვების მიზნით") ან (ii)) როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების, ისე იმ ფულადი ნაკადების შეგროვება, რომლებიც წარმოიქმნება აქტივების გაყიდვიდან ("ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვების მიზნით და გაყიდვა"), ან,თუ არც (i) და არც (ii) არ გამოიყენება, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება როგორც "სხვა" ბიზნეს-მოდელის ნაწილი და იზომება FVTPL- ით.

ბიზნესის მოდელი განისაზღვრება აქტივების ჯგუფისთვის (პორტფელის დონეზე) მოქმედებების ყველა იმ შესაბამისი მტკიცებულების საფუძველზე, რომლებსაც ჯგუფი ახორციელებს შეფასების თარიღისთვის ხელმისაწვდომი პორტფელისთვის დადგენილი მიზნის მისაღწევად. ჯგუფის მიერ ბიზნეს-მოდელის განსასაზღვრავად გათვალისწინებული ფაქტორები მოიცავს პორტფელის მიზანს და შემადგენლობას, დაკავშირებული აქტივებისთვის ფულადი სახსრების ნაკადების შეგროვების, რისკების შეფასების და მართვის, აქტივების ეფექტურობის შეფასების და მენეჯერების ანაზღაურების წარსულ გამოდილებას. ჯგუფის მიერ საკუთარი ფინანსური აქტივების ბიზნეს-მოდელების განსაზღვრისას გამოყენებული კრიტიკული განხილვები იხილეთ შენიშვნა 4- ში.

ფინანსური აქტივები - კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება - ფულადი ნაკადის მახასიათებლები. თუ ბიზნეს-მოდელის აქტივების ფლობის მიზანი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვებაა, ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ფლობა და გაყიდვა, ჯგუფი აფასებს, წარმოადგენს თუ არა ფულადი სახსრები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს („SPPI"). წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიანი ფინანსური აქტივები განიხილება მთლიანობაში, როდესაც დგინდება თუ რამდენად შეესაბამება მათი ფულადი სახსრები SPPI ფუნქციებს. ამ შეფასების განხორციელებისას, ჯგუფი ითვალისწინებს, შეესაბამება თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები ძირითად საკრედიტო შეთანხმებებს, ანუ პროცენტი მოიცავს მხოლოდ საკრედიტო რისკის, ფულის დროითი ღირებულების, სხვა ძირითადი საკრედიტო რისკებისა და მოგების მარჟის გათვალისწინებას.

თუ სახელშეკრულებო პირობები ქმნის რისკის ან არასტაბილურობის საფრთხეს, რაც არ შეესაბამება თანხის ძირითადი სესხის შეთანხმებებს, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება და იზომება FVTPL-ში. SPPI-ს შეფასება ხორციელდება აქტივის თავდაპირველი აღიარებისას და შემდგომში არ ხდება მისი გადაფასება. ჯგუფის მიერ საკუთარი ფინანსური აქტივების SPPI შეფასების განხორციელებისას გამოყენებული კრიტიკული განხილვები იხილეთ შენიშვნა 4-ში.

ფინანსური აქტივები - რეკლასიფიკაცია. ფინანსური ინსტრუმენტების რეკლასიფიცირება ხდება მხოლოდ პორტფელის მართვის მოდელის მთლიანად შეცვლის შემთხვევაში. რეკლასიფიკაციას აქვს სავარაუდო ეფექტი და ხორციელდება პირველი საანგარიშო პერიოდის დასაწყისიდან, რომელიც მოსდევს ბიზნეს-მოდელის ცვლილებას. საწარმოს არ შეუცვლია თავისი ბიზნეს-მოდელი მიმდინარე და შედარებითი პერიოდის განმავლობაში და არ განუხორციელებია რეკლასიფიკაციები.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება - ELC საკრედიტო ზარალის ანაზღაურება ჯგუფს აქვს სამი ტიპის ფინანსური აქტივი,

რომლებიც ექვემდებარება ECL მოდელს - სავაჭრო დებიტორული დავალიანება, გაცემული სესხები და ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.

ჯგუფი მიმართავს „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი“ 9-ის გამარტივებულ მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისთვის, რომელიც იყენებს სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ანაზღაურებას ყველა სავაჭრო დებიტორული დავალიანებისა და გაცემული სესხებისთვის.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად, სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები დაჯგუფებულია საერთო საკრედიტო რისკის მახასიათებლებისა და გასული დღეების მიხედვით.

შენიშვნა 24 მოიცავს ინფორმაციას შემავალი მონაცემების, დაშვებების და შეფასების მეთოდების შესახებ, რომლებიც გამოყენებულია ECL შეფასებისას, მათ შორისაა განმარტება, თუ როგორ ურთავს ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას ECL მოდელებს.

ფინანსური აქტივები - ჩამოწერა. ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება მთლიანად ან ნაწილობრივ, როდესაც ჯგუფი ამოწურავს აღდგენის ყველა პრაქტიკულ მცდელობას და ასკვნის, რომ არ არსებობს აღდგენის გონივრული მოლოდინი. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების გაუქმების მოვლენას. ჯგუფს შეუძლია ჩამოწეროს ფინანსური აქტივები, რომლებიც კვლავ ექვემდებარება სააღსრულებო საქმიანობას როდესაც ჯგუფი ცდილობს გადაიხადოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული თანხები, თუმცა, არ არსებობს აღდგენის გონივრული მოლოდინი.

ფინანსური აქტივები - ბალანსიდან ჩამოწერა. ჯგუფი ბალანსიდან ჩამოწერს ფინანსურ აქტივებს, როდესაც (ა) აქტივები იქნება გამოსყიდული ან აქტივებიდან მიღებულ ფულად ნაკადებზე უფლებების ვადა სხვაგვარად ამოიწურება ან (ბ) ჯგუფი გადასცემს უფლებებს ფინანსური აქტივებიდან მიღებულ ფულად ნაკადებზე ან დადებს საკვალიფიკაციო სატრანზიტო შეთანხმებას, ამავდროულად (i) აქტივების საკუთრების უფლებასთან დაკავშირებული ყველა რისკისა და უპირატესობის არსებითად გადაცემით ან (ii) საკუთრების უფლებასთან დაკავშირებული ყველა რისკისა და უპირატესობის გადაცემისა და შენარჩუნების გარეშე, მაგრამ კონტროლის შენარჩუნების გარეშე.

კონტროლის შენარჩუნება ხდება იმ შემთხვევაში, თუ მეორე მხარეს არ აქვს პრაქტიკული შესაძლებლობა მიჰყიდოს აქტივი მთლიანად არადაკავშირებულ მესამე მხარეს, გაყიდვაზე დამატებითი შეზღუდვების დაწესების საჭიროების გარეშე.

ფინანსური აქტივები - მოდიფიკაცია. ზოგჯერ ჯგუფი ახორციელებს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობების გადახედვას ან სხვაგვარ მოდიფიცირებას. შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინებით, ჯგუფი აფასებს, არსებითია თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია: ნებისმიერი ახალი სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც არსებით გავლენას ახდენს აქტივის რისკის პროფილზე (მაგალითად, მოგების წილი ან კაპიტალზე დაფუძნებული შემოსავალი), მნიშვნელოვანი ცვლილება საპროცენტო განაკვეთში, ცვლილება ვალუტის დენომინაციაში, ახალი უზრუნველყოფა ან კრედიტის გაზრდა, რაც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აქტივთან ასოცირებულ კრედიტის რისკზე ან კრედიტის მნიშვნელოვნად გახანგრძლივება, როდესაც მსესხებელი არ განიცდის ფინანსურ სირთულეებს.

თუ შეცვლილი პირობები არსებითად განსხვავდებულია, თავდაპირველი აქტივიდან ფულადი სახსრების მოძრაობის უფლება იწურება, ჯგუფი წყვეტს თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარებას და აღიარებს ახალ აქტივს მისი სამართლიანი ღირებულებით. ხელმეორე გადახედვის თარიღად ითვლება საწყისი აღიარების თარიღი გაუფასურების გაანგარიშების შემდგომი მიზნებისათვის, მათ შორის იმის განსაზღვრისთვის, ჰქონდა თუ არა ადგილი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას (SICR). ჯგუფი ასევე აფასებს, აკმაყოფილებს თუ არა ახალი სესხი ან სასესხო ინსტრუმენტი მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების (SPPI) კრიტერიუმს. ნებისმიერი სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი საწყისი აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და ახალი, არსებითად მოდიფიცირებული აქტივის სამართლიან ღირებულებას შორის, აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სხვაობა მიეკუთვნება მფლობელებთან გარიგებას კაპიტალთან დაკავშირებით.

იმ შემთხვევაში, როდესაც გადახედვა განპირობებული იქნა მეორე მხარის ფინანსური სირთულეებისა და თავდაპირველად შეთანხმებული გადახდების განხორციელების შეუძლებლობის გამო, ჯგუფი ადარებს თავდაპირველ და შესწორებულ მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს აქტივებთან, რათა განსაზღვროს აქტივის რისკები და სარგებელი არსებითად განსხვავდება თუ არა ერთმანეთისგან სახელშეკრულებო მოდიფიკაციის გამო. ხელშეკრულების მოდიფიკაცია. თუ რისკები და სარგებელი არ იცვლება, შეცვლილი აქტივი არსებითად არ განსხვავდება თავდაპირველი აქტივისაგან და მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფი ახდენს მთლიანი საბალანსო ღირებულების გადაანგარიშებას შეცვლილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების დისკონტირების საშუალებით თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით (ან კრედიტის გათვალისწინებით კორექტირებული საპროცენტო განაკვეთით POCI ფინანსური აქტივებისთვის) და აღიარებს მოდიფიკაციით განპირობებულ სარგებელს ან ზარალს მოგებასა ან ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები - შეფასების კატეგორიები. ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება, როგორც შემდგომში AC- ს მიხედვით შეფასებული, გარდა (i) ფინანსური ვალდებულებებისა FVTPL–ში: აღნიშნული კლასიფიკაცია გამოიყენება დერივატივებისთვის, ვაჭრობისთვის დაკავებულ ფინანსური ვალდებულებებისთვის (მაგალითად, ფასიანი ქაღალდების მოკლე პოზიციები), შემსყიდველის მიერ ბიზნეს-კომბინაციაში აღიარებული პირობითი ანაზღაურებისთვის და სხვა ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც ამგვარადაა დადგენილი თავდაპირველი აღიარებისას და (ii) ფინანსური გარანტიების ხელშეკრულებებისა და სესხის ვალდებულებებისა.

ფინანსური ვალდებულებები - ბალანსიდან ჩამოწერა. ფინანსური ვალდებულებები ბალანსიდან ჩამოიწერება მათი ამოწურვისთანავე (ე.ი. როდესაც ხელშეკრულებაში მითითებული ვალდებულება შესრულებულია, გაუქმებულია ან ამოწურულია).

ჯგუფსა და თავდაპირველ კრედიტორებს შორის სასესხო ინსტრუმენტების გაცვლა არსებითად განსხვავებული პირობებით, აგრეთვე არსებული ფინანსური ვალდებულებების ვადებისა და პირობების არსებითი შეცვლა, აღირიცხება, როგორც

თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დაფარვა და ახალი ფინანსური ვალდებულების აღიარება. პირობები არსებითად განსხვავდება იმ შემთხვევაში, თუ ახალი პირობების შესაბამისად, ფულადი სახსრების ნაკადების ფასდაკლებული წარდგენილი ღირებულება, მათ შორის, ნებისმიერი ნეტო მოსაკრებელი ორიგინალური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მიღებულ და ფასდაკლებულ ნებისმიერი გადასახადებზე, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების ნარჩენი ფულადი სახსრების ნაკადების წარდგენილი ფასდაკლებული ღირებულებისგან.

ამასთან, გათვალისწინებულია სხვა თვისებრივი ფაქტორები, მაგალითად ვალუტა, რომელშიც დენომინირებულია ინსტრუმენტი, საპროცენტო განაკვეთის ტიპში ცვლილებები, ინსტრუმენტზე მიმაგრებული ახალი კონვერტაციის თვისებები და საკრედიტო შეთანხმებებში ცვლილებები. თუ დებიტორული ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების შეცვლა ითვლება დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია როგორც დაფარვის მოგების ან ზარალის ნაწილი. თუ გაცვლა ან მოდიფიკაცია არ არის აღრიცხული, როგორც დაფარვა, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადახდილი გადასახადი აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზდება შეცვლილი ვალდებულების დარჩენილი ვადის განმავლობაში.

ვალდებულებების ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს დაფარვას, აღირიცხება როგორც ცვლილება გამოთვლაში, კუმულატიური მიახლოების მეთოდით, მოგებასა და ზარალში აღიარებული ნებისმიერი მოგებითა ან ზარალით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საბალანსო ღირებულებებში სხვაობის ეკონომიკური შინაარსი მიეკუთვნება კაპიტალთან დაკავშირებულ გარიგებებს მფლობელებთან.

FVTLV-ში მითითებული ფინანსური ვალდებულებები. ჯგუფს, FVTPL-ს მიხედვით, შეუძლია მიუთითოს გარკვეული ვალდებულებები თავდაპირველი აღიარებისას. ასეთ ვალდებულებებზე მოგება და ზარალი წარმოდგენილია მოგებაში ან ზარალში, გარდა სამართლიანი ღირებულების ცვლილების ოდენობისა, რომელიც განპირობებულია ამ ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებებით (განისაზღვრება როგორც ის ოდენობა, რომელიც არ შეიძლება მიეკუთვნებოდეს საბაზრო პირობების ცვლილებებს, რომლებიც ზრდის საბაზრო რისკს), რომელიც აღირიცხება OCI– ში და შემდგომში არ ხდება მისი რეკლასიფიცირება მოგებად ან ზარალად. აღნიშნული ხორციელდება თუ ასეთი პრეზენტაცია არ შექმნის ან არ გაზრდის საბუღალტრო შეუსაბამობას, რომელ შემთხვევაშიც ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებებთან დაკავშირებული მოგება და ზარალი ასევე წარმოდგენილია მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ჩათვლა. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთჩათვლას ექვემდებარება და წმინდა თანხა დაფიქსირდება მხოლოდ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა არსებობს აღიარებული თანხების ჩათვლის იურიდიულად დაცული უფლება და არსებობს ურთიერთჩათვლის განხორციელების ან ერთდროულად აქტივის გაყიდვისა და ვალდებულების დაფარვის განზრახვა. ამგვარი ჩათვლის უფლება (ა) არ უნდა იყოს დამოკიდებული სამომავლო მოვლენაზე და (ბ) იურიდიული ძალა უნდა ჰქონდეს ყველა ქვემოთ ჩამოთვლილ გარემოებებში: (i) ჩვეულებრივი საქმიანობისას, (ii) მოვალეობების შეუსრულებლობის შემთხვევაში და (iii) გადახდისუუნარობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს სალაროში არსებულ ნაღდ ფულს, მოთხოვნამე დეპოზიტებს ბანკებში და სხვა მოკლევადიან მაღალ-ლიკვიდურ ინვესტიციებს თავდაპირველი დაფარვის ვადით სამი თვე ან ნაკლები. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით (AC), რადგან: (i) ისინი იმართება სახელშეკრულებო ფულადი სახსრების ნაკადების შეგროვებისთვის და ეს ფულადი სახსრების ნაკადები წარმადგენს SPPI- ს, და (ii) ისინი არ არის მითითებული FVTPL–ში. მხოლოდ ისეთი კანონმდებლობით მინიჭებული ფუნქციები, როგორიცაა რესტრუქტურიზაციის შესახებ კანონმდებლობა გარკვეულ ქვეყნებში, არ ახდენს გავლენას SPPI ტესტზე, თუ ისინი იმგვარად არ არის შესული ხელშეკრულების პირობებში, რომ აღნიშნულმა ფუნქციამ იმოქმედოს კანონმდებლობაში შემდგომი ცვლილებების შემთხვევაშიც.

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები. სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებების თავდაპირველი აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდგომში ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით (AC), ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სავაჭრო და სხვა საკრედიტო დავალიანება. სავაჭრო საკრედიტო დავალიანების დარიცხვა ხდება, როცა მეორე მხარე შეასრულებს კონტრაქტით გათვალისწინებულ თავის მოვალეობებს და როცა ეს დავალიანება თავდაპირველად აღიარებულ იქნება სამართლიანი ღირებულებით და შემდგომში ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით (AC), ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სესხები და კრედიტები. სესხები და კრედიტები თავდაპირველად აღიარებულია მათი სამართლიანი ღირებულებით, გაწეული საოპერაციო ხარჯების გამოკლებით და შემდგომში ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

საშემოსავლო გადასახადები. საშემოსავლო გადასახადები გათვალისწინებულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებში ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს ამოქმედებული ან არსებითად ამოქმედებული კანონმდებლობის შესაბამისად.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს მთავრობამ შეიტანა ცვლილებები საქართველოს საგადასახადო კოდექსში, რომელთა მიხედვითაც კომპანიებს (გარდა ბანკებისა, საკრედიტო კავშირებისა, სადაზღვეო კომპანიებისა, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და ლომბარდებისა) არ მოუწევთ მოგებაზე საშემოსავლო გადასახადის გადახდა 2017 წლის 1 იანვრიდან, სანამ აღნიშნული მოგება განაწილებულია ან ითვლება განაწილებულად დივიდენდის ფორმით. საშემოსავლო გადასახადის 15% გადახდა ხდება მთლიან ღირებულებაზე (ე.ი. წმინდა დივიდენდები გაერთიანებული უნდა იქნას 5% დაკავებული გადასახადით, საჭიროებისამებრ, და გაყოფილი იქნას 0.85-ზე), ფიზიკური პირებისთვის და არა-რეზიდენტი იურიდიული პირებისთვის დივიდენდების გადახდის მომენტში. 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ მიღებული მოგებიდან რეზიდენტი იურიდიული პირებისთვის გადახდილი დივიდენდები გათავისუფლებულია გადასახადებისგან.

2008 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 1 იანვრამდე პერიოდში მიღებულ შემოსავალზე დარიცხული დივიდენდები ექვემდებარება საშემოსავლო გადასახადის დარიცხვას მთლიან ღირებულებაზე, რომელიც შემცირებულია შესაბამისი საგადასახადო შეღავათით, რომელიც გაანგარიშებულია, როგორც გამოცხადებული ან დასაბეგრ მოგებაზე გადახდილი კორპორატიული საშემოსავლო გადასახადის წილი იმავე პერიოდის ჯამურ წმინდა მოგებასთან შედარებით, გამრავლებული გასანაწილებელ დივიდენდზე, თუმცა, საგადასახადო შეღავათის თანხა არ უნდა აღემატებოდეს დივიდენდის განაწილებაზე დაკისრებულ ფაქტიურ საშემოსავლო გადასახადს.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკა (გაგრძელება)

დივიდენდების განაწილებიდან გამომდინარე საშემოსავლო გადასახადი აღირიცხება საშემოსავლო გადასახადის ხარჯის სახით იმ პერიოდში, როცა გამოცხადდება დივიდენდები, განურჩევლად ფაქტიური გადახდის თარიღისა ან პერიოდისა, რომლისთვისაც ხდება დივიდენდების გადახდა. დივიდენდების განაწილებასთან ერთად, გადასახადი ექვემდებარება გადახდას გაწეულ ხარჯებსა და სხვა გადახდილ თანხებზე, რომლებიც არაა დაკავშირებული ეკონომიკურ საქმიანობასთან, აქტივებისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდებასთან და წარმომადგენლობით ხარჯებზე, რომლებიც აღემატება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრულ მაქსიმალურ თანხას. ყველა საავანსო თანხა, გადახდილი კომპანიებისთვის, რომლებიც რეგისტრირებულია იმ იურისდიქციებში, რომლებსაც შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმი აქვთ და სხვა გარკვეული ოპერაციები ამგვარ კომპანიებთან, ასევე ფიზიკური პირებისთვის ან არარეზიდენტებისთვის გაცემული სესხები დაუყოვნებლივ იბეგრება. ამგვარი გადასახადები სხვა გადასახადებთან ერთად, რომლისგანაც გაქვითულია საგადასახადო შეღავათები, რომლებიც მოთხოვნილია აქტივებზე ან იმ კომპანიებისთვის გადახდილი საავანსო თანხების სანაცვლოდ მიღებულ მომსახურებაზე, რომლებიც რეგისტრირებულია იმ იურისდიქციებში, რომლებსაც შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმი აქვთ ან ფიზიკური პირებისა ან არარეზიდენტებისთვის გაცემული სესხების დაბრუნება ფიქსირდება გადასახადებში, გარდა საშემოსავლო გადასახადისა საოპერაციო ხარჯების ნაწილში.

გაურკვეველი საგადასახადო პოზიციები. ჯგუფის გაურკვეველი საგადასახადო პოზიციების ხელახალი შეფასება ხდება ხელმძღვანელობის მიერ ყოველი ანგარიშგების პერიოდის დასრულების შემდეგ. ვალდებულებები ფიქსირდება საშემოსავლო გადასახდის პოზიციებისთვის, რომლებიც განისაზღვრება ხელმძღვანელობის მიერ, რომლებიც მეტი ალბათობით გამოიწვევს დამატებითი გადასახადების დაკისრებას, თუ პოზიციები ეჭვქვეშ უნდა ყოფილიყო დაყენებული საგადასახადო ორგანოების მიერ. შეფასება ეფუძნება საგადასახადო კანონების ინტერპრეტაციას, რომლებიც ამოქმედებულია ან არსებითად ამოქმედებულია ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს და ამგვარ საკითხებზე სასამართლოს ან ნებისმიერ სხვა ცნობილ გადაწყვეტილებას. პასუხისმგებლობა ჯარიმებზე, პროცენტსა და გადასახადებზე, გარდა საშემოსავლო გადასახადისა, აღიარებულია ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს ვალდებულებების დასაფარად საჭირო დანახარჯების ხელმძღვანელობის საუკეთესო გაანგარიშებაზე დაყრდნობით. გაურკვეველი საშემოსავლო პოზიციების კორექტირებები ფიქსირდება საშემოსავლო გადასახადის ნაწილში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. პროდუქციის რეალიზაციისას დამატებული ღირებულების გადასახადი, რომელიც დაკავშირებულია გაყიდვებთან, ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოებისთვის გადახდას მომხმარებლებისთვის საქონლისა ან მომსახურების მიწოდებისას. პროდუქციის რეალიზაციისას დამატებული ღირებულების გადასახადი, როგორც წესი, ანაზღაურებადია პროდუქციის რეალიზაციისას დამატებული ღირებულების მიმართ, დღგ ინვოისის მიღებისას. საგადასახადო ორგანოები დღგ-ს დაფარვის ნებას რთავენ ურთიერთჩათვლის საშუალებით. ყიდვა-გაყიდვასთან დაკავშირებული დღგ აღიარებული და გამჟღავნებულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში ურთიერთჩათვლის საშუალებით. თუ გათვალისწინებულია დებიტორული დავალიანების გაუფასურება, გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი ფიქსირდება მევალის მთლიანი თანხისთვის, დღგ-ს ჩათვლით.

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები მითითებულია ღირებულებასა და რეალიზაციის წმინდა ღირებულებას შორის უმცირესი ოდენობით. ინვენტარიზაციის ღირებულება განისაზღვრება საშუალო შეწონილი მნიშვნელობის საფუძველზე. მზა პროდუქციის ღირებულება მოიცავს შესყიდვის ხარჯებსა და შესყიდვის ფასს, საიმპორტო მოსაკრებელსა და სხვა აუნაზღაურებელ გადასახადებს, ტრანსპორტირებისა და დამუშავების ხარჯებს და ნებისმიერ სხვა პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს, სავაჭრო ფასდაკლებების, შეღავათებისა და მსგავსის გამოკლებით, რომელიც გაწეულია სასაქონლო-მატერიალური მარაგების მიტანისას მათ ამჟამინდელ ადგილსა და მდგომარეობაში.

ყოველი ანგარიშგების თარიღში, ხდება სასაქონლო-მატერიალური მარაგების შეფასება გაუფასურებაზე. სასაქონლო- მატერიალური მარაგების გაუფასურებისას, საბალანსო ღირებულება მცირდება მის რეალიზაციის წმინდა ღირებულებამდე, ხოლო გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი დაუყოვნებლივ იქნება აღიარებული მოგებასა ან ზარალში.

წინსწრებით გადახდები. წინსწრებით გადახდები ხორციელდება თვითღირებულებით, გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით. წინსწრებით გადახდა კლასიფიცირებულია, როგორც არა-მიმდინარე, თუ წინსწრებით გადახდასთან დაკავშირებული საქონლისა ან მომსახურების მიღება მოსალოდნელია ერთი წლის შემდეგ ან თუ წინსწრებით გადახდა დაკავშირებულია აქტივთან, რომელიც თავად იქნება კლასიფიცირებული, როგორც არა-მიმდინარე, თავდაპირველი აღიარებისას. წინსწრებით გადახდები აქტივების შესაძენად გადაირიცხება აქტივის საბალანსო ღირებულებაზე ჯგუფის მიერ აქტივზე კონტროლის მიღების შემდეგ და არსებობს იმის ალბათობა, რომ აქტივთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური პრივილეგიები მიენიჭება ჯგუფს. სხვა წინსწრებით გადახდების ჩამოწერა ხდება მოგებასა ან ზარალზე, როცა მიღებულია წინსწრებით გადახდებთან დაკავშირებული საქონელი ან მომსახურება. თუ არსებობს იმის ნიშნები, რომ წინსწრებით გადახდებთან დაკავშირებული აქტივები, საქონელი ან მომსახურება არ იქნება მიღებული, წინსწრებით გადახდის საბალანსო ღირებულება შესაბამისად ჩამოწერილია, ხოლო გაუფასურებით გამოწვეული შესაბამისი ზარალი აღიარებულია წლის მოგებასა ან ზარალში.

საწესდებო კაპიტალი. კომპანიის გამოცხადებული საწესდებო კაპიტალი განისაზღვრება კომპანიის აქციონერის მიერ. ცვლილებები კომპანიის გამოცხადებულ კაპიტალში შეტანილ იქნება მხოლოდ კომპანიის აქციონერის გადაწყვეტილების საფუძველზე.

დივიდენდები. დივიდენდები ფიქსირდება დავალიანების სახით და იქვითება საკუთარი კაპიტალიდან იმ პერიოდში, როცა ხდება მათი გამოცხადება და დამტკიცება. ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ და ფინანსური ანგარიშების გამოსაშვებად უფლებამოსილების მინიჭებამდე გამოცხადებული ნებისმიერი დივიდენდი მითითებულია შემდგომ მოვლენათა შენიშვნაში (შენიშვნა 28).

რეზერვები ვალდებულებებისა და დარიცხვებისთვის. ვალდებულებებისა და დარიცხვების რეზერვები წარმოადგენს განუსაზღვრელი

დროის და ოდენობის არაფინანსური ხასიათის ვალდებულებებს. მათი დარიცხვა ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს აქვს მიმდინარე იურიდიული ან პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება, არსებობს ალბათობა იმისა, რომ ვალდებულებების დასაფარად საჭირო გახდება ეკონომიკური სარგებლის მომცველი რესურსების გადინება, და შესაძლებელია ვალდებულების ოდენობის საიმედო შეფასების განხორციელება.

რეზერვები ფასდება ხარჯების მიმდინარე სიდიდით, რომელთა გაღებაც მოსალოდნელია, რომ საჭირო გახდება ვალდებულების დასაფარად გადასახადის გადახდამდე განაკვეთით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს და ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. რეზერვის ზრდა დროის განმავლობაში აღიარებულია, როგორც გასავალი ფინანსურ ხარჯებში.

შემოსავლის აღიარება. შემოსავალი წარმოადგენს ჯგუფის ჩვეულებრივი საქმიანობის დროს შემოდინებულ თანხას. შემოსავალი აღიარებულია გარიგების ფასის ოდენობით. გარიგების ფასი არის იმ ანაზღაურების ოდენობა, რომლის მიღების უფლებას ჯგუფი ვარაუდობს მომხმარებლისთვის დაპირებულ საქონელზე ან მომსახურებაზე კონტროლის გადაცემის სანაცვლოდ, მესამე მხარეების სახელით შეგროვებული თანხების გამოკლებით.

შემოსავლის აღიარება ხდება დაბრუნებების და დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოკლებით.

საქონლის გაყიდვები. გაყიდვების აღიარება ხდება საქონელზე კონტროლის გადაცემის მომენტში, როდესაც საქონელი მიეწოდება მომხმარებელს ან გადამზიდავს, მომხმარებელს აქვს საქონლის სრულად განკარგვის უფლება, და არ არსებობს შეუსრულებელი ვალდებულება, რომელმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს მომხმარებლის მიერ საქონლის მიღებაზე. საქონელი ითვლება ადგილზე მიტანილად, როდესაც საქონელი ტრანსპორტირებულია კონკრეტულ ადგილზე ან მიწოდებულია გადამზიდავისთვის, შეფერხებისა და ზარალის რისკი გადაცემულია მომხმარებლისთვის, ან როდესაც მომხმარებელმა მიიღო საქონელი ხელშეკრულების შესაბამისად, მიღების შესახებ დებულებებმა ძალა დაკარგა, ან ჯგუფს აქვს ობიექტური მტკიცებულება, რომ მიღების ყველა კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულია.

არ ითვლება რომ წარმოდგენილია დაფინანსების ელემენტი, ვინაიდან გაყიდვები ხორციელდება 30-დღიანი ვადის მქონე საკრედიტო პერიოდში, რაც შეესაბამება საბაზრო პრაქტიკას. დებიტორული დავალიანების აღიარება ხდება ტვირთის მიწოდებისას, რადგან ეს არის დროის მომენტი, როდესაც ანაზღაურება უპირობოა, რადგან გადახდის ვადის დადგომას მხოლოდ დრო აშორებს.

მომსახურების გაყიდვა. ჯგუფი ახორციელებს მომსახურებას ფიქსირებული და ცვლადი ფასების ხელშეკრულებების საფუძველზე. მომსახურების მიწოდებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარებულია იმ სააღრიცხვო პერიოდში, რომლის დროსაც ხდება მომსახურების გაწევა. ფიქსირებული ფასის ხელშეკრულებებისთვის შემოსავალი აღიარებულია საანგარიშო პერიოდის ბოლოსთვის მიწოდებული ფაქტობრივი მომსახურების საფუძველზე, მთლიანი გასაწევი მომსახურების პროპორციულად, რადგან მომხმარებელი იღებს და იყენებს სარგებელს ერთდროულად. აღნიშნული განისაზღვრება მოსალოდნელ სამუშაო საათებთან შედარებით ფაქტიურად გახარჯული სამუშაო საათების საფუძველზე.

როდესაც კონტრაქტები მოიცავს მრავალჯერადი შესრულების ვალდებულებებს, გარიგების ფასი გამოიყოფა თითოეული ცალკეული შესრულების ვალდებულებაზე, ცალკეული გაყიდვების ფასების საფუძველზე. იქ, სადაც ეს უშუალოდ არ შეინიშნება, ისინი ფასდება მოსალოდნელი ღირებულების და ფასს პლიუს მარჟის საფუძველზე.

თუკი გარემოებები შეიცვლება, შემოსავლების, ხარჯების ან შესრულების პროგრესის ხარისხი გადაიხედება დასრულებამდე. შემოსავლის ან ხარჯების ნებისმიერი გამოწვეული ზრდა ან შემცირება აისახება მოგებაში ან ზარალში იმ პერიოდში, როდესაც გადახედვის საჭიროების წარმომქმნელი გარემოებები ცნობილი ხდება ხელმძღვანელობისთვის.

ფიქსირებული ფასის ხელშეკრულების შემთხვევაში, მომხმარებელი იხდის ფიქსირებულ თანხას გადახდის გრაფიკის საფუძველზე. თუ ჯგუფის მიერ გაწეული მომსახურებები აღემატება გადახდას, ხდება სახელშეკრულებო აქტივის აღიარება. თუ გადახდები აღემატება გაწეულ მომსახურებას, ხდება სახელშეკრულებო ვალდებულების აღიარება.

თუ ხელშეკრულებაში შედის საათობრივი გადასახადი, შემოსავალი აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის ინვოისის სახით წარდგენის უფლებაც აქვს ჯგუფს. მომხმარებლებს ინვოისი ეგზავნებათ ყოველთვიურად, ხოლო ანაზღაურების გადახდა ხდება ინვოისის წარდგენის შემდეგ.

თუ ხელშეკრულება ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, შემოსავალი აღიარდება მხოლოდ იმ ხარისხით, რომლითაც სავარაუდოა, რომ არ მოხდება ამგვარი ანაზღაურების მნიშვნელოვანი უკუქცევა.

ანაზღაურებები თანამშრომელთათვის. ხელფასი, საქართველოს საპენსიო ფონდში შესატანი თანხები, წლიური შვებულებისა და ბიულეტენის თანხა, ბონუსები და არაფულადი ბენეფიტები ირიცხება იმ წლის განმავლობაში, რომელშიც ხდება ჯგუფის შესაბამისი თანამშრომლების მიერ შესაბამისი მომსახურების გაწევა. ჯგუფს არ აქვს იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულება პენსიის ან მსგავსი დახმარების გადახდაზე, გარდა კანონით დადგენილი შენატანების სქემის გადასახადებისა.

ფინანსური ანგარიშების შესწორება მათი გამოშვების შემდეგ. ნებისმიერი ცვლილება ამ ფინანსურ ანგარიშებში გამოშვების შემდეგ საჭიროებს ჯგუფის ხელმძღვანელობის თანხმობას, რომელიც ანიჭებს უფლებასმოსილებას ამ ფინანსური ანგარიშების გამოშვებაზე.

4. კრიტიკული საბუღალტრო გაანგარიშებები და მსჯელობები ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის გამოყენებისას

ჯგუფი აკეთებს გაანგარიშებებსა და ვარაუდებს, რომლებიც გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშებში აღიარებულ თანხებზე და აქტივებისა და პასივების საბალანსო ღირებულებაზე მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში. გაანგარიშებები და მოსაზრებები მუდმივად ფასდება და ეფუძნება ხელმძღვანელობის გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებს, სამომავლო მოვლენების მოლოდინების ჩათვლით, რომლებიც მიჩნეულია გონივრულად მოცემულ გარემოებებში. ხელმძღვანელობა ასევე გამოთქვამს გარკვეულ მოსაზრებებს, გარდა იმისა, რაც მოიცავს გაანგარიშებებს, ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. მოსაზრებები, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშებში აღიარებულ თანხებზე და გაანგარიშება, რომელსაც შეუძლია მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ ოდენობებზე მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში, მოიცავს შემდეგს:

ECL-ის (მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის) შეფასება. ECL-ის შეფასება წარმოადგენს მნიშვნელოვან გათვლას რომელიც მოიცავს განსაზღვრის მეთოდოლოგიას, მოდელებს და მონაცემთა შეყვანას. ECL-ის შეფასების მეთოდოლოგია გამჟღავნებულია შენიშვნა 24- ში. საკრედიტო ზარალის რეზერვზე ძირითად გავლენას ახდენენ შემდეგი კომპონენტები: დეფოლტის განსაზღვრა და SICR. ჯგუფი რეგულარულად იხილავს და ამოწმებს მოდელებს და მათ შემავალ მონაცემებს, რათა შემცირდეს სხვაობები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალის შეფასებებსა და პრაქტიკაში არსებულ ფაქტიურ საკრედიტო ზარალს შორის. ჯგუფმა გამოიყენა დამტკიცებული საპროგნოზო ინფორმაცია ECL-ის შეფასებისთვის, პირველ რიგში, საქართველოს ეროვნული ბანკის მაკროეკონომიკური პროგნოზირების მოდელის შედეგი. ვინაიდან კომპანია საქონლის უმეტეს ნაწილს ექსპორტზე აგზავნის სხვადასხვა ქვეყნებში, საპროგნოზო შეფასებას არ აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა ECL-ზე.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება. ბიზნეს-მოდელი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ხელმძღვანელობამ, ბიზნეს-მოდელის შეფასებისას გამოიყენა მსჯელობა ფინანსური პორტფელების აგრეგირების დონის განსაზღვრისას. გაყიდვის გარიგებების შეფასებისას, ჯგუფმა გაითვალისწინა მათი ისტორიული სიხშირე, ვადები და ღირებულება, გაყიდვების მიზეზები და მოლოდინები სამომავლო გაყიდვებიდან. კრედიტუნარიანობის გაუარესების გამო პოტენციური ზარალის მინიმიზაციისკენ მიმართული გაყიდვების გარიგებები ითვლება ბიზნეს-მოდელის „აქტივების დაკავება ფულადი სახსრების მიღებისთვის“ შესაბამისად. სხვა გაყიდვები დაფარვის ვადამდე, რომლებიც არ არის დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მართვასთან, ასევე შეესაბამება ბიზნეს-მოდელს „აქტივების დაკავება ფულადი სახსრების მიღებისთვის“, იმ პირობით, რომ ისინი ისინი არ არის ხშირი ან უმნიშვნელო ღირებულებისაა როგორც ცალ-ცალკე, ასევე ერთობლიობაში. ჯგუფი აფასებს გაყიდვების გარიგებების მნიშვნელოვნებას გაყიდვების ღირებულების შედარებით პორტფელის ღირებულებასთან, ამ უკანასკნელის საშუალო მოქმედების ვადის განმავლობაში ბიზნეს-მოდელის შეფასების გათვალისწინებით. ამასთან, ფინანსური აქტივების გაყიდვები, რომლებიც მოსალოდნელია მხოლოდ სტრესული სცენარის განვითარების პირობებში, ან იმ ცალკეული მოვლენის საპასუხოდ, რაც ჯგუფის კონტროლის ფარგლებს სცილდება, არ მეორდება და არ შეიძლება მოსალოდნელი იყოს ჯგუფისთვის, ბიზნეს-მოდელის მიზნისთვის განიხილება როგორც შემთხვევითი და არ ახდენს გავლენას შესაბამისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციაზე.

ბიზნეს-მოდელი „აქტივების დაკავება ფულადი სახსრების მიღებისთვის“ ნიშნავს, რომ აქტივები კავდება ფულადი ნაკადების მისაღებად, მაგრამ გაყიდვა ასევე განუყოფელი ნაწილია ბიზნეს-მოდელის მიზნის მისაღწევად, როგორიცაა ლიკვიდურობის საჭიროებების მართვა, გარკვეული შემოსავლიანობის მიღწევა ან ფინანსური აქტივების ხანგრძლივობის დამთხვევა იმ ვალდებულებების ხანგრძლივობაზე, რომლებიც აფინანსებს აღნიშნულ აქტივებს.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირებული იქნა, როგორც დაკავებულები ფულადი სახსრების მისაღებად.

ძირითადი საწარმოო საშუალებებისა და მოწყობილობის ექსპლუატაციის ვადა. ძირითადი საწარმოო საშუალებებისა და მოწყობილობის ექსპლუატაციის ვადის გაანგარიშება განხილვის საგანს წარმოადგენს მსგავსი აქტივებით გამოცდილებაზე დაყრდნობით. აქტივებთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებელი ძირითადად გამოყენების საშუალებით ხორციელდება. თუმცა, სხვა ფაქტორები, როგორიცაა, ტექნიკური ან კომერციული მოძველება და ცვეთა, ხშირად იწვევს აქტივებთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის შემცირებას. ხელმძღვანელობა აფასებს დარჩენილ ექსპლუატაციის ვადას აქტივების მიმდინარე ტექნიკური მდგომარეობისა და იმ სავარაუდო პერიოდის შესაბამისად, რომელშიც მოსალოდნელია, რომ აქტივები სარგებელს მოუტანს ჯგუფს. გათვალისწინებულია შემდეგი ძირითადი ფაქტორები: (ა) აქტივების მოსალოდნელი გამოყენება; (ბ) მოსალოდნელი ფიზიკური ცვეთა, რაც დამოკიდებულია საოპერაციო ფაქტორებსა და ტექნიკური მომსახურების პროგრამაზე; და (გ) საბაზრო პირობების ცვლილებებით გამოწვეული ტექნიკური ან კომერციული მოძველება;

თუ სავარაუდო ექსპლუატაციის ვადები 10%-ით განსხვავდება ხელმძღვანელობის გაანგარიშებებისგან, ზემოქმედება ამორტიზაციაზე 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის, იქნება მისი გაზრდა/შემცირება 253,130 ლარით (2021: 211,079 ლარი).

5. განახლებული სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება

შემოსავლები დაგეგმილ გამოყენებამდე, დამამძიმებელი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების შესრულების ღირებულება, მითითება კონცეპტუალურ ჩარჩოზე - ბასს 16-ის, ბასს 37-ის და ფასს 3-ის ვიწრო მასშტაბის შესწორებები, და 2018-2020 ფასს-ების წლიური გაუმჯობესებები - ფასს 1-ის, ფასს 9-ს, ფასს 16-ის და ბასს 41-ის შესწორებები (გამოშვებულია 2020 წლის 14 მაისს და ძალაშია წლიური პერიოდებისთვის დაწყებული 2022 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ).

- ბასს 16-ის შესწორება საწარმოს უკრძალავს ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის პოზიციის ღირებულებიდან იმ პოზიციების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლის გამოქვითვას, რომლებიც დამზადდა, როდესაც საწარმო ამზადებდა აქტივს დაგეგმილი გამოყენებისთვის. ამგვარი პოზიციების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი, მათი წარმოების ღირებულებასთან ერთად, უკვე აღიარებულია მოგებასა ან ზარალში. საწარმო გამოიყენებს ბასს 2-ს აღნიშნული პოზიციების ღირებულების შესაფასებლად. ღირებულება არ მოიცავს ტესტირებადი აქტივის ცვეთას, რადგან ის არ არის მზად დაგეგმილი გამოყენებისთვის. ცვლილება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტში 16 ასევე განმარტავს, რომ ორგანიზაცია „ამოწმებს, სათანადოდ ფუნქციონირებს თუ არა აქტივი“, როცა ის აფასებს აქტივის ტექნიკურ და ფიზიკურ მწარმოებლურობას. აქტივის ფინანსური მაჩვენებლები არაა მნიშვნელოვანი ამ შეფასებისთვის. აქედან გამომდინარე, აქტივს შეიძლება უნარი ჰქონდეს იფუნქციონიროს იმ დანიშნულებით, რაც ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა და ცვეთის გათვალისწინებით, სანამ ის მიაღწევს ხელმძღვანელობის მიერ მოსალოდნელი საოპერაციო მაჩვენებლების დონეს.
- ცვლილება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტში 37 განმარტავს „კონტრაქტის შესრულების ხარჯებს“. ცვლილება განმარტავს, რომ კონტრაქტის შესრულების პირდაპირი ხარჯი მოიცავს კონტრაქტის შესრულების დამატებით ხარჯებს და სხვა ხარჯების განაწილებას, რომლებიც უშუალოდ შესრულებასთანაა დაკავშირებული. ცვლილება ასევე განმარტავს, რომ დამამძიმებელი კონტრაქტის ცალკე პირობის ჩამოყალიბებამდე, ორგანიზაცია აღიარებს ნებისმიერ საამორტიზაციო ზარალს, რომელიც დადგება კონტრაქტის შესრულებისას გამოყენებულ აქტივებთან მიმართებაში და არა ამ კონტრაქტისთვის განკუთვნილ აქტივებთან მიმართებაში.
- ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 3 შეცვლილ იქნა 2018 წლის ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლების მისათითებლად, იმის განსაზღვრისთვის, თუ რა წარმოადგენს აქტივს ან პასივს კომპანიათა გაერთიანებისას. ამ ცვლილებამდე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 3-ში მითითებული იყო 2001 წლის ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლები. გარდა ამისა, ახალი გამონაკლისი იქნა დამატებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტში 3 დავალიანებასა და პირობით დავალიანებასთან დაკავშირებით. გამონაკლისი ითვალისწინებს, რომ ზოგიერთი ტიპის დავალიანებისა და პირობითი დავალიანებისთვის, ორგანიზაცია, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 3-ს იყენებს, უნდა მიუთითოს ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტი 37 ან ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო ინტერპრეტაციების კომიტეტის 21-ე ინტერპრეტაცია, ნაცვლად 2018 წლის კონცეპტუალური საფუძვლებისა. ამ ახალი გამონაკლისის გარეშე, ორგანიზაციას შეეძლო ეღიარებინდა ზოგიერთი დავალიანება კომპანიათა შერწყმისას, რომელსაც ის არ აღიარებდა ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტი 37 შესაბამისად. აქედან გამომდინარე, უშუალოდ შეძენის შემდეგ, ორგანიზაციას მოუწევდა ამგვარი დავალიანების აღიარების გაუქმება და სარგებლის აღიარება, რომელიც არ ასახავდა ეკონომიკურ სარგებელს. ასევე განმარტებული იყო, რომ შემძენმა არ უნდა აღიაროს პირობითი აქტივები, რაც განსაზღვრულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტში 37, შეძენის თარიღში.
- ცვლილება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტში 9 ითვალისწინებს, თუ რა საკომისიო უნდა იქნას შეტანილი 10% ტესტში ფინანსური დავალიანების აღიარების გაუქმებისთვის. ხარჯები ან საკომისიო შეიძლება გადახდილ იქნას მესამე მხარეებისთვის ან გამსესხებლისთვის. ცვლილების თანახმად, მესამე მხარეებისთვის გადახდილი ხარჯები ან საკომისიო არ იქნება შეტანილი 10% ტესტში.
- საილუსტრაციო მაგალითი 13, რომელიც თანდართულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტზე 16 შეცვლილ იქნა საიჯარო ქონების კეთილმოწყობასთან დაკავშირებით მეიჯარისგან გადახდილი თანხების ილუსტრირების ამოსაღებად. ცვლილების მიზანია საიჯარო შეღავათების აღრიცხვასთან დაკავშირებით შესაძლო გაურკვევლობის მოცილება.
- ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1 ითვალისწინებს გამონაკლისს, თუ შვილობილი კომპანია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტს მიიღებს უფრო გვიან, ვიდრე მისი დამფუძნებელი. შვილობილ კომპანიას შეუძლია თავისი აქტივებისა და პასივების შეფასება მათი საბალანსო ღირებულებით, რომელიც შეტანილი იქნებოდა მისი დამფუძნებლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში, დამფუძნებლის მიერ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე გადაცვლის თარიღის მიხედვით, თუ კონსოლიდირების პროცედურები არ იყო კორექტირებული და კომპანიათა შერწყმის მიზნით, რომელშიც დამფუძნებელმა შეიძინა შვილობილი კომპანია. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1 შეცლილ იქნა, რათა საშუალება მიეცა ორგანიზაციებისთვის, რომლებმაც გამოიყენეს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1-ის ეს გამონაკლისი, რომ ასევე შეეფასებინათ ჯამური კურსთაშორისი სხვაობები დამფუძნებლის მიერ დაფიქსირებული თანხების გამოყენებით, დამფუძნებლის მიერ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე გადაცვლის თარიღის მიხედვით. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1-ის ცვლილება ზემოაღნიშნულ გამონაკლისს ავრცელებს ჯამური კურსთაშორის სხვაობებზე, სტანდარტების ახალი მიმღებებისთვის ხარჯების შესამცირებლად. ეს ცვლილება ასევე ვრცელდება ასოცირებულ კომპანიებსა და ერთობლივ საწარმოებზე, რომლებმაც გამოიყენეს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 1-ის იგივე გამონაკლისი.
- ამოღებულ იქნა მოთხოვნა, რომ ორგანიზაციებმა არ გაითვალისწინონ გადასახადებით დაბეგვრისთვის ფულადი ნაკადები ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტი 41 შესაბამისად სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისას. ეს ცვლილება მიზნად ისახავს შესაბამისობაში მოყვანას მოთხოვნასთან სტანდარტში, ყველა გადასახადის გადახდის შემდეგ ფულადი ნაკადების დისკონტირების თაობაზე.

ცვლილების გამოყენებას არ ჰქონდა მნიშვნელოვანი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

6 სიახლეები ბუღალტრული აღრიცხვის სფეროში

გამოშვებულ იქნება გარკვეული ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც სავალდებულოა წლიური პერიოდებისთვის, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან მოგვიანებით და რომელიც ჯგუფს ადრე არ მიუღია.

გადავადებული გადასახადი, რომელიც დაკავშირებულია აქტივებთან და ვალდებულებებთან, რომელიც წარმოიქმნება ერთი გარიგების შედეგად - ცვლილებები ბასს 12 -ში (გამოქვეყნებულია 2021 წლის 7 მაისს და ძალაშია წლიური პერიოდებისთვის, რომელიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ). ბასს 12 -ის ცვლილებები განსაზღვრავს, თუ როგორ უნდა აღირიცხოს გადავადებული გადასახადი გარიგებებზე, როგორიცაა იჯარა და ვალდებულებებიდან გამოსვლის ვალდებულებები. განსაზღვრულ გარემოებებში, ერთეულები თავისუფლდებიან გადავადებული გადასახადის აღიარებისგან, როდესაც ისინი პირველად აღიარებენ აქტივებს ან ვალდებულებებს. ადრე არსებობდა გარკვეული გაურკვევლობა იმის შესახებ, გამოიყენებოდა თუ არა გათავისუფლება ისეთ გარიგებებზე, როგორიცაა იჯარა და ვალდებულებების გაუქმება - გარიგებები, რომლებისთვისაც აღიარებულია როგორც აქტივი, ასევე ვალდებულება. ცვლილებები განმარტავს, რომ გათავისუფლება არ ვრცელდება და რომ ერთეულებს მოეთხოვებათ აღიარონ გადავადებული გადასახადი ასეთ გარიგებებზე. შესწორებები მოითხოვს კომპანიებს აღიარონ გადავადებული გადასახადი იმ გარიგებებზე, რომლებიც თავდაპირველი აღიარებისას იწვევს თანაბარი ოდენობით დასაბეგრ და გამოქვითულ დროებით განსხვავებებს. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ვალდებულებების კლასიფიკაცია მიმდინარე და გრძელვადიან ვალდებულებებად - ბასს 1-ის შესწორებები (გამოშვებულია 2020 წლის 23 იანვარს , შესწორებები შევიდა 2020 წლის 15 ივლისსა და 2022 წლის 31 ოქტომბერს, ძალაშია წლიური პერიოდებისთვის დაწყებული 2024 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ). ამ შესწორებებით ირკვევა, რომ ვალდებულებები კლასიფიცირდება როგორც მიმდინარე, ისე გრძელვადიანი, საანგარიშგებო პერიოდის მიწურულს არსებული უფლებების გათვალისწინებით. ვალდებულებები არის გრძელვადიანი, თუ საწარმოს საანგარიშო პერიოდის ბოლოს არსებითი უფლება აქვს გადადოს ანგარიშსწორება მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში. სახელმძღვანელო მითითებები აღარ საჭიროებს ასეთი უფლების უპირობობას.
2022 წლის ოქტომბერში შეტანილმა ცვლილებამ დაადგინა, რომ სესხის შესახებ ხელშეკრულება, რომელიც შესასრულებელია ნაგრაიშგების თარიღის შემდეგ, ანგარიშგების თარიღში არ იქონიებს გავლენას სესხის კლასიფიცირებაზე, როგორც მიმდინარე ან გრძელვადიან სესხად. მენეჯმენტის მოლოდინი იმასთან დაკავშირებით, გამოიყენებენ თუ არა შემდგომში ანგარიშსწორების გადავადების უფლებას, გავლენას არ ახდენს ვალდებულებების კლასიფიკაციაზე. ვალდებულება კლასიფიცირდება როგორც მიმდინარე, თუ პირობა დაირღვა საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით ან მანამდე, მაშინაც კი, თუ ამ პირობაზე უარი მიღებულია გამსესხებლისგან საანგარიშო პერიოდის დასრულების შემდეგ. და პირიქით, სესხი კლასიფიცირდება როგორც გრძელვადიანი, თუ სესხის შეთანხმება დაირღვა მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. გარდა ამისა, შესწორებები მოიცავს კლასიფიკაციის მოთხოვნების დაზუსტებას სესხისთვის, რომელიც კომპანიამ შეიძლება დაფაროს საკუთარ კაპიტალში კონვერტაციით. "ანგარიშსწორება" განისაზღვრება, როგორც ვალდებულების დაფარვა ფულადი სახსრებით, სხვა რესურსებით, რომლებიც მოიცავს ეკონომიკურ სარგებელს ან საწარმოს საკუთარი კაპიტალის ინსტრუმენტებს. არსებობს გამონაკლისი კონვერტირებადი ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც შეიძლება კონვერტირდეს კაპიტალში, მაგრამ მხოლოდ იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომელთათვისაც კონვერტაციის ვარიანტი კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალის ინსტრუმენტი, როგორც ნაერთი ფინანსური ინსტრუმენტის ცალკეული კომპონენტი. ჯგუფი მიმდინარე პერიოდში აფასებს შესწორებების გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ბასს 8 -ში: ბუღალტრული აღრიცხვის განსაზღვრა (გაცემული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 8 -ის შესწორება განმარტავს, თუ როგორ უნდა განასხვავონ კომპანიებმა ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის ცვლილებები ბუღალტრული აღრიცხვის ცვლილებებისაგან. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები IAS (ბასს) 1 -ში და ფასს-ის პრაქტიკის განცხადება 2-ში: ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის გამჟღავნება (გამოქვეყნებულია 2021 წლის 12 თებერვალს და მოქმედებს წლიური პერიოდებისთვის, რომელიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ). ბასს 1 შეიცვალა იმის მოთხოვნით, რომ კომპანიებმა გაამჟღავნონ თავიანთი მატერიალური აღრიცხვის პოლიტიკის ინფორმაცია და არა მათი მნიშვნელოვანი საბუღალტრო პოლიტიკა. შესწორებამ უზრუნველყო ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის მატერიალური ინფორმაციის განსაზღვრა. შესწორებამ ასევე განმარტა, რომ საბუღალტრო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაცია მოსალოდნელია რომ იქნება მატერიალური, თუ ამის გარეშე ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს არ ექნებათ საშუალება გაიგონ სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია ფინანსურ ანგარიშგებაში. შესწორებამ მოიტანა სააღრიცხვო პოლიტიკის ინფორმაციის საილუსტრაციო მაგალითები, რომლებიც სავარაუდოდ განიხილება როგორც მნიშვნელოვანი ერთეულის ფინანსური ანგარიშგებისთვის. გარდა ამისა, ბასს 1 – ის შესწორება განმარტავს, რომ არამატერიალური აღრიცხვის პოლიტიკის ინფორმაცია არ უნდა იყოს გამჟღავნებული. თუმცა, თუ ის გამჟღავნებულია, ის არ უნდა ფარავდეს საბუღალტრო პოლიტიკის მატერიალურ ინფორმაციას. ამ შესწორების მხარდასაჭერად, ფასს -ის პრაქტიკის განცხადება 2, „არსებითი განაჩენების გამოტანა“ ასევე შესწორდა, რათა უზრუნველყოს მითითებები, თუ როგორ უნდა გამოვიყენოთ მნიშვნელოვანი კონცეფცია საბუღალტრო პოლიტიკის გამჟღავნებისას. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17, "სადაზღვევო კონტრაქტები" (გამოშვებული 2017 წლის 18 მაისს და ძალაშია პერიოდებისთვის, რომლებიც 2023 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ იწყება). ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17 ანაცვლებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტს 4, რომელმაც კომპანიებს მისცა ნებართვა განახორციელონ ბუღალტრული აღრიცხვა სადაზღვევო კონტრაქტებისთვის არსებული პრაქტიკის გამოყენებით. ამის შედეგად, ინვესტორებისთვის რთული იყო სხვაგვარად მსგავსი სადაზღვევო კომპანიების ფინანსური მაჩვენებლების შედარება. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17 წარმოადგენს ერთიან პრინციპზე დაფუძნებულ სტანდარტს ყველა ტიპის სადაზღვევო კონტრაქტების აღრიცხვისთვის, გადაზღვევის კონტრაქტების ჩათვლით, რომლებიც მზღვეველს აქვს. სტანდარტი ითვალისწინებს სადაზღვევო კონტრაქტების ჯგუფების აღიარებასა და შეფასებას: (i) სამომავლო ფულადი საშუალებების (შესრულების ფულადი საშუალებების) რისკებზე კორექტირებული ამჟამინდელი ღირებულებით, რომელიც მოიცავს მთელ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას შესრულების ფულადი საშუალებების შესახებ უტყუარ საბაზრო ინფორმაციასთან შესაბამისობაში; პლუს (თუ ეს ღირებულება ვალდებულებაა) ან მინუს (თუ ეს ღირებულება აქტივია) (ii) თანხა, რომელიც წარმოადგენს მიუღებელ მოგებას კონტრაქტების ჯგუფში (სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა). მზღვეველები აღიარებენ მოგებას სადაზღვევო კონტრაქტების ჯგუფიდან მათ მიერ სადაზღვევო დაფარვის უზრუნველყოფის პერიოდის განმავლობაში და როცა ისინი თავისუფლდებიან რისკისგან. თუ კონტრაქტების ჯგუფი არის ან გახდება ზარალის გამომწვევი, ორგანიზაცია დაუყოვნებლივ აღიარებს ზარალს. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის ცვლილებები და ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 4-ის ცვლილება (გამოქვეყნებულია 2020 წლის 25 ივნისს და ძალაშია ყოველწლიური პერიოდების განმავლობაში, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ). ცვლილებები მოიცავს რიგ განმარტებებს, რომლებიც მიზნად ისახავს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის გამარტივებას, სტანდარტისა და გადასვლის ზოგი მოთხოვნის გამარტივებას. ცვლილებები ეხება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის რვა სფეროს და ისინი მიზნად არ ისახავს სტანდარტის ფუნდამენტური პრინციპების შეცვლას. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ში შეტანილ იქნა შემდეგი ცვლილებები:

- *ძალაში შესვლის თარიღი:* ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის ძალაში შესვლის თარიღი (ცვლილებების გათვალისწინებით) გადავადებულია ორი წლის ვადით წლიური ანგარიშგების პერიოდებამდე, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ; ხოლო ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 4-ში ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 9-ის გამოყენებისგან დროებითი გათავისუფლების ფიქსირებული ვადის ამოწურვის თარიღი ასევე გადაწეულია წლიური ანგარიშგების პერიოდებამდე, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ;
- *დაზღვევის მოზიდვასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი ანაზღაურება:* ორგანიზაციამ უნდა გამოყოს დაზღვევის მოზიდვის ხარჯების ნაწილი კონტრაქტების მოსალოდნელ გაგრძელებასთან დაკავშირებით და ეს ხარჯები უნდა აღიაროს აქტივად მანამ, სანამ ორგანიზაცია აღიარებს კონტრაქტის გაგრძელებას. ორგანიზაციებმა უნდა შეაფასონ აქტივის ანაზღაურებადობა ყოველ ანგარიშგების თარიღში და აქტივის შესახებ კონკრეტული ინფორმაცია უნდა წარმოადგინონ ფინანსური ანგარიშგებების შენიშვნებში.
- *საინვესტიციო მომსახურებასთან დაკავშირებული საკონტრაქტო მომსახურების მარჟა:* უნდა განისაზღვროს დაფარვის ერთეულები, სადაზღვევო დაფარვისა და საინვესტიციო მომსახურების ბენეფიტების რაოდენობისა და მოსალოდნელი პერიოდის გათვალისწინებით, კონტრაქტებისთვის ცვალებადი საკომისიოს მიდგომის შესაბამისად და სხვა კონტრაქტებისთვის, ,,ინვესტიციებიდან მიღებული შემოსავლის მომსახურებით", ზოგადი მოდელის შესაბამისად. საინვესტიციო საქმიანობასთან დაკავშირებული ხარჯები შეტანილ უნდა იქნას ფულადი ნაკადების მოძრაობის სახით, სადაზღვევო კონტრაქტის ფარგლებში, იმდენად, რამდენადაც ორგანიზაცია ასრულებს ამგვარ საქმიანობას სადაზღვევო პოლისის მფლობელისთვის სადაზღვევო დაფარვიდან მიღებული ბენეფიტების გასაძლიერებლად.
- *არსებული გადაზღვევის კონტრაქტები – ზარალის ანაზღაურება:* როდესაც ორგანიზაცია აღიარებს ზარალს ძირითადი დამამძიმებელი სადაზღვევო კონტრაქტების ჯგუფის თავდაპირველი აღიარებისას ან ჯგუფში დამამძიმებელი კონტრაქტების დამატებისას, ორგანიზაციამ უნდა დააკორექტიროს არსებული გადაზღვევის კონტრაქტების დაკავშირებული ჯგუფის საკონტრაქტო მომსახურების მარჟა და აღიაროს ნამატი არსებულ გადაზღვევის კონტრაქტებზე. არსებული გადაზღვევის კონტრაქტიდან ანაზღაურებული ზარალის ოდენობა განისაზღვრება ძირითად სადაზღვევო კონტრაქტებზე აღიარებული ზარალის გამრავლებით ძირითადი სადაზღვევო კონტრაქტებთან დაკავშირებული პრეტენზიების პროცენტულ მაჩვენებელზე, რომლის ანაზღაურებასაც გეგმავს ორგანიზაცია არსებული გადაზღვევის კონტრაქტიდან. ეს მოთხოვნა გავრცელდება მხოლოდ მაშინ, თუ არსებული გადაზღვევის კონტრაქტი აღიარებულ იქნება იმ დრომდე ან იმავე დროს, როცა აღიარებულ იქნება ზარალი ძირითად სადაზღვევო კონტრაქტებზე.
- *სხვა ცვლილებები:* სხვა ცვლილებები მოიცავს გამონაკლისებს ზოგიერთი საკრედიტო ბარათის (ან მსგავსი) კონტრაქტებისა და ზოგი სასესხო კონტრაქტისთვის; სადაზღვევო კონტრაქტის აქტივებისა და პასივების წარმოდგენას პორტფოლიოების ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ჯგუფების ნაცვლად; რისკების შერბილების ვარიანტის გამოყენებადობას ფინანსური რისკების შერბილებისას არსებული გადაზღვევის კონტრაქტებისა და არადერივაციული ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით, სამართლიანი ღირებულებით, მოგების ან ზარალის საშუალებით; ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის არჩევას წინა შუალედურ ფინანსურ ანგარიშგებებში გაკეთებული გაანგარიშებების შესაცვლელად, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 17-ის გამოყენებისას; საშემოსავლო გადასახადის გადახდებისა და ქვითრების ჩართვას, რომელიც ეკისრება პოლისის მფლობელს საზადღვევო ხელეკრულების თანახმად ფულადი ნაკადების შესრულებისას; და გადასვლის შერჩეულ შეღავათებს და სხვა მცირე ცვლილებებს.

გადასვლის ვარიანტი მზღვეველების მიმართ, რომლებიც იყენებენ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 17-ს და მის შესწორებებს (გამოქვეყნებულია 2021 წლის 9 დეკემბერს და ძალაშია ყოველწლიური პერიოდების განმავლობაში, რომლებიც იწყება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ). გადასვლის მოთხოვნების ცვლილებები ფასს 17-ში მზღვეველებს აძლევს იმის შესაძლებლობას, რომ ისარგებლონ იმ ინფორმაციის გამოსადეგობის გაუმჯობესებით, რომელიც მიეწოდება ინვესტორებს ფასს-17-ის თავდაპირველი გამოყენებისას. ცვლილება ეხება მხოლოდ მზღვეველების გადასვლას ფასს-17-ზე და არ აქვს გავლენა ფასს-17-ის სხვა მოთხოვნებზე. გადასვლის მოთხოვნები ფასს-17-სა და ფასს-9-ში გამოიყენება სხვადასხვა თარიღებში და შედეგად გვაძლევს კლასიფიკაციის ერთჯერად განსხვავებებს ფასს 17-ის საწყის გამოყენებაში წარმოდგენილ შედარებად ინფორმაციასთან; მიმდინარე ღირებულებით სადაზღვევო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებსა და ამორტიზებული ხარჯებით გამოთვლილ დაკავშირებულ ფინანსურ აქტივებს შორის არსებულ საბუღალტრო აღრიცხვის შეუსაბამობებს; და თუ რომელიმე საწარმო გადაწყვეტს ხელახლა წარმოადგინოს შედარებადი ინფორმაცია ბასს9-თვის, კლასიფიკაციის განსხვავებები შედარებად პერიოდში ჩამოწერილ ფინანსურ აქტივებს (რომელთან მიმართებაშიც არ გამოიყენება ბასს 9) და სხვა ფინანსურ აქტივებს შორის (რომელთა მიმართებითაც გამოიყენება ბასს 9), შესწორება დაეხმარება მზღვეველებს თავიდან აიცილონ დროებითი სააღრიცხვო შეუსაბამობები და გააუმჯობესონ შედარებადი ინფორმაციის სარგებლიანობა ინვესტორებისთვის. ეს კეთდება მზღვეველებისთვის ფინანსური აქტივების შესახებ შედარებადი ინფორმაციის მიწოდების ვარიანტით. ბასს 17-ის თავდაპირველად გამოყენებისას ორგანიზაციას შედარებადი ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით შეუძლია გამოიყენოს კლასიფიკაციის სქემა ფინანსურ აქტივთან მიმართებით, რომლისთვისაც საწარმო არ წარმოადგენს ხელახლა ბასს9-ის შედარებად ინფორმაციას. გადასვლის ვარიანტი ხელმისაწვდომი იქნება ინსტრუმენტიდან ინსტრუმენტზე საფუძველზე. ის საშუალებას მისცემს საწარმოს წარმოადგინოს შედარებადი ინფორმაცია იმ სახით, თუ მოხდებოდა ბასს 9-ს კლასიფიკაციის და გაზომვის მოთხოვნების გამოყენება ამ ფინანსურ აქტივთან მიმართებით, მაგრამ არ არის საჭირო საწარმოს მიერ ბასს-9-ს გაუფასურების მოთხოვნის გამოყენება. და ითხოვს, რომ ორგანიზაციამ, რომელიც იყენებს კლასიფიკაციის სქემას ფინანსურ აქტივთან მიმართებით, გამოიყენოს გონივრული და დასაბუთებული ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომია გადასვლის თარიღში, რათა განსაზღვროს, თუ რა სახით მოელის საწარმო ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას ბასს 9-ის გამოყენებით. ჯგუფი ამჟამად აფასებს 17-ის და შესაბამის შესწორებების გავლენას მის ცალკეულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

- *შესწორებები ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 16-ში, იჯარა: იჯარის ვალდებულება გაყიდვის შემთხვევაში და უკუიჯარა (გამოიცა 2022 წლის 22 სექტემბერს და ძალაშია ყოველწლიური პერიოდების განმავლობაში, რომლებიც იწყება 2024 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ).* შესწორება შეეხება გაყიდვისა და უკუ იჯარის გარიგებებს, რომლებიც აკმაყოფილებს ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტ 15-ის მოთხოვნებს. შესწორებით მოთხოვნილია გამყიდველი-მეიჯარის მიერ პასუხისმგებლობების განსაზღვრა, რომლებიც გარიგებიდან წარმოიშობა და იმგვარად, რომ არ მოხდეს ნებისმიერი მოგების ან ზარალი აღიარება, რომელიც დაკავშირებულია შენარჩუნებულ გამოყენების უფლებასთან. ეს გულისხმობს მოგების გადავადებას იმ შემთხვევაშიც, თუ არსებობს სხვადასხვა გადახდების განხორციელების ვალდებულება, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსსა თუ კოეფიციენტზე. ჯგუფი ამჟამად აფასებს შესწორებების გავლენას ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

თუ სხვაგვარად არ არის აღწერილი ზემოთ, ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები სავარაუდოდ არ იმოქმედებს ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

7. ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

როგორც წესი, მხარეები დაკავშირებულად ითვლება, თუ მხარეები იმყოფებიან საერთო კონტროლის ქვეშ ან თუ ერთ მხარეს შეუძლია აკონტროლოს მეორე მხარე ან შეუძლია განახორციელოს მნიშვნელოვანი გავლენა ან ერთობლივი კონტროლი მეორე მხარეზე ფინანსური და საოპერაციო გადაწყვეტილებების მიღებისას. ყოველი შესაძლო დაკავშირებული მხარის ურთიერთობისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის არსს და არა უბრალოდ სამართლებრივ ფორმას.
დაკავშირებულ მხარეებთან დავალიანების ნაშთები შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	უშუალო დამფუძნებელი ჯგუფი	საბოლოო პარტნიორი	სხვა მნიშვნელოვანი პარტნიორი	საერთო კონტროლქვეშ არსებული ორგანიზაციები	ძირითადი ხელმძღვანელი პერსონალი
2022 წლის 31 დეკემბერს					
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება დაკავშირებული მხარეებისგან	-	-	-	190,985	-
დაკავშირებული მხარეებისთვის გაცემული გრძელვადიანი სესხები	-	-	-	-	-
დაკავშირებული მხარეებისთვის გაცემული მოკლევადიანი სესხები	-	-	-	270,492	-
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები დაკავშირებულ მხარეებთან	-	-	-	2,990,037	15,502
მოკლევადიანი სესხები და კრედიტები	-	309,772	-	-	
2021 წლის 31 დეკემბერს					
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება დაკავშირებული მხარეებისგან	-	-	-	190,985	-
დაკავშირებული მხარეებისთვის გაცემული გრძელვადიანი სესხები	-	-	-	270,492	-
დაკავშირებული მხარეებისთვის გაცემული მოკლევადიანი სესხები	-	-	-	2,990,037	-
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები დაკავშირებულ მხარეებთან	-	-	-	-	15,502
მოკლევადიანი სესხები და კრედიტები	-	309,772	-	-	-

ოპერაციები, შემოსავლების და ხარჯების პოზიციები დაკავშირებულ მხარეებთან შემდეგნაირად გამოიყურებოდა:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	უშუალო დამფუძნებელი ჯგუფი	საბოლოო პარტნიორი	სხვა მნიშვნელოვანი პარტნიორი	საერთო კონტროლქვეშ არსებული ორგანიზაციები	ძირითადი მმართველობის პერსონალი
2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის					
შემოსავალი პროცენტების სახით	-	-	-	33,329	-
პროცენტების ხარჯი	-	(94,328)	-	-	-
ქარხნის გაყიდვა	-	-	-	37,327,694	
საქონლის გაყიდვები (მე-17 შენიშვნა)	-	-	-	32,324,352	-
საქონლის შესყიდვები	-	-	-	(85,349)	-
ქირის ხარჯი	-	-	-	(35,953)	(63,284)
ანაზღაურება	-	(29,392)	-	-	(365,301)
სხვა არაოპერაციული ხარჯები	-	(29,402)	(15,295)	(23,324)	(35,403)
მოგება (ზარალი) უცხოური ვალუტის გაცვლიდან	11,583	74,293	-	(30,324)	-
სხვა	-	(36,273)	-	(5,358)	(24,492)
2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის					
შემოსავალი პროცენტების სახით	-	-	-	35,570	-
პროცენტების ხარჯი	-	(84,956)	-	-	-
საქონლის გაყიდვები	-	-	-	65,796,769	-
საქონლის შესყიდვები	-	-	-	(76,309)	-
ქირის ხარჯი	-	-	-	(49,907)	(53,250)
ანაზღაურება	-	(32,514)	-	-	(392,778)
სხვა არაოპერაციული ხარჯები	-	(50,306)	(11,250)	(3,501)	(40,263)
მოგება (ზარალი) უცხოური ვალუტის გაცვლიდან	13,048	70,783	-	(33,879)	-
სხვა	-	(33,729)	-	(3,501)	(30,007)

მთავარი ხელმძღვანელი პერსონალის ანაზღაურება. მთავარ ხელმძღვანელ პერსონალში იგულისხმება მთავარი აღმასრულებელი ხელმძღვანელი და წარმოების დიტრექტორი. მთავარი ხელმძღვანელობისთვის სრული განაკვეთით სამსახურისთვის გადახდილი ანაზღაურება დაფუძნებულია საბაზისო ხელფასზე, ბონუსსა და სხვა შეღავათებზე. სრული ანაზღაურება 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის, შეადგენდა 138,980 ლარს (2021: 392,778 ლარი).

8 ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები

მოძრაობები ქონების, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის ("PP & E") და არამატერიალური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში შემდეგნაირად გამოიყურებოდა:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	მიწა და შენობები	ავტომობილები	მოწყობილობები და აპარატურა	საოფისე და სხვა აღჭურვილობა	CIP*	სულ ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა	ლიცენზიები	სხვა არამატერიალური აქტივები	სულ არამატერიალური აქტივები	სულ ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები
ღირებულება	5,554,692	5,828,219	20,536,152	2,428,406	1,847,721	36,195,190	170,320	58,237	228,557	36,423,747
დაგროვილი ცვეთა / ამორტიზაცია	(876,113)	(1,967,213)	(5,739,117)	(1,411,897)	-	(9,994,340)	(113,330)	(18,257)	(131,587)	(10,125,927)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრისთვის	**4,678,579**	**3,861,006**	**14,797,035**	**1,016,509**	**1,847,721**	**26,200,850**	**56,990**	**39,980**	**96,970**	**26,297,820**
დამატებები	-	1,175,817	13,846	95,007	1,231,511	2,516,181	-	4,448	4,448	2,520,629
რეალიზაციები	(937,033)	(501,838)	(106,509)	(33,551)	(81,869)	(1,660,800)	-	-	-	(1,660,800)
გადარიცხვები	436,161	160,346	342,132	1,423	(940,062)	-	-	-	-	-
ცვეთის/ამორტიზაციის ხარჯი	(102,954)	(392,536)	(1,401,025)	(214,275)	-	(2,110,790)	(3,194)	(5,436)	(8,630)	(2,119,420)
რეალიზაციისას აღმოფხვრილი ცვეთა	407,551	230,942	40,553	194	-	679,240	-	-	-	679,240
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	**4,482,304**	**4,533,737**	**13,686,032**	**865,307**	**2,057,301**	**25,624,681**	**53,796**	**38,992**	**92,788**	**25,717,469**
ღირებულება	5,053,820	6,662,544	20,785,621	2,491,285	2,057,301	37,050,571	170,320	62,685	233,005	37,283,576
დაგროვილი ცვეთა / ამორტიზაცია	(571,516)	(2,128,807)	(7,099,589)	(1,625,978)	-	(11,425,890)	(116,524)	(23,693)	(140,217)	(11,566,107)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	**4,482,304**	**4,533,737**	**13,686,032**	**865,307**	**2,057,301**	**25,624,681**	**53,796**	**38,992**	**92,788**	**25,717,469**
დამატებები	15,824	2,886,333	79,292	163,973	4,204,173	7,349,595	-	-	-	7,349,595
რეალიზაციები	(1,049,130)	(907,453)	(1,203,648)	(246,693)	(130,930)	(3,537,854)	-	-	-	(3,537,854)
გადარიცხვები	818,923	1,978,040	282,876	160,996	(3,240,835)	(28,023)	-	-	-	(28,023)
ცვეთის/ამორტიზაციის ხარჯი	(129,201)	(526,406)	(1,275,258)	(245,140)	-	(2,176,005)	-	-	-	(2,183,982)
რეალიზაციისას აღმოფხვრილი ცვეთა	142,571	167,431	328,067	139,853	-	777,922	1,531	-	1,531	777,922
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**4,281,291**	**8,131,682**	**11,897,361**	**838,296**	**2,889,709**	**28,038,339**	**50,996**	**33,815**	**84,811**	**28,123,150**
ღირებულება	4,839,437	10,619,464	19,944,141	2,569,561	2,889,709	40,862,312	170,320	62,685	233,005	41,095,317
დაგროვილი ცვეთა / ამორტიზაცია	(558,146)	(2,487,782)	(8,046,780)	(1,731,265)	-	(12,823,973)	(119,324)	(28,870)	(148,194)	(12,972,167)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**4,281,291**	**8,131,682**	**11,897,361**	**838,296**	**2,889,709**	**28,038,339**	**50,996**	**33,815**	**84,811**	**28,123,150**

(*) CIP – მიმდინარე მშენებლობა.

8 ქონება, მოწყობილობები და აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

ქონების, მოწყობილობების და აღჭურვილობის რეალიზაციით გამოწვეული მოგება/ზარალი 37,328 ათასი ლარის ოდენობით (2021 წლის მოგება: 318 ათასი) შევიდა სხვა ოპერაციულ ხარჯებში. დატვირთული აქტივების შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ შენიშვნა 23-ში.

9 სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები

	31 დეკემბერი, 2022	31 დეკემბერი, 2021
თანხები მოცემულია ქართულ ლარში		
სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები	23,027,905	29,281,635
გაუფასურებით გამოწვეული ზარალისგან თავისუფალი რეზერვი	(3,101,964)	(2,992,571)
სულ სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები, ნეტო	**19,925,940**	**26,289,064**
წინასწარი გადახდები	3,317,559	5,437,273
სულ სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები	**23,243,500**	**31,726,337**

ჯგუფი იყენებს ფასს 9-ს გამარტივებულ მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შესაფასებლად, რომელიც იყენებს სასარგებლო მომსახურების ვადის დროს მოსალოდნელი დანაკარგების რეზერვს ყველა სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებებისთვის.

მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შესაფასებლად სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები შეფასდა ინდივიდუალურ საფუძველზე.

ანალიზი ვაჭრობისა და სხვა დებიტორული დავალიანებების საკრედიტო ხარისხის მიხედვით შემდეგნაირია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი, 2022	31 დეკემბერი 2021
სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები		
- მიმდინარე	4,524,419	12,834,173
- 60 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით	8,608,333	4,358,947
- 60-დან 120 დღემდე ვადაგადაცილებით	654,721	1,958,971
- 120-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილებით	2,599,360	4,981,082
- 360 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	6,641,072	5,148,462
სულ სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები (მთლიანი საბალანსო ღირებულება)	**23,027,905**	**29,281,635**
საკრედიტო დანაკარგის რეზერვი	(3,101,964)	(2,992,571)
სულ სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებების მიხედვით (საბალანსო ღირებულება)	**19,925,941**	**26,289,064**

მოძრაობები სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების გაუფასურების რეზერვში შემდეგნაირად გამოიყურება:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრისთვის , 2021	2,992,571	2,764,148
გაუფასურების რეზერვი წლის განმავლობაში	109,393	228,423
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრისთვის , 2022	3,101,964	2,992,571

მოძრაობა წინასწარ გადახდებში შემდეგნაირია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრისთვის	**2,104,971**
დამატებები	64,365,889
ჩამოწერილი ავანსები	(72,041)
დაკავშირებული ტვირთის ან მომსახურების მიღებაზე ჩამოწერილი წინასწარი გადახდები	(60,131,868)
სასესხო შეტყობინებებით დაბრუნებული წინასწარი გადახდები	(278,861)
სხვა მოძრაობა	(550,817)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	**5,437,273**
დამატებები	55,603,409
ჩამოწერილი ავანსები	(135,528)
დაკავშირებული ტვირთის ან მომსახურების მიღებაზე ჩამოწერილი წინასწარი გადახდები	(56,356,753)
სასესხო შეტყობინებებით დაბრუნებული წინასწარი გადახდები	(243,743)
სხვა მოძრაობები	(987,098)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**3,317,560**

10 გაცემული სესხები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
კორპორატიული სესხები	2,931,409	2,976,644
სესხები ფიზიკური პირებისთვის	97,861	99,698
მინუს: სესხის გაუფასურების რეზერვი	(2,590,034)	(2,837,873)
სესხების საბალანსო თანხა ამორტიზებული ღირებულებით	**439,236**	**238,469**

მოძრაობები სესხის გაუფასურების რეზერვში შემდეგნაირად გამოიყურება:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
გაუფასურების რეზერვი 1 იანვრისთვის	**2,837,873**	**2,596,541**
(აღდგენა)/გაუფასურების რეზერვი წლის განმავლობაში	(247,839)	241,332
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრისთვის	**2,590,034**	**2,837,873**

შემდეგი ცხრილი მოიცავს ანალიზს საკრედიტო რისკის გავლენის შესახებ იმ სესხებზე, რომლებიც ფასდება ამორტიზაციის ღირებულებით და რომელთათვისაც აღიარებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. ქვემოთ მოყვანილი სესხების საბალანსო ღირებულება ასახავს ჯგუფის მაქსიმალურ დაქვემდებარებულობას საკრედიტო რისკებზე, აღნიშნულ სესხებთან მიმართებაში.

ამორტიზაციის ღირებულებით ბალანსზე აყვანილი სესხების საკრედიტო ხარისხი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი, 2022
გაცემული სესხები	
- მიმდინარე	483,047
- 60-დან 120 დღემდე ვადაგადაცილება	-
- 120-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილება	-
- 360 დღეზე მეტით ვადაგადაცილება	2,546,222
სულ გაცემული სესხები (მთლიანი საბალასო ოდენობა)	**3,029,269**
საკრედიტო დანაკარგის რეზერვი	(2,590,034)
სულ გაცემული სესხები (საბალანსო ოდენობა)	**439,235**

ამორტიზაციის ღირებულებით ბალანსზე აყვანილი სესხების საკრედიტო ხარისხი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2021
გაცემული სესხები	
- მიმდინარე	495,125
- 60-დან 120 დღემდე ვადაგადაცილება	-
- 120-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილება	-
- 360 დღეზე მეტით ვადაგადაცილება	2,581,217
სულ გაცემული სესხები (მთლიანი საბალასო ოდენობა)	**3,076,342**
საკრედიტო დანაკარგის რეზერვი	(2,837,873)
სულ გაცემული სესხები (საბალანსო ოდენობა)	**238,469**

11 მატერიალურ-საწარმოო მარაგები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
მზა პროდუქცია	32,510,652	18,633,760
ნედლეული და სახარჯი მასალა	10,045,275	18,623,207
ტრანზიტული საქონელი	2,739,951	2,808,865
სათადარიგო ნაწილები და სხვა მატერიალურ-საწარმოო მარაგები	978,907	4,995,213
სულ მატერიალურ-საწარმოო მარაგები	**46,274,785**	**45,061,045**

12 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სალაროს ნაღდი ფული	16,212	88,512
საბანკო ანგარიშების სალდო, რომლის გადახდა მოთხოვნისთანავე ხდება	12,667,827	2,758,967
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**12,684,039**	**2,847,479**

ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების ბალანსების საკრედიტო ხარისხი შეიძლება შეჯამდეს შემდეგნაირად:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
არც ვადაგასული არც გაუფასურებული		
- საქართველოს ბანკი - BB შეფასებული (2020: B შეფასება) – S&P-ს თანახმად	12,667,827	2,758,967
სულ ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტები, სალაროში არსებული ნაღდი ფულის გამოკლებით	**12,667,827**	**2,758,967**

13 საწესდებო კაპიტალი

2008 წლის 2 მაისით დათარიღებული კომპანიის წესდების თანახმად, საწესდებო კაპიტალი განსაზღვრული იყო 200 ლარით.
2022 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით კომპანიის საწესდებო კაპიტალი იყო ნული (2021: ნული)
2022 წლის განმავლობაში კომპანიამ გამოაცხადა და გადაიხადა დივიდენდები 38,285,474 ლარი (2021 წ: 27,337,924)

14 სესხები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ვადიანი სესხები	12,989,179	16,690,486
სულ სესხები	**12,989,179**	**16,690,486**

აშშ დოლარში დომინირებული ჯგუფის სესხები ლარში შეადგენს 12,989,179 (2021: GEL 16,690,486) ლარს.
ჯგუფი არ იყენებს ჰეჯირების აღრიცხვას და არ მოუწერია ხელი ჰეჯირების შესახებ ხელშეკრულებისთვის უცხოურ ვალუტასთან დაკავშირებული ვალდებულებების ან საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული რისკების შესახებ. სესხების საბალანსო თანხები და სამართლიანი ღირებულებები შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	საბალანსო თანხები		სამართლიანი ღირებულებები	
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ვადიანი სესხები	12,989,179	16,690,486	12,989,179	16,690,486
სულ სესხები	**12,985,118**	**16,690,486**	**12,985,118**	**16,690,486**

ბალანსი შედგება შემდეგი სესხებისგან:

4,378,226 აშშ დოლარის საკრედიტო ხაზი სს „საქართველოს ბანკიდან“ გაცემული 2022 წლის 5 დეკემბერს, წლიური პროცენტით 6M LIBOR + 7.2% (მაგრამ არანაკლებ 7.4%-ისა) და დაფარვის თარიღით 2023 წლის 7 მარტი.
150,000 აშშ დოლარის სესხი შმაგი ქემერტელიძისგან (საბოლოო აქციონერი), რომელიც გაიცა 2018 წლის 18 დეკემბერს, წლიური პროცენტი 10%, დაფარვა 2019 წლის 12 ივნისი. 2019 წლის 18 ივნისს სესხი გადავადდა 2021 წლის 18 ივნისამდე.
შმაგი ქემერტელიძისგან 120,000 აშშ დოლარის სესხი იქნა მიღებული 2021 წლის 28 მაისს, წლიური 7% პროცენტით. დაფარვის თარიღი 2022 წლის 12 თებერვალი.
შმაგი ქემერტელიძისგან (საბოლოო აქციონერი) 300,000 აშშ დოლარის სესხი იქნა აღებული 2020 წლის 25 აგვისტოს წლიური 10% პროცენტით და 2021 წლის 25 თებერვალი ვადით. შმაგი ქემერტელიძისგან (საბოლოო აქციონერი) 112,000 აშშ დოლარის სესხი იქნა აღებული 2020 წლის 31 აგვისტოს, წლიური 7% პროცენტით და 2021 წლის 31 აგვისტოს დაფარვის ვადით. ორივე სესხი გაგრძელდა 2021 წლის 31 დეკემბრამდე.
ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდის ვადის შემდგომ საბოლოო პარტნიორისგან მიღებული სესხები არ გაგრძელებულა. დაუფარავი ძირი თანხა და პროცენტი გადასახდელია მოთხოვნისთანავე ჯგუფის მიერ.

15. ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებების შედარება.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილში მოცემულია ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანალიზი და ფინანსურ საქმიანობიდან გამომდინარე ჯგუფის ვალდებულებებში მოძრაობები ყოველი წარმოდგენილი პერიოდისთვის. ვალდებულებების პოზიციები შეტანილია ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში ფინანსირების რანგში:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	*31 დეკემბერი, 2022*	*31 დეკემბერი, 2021*
სესხები 2021 წლის 1 იანვრისთვის	**16,690,486**	17,527,370
ფულადი ნაკადები		
დამატებები წლის განმავლობაში	72,126,330	82,111,677
ძირითადი თანხის გადახდები	(74,669,986)	(81,454,704)
პროცენტების გადახდები	(1,123,583)	(1,041,417)
უნაღდო ცვლილებები		
პროცენტის დარიცხვა	910,455	1,072,754
სავალუტო კორექტირება	(944,523)	(1,525,194)
სესხები 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**12,989,179**	16,690,486

16 სავაჭრო და სხვა დავალიანებები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სავაჭრო დავალიანებები	20,949,267	13,584,370
სულ ფინანსური დავალიანებები სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებების ფარგლებში	20,949,267	13,584,370
მიღებული ავანსები	166,244	3,203,0
თანამშრომელთა შეღავათების დარიცხული ხარჯები	699,776	550,81
სულ სავაჭრო დასხვა დავალიანებები	**21,815,287**	17,338,270

ავანსები ჩვეულებრივ მიიღება ფეროშენადნობების გაყიდვის შემდეგ რამდენიმე კლიენტისგან, რომლებიც ახორციელებენ რეგულარულ გადახდებს ავანსების მეშვეობით.

17 მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავალი

მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის დაშლა:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	202
მზა პროდუქციის გაყიდვა	108,692,976	114,950,767
ნედლეულის გაყიდვა	31,696,207	8,073,821
ღუმელისა და სხვა სათადარიგო ნაწილების გაყიდვა	3,845,103	65,670,175
გაწეული მომსახურებები	67,437	258,881
სხვა მატერიალურ-საწარმოო მარაგები	-	
სულ შემოსავალი	144,301,723	188,953,648

ღუმელისა და დაკავშირებული სათადარიგო ნაწილების გაყიდვა წარმოადგენს მხარის შემოსავალს, რომელიც მიღებულ იქნა შპს მეტალ ქონსთრაქშენ ჯორჯიასგან. 2021 წელს კომპანიამ ხელი მოაწერა სამ ხელშეკრულებას მეორე მხარესთან 1 მილიონ ა.შ.შ. დოლარზე, 9 მილიონ და 15 მილიონ ა.შ.შ. დოლარზე. ვალდებულებების ნაწილი შესრულდა 2022 წელს. ხელშეკრულებები შეეხება სილიკომანგანუმის ღუმელების და შესაბამისი სათადარიგო ნაწილების გაყიდვას.

ჯგუფი შემოსავალს იღებს საქონლის და მომსახურებების გადაცემის შემდეგ დროის კონკრეტულ მომენტში.
შემოსავლების გეოგრაფიული განაწილება შემდეგია:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
ევროკავშირი	59,423,629	71,947,224
ა.შ.შ.	33,315,891	-
აზია	21,903,178	9,501,862
დამოუკიდებელი სახელმწიფოების თანამეგობრობა (დსთ)	15,151,883	38,307,420
საქართველო	14,507,143	69,197,142
სულ მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავალი	144,301,724	188,953,648

18 გაყიდვების ღირებულება

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
გამოყენებული ნედლეული და სახარჯი მასალა	70,100,975	67,724,246
ენერგიისა და კომუნალური მომსახურების ხარჯები	23,001,121	26,775,320
თანამშრომელთა ხელფასებისა და დანამატების ხარჯები	5,798,827	4,483,917
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები	1,466,381	1,482,109
სხვა საწარმოო ზედნადები ხარჯები	950,765	780,439
ცვლილებები მზა პროდუქციის მატერიალურ-საწარმოო მარაგებში	(5,588,948)	(7,613,207)
სულ გაყიდვების ღირებულება	95,729,120	93,632,824

19 ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
თანამშრომელთა ხელფასები და დანამატები	3,191,047	2,327,734
მივლინების ხარჯები	540,158	129,708
სადაზღვევო ხარჯები	433,304	281,180
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები	430,489	267,290
რემონტის და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები	419,621	619,361
საწვავის ხარჯები	345,870	287,205
პროფესიული მომსახურებები*	319,458	339,596
წარმომადგენლობითი ხარჯები	301,592	109,702
საქველმოქმედო ხარჯები	167,500	54,914
ოპერაციული იჯარის ხარჯები	162,362	144,760
გადასახადები გარდა საშემოსავლოსი	52,155	325,821
საკომუნიკაციო ხარჯები	44,765	39,705
საბანკო მომსახურების ხარჯები	43,417	136,930
კომუნალური მომსახურების ხარჯები	36,289	42,789
სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები	498,217	372,535
სულ ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	6,986,244	5,479,230

(*)პროფესიული მომსახურების გასამრჯელო მოიცავს 132,324 ლარს (2021: 247,772 ლარი) - გასამრჯელო გადახდილ იქნა მომსახურებებისთვის, რომლებიც გასწია აუდიტორმა/აუდიტორულმა ფირმამ, როგორც ამას განსაზღვრავს საქართველოს კანონი ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ.

20 დისტრიბუციის ხარჯები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
ტრანსპორტირების და შენახვის ხარჯები	13,141 ,204	422,358
საწვავის ხარჯები	2,791,428	1,815,630
დისტრიბუციის ხარჯები	1,733,577	3,876,385
თანამშრომელთა ხელფასები და დანამატები	1,264,545	1,131,776
რემონტის და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები	-	938,432
ცვეთის ხარჯები	432,143	321,158
სულ დისტრიბუციის ხარჯები	**19,362,897**	**8,505,739**

21 სხვა საოპერაციო ხარჯები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
კრედიტ ნოტას ხარჯები	1,252,219	-
საჩუქრები და ქველმოქმედება	887,437	1,480,309
საპენსიო ხარჯები	173,025	135,791
წინასწარ გადახდის ჩამოწერა/(აღდგენა)	135,528	72,041
სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების გაუფასურების ზარალის რეზერვი	109,393	228,423
გაცემული სესხების გაუფასურების ზარალის რეზერვი/(აღდგენა)	(247,839)	241,333
ზარალი მოწყობილობების ჩამოწერისას	-	29,677
საინვესტიციო ქონების ცვეთა	-	-
სხვა	1,175,900	1,504,895
სულ სხვა საოპერაციო ხარჯები	**3,485,638**	**3,692,469**

22 ფინანსური ხარჯები

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	2022	2021
საპროცენტო ხარჯი	910,455	1,075,295
ზარალი უცხოური ვალუტის გაცვლიდან, წმინდა	2,271,523	-
სულ ფინანსური ხარჯები	**3,181,978**	**1,075,295**

23. სხვა საოპერაციო შემოსავალი

მოცემულია ქართულ ლარებში	2022	20
შემოსავალი ძირითადი აქტივების გაყიდვიდან	(37,327,694)	(123,5
სხვა	(1,374,681)	(1,390,9
ფინანსური ხარჯების ჯამი	**(38,702,375)**	**(1,514,**

2022 წლის 28 ივლისს კომპანიამ მიყიდა თავის საკუთრებაში არსებული ერთი ქარხანა, რომელიც მდებარეობდა ორხევში, თბილისში, შპს მე ქონსთრაქშენ ჯორჯიას. ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული იყო მიწა, შენობები და დაკავშირებული დანადგარები. ფასი იყო 14,000 ათასი დოლარი. ხელმძღვანელობის განზრახვა იყო ძირითად საწარმოზე კონცენტრირება და სამომავლოდ მისი სიმძლავრის გაზრდა.

24. გაუთვალისწინებელი ხარჯები და ვალდებულებები

საგადასახადო კანონმდებლობა. საგადასახადო სისტემა საქართველოში შედარებით ახალია და ხასიათდება ხშირი ცვლილებებით კანონმდებლობაში, ოფიციალური განცხადებებით და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც არცთუ იშვიათად გაუგებარია, წინააღმდეგობრივია და განსხვავებული საგადასახადო ორგანოების მიერ განსხვავებულად განიმარტება. გადასახადები ექვემდებარება განხილვას და გამოძიებას რიგი სახელმწიფო ორგანოების მიერ, რომლებსაც აქვთ უფლებამოსილება გადამხდელს დააკისრონ მძიმე საურავები, ჯარიმები და საპროცენტო განაკვეთები.

საგადასახადო წელი ღიაა საგადასახადო ორგანოების მიერ შესამოწმებისთვის შემდგომი სამი კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, გარკვეულ ვითარებაში აღნიშნული ვადა შეიძლება გახანგრძლივდეს კიდეც. ამგვარმა გარემოებებმა შესაძლოა შექმნას საგადასახადო რისკები საქართველოში, რაც არსებითად უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე ბევრ სხვა ქვეყანაში. ხელმძღვანელობა იმედოვნებს, რომ სათანადოდ წარადგინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებების და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციის საფუძველზე. თუმცა, შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაციები შეიძლება განსხვავდებოდეს და აღნიშნულმა შესაძლოა მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს თუ ოფიციალური ორგანო წარმატებით დაიცავს საკუთარ თვალსაზრისს.

დაგირავებული და შეზღუდული აქტივები. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის მიწის ნაკვეთები 101,447 ლარის ღირებულებით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 101,447 ლარი) იპოთეკით არის დატვირთული „საქართველოს ბანკიდან“ აღებული სესხების უზრუნველსაყოფად (შენიშვნა 14).

გარემოსთან დაკავშირებული საკითხები. საქართველოში მიმდინარეობს გარემოსდაცვითი რეგულაციების ამოქმედება და უწყვეტი სახით ხდება ხელისუფლების პოზიციის გადახედვა ამ კუთხით. კომპანია პერიოდულად ამოწმებს თავის ვალდებულებებს, რომლებიც მას გარემოს დაცვის რეგულაციებიდან გამომდინარე აკისრია. ვალდებულებების განსაზღვრისთანავე ხდება მათი დაუყოვნებლივი აღიარება. პოტენციური ვალდებულებები, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას რეგულაციების, კანონმდებლობის, სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე, შეუძლებელია შეფასდეს, მაგრამ შეიძლება მნიშვნელოვანი აღმოჩნდეს. არსებული კანონმდებლობის გათვალისწინებით ხელმძღვანელობას მიაჩნია, არ არსებობს მნიშვნელოვანი ვალდებულებები გარემოსთვის მიყენებული ზიანის კუთხით.

კლიმატის ცვლილებების გათვალისწინება. ჯგუფი ითვალისწინებს მსოფლიო შეშფოთებას კლიმატს პოტენციური ცვლილების გამო. ამჟამად ამ საკითხს არ აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე, ხოლო ძნელია ჯგუფის საქმიანობასა და ბიზნეს გეგმაზე მომავალი გავლენის პროგნოზი. ხელმძღვანელობა აგრძელებს მონიტორინგს ამ კუთხით და განახორციელებს სათანადო რეაგირებას, რათა უზრუნველყოს ჯგუფის სიცოცხლისუნარიანობა და მიიღებს ყველა სამთავრობო გაიდლაინს, თუ მსგავსი რამ გამოქვეყნდება იმ ბაზარზე, სადაც ჯგუფი ოპერირებს.

24 ფინანსური რისკის მართვა

ჯგუფის ფარგლებში რისკის მართვის ფუნქცია ხორციელდება ფინანსური რისკების, საოპერაციო რისკების და სამართლებრივი რისკების გათვალისწინებით. ფინანსური რისკი მოიცავს საბაზრო რისკს (მათ შორის სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკს და სხვა ფასის რისკს), საკრედიტო რისკს და ლიკვიდურობის რისკს. ფინანსური რისკების მართვის ფუნქციის ძირითადი მიზნებია რისკის ლიმიტების დადგენა, რაც განაპირობებს რისკების ზემოქმედების აღნიშნული ლიმიტის ფარგლებში მოთავსებას. საოპერაციო და სამართლებრივი რისკების მართვის ფუნქციები მიზნად ისახავს შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების სწორად ფუნქციონირებას, რათა მოხდეს ოპერატიული და სამართლებრივი რისკების მინიმუმამდე შემცირება.

საკრედიტო რისკი. ჯგუფი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს, რაც იმის საფრთხეს წარმოადგენს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარე, ვალდებულებების შეუსრულებლობის საფუძველზე, გამოიწვევს ფინანსურ დანაკარგს მეორე მხარისთვის.

საკრედიტო რისკის წარმოშობა გამომდინარეობს ჯგუფის მიერ საქონლის საკრედიტო პირობებით გაყიდვიდან და სახელშეკრულებო მხარეებთან განხორციელებული სხვა გარიგებებიდან, რომლებსაც მივყავართ ფინანსური აქტივების წარმოშობამდე. საკრედიტო რისკის მაქსიმალური გავლენა ჯგუფზე აისახება ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში, რომელიც შეტანილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

საკრედიტო რისკის მართვა. საკრედიტო რისკი წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე უდიდესს რისკს ჯგუფის საქმიანობაში; შესაბამისად, ხელმძღვანელობა ფრთხილად მართავს საკრედიტო რისკის გავლენას კომპანიაზე.

შეზღუდვები. კომპანია ახორციელებს საკრედიტო რისკის დონეების სტრუქტურირებას, კონტრაგენტებთან ან კონტრაგენტების ჯგუფებთან დაკავშირებით დაშვებული რისკის თანხის ლიმიტების დადგენით. საკრედიტო რისკის დონის ღიმიტი რეგულარულად მტკიცდება ხელმძღვანელობის მიერ. ამგვარი რისკები კონტროლდება ავტომატურად განახლებად ბაზაზე და ექვემდებარება წლიურ ან უფრო ხშირ გადახედვას.

საკრედიტო ლიმიტის ანალიზი კეთდება და მტკიცდება ხელმძღვანელობის მიერ. საკრედიტო რისკის გავლენის კონტროლის მიზნით მზადდება რეგულარული ანგარიშები სტრუქტურულ ანალიზზე დაყრდნობით, რომლებიც ორიენტირებულია მომხმარებლის ბიზნესზე და ფინანსურ მაჩვენებლებზე. ინფორმაცია ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ურთიერთქმედების შესახებ, გაუარესებული კრედიტუნარიანობის მქონე მომხმარებლებთან, მიეწოდება კომპანიის ხელმძღვანელობას და განიხილება ამ უკანასკნელის მიერ. ჯგუფის ხელმძღვანელობა განიხილავს კონტრაგენტების საქმიანობის შედეგებს და თვალყურს ადევნებს ვადაგასულ ბალანსებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს სამომავლო ფულადი დეფიციტების მიმდინარე ღირებულების სავარაუდოდ შეწონილ შეფასებას (იგივეა, რაც საკრედიტო ზარალის საშუალო შეწონილი მაჩვენებელი, დეფოლტის შესაბამისი რისკებით, რომლებიც წარმოქმნება დროის მოცემულ პერიოდში და გამოიყენება როგორც წონები). მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მიუკერძოებელია და განისაზღვრება შესაძლო შედეგების დიაპაზონის შეფასებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ეფუძნება ჯგუფის მიერ გამოყენებულ სამ კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობას ("PD"), დეფოლტს ზარალის გათვალისწინებით ("LGD") და ფასდაკლების განაკვეთს.
PD წარმოადგენს დეფოლტის დადგომის ალბათობის შეფასებას დროის განსაზღვრულ პერიოდში. LGD არის დეფოლტისას წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ის ეფუძნება სახელშეკრულებო ფულადი სახსრების ნაკადებსა და იმ ნაკადებს შორის განსხვავებას, რომლების მიღებასაც მსესხებელი ელის, მათ შორის ნებისმიერი უზრუნველყოფიდან. მოსალოდნელი დანაკარგები დისკონტირდება წარმოდგენილ ღირებულებამდე, საანგარიშო პერიოდის ბოლომდე. ფასდაკლების განაკვეთი წარმოადგენს ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთს ("EIR") ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მისი მიახლოებისთვის.
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მოდელირდება ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. სასარგებლო მომსახურების ვადა ტოლია ხელშეკრულების მოქმედების დარჩენილი ვადისა დავალიანებების ინსტრუმენტების დაფარვამდე, რომლებიც კორექტირებულია მოსალოდნელი წინასწარი გადახდებისთვის, ამგვარის არსებობის შემთხვევაში. ხელმძღვანელობა ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სასარგებლო მომსახურების ვადის მოდელირებას, ანუ ზარალის, რომელიც წარმოიქმნება დეფოლტის ყველა შესაძლო მოვლენის შედეგად, ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს სასარგებლო მომსახურების ვადის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილს, რომელიც წარმოიქმნება ფინანსურ ინსტრუმენტზე დეფოლტის მოვლენისას და რომელსაც შესაძლებელია ადგილი ჰქონდეს საანგარიშო პერიოდის შემდეგი 12 თვის განმავლობაში ან ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების დარჩენილი ვადის განმავლობაში, თუ ის 1 წელზე ნაკლებია.

მოცემული ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის ხელმძღვანელობის მიერ განხორციელებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებები წარმოადგენს შეფასებებს დროის კონკრეტულ მომენტში და არა შეფასებებს ციკლური პერიოდის განმავლობაში, რომლებიც, როგორც წესი, გამოიყენება რეგულირების მიზნებისთვის. შეფასებები ითვალისწინებს საპროგნოზო ინფორმაციას, რაც იმას ნიშნავს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს ძირითადი მაკროეკონომიკური ცვლადების სავარაუდოდ შეწონილ შემუშავებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე.

PD-ს შეფასების მიზნით, კომპანია განსაზღვრავს დეფოლტს, როგორც სიტუაციას, როდესაც გავლენა შეესაბამება შემდეგ კრიტერიუმთაგან ერთ-ერთს ან რამდენიმეს:

- მსესხებელმა 365 დღეზე მეტი დროით დააგვიანა სახელშეკრულებო გადახდები;
- მსესხებელი პასუხობს ქვემოთ მოცემულ გადახდისუუნარობის კრიტერიუმებს;
- მსესხებელი გარდაიცვალა;
- მსესხებელი გადახდისუუნაროა;
- მსესხებელი არღვევს ფინანსურ შეთახმებას (შეთანხმებებს);
- ჩნდება ვარაუდი, რომ მსესხებელი გაკოტრდება; და

ინფორმაციის გამჟღავნების მიზნით, ჯგუფმა სრულიად შეუსაბამა დეფოლტის განსაზღვრება კრედიტგაუფასურებული აქტივების განსაზღვრებას. ზემოთ მოყვანილი დეფოლტის განსაზღვრება გამოიყენება ჯგუფის ფინანსური აქტივების ყველა ტიპისთვის.
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისთვის ჯგუფი მიმართავს ინდივიდუალური შეფასების მიდგომას. ჯგუფი შეფასებას ახორციელებს ინდივიდუალურ საფუძველზე ყველა სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაშთებისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ხორციელდება ინდივიდუალურ საფუძველზე, სხვადასხვა შესაძლო შედეგებისთვის, საკრედიტო ზარალის შეფასებების შეწონვით, ყოველი შედეგის დადგომის ვარაუდით. ჯგუფი განსაზღვრავს მინიმუმ ორ შესაძლო შედეგს ყოველი შეფასებული სესხისთვის, რომელთაგან ერთი იწვევს საკრედიტო ზარალს მაშინაც კი, როდესაც ამგვარი სცენარის განვითარების ალბათობა ძალიან დაბალია. ინდივიდუალური შეფასება უპირველეს ყოვლისა ეფუძნება ჯგუფის ხელმძღვანელობის საექსპერტო გადაწყვეტილებას. საექსპერტო გადაწყვეტილება რეგულარულად მოწმდება, რათა შემცირდეს განსხვავება გამოთვლებსა და რეალურ ზარალს შორის.
საკრედიტო რისკის პარამეტრების გამოთვლის ძირითადი პრინციპები. სასარგებლო მომსახურების ვადის PD-ები წარმოადგენს დეფოლტის წარმოქმნის გამოთვლილ ალბათობას ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების დარჩენილი ვადის განმავლობაში და შეადგენს 12-თვიანი PD-ების ჯამს ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. PD-ს გამოსათვლელად ჯგუფი იყენებს დეფოლტის ისტორიულ მონაცემებს.

LGD ასახავს ჯგუფისთვის ზარალის მოსალოდნელ ხარისხს დეფოლტის შემთხვევაში. LGD დამოკიდებულია კონტრაგენტის ტიპზე, პრეტენზიის ტიპზე და პრიორიტეტულობაზე, აგრეთვე უზრუნველყოფის და სხვა საკრედიტო მხარდაჭერის ხელმისაწვდომობაზე. 12-თვიანი სასარგებლო მომსახურების ვადის LGD-ები განისაზღვრება იმ ფაქტორებზე დაყრდნობით, რომლებიც გავლენას ახდენს მოსალოდნელ აღდგენებზე დეფოლტის მოვლენის შემდეგ. LGD-ს შეფასებისადმი მიდგომა შესაძლებელია დაიყოს სამ შესაძლო მიდგომად:

- LGD-ს შეფასება უზრუნველყოფის სპეციფიურ მახასიათებლებზე დაყრდნობით;
- ინდივიდუალურად განსაზღვრული LGD სხვადასხვა ფაქტორებზე და სცენარებზე დაყრდნობით.

ჯგუფი LGD-ს ითვლის ისეთი უზრუნველყოფის სპეციფიურ მახასიათებლებზე დაყრდნობით, როგორიცაა პროგნოზირებადი უზრუნველყოფის ღირებულება, ისტორიული ფასდაკლებები გაყიდვებზე და სხვა ფაქტორები უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებთან მიმართებით, ფულადი სახსრები და ლიკვიდური ფასიანი ქაღალდები. LGD გამოითვლება კოლექტიურ საფუძველზე, რომელიც ეფუძნება ბოლო ხელმისაწვდომი აღდგენის სტატისტიკას კორპორატიული სესხის პორტფელის ნაშთისთვის და უზრუნველყოფილი და არაუზრუნველყოფილი საცალოპროდუქტებისთვის.

ECL მოდელებში ჩართული საპროგნოზო ინფორმაცია. ECL-ების შეფასება მოიცავს მხარდაჭერილ საპროგნოზო ინფორმაციას. კომპანიამ განსაზღვრა ზოგიერთი ძირითადი ეკონომიკური ცვლადი, რომლებიც დაკავშირებულია საკრედიტო რისკისა და ECL- ების განვითარებებთან. ეკონომიკური ცვლადების პროგნოზებს („საბაზისო ეკონომიკური სცენარი") წლიურად წარადგენს ჯგუფის ხელმძღვანელობა და უზრუნველყოფს მომდევნო ხუთი წლის განმავლობაში მოსალოდნელი მაკროეკონომიკური განვითარების საუკეთესო შეფასებას. ხუთი წლის შემდეგ გამოყენებული იქნება საშუალო რევერსიის მიდგომა, რაც იმას ნიშნავს, რომ ეკონომიკური ცვლადები დახასიათდებიან გრძელვადიანი საშუალო განაკვეთისკენ (მაგალითად უმუშევრობა) ან გრძელვადიანი საშუალო ზრდის განაკვეთისკენ (მაგალითად მშპ) დაბრუნების მიდრეკილებით. შესაბამისი ეკონომიკური ცვლადების გავლენა PD-სა და LGD-ზე განისაზღვრა სტატისტიკური რეგრესიული ანალიზის მეშვეობით რათა განსაზღვრულიყო გავლენა, რომელსაც აღნიშნული ცვლადების ცვლილებები ისტორიულად ახდენდა დეფოლტის განაკვეთებზე და LGD-ს და EAD-ს კომპონენტებზე.

საკრედიტო რისკის კონცენტრაცია. ჯგუფის მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე აქტივების კლასის მიხედვით ასახულია ფინანსური აქტივების საბალანსო თანხებში ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები		
- სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები	23,027,905	29,281,635
გაცემული სესხები		
- გაცემული სესხები	439,236	238,469
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები		
- მოთხოვნის შემთხვევაში გადასახდელი საბანკო ნაშთები	12,667,827	2,758,967
სულ მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე	36,134,968	32,279,071

ჯგუფის ხელმძღვანელობა ახორციელებს გადავადებული სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების ანალიზს და ამოწმებს გადავადებულ ნაშთებს. შესაბამისად, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს წარადგინოს გადავადების და სხვა ინფორმაცია საკრედიტო რისკის შესახებ, როგორც ეს მოცემულია შენიშვნა 9, 10 და 12-ში.

საბაზრო რისკი. ჯგუფი ექვემდებარება საბაზრო რისკს. საბაზრო რისკები წარმოიქმნება ღია პოზიციებიდან (ა) უცხოურვალუტაში, (ბ) საპროცენტო აქტივებსა და ვალდებულებებში და (გ) აქციებში, რომელთაგან ყველა ექვემდებარება ბაზარზე საერთო და სპეციფიური მოძრაობების გავლენას. ხელმძღვანელობა ადგენს ლიმიტებს იმ რისკის ღირებულების შესახებ, რომელიც შეიძლება დაშვებული იქნეს და რომლის მონიტორინგიც ყოველდღიურად ხორციელდება. თუმცა ამ მიდგომის გამოყენება არ გამორიცხავს ზარალის წარმოშობას სხვა მიზეზით, ბაზარზე უფრო მნიშვნელოვანი ცვლილებების შემთხვევაში.

საბაზრო რისკების მიმართ მგრძნობელობა, რომელიც მოყვანილია ქვემოთ, ეფუძნება ერთი ფაქტორის ცვლილებას სხვა ფაქტორების მუდმივობის პირობებში. პრაქტიკაში ეს ნაკლებად შესაძლებელია და ცვლილებები ზოგიერთ ფაქტორებში შესაძლებელია დაკავშირებული იყოს - მაგალითად, საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებები და უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებები.

სავალუტო რისკი. ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი აჯამებს ჯგუფის დაქვემდებარებას უცხოური ვალუტის კურსის რისკზე საანგარიშო პერიოდის დასასრულისთვის:

	2022 წლის 31 დეკემბრისთვის			2021 წლის 31 დეკემბრისთვის		
თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა საბალანსო პოზიცია	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა საბალანსო პოზიცია
ქართული ლარი	8,912,544	8,688,430	224,114	1,050,253	7,191,227	(6,140,974)
ა.შ.შ. დოლარი	23,333,656	23,208,433	125,223	28,441,215	22,938,534	5,502,681
ევრო	3,888,767	2,041,582	1,847,185	2,787,603	145,096	2,642,507
ჯამი	**36,134,967**	**33,938,445**	**2,196,522**	**32,279,071**	**30,274,857**	**2,004,214**

ზემოთ მოყვანილი ანალიზი მოიცავს მხოლოდ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებს. მიიჩნევა, რომ ინვესტიციები კაპიტალში და არაფულადი აქტივები არ იწვევს რაიმე მნიშვნელოვან სავალუტო რისკს.
ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი ასახავს მოგების, ზარალისა და კაპიტალის მგრძნობელობას საანგარიშო პერიოდის ბოლოს გამოყენებული სავალუტო კურსის გონივრულ შესაძლო ცვლილებების მიმართ, რომელიც ეხება ჯგუფის ფუნქციონალურ ვალუტას, ამასთან, ყველა სხვა ცვლადი ინარჩუნებს მუდმივობას:

ქართულ ლარში	2022 წლის 31 დეკემბრისთვის		2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	
	გავლენა მოგებას ან ზარალზე	გავლენა კაპიტალზე	გავლენა მოგებას ან ზარალზე	გავლენა კაპიტალზე
აშშ დოლარის გამყარება 10%-ით	105,203	(50,203)	550,268	(296,285)
აშშ დოლარის კურსის ვარდნა 10%-ით	(105,203)	50,203	(550,268)	296,285
ევროს გამყარება 10%-ით	320,502	(1,203)	264,251	(461)
ევროს კურსის ვარდნა 10%-ით	(320,502)	1,203	(264,251)	461

რისკი გათვლილია მხოლოდ ჯგუფის ფუქციონალური ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი ნაშთებისთვის.
საპროცენტო განაკვეთის რისკი. ჯგუფი ექვემდებარება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების მერყეობის არსებული დონეების გავლენას მის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულადი სახსრების ნაკადებზე. ქვემოთ მოცემული ცხრილი აჯამებს ჯგუფის დაქვემდებარებას საპროცენტო განაკვეთის რისკზე. ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აგრეგირებული თანხები საბალანსო ღირებულებით, რომლებიც კატეგორიზირებულია სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის ადრეული გადათვლის ან ვალდებულების შესრულების ვადების მიხედვით, რომელიც უფრო ადრე დადგება.

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	მოთხოვნა და 3 თვეზე ნაკლები	3-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1 წელზე მეტი	უპროცენტო	სულ
31 დეკემბერი 2022						
სულ ფინანსური აქტივები	36,134,968	-	-	-	-	36,134,968
სულ ფინანსური ვალდებულებები	(34,804,466)	-	-	-	-	(34,804,466)
წმინდა საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობელობის დეფიციტი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	**1,330,502**	-	-	-	-	**1,330,502**
31 დეკემბერი 2021						
სულ ფინანსური აქტივები	29,375,012	-	-	-	-	29,375,012
სულ ფინანსური ვალდებულებები	(33,482,072)	-	-	-	-	(33,482,072)
წმინდა საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობელობის დეფიციტი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	**(4,107,060)**	-	-	-	-	**(4,107,060)**

ჯგუფს არ აქვს საპროცენტო განაკვეთების რისკების მართვისთვის საჭირო ოფიციალური პოლიტიკა და პროცედურები, რადგან ხელმძღვანელობა ამ რისკს კომპანიის საქმიანობისთვის უმნიშვნელოდ მიიჩნევს.

ლიკვიდურობის რისკი. ლიკვიდურობის რისკი წარმოადგენს რისკს, რომელსაც საწარმო შეიძლება დაექვემდებაროს ფინანსურ ვალდებულებების შესრულებისას. ჯგუფი ექვემდებარება ყოველდღიურ მოთხოვნებს მის ხელთ არსებული ფულადი რესურსებთან მიმართებით. ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აკონტროლებს მოძრავ პროგნოზებს ჯგუფის ფულადი ნაკადების შესახებ.

ჯგუფი ცდილობს, შეინარჩუნოს სტაბილური დაფინანსების ბაზა, რომელიც ძირითადად სესხებისგან შედგება. ჯგუფი ინვესტირებას ახდენს ლიკვიდური აქტივების დივერსიფიცირებულ პორტფელებში, რათა სწრაფად მოახდინოს რეაგირება გაუთვალისწინებელი ლიკვიდურობის მოთხოვნებზე. ჯგუფის ლიკვიდურობის პორტფელი შედგება ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტებისგან (შენიშვნა 12). ხელმძღვანელობის შეფასებით, ფულადი სახსრების ლიკვიდურობის პორტფელის რეალიზაცია შეიძლება განხორციელდეს ნაღდი ფულით დღის განმავლობაში, რათა გათვალისწინებულ იქნას ლიკვიდურობის ნებისმიერი გაუთვალისწინებელი მოთხოვნები.

ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია ჯგუფი

შენიშვნები კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისთვის – 31 დეკემბერი 2022

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში ნაჩვენებია ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობებით მათი დარჩენილ სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის ვადების მიხედვით. ვალდებულებების ცხრილში მოცემული თანხებ წარმოადგენს სახელშეკრულებო არადისკონტირებულ ფულად ნაკადებს. ამგვარი ფულადი ნაკადები განსხვავდება ფინანსურ მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში შეტანილი თანხისგან, რადგან ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგების თანხ ეფუძნება დისკონტირებულ ფულად ნაკადებს. გადახდები უცხოურ ვალუტაში გადაიყვანება საანგარიშო პერიოდის დასასრულ მოქმედი სავალუტო კურსით.

ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ვადების ანალიზი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის შემდეგნაირად გამოიყურება:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	მოთხოვნა და 2 თვეზე ნაკლები	2-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები					
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები (შენიშვნა 16)	20,949,267	-	-	-	20,949,26
სესხები (შენიშვნა 14)	1,159,212	11,829,967	-	-	12,989,17
სულ სამომავლო გადახდები, მათ შორის ძირითადი თანხის და პროცენტების გადახდები	**22,108,479**	**11,829,967**	**-**	**-**	**33,938,44**

ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ვადების ანალიზი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის შემდეგნაირად გამოიყურება:

თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	მოთხოვნადა2 თვეზეწაკლები	2-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები					
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები (შენიშვნა 16)	13,584,370	-	-	-	13,584,370
სესხები (შენიშვნა 14))	16,964,661	-	-	-	16,964,661

სულ სამომავლო გადახდები, მათ შორის ძირითადი თანხის და პროცენტების გადახდები	30,549,031	-	-	-	30,549,031

26 კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვისას ჯგუფის ამოცანას წარმოადგენს მის მიერ პარტნიორებისთვის თანხების დაბრუნების, სხვა დაინტერესებულ პირებისთვის სარგებლის უზრუნველყოფის და კაპიტალის ოპტიმალური სტრუქტურის შენარჩუნების შესაძლებლობის დაცვა, რა შემცირდეს კაპიტალის ღირებულება. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნებისა და რეგულირებისთვის ჯგუფს შეუძლ დივიდენდების რაოდენობის დარეგულირება, რომელსაც ის აპარტნიორებს უხდის, პარტნიორებისთვის კაპიტალის დაბრუნებ ახალი აქციების გამოშვება ან აქტივების გაყიდვა დავალიანების შესამცირებლად. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანი განკარგულებაში არსებული კაპიტალია: 68,354,826 ლარი (2021: 68,354,826 ლარი).

27 სამართლიანი ღირებულების გამჟღავნება

სამართლიანი ღირებულების გაზომვები სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში გაანალიზებულია დონის მიხედვი შემდეგნაირად: (i) პირველი დონე წარმოადგენს გაზომვებს კოტირებული ფასებით (დაუკორექტირებელი), მოქმედი იდენტურ აქტივებისა და ვალდებულებების აქტიურ ბაზრებზე, (ii) მეორე დონის გაზომვები წარმოადგენს შეფასების მეთოდებს ყველ არსებითი ამოსავალი მონაცემით, რომლებიც მოქმედებს აქტივის ან ვალდებულებისთვის, პირდაპირ (ანუ, როგორც ფასები) ა ირიბად (ანუ ფასებისგან წარმოქმნილი), და (iii) მესამე დონის გაზომვები წარმოადგენს შეფასებებს, რომლებიც არ ეფუძნება გაზრ არსებულ მონაცემებს (ანუ არასაბაზრო მონაცემები). ხელმძღვანელობის მიდგომა ეფუძნება ფინანსური ინსტრუმენტები კატეგორიზაციას, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის გამოყენებით. თუ სამართლიანი ღირებულების გაზომვისას გამოიყენებ დაკვირვებადი მონაცემები, რომლებიც მოითხოვს მნიშვნელოვან კორექტირებებს, ამგვარი გაზომვა წარმოადგენს მესამე დონი გაზომვას. შეფასების ამოსავალი მონაცემების მნიშვნელოვნება მთლიანობაში ფასდება სამართლიანი ღირებულების შეფასებასთა მიმართებაში.

აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ იზომება სამართლიანი ღირებულებით, მაგრამ რომელთათვისაც სამართლიანი ღირებულება დასახელებულია. სამართლიანი ღირებულება გაანალიზებული დონის მიხედვით აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი და საბალანსო ღირებულებების იერარქიაში, რომლებიც არ იზომება სამართლიანი ღირებულებით, შემდეგნაირია:

	31 დეკემბერი, 2022			
თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	დონე 1	დონე 2	დონე 3	საბალანსო ღირებულება
ფინანსური აქტივები				
- ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12,684,039	-	-	12,684,039
- სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები	-	23,243,499	-	23,243,499
- გაცემული სესხები	-	439,235	-	439,235
სულ აქტივები	12,684,039	23,682,734	-	36,366,773
ვალდებულებები				
- სავაჭრო გადასახდელები	-	21,815,287	-	21,815,287
- სესხები	-	12,989,179	-	12,989,179
სულ ვალდებულებები	-	34,804,466	-	34,804,466

	31 დეკემბერი 2021			
თანხები მოცემულია ქართულ ლარში	დონე 1	დონე 2	დონე 3	საბალანსო ღირებულება
ფინანსური აქტივები				
- ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,847,479	-	-	2,847,479
- სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები	-	31,726,337	-	31,726,337
- გაცემული სესხები	-	238,469	-	238,469
სულ აქტივები	2,847,479	31,964,806	-	34,812,285
ვალდებულებები				
- სავაჭრო გადასახდელები	-	17,338,270	-	17,338,270
- სესხები	-	16,690,486	-	16,690,486
სულ ვალდებულებები	-	34,028,756	-	34,028,756

* საინვესტიციო ქონებისთვის არ განხორციელებულა დამოუკიდებელი შეფასება.

სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე და მესამე დონეების სამართლიანი ღირებულებები გამოთვლილია დისკონტირებული ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდით. მცურავი განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც არ კოტირდება აქტიურ ბაზარზე, შეფასდა მათი საბალანსე ღირებულების ტოლი ღირებულებით. არაკოტირებული ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება გამოთვლილია სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია ანალოგიური საკრედიტო რისკების და დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის ვადების მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული სახით.

ბალანსზე ამორტიზებული ღირებულებით აყვანილი ფინანსური აქტივები. მცურავი განაკვეთის ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, როგორც წესი, მათ საბალანსო ღირებულებას წარმოადგენს. ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის ინსტრუმენტებისთვის გამოთვლილი სამართლიანი ღირებულება ეფუძნება სამომავლო ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია ანალოგიური საკრედიტო რისკების და დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის ვადების მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული სახით. დისკონტის განაკვეთი გამოიყენება სახელშეკრულებო მხარის საკრედიტო რისკის მიხედვით.

ბალანსზე ამორტიზებული ღირებულებით აყვანილი ვალდებულებები. გამოთვლილი სამართლიანი ღირებულება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის ინსტრუმენტებისთვის სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის დადგენილი ვადებით რომელთათვისაც კოტირებული საბაზრო ფასი არ არის ხელმისაწვდომი, გამოანგარიშდა სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია ანალოგიური საკრედიტო რისკების და დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის ვადების მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული

სახით. სავაჭრო გადასახდელების და სხვა ფინანსური ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები მიახლოებით განსაზღვრავს სამართლიან ღირებულებებს მათი სახელშეკრულებო ვალდებულების დაფარვის მოკლევადიანი პერიოდის მიხედვით.

28 ფინანსური ინსტრუმენტების პრეზენტაცია შეფასების კატეგორიით

შეფასების მიზნებისთვის ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას ახდენს შემდეგ კატეგორიებში (ა) ფინანსური აქტივები FVTPL-ით, (ბ) ვალის ინსტრუმენტები FVOCI-ით,(გ) კაპიტალის ინსტრუმენტები FVOCI-ით და (დ) ფინანსური აქტივები ამორტიზაციის ღირებულებით. ფინანსური აქტივები FVTPL-ით ორი ქვეკატეგორიით ხასიათდება: (i) აქტივები, რომლებიც სავალდებულო წესით ფასდება FVTPL-ით და (ii) აქტივები, რომელთა დანიშნულება თავდაპირველი აღიარებისას ან შემდგომ პერიოდში განისაზღვრება. ამასთან, ფინანსური იჯარის დებიტორული დავალიანებები ქმნის ცალკე კატეგორიას. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფის ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ბალანსზე აყვანილი იქნა ამორტიზებული ღირებულებით.

შპს ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია

მმართველობითი ანგარიშგება

შპს ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას საქმიანობის მიმოხილვა

თბილისი

2022

1. საქმიანობის განვითარების, შედეგების და მდგომარეობის აღწერა

შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია“ დაარსდა 2008 წელს. მისი საქმიანობის ძირითადი მიმართულებაა სხვადასხვა სახის ფეროშენადნობების წარმოება. 2009 წლიდან კომპანია აქტიურად ჩაერთო წარმოების პროცესში და ყოველწლიურად ხასიათდება მზარდი ეფექტით, როგორც წარმოების, ისე ბაზრის ათვისების და ბაზარზე საკუთარი სეგმენტის დაკავების კუთხით.

შპს „ჭიათურამანაგნუმ ჯორჯია“ აწარმოებს შემდეგი სახის პროდუქციას:

1. ფეროსილიკომანგანუმი - FeSiMn

2. ფერომანგანუმი - FeMn

3. ფეროსილიციუმი - FeSi

გარდა საქმიანობის ძირითადი მიმართულებისა, კომპანია ასევე ახორციელებს ფეროსილიკომანგანუმის საწარმოებლად საჭირო ძირითადი ნედლეულის - მანგანუმის კონცენტრატის და აგლომერატის წარმოებას.

კომპანიის მიერ წარმოებულ პროდუქციაზე განსაკუთრებული მოთხოვნაა, მსოფლიოს მასშტაბით, რაც შეეხება ქვეყნის შიდა ბაზარს, იგი ძალიან მცირეა, თუმცა კომპანიას აქაც დაკავებული აქვს გარკვეული ადგილი.

წარმოებული პროდუქციის ძირითადი იმპორტიორი ქვეყნებია რუსეთი, ყაზახეთი, აზერბაიჯანი, უკრაინა, ევროკავშირის ქვეყნები, აშშ. გარდა აღნიშნული ქვეყნებისა, შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია“ წარმატებით ახორციელებს წარმოებული ფეროშენადნობების ექსპორტს მსოფლიოს სხვა ქვეყნებშიც, ესენია: ესტონეთი, ბელორუსია, თურქეთი, ერაყი, იაპონია, და სხვა.

პროდუქციის საწარმოებლად საჭირო ნედლეულის შეძენას კომპანია ახორციელებს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან, ესენია: ბრაზილია, აფრიკის კონტინენტის ქვეყნები, უკრაინა, რუსეთი, ყაზახეთი, თურქეთი, ჩინეთი.

2. განვითარების გეგმა და სტრატეგია

კომპანია დაარსების დღიდან ვითარდებოდა და ეტაპობრივად ხდებოდა წარმოების სიმძლავრეების ზრდა, წარმოებისთვის საჭირო ახალი მანქანა-დანადგარების დამატების და ახალი ქარხნების მშენებლობის და/ან შეძენის საშუალებით.

კომპანიის სამომავლო განვითარების გეგმა და მისი განხორციელებისთვის საჭირო დამატებითი კაპიტალის მოზიდვის მეთოდები, წარმოების ზრდის კუთხით უცვლელია. ისევე როგორც ისტორიულად, მომავალშიც განსაზღვრულია ეტაპობრივად სიმძლავრეების ზრდა, დამატებითი მნიშვნელოვანი ფინანსური სახსრების მოზიდვის გარეშე, კომპანიის საქმიანობის შედეგად მიღებული ფინანსური სახსრების გამოყენებით.

2019 წელს დასრულდა მშენებლობა და ექსპლოატაციაში შევიდა ახალი თანამედროვე აგლომერაციის ქარხანა.

ნედლეულის წარმოების განვითარების კუთხით მნიშვნელოვანი დადებითი შედეგი აქვს აგლომერაციის ქარხანას, რადგან აღნიშნული ქარხნის მეშვეობით ხდება საქართველოში არსებული მანგანუმის მადნის წარმოების ნარჩენების გადამუშავება და მისგან ფეროშენადნობების საწარმოებლად საჭირო ნედლეულის მიღება. აგლომერაციის ქარხანა, მანგანუმის კონცენტრატის გამამდიდრებელ ქარხნებთან ერთად, საშუალებას იძლევა გარკვეულწილად გადაიჭრას საქართველოში არსებული ნედლეულის დეფიციტის პრობლემა. ამასთან აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ ანალოგიური ტიპის წარმოება ამიერკავკასიის მასშტაბით არ არსებობს.

ისტორიულად კომპანია ვითარდებოდა განვითარების გეგმის შესაბამისად მცირეოდენი გადახრებით. წარმოების შედეგებიც თითქმის თანხვედრაშია დაგეგმილ მონაცემებთან.

ცხრილი № 1.

წარმოების მონაცემები

წელი	პროდუქცია	ზომის ერთეული	წარმოების გეგმა	ფაქტიური წარმოება
2011	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	15,000.00	15,557.70
2012	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	20,000.00	19,612.50
2013	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	20,000.00	20,907.80
2013	ფერომანგანუმი	ტონა	1,000.00	784.80

2014	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	12,000.00	11,710.70
2014	ფეროსილიციუმი	ტონა	2,000.00	1,957.50
2014	ფერომანგანუმი	ტონა	700.00	733.80
2015	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	11,000.00	10,625.80
2015	ფეროსილიციუმი	ტონა	2,000.00	1,767.50
2015	ფერომანგანუმი	ტონა	1,500.00	1,327.80
2016	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	23,000.00	24,322.50
2017	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	20,000.00	19,837.50
2018	ფეროსილიციუმი	ტონა	500.00	523.75
2018	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	17,000.00	16,225.59
2019	ფერომანგანუმი	ტონა	150.00	137.83
2019	ფეროსილიციუმი	ტონა	500.00	432.30
2019	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	22,000.00	22,499.40
2020	ფერომანგანუმი	ტონა	100,00	120,22
2020	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	18000,00	17757,20
2021	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	25000,00	31134,10
2022	ფეროსილიკომანგანუმი	ტონა	25000,00	27899,86

3. არსებული საწარმოების მიმოხილვა

შპს "ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას" წარმოების ქვედანაყოფები შესაძლებელია დაიყოს 3 ჯგუფად, ესენია:

- ძირითადი პროდუქციის ფეროშენადნობების წარმოება რომელიც მოიცავს ფეროშენადნობთა ქარხანას.
- მანგანუმის კონცენტრატის წარმოება, რომელიც მოიცავს 3 გამამდიდრებელ ქარხანას.

- აგლომერატის წარმოება, რომელიც მოიცავს თანამედროვე ტექნოლოგიუ აგლომერაციის ქარხანას.

ფეროშენადნობების საწარმოებია:

1. ნახშირღელეს ფეროშენადნობთა ქარხანა.
2. ორხევის ფეროშენადნობთა ქარხანა

ნახშირღელეს ფეროშენადნობთა ქარხანა - გაიხსნა 2008 წელს, თავდაპირველად აშენდა დ 2009 წელს ექსპლოატაციაში შევიდა 5 მეგავატი სიმძლავრის #1 ელექტრორკალური ღუმელი 2011 წელს ქარხანაში დამონტაჟდა და ექსპლოატაციაში შევიდა 8 მეგავატი სიმძლავრის # ელექტრორკალური ღუმელი, 2012 წელს ექსპლოატაციაში შევიდა კიდევ ერთი 8 მეგავატ სიმძლავრის #3 ელექტრორკალური ღუმელი, 2013 წელს აშენდა და ექსპლოატაციაში შევიდ მექანიკური საამქრო, ხოლო 2014 წელს საჩამოსხმო საამქრო. აღნიშნულ საამქროებშ ხორციელდება სხვადასხვა მეტალის დნობის და მექანიკური დამუშავების შედეგად ქარხნის ექსპლოატაციისთვის საჭირო სათადარიგო ნაწილების წარმოება.

2015 წელს ქარხანაში დამონტაჟდა თანამედროვე სტანდარტების აირგამწმენდ მოწყობილობა, რომელიც უზრუნველყოფს წარმოების პროცესში ღუმელებიდან გამოყოფილ აირების 99.8%-ით გაწმენდას. 2017 წელს აშენდა და 2018 წლის დასაწყისში ექსპლოატაციაშ შევიდა დამატებით კიდევ ერთი 8 მეგავატი სიმძლავრის #4 ელექტრორკალური ღუმელი. 202 წლის მდგომარეობით, ქარხნის წლიური წარმადობის სიმძლავრე შეადგენს 39,000 ტონას.

ორხევის ფეროშენადნობთა ქარხანა - კომპანიამ შეიძინა 2015 წელს. განხორციელდა ქარხანაში არსებული ღუმელის მოდიფიკაცია, თანამედროვე ტექნოლოგიური სიახლეების გათვალისწინებით, ასევე განხორციელდა ქარხანაში არსებული დანადგარების სრული კაპიტალური რემონტი და მოდიფიკაცია. ქარხანაში არსებულ აირგამწმენდ მოწყობილობას, ეფექტურობის გაზრდის მიზნით დაემატა დამატებითი სექციები და შეიცვალა არსებული ფილტრები სრულად. ჩატარებული სარემონტო სამუშაოების დასრულების შემდეგ, 2016 წლის ივნისის თვეში ქარხანა შევიდა ექსპლოატაციაში. ქარხანაში დამონტაჟებულია ერთი 6 მეგავატი სიმძლავრის ელექტრორკალური ღუმელი. 2020 წლის მდგომარეობით, არსებული სიმძლავრის გათვალიწინებით, ქარხნის წლიური წარმადობაა 7,200 ტონა. ქარხნის წარმადობა 2022 წლის 1 აგვისტომდე არის 3770 ტონა. ორხევის ფეროშენადნობთა ქარხანა გაიყიდა 01,08, 2022 წელს.

მანგანუმის კონცენტრატის წარმოება - 2009 წელს ექსპლოატაციაში შევიდა მანგანუმის კონცენტრატის საწარმოებელი #1 ქარხანა, რომელიც მდებარეობს ქალაქ ჭიათურაში. 2010 წელს ექსპლოატაციაში შევიდა ანალოგიური ტიპის კიდევ ერთი ქარხანა #2. 2013 წელს ჭიათურის რაიონ სოფ. წირქვალში აშენდა და ექსპლოატაციაში შევიდა უახლესი ტექნოლიგიური დანადგარებით აღჭურვილი მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი ქარხანა

#3. გამამდიდრებელი ქარხნების სიმძლავრე, ნედლეულის ტიპისა და ხარისხის მიხედვით შეადგენს 36 000 – 100 000 ტონას წელიწადში.

აგლომერატის წარმოება - 2018 წელს დაიწყო და 2019 წლის სექტემბრის თვიდან ექსპლოატაციაში შევიდა ახალი თანამედროვე დანადგარებით აღჭურვილი აგლომერაციის ქარხანა. აგლომერაციის ქარხანაში მანგანუმის წვრილფრაქციული მადნისგან ხდება აგლომერატის წარმოება, რომელიც გამოიყენება ფეროშენადნობების ქარხნებში. ქარხნის წარმადობა შეადგენს 240,000 ტონას წელიწადში.

ცხრილი № 2.

ღუმელების მონაცემები

წარმოების ქვედანაყოფი	ღუმელი	პროდუქცია	ზომის ერთეული	სიმძლავრე წლის საშუალო წარმადობა. რაოდენობა
ნახშირღელე	ღუმელი №1	FeSiMn,FeSi,FeMn.	ტონა	6,000
ნახშირღელე	ღუმელი №2	FeSiMn,FeSi,FeMn.	ტონა	11,000
ნახშირღელე	ღუმელი №3	FeSiMn,FeSi,FeMn.	ტონა	11,000
ნახშირღელე	ღუმელი №4	FeSiMn,FeSi,FeMn.	ტონა	11,000
ორხევი	ღუმელი	FeSiMn,FeSi,FeMn	ტონა	7200
ჯამი				46,200

კომპანიაში 2022 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით დასაქმებული იყო 518 ადამიანი, დასაქმებულების 95% წარმოადგენს ადგილობრივ კადრებს. კომპანიის დაარსების დღიდან დასაქმებულების რაოდენობა, წარმოების სიმძლავრეების ზრდასთან ერთად თანმიმდევრულად იზრდებოდა. წლების მიხედვით კომპანიაში დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა შემდეგია:

ცხრილი № 3

წელი	დასაქმებულების რაოდენობა
2008	45
2009	117
2010	386
2011	518
2012	526
2013	419
2014	396
2015	370
2016	398
2017	467
2018	515
2019	524
2020	512
2021	517
2022	518

4. მომავლის გეგმები:

სამომავლო განვითარების მიზნით, 2023 წელს კომპანია გეგმავს ფეროშენადნობების წარმოების სიმძლავრეების გაზრდას ორი ახალი ღუმელის დამატებით. აღნიშნული პროექტის ექსპლოატაციაში შესვლის შემდეგ, წარმოების მოცულობა გაიზრდება 1200 ტონით თვეში.

წარმოების სიმძლავრეების გაზრდის პარალელურად 2023 წელს კომპანია ასევე გეგმავს ახალი ელექტრო გადამცემი ხაზის მშენებლობას და არსებული ელექტროქსვესადგურის რეაბილიტაციას.

კომპანიის საკუთრებაში არსებული ფეროშენადნობთა ქარხნების უნივერსალურობის გათვალისწინებით, კომპანიას შესაძლებლობა აქვს აწარმოოს სხვადასხვა სახის ფეროშენადნობები: ფეროსილიკომანგანუმი, ფერომანგანუმი, ფეროსილიციუმი. სამომავლოდ რომელიმე პროდუქტზე ორიენტირების კუთხით, კომპანია შეინარჩუნებს არსებულ პოლიტიკას და პროდუქტზე ორიენტირება მომავალშიც მოხდება ბაზარზე არსებული მოთხოვნის გათვალისწინებით.

5. კლიენტებთან ურთიერთობების გაუმჯობესების გზები:

კლიენტებთან ურთიერთობის გაუმჯობესების და ახალ პოტენციურ კლიენტებთან ურთიერთობების დამყარების მიზნით, კომპანია აქტიურად ჩართულია და მონაწილეობს საქართველოსა თუ მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში გამართულ ყოველწლიურ კონფერენციებში, სადაც წარმოდგენილია დარგში არსებული მსოფლიოს თითქმის ყველა კომპანიის წარმომადგენლები. ამ მიმართულებით კომპანია აპირებს გააგრძელოს აქტიური ჩართულობა და ყოველთვის იყოს წარმოდგენილი ასეთ კონფერენციებზე, ხოლო მსგავსი ღონისძიების საქართველოში გამართვის შემთხვევაში გაუწიოს ფინანსური დახმარება ორგანიზატორებს კონფერენციის ორგანიზებაში. აქტიური ჩართულობა და დარგში არსებულ მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის ნედლეულის მწარმოებლებთან თუ პროდუქციის მომხმარებლებთან მჭიდრო ურთიერთობა საფუძველია არა მხოლოდ შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ არამედ ზოგადად საქართველოს, როგორც ფეროშენადნობების მწარმოებელი ქვეყნის ცნობადობის ამაღლების და პოპულარიზაციისთვის.

6. ხარისხის კონტროლი:

წარმოებული პროდუქციის ხარისხის კონტროლის მიზნით, შექმნილია სპეციალური ქიმიური ლაბორატორია. ლაბორატორია აღჭურვილია თანამედროვე სტანდარტების მოთხოვნის გათვალისწინებით. ლაბორატორიას საქართველოს აკრედიტაციის ეროვნული ცენტრის მიერ ISO 17025:2010-ის სტანდარტის შესაბამისად, მინიჭებული აქვს აკრედიტაცია და აკრედიტაციის ორგანოს მიერ ხორციელდება ასევე პერიოდული კონტროლი (აკრედიტაციის მოწმობა GAC-TL-0120). პროდუქციის წარმოების პროცესში, ყოველდღიურად - დღეში რამდენჯერმე ხდება წარმოებაში ჩაშვებული ნედლეულის და მიღებული პროდუქციის ხარისხის ლაბორატორიული ანალიზი, რისი მეშვეობითაც მინიმუმამდეა დაყვანილი პროდუქციის ხარისხის მცირე გადახრის რისკიც. ხარისხის კონტროლის მაღალი სტანდარტის გათვალისწინებით, კომპანიას მსოფლიო ბაზარზე დამკვიდრებული აქვს სტაბილური და ხარისხიანი პროდუქციის მწარმოებლის რეპუტაცია.

7. სასაქონლო ნიშნები და პატენტები:

2009 წლიდან, მსოფლიო ბაზარზე ხარისხიანი და სტაბილური პროდუქციის მიმწოდებლის რეპუტაციის ჩამოყალიბების შედეგად, ფეროშენადნობების მწარმოებელთა და ფეროშენადნობი პროდუქციის მომხმარებელთა დარგში, კომპანია მსოფლიოს მასშტაბით მაღალი ცნობადობით სარგებლობს. კომპანიის სახელის და სავაჭრო ნიშნის არასანქცირებული გამოყენების თავიდან არიდების მიზნით, კომპანიას საქპატენტში რეგისტრირებული აქვს სავაჭრო ნიშანი შესაბამისი ტექსტობრივი და ვიზუალური გამოსახულების სახით.

რეგისტრირებული სავაჭრო ნიშნის ვიზუალური გამოსახულება:

CHIATURMANGANUM GEORGIA
Georgian Ferroalloys

8. გარემოზე ზრუნვა

კომპანიაში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა გარემოს დაცვის საკითხების მოწესრიგებას. კომპანიის საქმიანობის სპეციფიკის მიხედვით, კომპანია კანონმდებლობით დადგენილი წესით ახორციელებს გარემოზე ზემოქმედების მონიტორინგს. კომპანიის საკუთრებაში არსებული საწარმოების ექსპლოატაციაში გაშვება ხდება მხოლოდ შესაბამისი გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშის და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ანგარიშის მომზადების და სათანადო წესით შეთანხმების შემდეგ. გარემოზე მავნე ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით, ფეროშენადნობ საწარმოებში დამონტაჟებულია უახლესი სტანდარტების აირგამწმენდი მოწყობილობები და ევროპული წარმოების ფილტრები. აირგამწმენდი მოწყობილობების მუშაობა მთლიანად ავტომატიზებულია და რაიმე ხარვეზის არსებობის შემთხვევაში ავტომატურად ხდება ქარხნის გათიშვა. უახლესი ტიპის მოწყობილობების გამოყენება საშუალებას იძლევა თითქმის 100%-ით გამოირიცხოს გაუთვალისწინებელი შემთხვევების შედეგად გარემოზე მავნე ზემოქმედება.

9. დასაქმებულთა ჯანმრთელობაზე და უსაფრთხოებაზე ზრუნვა

შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ საკუთრებაში არსებული ქარხნებში დასაქმებული პირების შესასრულებელი სამუშაო, წარმოების სპეციფიკიდან გამომდინარე წარმოადგენს მომატებული საფრთხის შემცველ სამუშაოს. ამის გათვალისწინებით, კომპანიაში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა შრომის უსაფრთხო პირობების დაცვას. ქარხნებში ყველა პოზიციაზე დასაქმებული პირებისთვის შემუშავებულია შესაბამისი შრომის ინსტრუქციები. ქარხანაში სამუშაოს დაწყებამდე ყველა პირი გადის სპეციალურ სწავლებას და

მხოლოდ ამის შემდეგ დაიშვება სამუშაო ადგილზე. გარდა ამისა, დადგენილი პერიოდულობით ხდება თანამშრომელთა გადამზადება შრომის უსაფრთხოების საკითხებში. ყოველი სამუშაო დღის დაწყების წინ დასაქმებულები გადიან სპეციალურ ინსტრუქტაჟს შრომის უსაფრთხოებაში. საწარმოების შენობებში განთავსებული ხანძარსაწინააღმდეგო ინფრასტრუქტურა. კრიზისულ სიტუაციების მართვაზე შესაბამისი უფლებამოსილებები გადანაწილებული აქვთ სამსახურების და/ან შესაბამისი ჯგუფის ხელმძღვანელებს. ამასთან კომპანიაში შრომის უსაფრთხოების პირობების დაცვის მონიტორინგის და კონტროლის მიზნით გამოყოფილია სპეციალური საკადრო ერთეულები.

10. კომპანიის სტრუქტურა:

კომპანიის მართვის სტრუქტურა შედგება ჰორიზონტალური და ვერტიკალური ხაზით დაკავშირებული ქვედანაყოფებისგან. სტრუქტურული ქვედანაყოფი ექვემდებარება კომპანიის დირექტორს ან შესაბამისი მიმართულების კურატორ დირექტორის მოადგილეს.

ნებისმიერი სტრუქტურული ქვედანაყოფისთვის ყალიბდება შესაბამისი პროცედურული დოკუმენტაცია, რომლითაც განისაზღვრება ქვედანაყოფის და მასში შემავალი პირების უფლება-მოვალეობები და მათი საქმიანობის ინსტრუქცია.

კომპანიის სტრუქტურა გამოიყურება შემდეგი სახით:

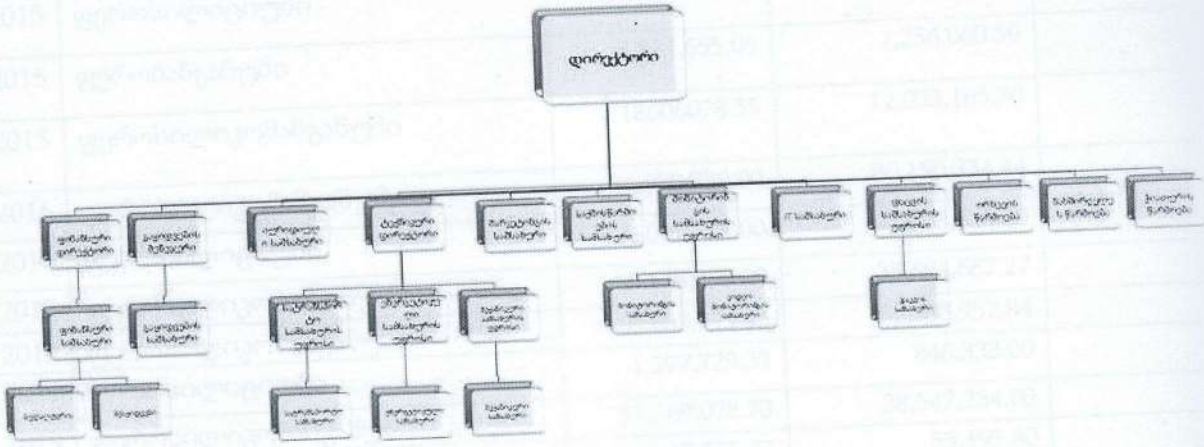

კომპანიის პარტნიორთა კრების უფლებამოსილება და უფლებების განხორციელების წესების მიმოხილვა:

კომპანიის 100% წილის მფლობელს წარმოადგენს საერთაშორისო კომპანია greenfield financial corporation.

პარტნიორების უფლებამოსილება განსაზღვრულია კომპანიის წესდებით, რომელიც წარმოადგენს საჯაროდ გამოქვეყნებულ დოკუმენტს.

11. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ცხრილი № 4

გაყიდვების მონაცემები

წელი	პროდუქცია	რეალიზაცია ლარი	თვითღირებულება ლარი	მარჟა % პროდუქციის რეალიზაციიდან
2013	ფეროსილიკომანგანუმი, ფერომანგანუმი.	36,257,975.60	21,642,973.00	40.31%
2014	ფეროსილიკომანგანუმი, ფეროსილიციუმი,ფერომანგანუმი	37,518,190.50	22,596,621.80	39.77%
2015	ფეროსილიციუმი	6,974,671.54	4,542,145.30	34.88%
2015	ფერომანგანუმი	3,971,655.05	2,256,060.50	43.20%
2015	ფეროსილიკომანგანუმი	18606078.55	12,033,165.70	35.33%
2016	ფეროსილიკომანგანუმი	36,970,739.00	30,150,334.44	18.45%
2016	ფეროსილიციუმი	2,061,784.00	1,778,620.00	13.73%
2017	ფეროსილიკომანგანუმი	60,508,399.00	35,604,687.27	41.16 %
2018	ფეროსილიკომანგანუმი	46,403,793.00	32,088,952.84	30.85%
2019	ფეროსილიციუმი	1,277,729.32	846,333.00	33.76%
2019	ფეროსილიკომანგანუმი	51,169,078.70	38,547,234.00	24.67%
2020	ფერომანგანუმი	65,555.77	55,195.80	15.80%
2020	ფეროსილიკომანგანუმი	57,326,367.50	51,989,156.28	9.31%
2021	ფეროსილიციუმი	251,171.59	88,454.77	64.78%
2021	ფერომანგანუმი	694,509.00	455,196.22	34.46%
2021	ფეროსილიკომანგანუმი	129,302,634.38	78,057,862.67	39.63%
2022	ფეროსილიკომანგანუმი	109,082.481,65	70,614,139.20	35,27%

ცხრილი № 5

გაყიდვების მონაცემები

წელი	პროდუქცია	რეალიზაცია, რაოდენობა ტ.	რეალიზაცია თანხა ლარი	წლის საშუალო ფასი /ტონაზე
2013	ფეროსილიკომანგანუმი	17,435.50	36,257,975.60	2,079
2014	ფეროსილიკომანგანუმი	16,485.40	37,518,190.50	2,275
2015	ფეროსილიკომანგანუმი	7,843.55	18,606,078.55	2,372
2015	ფეროსილიციუმი	2,235.40	6,974,671.54	312
2015	ფერომანგანუმი	1,180.87	3,971,655.50	336
2016	ფეროსილიკომანგანუმი	21,011.00	36,970,739.00	1,75
2016	ფეროსილიციუმი	842.00	2,061,784.00	2,44
2017	ფეროსილიკომანგანუმი	22,201.82	60,508,399.00	2,72
2018	ფეროსილიკომანგანუმი	15,203.20	46,403,793.00	3,05
2019	ფეროსილიციუმი	503.00	1,277,729.32	2,54
2019	ფეროსილიკომანგანუმი	17,362.00	51,169,078.70	2,94
2020	ფერომანგანუმი	21.50	65,555.77	3,04
2020	ფეროსილიკომანგანუმი	19,219.40	57,326,367.50	2,98
2021	ფეროსილიციუმი	55.88	251,171.59	4,4
2021	ფერომანგანუმი	163.43	694,509.00	4,2
2021	ფეროსილიკომანგანუმი	28,257.25	129,302,634.38	4,5
2022	ფეროსილიკომანგანუმი	20,810	109,082.481,65	5,2

12. ძირითადი რისკები და მისი პრევენციის გზები

კომპანიის საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით შესაძლო რისკებს წარმოადგენს:

- პროდუქციაზე და/ან ნედლეულზე ფასების ცვლილება;
- ბაზარზე მოთხოვნის შემცირება;
- მსოფლიო პანდემიის პირობებში, გარკვეულ ქვეყნებში შეზღუდვების შემოღება შემთხვევაში ნედლეულის მიწოდების შეფერხება.
- ლარის კურსის ცვლილებები;
- ფინანსური რისკები.

კომპანიის წინაშე არსებული რისკების პრევენციის მიზნით, კომპანიაში მიმდინარეო აღნიშნული რისკების მუდმივი მონიტორინგი, რათა მყისიერად მოხდეს რისკების თავიდ არიდების შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება.

მსოფლიო ბაზარზე ფასების ცვალებადობით შესაძლო ზიანის თავიდან არიდების მიზნით, ნედლეულის შესაბამისი პარტიის შეძენისას, კომპანიის მენეჯმენტი პარალელურად მუშაობს ნედლეულით მისაღები პროდუქციის გაყიდვის კონტრაქტების გაფორმებაზე მინიმუმ იმ ოდენობით, რაც გადაფარავს ნედლეულის შესაბამისი პარტიის და მისი გადამუშავების ღირებულებას. აღნიშნული მიდგომის შედეგად, მინიმალიზებულია, პროდუქციაზე ფასების მნიშვნელოვანი შემცირების პირობებშიც ზარალის მიღება.

რაც შეხება ბაზარის გაჯერების და ბაზარზე მოთხოვნის შემცირების რისკს, კომპანია აღნიშნულს უმკლავდება საკუთარი ქარხნების უნივერსალურობის შედეგად. კომპანიას მარაგში მუდმივად აქვს სხვადასხვა სახის და ხარისხის პროდუქცია, რათა მოთხოვნის არსებობის შემთხვევაში დააკმაყოფილოს მომხმარებელი. ამავდროულად ბაზარზე ამა თუ იმ სახის პროდუქციაზე მოთხოვნის არსებობის შემთხვევაში კომპანია მოკლე დროში ახორციელებს წარმოების გადართვას სხვა სახის პროდუქციაზე. შესაბამისად ბაზრის მუდმივი მონიტორინგით და ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისი პროდუქციის წარმოებით მინიმალიზებულია ეს რისკიც.

2021 წელს მსოფლიოში შექმნილი ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის და მსოფლიო პანდემიის გამო არსებული და შესაძლო შეზღუდვების პირობებში, შესაძლებელია მოხდეს ნედლეულის მომწოდებელი რომელიმე ქვეყნის პორტების მუშაობის შეფერხება და რეალურად გართულდეს წარმოებისთვის საჭირო ნედლეულის დროულად მიღება.

აღნიშნული რისკის პრევენციის მიზნით კომპანიამ 2021 წელს განაახლა და გააფართოვა საკუთარი ნედლეულის წარმოების მიმართულება. აღნიშნული ღონისძიებების შედეგად, იმპორტირებული ნედლეულის არქონის შემთხვევაში, მანგანუმის მადნის საკუთარი ნედლეულის მარაგების გადამუშავებით შესაძლებელია მთლიანად აღმოიფხვრას ან მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი ნედლეულის შესაძლო დეფიციტის რისკი.

ლარის კურსის ცვალებადობა არ ახდენს მნიშვნელოვან გავლენას კომპანიის ფინანსურ მაჩვენებლებზე, რადგან პროდუქციის თითქმის 100% გადის ექსპორტზე და შესაბამისად კომპანიას შემოსავალი უცხოურ ვალუტაში აქვს, ამასთან პროდუქციის თვითღირებულების დაახლოებით 60%-ს იმპორტირებული ნედლეული შეადგენს. აქედან გამომდინარე კომპანიის ფინანსური მაჩვენებლებზე დიდ გავლენას ლარის კურსი არ ახდენს. ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსი ისტორიულად ძირითადად უარყოფითი ზრდით ხასიათდება. ამდენად შემოსავლის უცხოურ ვალუტაში არსებობის პირობებში, ეროვნული ვალუტის კურსის უარყოფითი ცვლილება, კომპანიისთვის მნიშვნელოვან უარყოფით შედეგებს არ გამოიწვევს.

სამუშაოს სპეციფიკური ხასიათის გამო, ფულადი სახსრების შემოდინება კომპანიისთვის ფინანსური რისკების თვალსაზრისით ძალიან მგრძნობიარე საკითხია. ფულადი სახსრების არასაკმარისი შემოდინების გამო მიმდინარე ვალდებულებების დაფარვა შესაძლოა პრობლემური გახდეს. ზემოაღნიშნული რისკის დაზღვევის მიზნით, კომპანიამ შეიმუშავა საკმაოდ ფრთხილი პოლიტიკა, კერძოდ: მნიშვნელოვანი კაპიტალური ხარჯების დაგეგმვა

ხორციელდება მხოლოდ კომპანიის საკუთრებაში არსებული საკუთარი თავისუფალი სახსრების მობილიზაციის ხარჯზე და შესაბამისად, ზემოაღნიშნული რისკი, კაპიტალური ხარჯების თვალსაზრისით არ არსებობს. რაც შეეხება სამუშაო აქტივების დაფინანსების წყაროს, ამ მხრივ კომპანია ყოველთვის განიხილავდა საკუთარი სახსრების გარკვეულ ნაწილს. კომპანია ნედლეულს დიდ მარაგს ყიდულობს ძირითადად საბანკო პროდუქტების გამოყენებით. ამ მიზნით მან წინასწარ მოაწერა ხელი ბანკებთან საერთო საკრედიტო ხელშეკრულებას, რაც აღემატება ნედლეულის საჭირო რეზერვების მაქსიმალურ დაფინანსებას. სამუშაო ნედლეულის შესყიდვისთვის საჭირო საკრედიტო პროდუქტის გარდა, კომპანიამ ასევე გააქტიურა საკრედიტო ხაზი რამდენიმე მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით გაუთვალისწინებელი შემთხვევებისთვის, რომლითაც ხდება მიმდინარე ვალდებულებების დაფარვა, სახსრების მოსალოდნელი შეფერხების შემთხვევაში. ფულადი სახსრების შემოდინების კონტროლს ახორციელებს კომპანიის ფინანსური სამსახური და დაგეგმილი ფულადი სახსრების შემოდინების თუნდაც მცირე გადახრის შემთხვევაში, კომპანიის ფინანსური დირექტორის მოთხოვნით დაუყოვნებლივ ინიშნება დირექტორატის რიგგარეშე სხდომა. ფულადი სახსრების კონტროლის მიზნით და მოსალოდნელი ხარჯების დაფარვისთვის საჭირო დაფინანსების წყაროების იდენტიფიცირების მიზნით, კომპანიაში პერიოდულად (თვეში ერთხელ) დირექტორატის გაფართოებული შეხვედრები იმართება, რომლის დროსაც დეტალურად არის გაანალიზებული მომდევნო პერიოდში საჭირო თანხები, კომპანიის გაყიდვების პოლიტიკა იდენტიფიცირდება სახსრების საჭიროების შესაბამისად. აგრეთვე ხორციელდება ფულადი სახსრების შემოდინების შესრულების გეგმის მონიტორინგი და გარკვეული კორექტირებები საჭიროების შემთხვევაში.

შპს ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია-ს 2022 წელს არ ჩაუტარებია რაიმე კვლევითი და განვითარების საქმიანობა. ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ისტორიული მონაცემების საფუძველზე, კომპანიის პოლიტიკა ეფექტურია ფინანსური რისკების თავიდან აცილების თვალსაზრისით. იმის გათვალისწინებით, რომ კომპანია სწრაფად განვითარდა დამატებითი მნიშვნელოვანი ინვესტიციების გაზრდის გარეშე, დაგეგმილია იგივე პოლიტიკის გაგრძელება მომავალში.

29 სექტემბერი 2023

_____

დირექტორი:

მამია ბერიძე

სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის ნომერი	N231383463
სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის თარიღი	02.10.2023 წ
სანოტარო მოქმედების დასახელება	დოკუმენტის თარგმანზე დიპლომირებული მთარგმნელის ხელმოწერის დამოწმება
ნოტარიუსი	ელისო შიხიაშვილი
სანოტარო ბიუროს მისამართი	თბილისი, ლესელიძის ქ.#17
სანოტარო ბიუროს ტელეფონი	599446826
სანოტარო მოქმედების ინდივიდუალური ნომერი	92018775384123

სანოტარო მოქმედებისა და სანოტარო აქტის შესახებ ინფორმაციის (მისი შექმნის, შეცვლის და/ან გაუქმების შესახებ) მიღება–გადამოწმება შეგიძლიათ საქართველოს ნოტარიუსთა პალატის ვებ–გვერდზე: www.notary.ge ასევე შეგიძლიათ დარეკოთ ტელეფონზე: +995(32) 2 66 19 18

ორი ათას ოცდასამი წლის ორ ოქტომბერს, მე, ნოტარიუსი **ელისო შიხიაშვილი**, რომლის სანოტარო ბიურო მდებარეობს ქ თბილისი, ლესელიძის ქ. 17, ვადასტურებ მთარგმნელის *მაკა კვანტალიანის (დაბ.10.09.1989წ., მცხოვრები ქ. თბილისი, ბზიფის შესახვევი N 8, პირადი №01011066963, პ/მ №B0888397, გაცემულია 01.03.2006წ. სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ისნის სამსახურის მიერ)* **ხელმოწერის ნამდვილობას.** მთარგმნელმა წარმოადგინა ენის ცოდნის დამადასტურებელი დოკუმენტი (ხარისხის სერტიფიკატი გაცემული 2011წ. გოთლენდის უნივერსიტეტის მიერ №890910-T043) *თარჯიმანი გაფრთხილებულია თარჯიმნობის გამომრიცხავი გარემოების შესახებ. მხარეებმა და თარჯიმანმა დამიდასტურეს თარჯიმნობის გამომრიცხავი გარემოების არარსებობის შესახებ. მე გავაფრთხილე თარჯიმანი იმ პასუხისმგებლობის შესახებ, რომელიც მოჰყვება არაზუსტ თარგმანს. მან დამიდასტურა, რომ ჯეროვნად ფლობს ინგლისურ ენას და უზრუნველყოფს თარგმანის სიზუსტეს.*

02/10/2023 I, Notary Public ***Eliso Shikhiashvili,*** *the notary office located at the address: 17 Leselidze St. Tbilisi, certify that the signature of the translator* ***Maka Kvantaliani*** *(date of birth: 10.09.1989, residing at the address: 8 Bzipi St. Tbilisi, personal ID: 01011066963, ID card #: B0888397, issued on: 01.03.2006 by Isani service of Civil Registry Agency) is genuine. The translator presented the diploma #:890910-T043 issued by the Gotland University in 2011). I, Notary Public have warned the translator, that she was responsible for an accurate translation. The translator confirmed that she duly knew Georgian and English languages and ensured the exactness of the translation.*

გადახდილია საზღაური სანოტარო მოქმედებათა შესრულებისათვის საზღაურის და საქართველოს ნოტარიუსთა პალატისთვის დადგენილი საფასურის ოდენობების, მათი გადახდევინების წესისა და მომსახურების ვადების დამტკიცების შესახებ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 29 დეკემბრის მიღებული №507-ე დადგენილების 31.3-ე ***მუხლის 396-00*** *ლარი ასევე დღგ* ***71-28*** *ლარი და 39.1 მუხლის თანახმად ელექტრონულ რეესტრში რეგისტრაციისთვის ხუთი ლარი. (სამი ეგზემპლარისათვის)*

396-00 GEL as a notary service fee is paid in compliance with the requirements of the paragraph 31.3 of the № 507 Resolution by the Government of Georgia on December 29, 2011 on "Approval of Notary Activity Fee and Volume of Fees established for the Chamber of Notaries of Georgia, the Rules of its Payment and the Service Period", ***71-28*** GEL VAT and 5 GEL is paid according to the paragraph 39.1 for registering in the electronic Registry..

ნოტარიუსი _____ /ელისო შიხიაშვილი/